Universitetet.

I.

Lovgivning, Bestemmelser, Foranstaltninger, m. m.

Aarbogen for 1844 har at berette om en Hovedbegivenhed, der er af den Vigtighed, at den med Rette kan siges at gjøre Epoke i Universitetets Historie, da den angaaer intet mindre end en Ordning af Stiftelsens vigtigste Forholde, saavel videnskabelige som økonomiske, i en lang Række af Aar, nemlig det i Aarbogen forhen omtalte, i længere Tid forberedte, mod Slutningen af Aaret allernaadigst approberede **ny Normalreglement**, ved hvilket ny Bestemmelser ere givne om Universitetslærernes Antal, om deres Gagering, om Udgifterne til alle Underafdelinger og enkelte Forgreninger af Universitetets Virksomhed, endelig om en ny Forøgelse af dets Indtægtskilder — ved Kommunitetets Hjelp —, hvorved det nu vistnok kan antages, at Universitetets økonomiske Velstand og Fremgang er saaledes betrygget, at pekuniær Afmagt hverken nu eller i Fremtiden skal lægge det nogen Hindring ivejen for at kunne opnaae sit Øjemed paa den Maade det kan og bør fordres.

Ved Siden af denne Hovedbegivenhed skulle foreløbigen nævnes enkelte andre ikke unvigtige Foranstaltninger som Aaret har medført: en ny Lovgivning om en **Forbedring af den lægevidenskabelige Examen**, **Erhvervelsen ved Kjøb af det tredie og sidste af de Universitetsbygningen tilgrændsende Huse**, ligeledes af **et Hus i St. Pedersstræde** ved Siden af den polytekniske Læreanstalts Bygning, en hel **ny Ordning af Universitets- og Kommunitets-Forvalternes Embedsdistrikter og Lønninger**, m. v.

* * *

Det er i Aarbogen for 1840 (S. 78 ff.) berettet, at det ved kongeligt Reskript af 19de Juni s. A., hvorved det paalagdes Direktionen, at udarbejde Forslag til Normalreglementer for Sorø Akademi's og det lærde Skolevæsens Indtægter og Udgifter, tillige blev befalet, at **Normalreglementet for Universitetet skulde underkastes en Revision**; at Konsistorium i en i denne Anledning afgivet Betænkning havde udtalt sig derhen, at et for Universitetet passende Normalreglement ikke kunde fastsættes uden under Forudsætning af at det havde en **ren aarlig Indtægt af omtrent 100,000 rb.**, hvilken Indtægt antoges at ville kunne tilvejebringes ved Hjelp dels af Kommunitetets dels af Sorø Akademi's Midler; samt at det derefter ved Resolution af 10de Februar 1841 blev bestemt, at bemeldte Normalreglementets Revision skulde forbeholdes senere Afgjørelse. I Aarbogen for 1842 S. 30 er det dernæst berørt, at Direktionen senere, for at forberede denne vigtige Sag, havde affordret Konsistorium Forslag om et udvidet Normalreglement for Universitetet, efter den ovennævnte tidligere foreslaaede Basis.

Direktionen maatte nemlig saavel i Sagens egen store Vigtighed, som i de vedvarende heldige Konjunkturer, der syntes tidligere end man havde kunnet forvente at ville bringe Universitetets Indtægter til at nærme sig det af Konsistorium antydede Punkt — allerede i Budgettet for 1841 var Indtægternes Totalsum kalkuleret til 93,914 rb., i det for 1842 til 108,656 rb., i Budgettet for 1843 til omtrent samme Størrelse og i 1844 til 116,160 rb. — finde en Opfordring til saavidt muligt at fremskynde det Tidspunkt da et forbedret Normalreglement kunde indføres, ved at foranledige, at de hertil nødvendige forberedende Arbejder bleve foretagne, og Den tilskrev derfor under 19de Juli 1842 Konsistorium om at udarbejde og til Direktionen at indsende et saavidt muligt detallieret Forslag til et Normalreglement, bygget paa Forudsætning af en aarlig Indtægt af 100,000 rb. til de egentlige Universitetsudgifter.

Konsistorium havde i denne Anledning, efter at have indhentet Betænkninger fra samtlige Fakulteter over, hvilke Lærere der ansaaes nødvendige i ethvert af disse, og ligeledes fra de Professorer hvem Bestyrelsen af Universitetets videnskabelige Samlinger og Indretninger er overdraget, om hvilke Beløb der vilde behøves og i Forhold til Størrelsen af de Midler der forudsættes at ville blive stillede til Universitetets Raadighed kunde ansees passende til sammes Vedligeholdelse og Forøgelse, nedsat en Kommitte til Sagens Drøftelse, bestaaende af 6 Professorer — Ørsted, Clausen, Scheel, Gundelach-Møller, Schouw, Madvig — foruden Universitetets Kvæstor, og efter at have modtaget denne Kommitte's Betænkning, dels givet samtlige Professorer Lejlighed til at gjøre sig bekjendte med samme og meddele deres Bemærkninger, dels selv underkastet Sagen omhyggelig Drøftelse i flere Møder, hvorefter Direktionen i Midten af 1843 modtog Konsistoriums Betænkning og Forslag.

Resultatet af Kommitteens Betænkning, som Konsistorium i det Væsentlige havde tiltraadt, var imidlertid blevet dette, at det antoges, at der ikke passende, eller naar Universitetets Øjemed paa en tilfredsstillende Maade skal kunne ventes opnaaet, kunde normeres et ringere Beløb end til de egentlige Universitets-Udgifter . . 109,374 rb.
og til Jordegodset og dermed i Forbindelse staaende Udgifter . . . . . 15,744 —
tilsammen 125,118 rb.
medens de nuværende Indtægter formentes ej at kunne anslaaes højere end til . . . . . 110,834 —
hvorved altsaa vilde fremkomme et Deficit af . . . . . 14,284 rb.

Ligesom man altsaa herved var gaaet betydeligt videre, end Konsistorium i Aaret 1840 havde antydet, saaledes havde dette endvidere foreslaaet nogle Modifikationer i Kommitteens Forslag, hvorved Udgiftssummerne endnu vilde blive yderligere forøgede.

De væsentligste Forandringer som ved det ny Normalreglement vilde være at indføre, angik **Universitetslærernes Antal, deres Gagering, og de Summer som behøves til Universitetets videnskabelige Samlinger og Indretninger.**

Hvad nu først **Universitetslærernes Antal** angaaer, da havde af de fire Fakulteter det theologiske yttret, at naar Docenternes Virksomhed skal kunne gaae ud over de Skranker som bestemmes ved de for de Studerende foreskrevne Examina, naar de samme Discipliner skulle kunne foredrages afvexlende af Forskjellige, og naar Professorerne skulle kunne vinde noget mere Tid til egne Studier, maatte det nærværende Antal af 5 Professorer i dette Fakultet forhøjes idetmindste til 6, hvorhos var tilføjet, at det maaske vilde være mere hensigtssvarende, at normere Antallet til 5 Professorer, men derhos fastsætte 2 Docentpladser for yngre Mænd, der ikke skulde have nogen fast Stilling eller nogen Ret til at ascendere; ved hvilken Indretning det formentes, at man bedst ved indtrædende Vakance vilde kunne sikkre sig Kandidater til Professoraterne hvis Dygtighed og Gaver til Docentvirksomheden allerede var prøvet. Det juridiske Fakultet havde yttret, at ligesom det nærværende Antal af 5 Professorer kan ansees tilstrækkeligt, saaledes kan det ikke indskrænkes til færre, da det selv med dette Antal vil være vanskeligt at faae de anordnede Forelæsninger holdte, naar Sygdom, Fraværelse eller andet Forfald indtræffer, der hindrer nogen af Professorerne fra at varetage sine Forretninger. Kommitteen havde tiltraadt det theologiske Fakultets Forslag og navnligen det sidste Alternativ om extraordinære Docenters Ansættelse, dog skjønnede Kommitteen ikke, at der altid behøvedes 2 Docenter udenfor Professorerne, men formente, at efter Omstændighederne en eller to kunde ansættes, hvorved fornemmelig blev at tage Hensyn saavel til de fast ansatte Læreres Alder og Sundhedstilstand, som til Tilstedeværelsen af saadanne yngre Theologer af hvem man

havde Grund til at vente en fortrinlig Docentvirksomhed. I Lighed hermed havde Kommitteen anseet det for hensigtssvarende, at der ogsaa i det juridiske Fakultet blev ansat 1 eller 2 Docenter der ikke vare nøjere knyttede til Universitetet og sædvanligen efter nogle Aars Virksomhed vilde træde ind paa en anden Bane, og den havde antaget, at man i Gjennemsnit kunde forudsætte 3 slige extraordinære Docenter for de to nævnte Fakulteter. Det lægevidenskabelige Fakultet havde ikke forlangt nogen Forøgelse af dets Lærerpersonale, og Kommitteen havde ogsaa forment, at det nærværende Antal af 8 Professorer og 2 Lektorer maatte efter de nu stedfindende Omstændigheder og i Forhold til de øvrige Fakulteter ansees tilstrækkeligt.

Da ogsaa Konsistorium havde aldeles tiltraadt Kommitteens Forslag, med Undtagelse af et af dets theologiske Medlemmer, som troede at burde inhærere Fakultetets Ønske om, at enten en 6te Professor eller 2 stadige Docenter maatte normeres, men til hvis afvigende Mening Konsistorium ikke troede at burde tage Hensyn, havde man saaledes i Henseende til de anførte tre Fakulteter ved Universitetet fra alle Sider været enig om, at det nuværende Antal af 5 Professorer i det theologiske og ligesaamange i det juridiske Fakultet, samt 8 Professorer og 2 Lektorer i det lægevidenskabelige, burde normeres som det faste Antal af Lærere, og Direktionen maatte ligeledes fra sin Side ansee dette Antal for under de nærværende Omstændigheder rigtigt og passende. Forsaavidt derhos af Kommitteen og Konsistorium for de to førstnævnte Fakulteter var andraget paa 1 à 2 Lektorer i hvert, eller 3 i begge tilsammentagne, saaledes at efter Omstændighederne det ene kunde have en, det andet to Lektorer, troede Direktionen, at dette Forslag med nogen Modifikation kunde lede til et heldigt Resultat; naar nemlig denne Foranstaltning blev saaledes forstaaet, at ikke letteligen Nogen ansættes som Professor uden først, ved at have været ansat som extraordinær Docent, at have aflagt Prøve paa sin Duelighed og øvrige Kvalifikation, kunde Direktionen ikke andet end finde den overmaade hensigtsmæssig og ønskelig; men ogsaa kun naar dette Formaal udelukkende havdes for Øje; og til den Ende burde der efter Direktionens Formening ikke normeres to Lektorpladser ved hvert Fakultet, og ligesaalidt tre ved begge Fakulteter, saaledes at de altid skulde holdes besatte, thi derved vilde det vanskeligen kunne undgaaes, at der jo til enhver Tid toges, om end den bedste som var at faae, saa dog ofte en mindre duelig, og at Oprykningen fra Lektoratet til Professoratet snart vilde blive en Regel, som ikke kunde fraviges uden Beklagelse fra den Vedkommendes Side. Det burde derfor, saavidt Direktionen skjønnede, hvis man skulde kunne vente at undgaae et saadant mindre heldigt Resultat, ikke betragtes som nogen faststaaende Regel, at en eller flere Docentposter udenfor Normalreglementet ved bemeldte to Fakulteter holdes besatte, men som Noget der ene kan begrundes derved, at der indstiller sig en Mand i hvem en sand Akkvisition for Universitetet med Sandsynlighed lader sig vente; og for saadanne Tilfælde bør der være sørget for, at Ressurser ikke savnes til at give duelige Mænd Lejlighed til at indtræde paa og uddanne sig for Docentbanen. Ligesom der allerede hertil var taget Hensyn ved det i 1836 normerede Extraordinarium til Universitetets Nytte og videnskabelige Formaals Fremme, hvilket blandt andet ogsaa havde det Formaal, at holde Midler disponible til extraordinære Docenters Ansættelse, saaledes burde der formentligen paa en hensigtssvarende Maade, saaledes som nedenfor nærmere forklaret, ved det paatænkte ny Normalreglement drages Omsorg for dette vigtige Anliggende.

I det philosophiske Fakultet, i hvilket ved Normalreglementet af 1836 var bestemt et Antal af 19 Lærere, nemlig 16 Professorer og 3 Lektorer, og for nærværende Tid havdes 21 Lærere, havde Fakultetet forment, at de to Professorer i Æsthetik og Literærhistorie kunde bortfalde, men at der til de tilbageblivende 14 Professorater burde føjes 5 ny, nemlig 2 i de østerlandske Sprog, 1 i de nordiske Sprog og Dialekter, nemlig det gamle nordiske, det Angelsaksiske, og de ældre tydske Dialekter, hvis Studium er saa vigtigt for Modersmaalet, 1 i Pædagogik og 1 i Statsøkonomi, hvorved ialt vilde blive 19 Professorater; af de nuværende 5 Docentposter — 2 i de østerlandske Sprog, 1 i Statsøkonomi, 1 i Kemi, og 1 i Tysk og Fransk — skulde efter Fakultetets Mening de 3 førstnævnte, som nylig anført, hæves til Professorater, 1 (i Kemi) gaaer over til en Docentpost og istedetfor det ene tilbageblivende Lektorat (eller nu Professorat) i Tysk og Fransk, komme 3 Lektorposter i Tysk, Fransk og Engelsk. Derhos var af Fakultetet andraget paa indtil 8 extraordinære Docentposter ved Siden af ligesaamange Professorater i Philologi, Historie, Mathematik, Physik, Kemi, Mineralogi, Botanik og Zoologi, ialt for dette Fakultet 19 Professorater, 3 Lektorater og

8 Docentposter, eller i det Hele 30 Lærere; endelig havde Fakultetet troet, at der, da Universitetet nu savner Repræsentanter for Teknologi og Maskinlære, burde gives en aarlig Godtgjørelse til Lærerne i disse Fag ved den polytekniske Læreanstalt for at holde Forelæsninger herover, passende for Kameralister og andre Studerende, som blot ønske en almindelig Oversigt og derfor ikke kunne benytte de mere omfattende Forelæsninger for Polytekrikerne; samt at der ogsaa burde sørges for Undervisning i Agerdyrkningslæren, navnligen for de Studerende der forberede sig til Embedsstillinger paa Landet, hvilken Undervisning formentligen ligeledes kunde forbindes med den polytekniske Læreanstalt. Kommitteen havde kun afvoget fra Fakultetet deri, at den ansaae et særeget Professorat i Pædagogik for unødvendigt, og altsaa kun havde 18 Professorater, at den ansaae en Docent ved Siden af de 3 Professorater i Historien for unødvendig, men derimod havde tilføjet en Docent i Astronomien, og at den ansaae Lektoratet i Engelsk for unødvendigt og de to Lektorater i Tysk og Fransk kun saalænge nødvendige som Examen artium vedbliver i sin nuværende Form, hvorved Kommitteen saaledes fik ialt 18 Professorater, ingen Lektorater og 8 Docentposter.

Konsistorium havde erklæret sig enigt med Kommitteen i Alt, undtagen forsaavidt at det ikke kunde erkjende, at de nyere Sprog og Literaturer ikke burde være repræsenterede ved Universitetet, hvorimod det antog, at de, klassevis forbundne efter deres Slægtskab, havde fuldgyldigt Krav paa at ansees for særegne akademiske Videnskabsfag, hvilket Krav til Universitetet Hensyn baade til Historie, til Poesi, til Sprogvidenskab, og til almindelig Dannelse syntes tilstrækkeligt at begrunde. Konsistorium var derfor af den Formening, at der ved Universitetet burde oprettes faste Professorater i de levende Sprog, med samme Rettigheder som de øvrige Professorater i andre Fag, men at man dog for det Første burde indskrænke sig til de vigtigere Sprogklasser, og altsaa, da der ikke syntes at være tilstrækkelig Anledning til nu at tage den slaviske med, oprette tvende Professorater, nemlig et i de romanske Sprog og deres Literatur (Italiensk, Spansk og Portugisisk), og et i de germaniske (med Indbegreb af Englands Sprog og Literatur), forsaavidt ikke dette sidste lod sig forene med det Professorat i de nordiske Sprog som Kommitteen havde bragt i Forslag. Konsistoriums Forslag gik saaledes ud paa 20 Professorater og 8 Docentposter.

Det forekom Direktionen, at Nødvendigheden af de to nysnævnte af Konsistorium paatænkte Professorater i de romanske og germaniske Sprogklasser ikke var saa paatrængende, at man under saa indskrænkede Omstændigheder som de nærværende burde indlade sig paa dertil at normere to fulde Professorgager. Og hvad den praktiske Undervisning i de levende Sprog angaaer, da maatte ogsaa Direktionen med Kommitteen holde for, at der i en Hovedstad, hvor der er tilstrækkelig Lejlighed til at forskaffe sig saadan Undervisning, ingen Nødvendighed er tilstede for Universitetet til heri at have Lærere. Direktionen skjønnede derfor ikke, at det kunde have nogen Betænkelighed at hæve disse Poster, dog maatte det vel indtil videre forblive ved det Nærværende, saaledes at en Docent besørger Examinationen i Tysk og Fransk, saalænge Examen artium ved Universitetet bestaaer.

At de to nuværende Professorater i Æsthetik og Literærhistorie kunne bortfalde, herom havde der kun været en Stemme saavel i Fakultetet som i Kommitteen og Konsistoriet, og Direktionen kunde ikke andet end heri være enig. Forsaavidt Finansdeputationen i en af samme afgivet Betænkning havde yttret, at Æsthetiken ikke burde savne et eget Professorat, maatte det ikke oversees, at det ingenlunde var Meningen, at denne Videnskab ikke skulde doceres ved Universitetet, men at det i Reglen maatte antages, at Forelæsninger over samme helst maa overdrages Professorerne i Philosophien, uden at dog derfor Universitetet udelukkes fra at tilegne sig en udmærket Æsthetiker, naar Lejlighed tilbyder sig.

Et eget Professorat i Pædagogiken var af det philosophiske Fakultet foreslaaet, ligesom Fakultetet ogsaa havde forment, at der ved Universitetet burde oprettes et pædagogisk Skolelærerseminarium, hvortil var kalkuleret

til den skiftevis fungerende philosophiske Professor	150 rb.
til Stipendier og Anskaffelse af Bøger for 8 Seminarister	350 —
	500 rb.

ligesom man ogsaa maatte være betænkt paa at uddanne Lærere i de mathematisk-physiske Videnskaber.

Saavel Kommitteen som Konsistoriet havde forkastet Forslaget om et særeget pædagogisk Professorat, idet det antoges, at ialmindelighed en eller anden Professor vil være istand til at overtage et Kursus i denne Videnskab; dog at ikke Muligheden af et særeget Professorat udelukkes, naar en sjelden udmærket Mand i dette Fag kunde vindes for Universitetet.

Hvad derimod det foreslaaede pædagogiske Seminarium angaaer, da havde Kommitteen vel fundet det betænkeligt ved særegne Stipendier at opmuntre til den her omhandlede Forberedelse, men dog til den hertil sigtende Undervisning, som den formente fortrinsvis at maatte bestaae i praktiske Øvelser, foreslaaet en Normalsum af 600 Rbd.

Konsistoriet havde, skjønt det erkjendte Vigtigheden af en saadan til et pædagogisk Seminarium henhørende Undervisning, dog forment at kunne fritage Universitetet for Udgifter hertil med den Bemærkning, at saadan Undervisning nærmest angaaer Skolevæsenet, og at derfor Omkostningerne maatte udredes af den almindelige Skolefond.

Denne Anskuelse fortjente efter Direktionens Formening ingenlunde Medhold; thi er det først givet, at Universitetet kan og bør virke til Dannelsen af Lærere for de lærde Skoler, at altsaa saadan Virksomhed henhører til Universitetet, da kan neppe nogen antagelig Grund anføres for, at ifald hertil udfordres særegne Udgifter, disse da ikke skulde afholdes af Universitetet, men af den Statsindretning til hvis Tjeneste de Studerende søge at uddanne sig ved Universitetet; thi i saa Fald kunde man med lige saa megen Grund fordre særlig Godtgjørelse for at meddele de Studerende den Dannelse de behøve som vordende Gejstlige, juridiske Embedsmænd og Læger. Alt hvad Universitetets Lærere kunne udrette ved Forelæsninger, ved praktiske Øvelser og deslige, for at danne de Studerende til Embedsmænd i alle Retninger, det kan vist ogsaa fordres af dem, og naar der sørges for Gager der kunne sikre dem et med deres Stilling i Forhold til andre højere Embedsmænd passende Udkomme, da forekom det Direktionen, at der ikke kunde være Anledning til at tilstaae særegen Godtgjørelse for enkelte til deres Embede henhørende Forretninger. Naar det philosophiske Fakultet befries fra Examen artium, vilde det udentvivl meget vel kunne overtage de Forretninger og den Vejledning som vilde kunne udfindes at være ønskelig og gavnlig i det heromhandlede Øjemed, saalænge ikke en særegen Professor i Pædagogik skal ansættes, og dette havde, som anført, endog Universitetet selv fraraadet, og hvori Direktionen ogsaa maatte være enig. Direktionen formente saaledes, at der ikke behøvede at ansættes nogen særegen Sum til den her omhandlede Foranstaltning.

Med Hensyn til de af det philosophiske Fakultet omtalte særegne Forelæsninger for visse Klasser af de Studerende over Teknologi og Maskinlære samt Agerdyrkningslære, da formente Direktionen, at disse Forelæsninger rigtigst burde forbindes med den polytekniske Læreanstalt, og forsaavidt særegne Honorarer dertil skulde blive fornødne, da maatte disse være at udrede af det, som oven berørt, paatænkte videnskabelige Extraordinarium. Finansdeputationen havde vel i den nysnævnte Betænkning antaget, at der kunde være Anledning til at oprette et eget Professorat i Landøkonomien; men efter Direktionens Formening er Læren om Landøkonomien af en saa praktisk Beskaffenhed at samme, navnligen i de af Finansdeputationen opgivne Øjemed, langt mindre syntes at egne sig for et fast Professorat ved Universitetet, end for Foredrag i den polytekniske Læreanstalt, eller ialtfald for Foredrag af en praktisk dannet og kyndig Mand, ifald en saadan var at finde og dertil kunde engageres.

Efter det nylig Anførte vilde der altsaa, naar det af det philosophiske Fakultet anbefalede Professorat i Pædagogik og de tvende af Konsistorium foreslaaede i de romanske og germaniske Sprogklasser indtil videre bortfaldt, blive 18 Professorater tilbage, som det efter Direktionens Formening vilde være passende og rigtigt at normere som faste Lærerposter i dette Fakultet.

Med Hensyn til de 8 Docentposter, som Fakultetet, Kommitteen og Konsistorium vare enige i at burde kunne besættes udenfor de egentlige Professorater, maatte Direktionen for sit Vedkommende, i Henhold til hvad ovenfor er anført om de lignende Poster i de theologiske og juridiske Fakulteter, ansee en saadan Foranstaltning for saare hensigtsmæssig, naar Meningen kun ikke var, at netop de anførte 8 Poster altid skulle holdes besatte, og altsaa være ligesaa normerede som selve Professoraterne, men man ikkun vilde, at der skulde være draget Omsorg for, at der snart i et snart i et andet

Fag kan ansættes, ved Siden af den eller de i Faget beskikkede Professorer, en extraordinær Docent, forsaavidt Omstændighederne dertil opfordre; og Direktionen formente da, at intet Fag maatte være udelukket fra, under givne Betingelser, at faae en saadan Docent, og at det ligeledes maatte beroe paa Omstændighederne, om han skulde ansættes som Lektor, som Docent eller som Professor extraordinarius. Hvormange saadanne Docenter der bør ansættes, lader sig neppe heller ialmindelighed bestemme; alle Fag bør kunne faae en extraordinær Docent, men det er ikke tænkeligt, at samtlige Betingelser for en Docents Ansættelse samtidigen skulde være tilstede ved alle Fag. Direktionen kunde end ikke antage, at der, hvis Dens Anskuelse om Betingelserne for Docenters Ansættelse maatte vinde Bifald, letteligen kunde blive Spørgsmaal om mere end 8 paa engang i det philosophiske Fakultet, ja det var maaske endog muligt, at dersom der havdes Ressurser til 8 Docenter ved alle Fakulteter tilsammen, ikke lettelig nogen Forlegenhed vilde opstaae.

Efter Alt det saaledes Udviklede troede Direktionen at burde foreslaae følgende Lærerstatus som Gjenstand for det forbedrede Normalreglement ved Universitetet:

i det theologiske Fakultet	5 Professorer	
- — juridiske —	5 —	
- — lægevidenskabelige —	8 —	2 Lektorer.
- — philosophiske — i Philosophi 2, i Historie 3, i Statsøkonomi, Mathematik, Astronomi, Physik, Kemi, Botanik, Mineralogi, Zoologi, latinsk Philologi, græsk Philologi hver 1, østerlandsk Philologi 2, i nordiske Sprog 1, ialt	18 —	
tilsammen	36 Professorer,	2 Lektorer,

hvortil vilde komme indtil videre en extraordinær Professor i Tysk og Fransk; samt at Direktionen maatte have Adgang til allerunderdanigst at indstille Ansættelse af extraordinære Docenter udenfor det saaledes normerede Antal, dog ikkun under Betingelse af, at dertil kan foreslaaes En der idetmindste har vakt Forhaabninger der lade forvente, at Universitetet i ham kan vinde en fortrinlig Lærer, og at der i det Fag i hvilket han skulde ansættes maatte med Hensyn til vedkommende Professors Alder, Svaghed eller deslige være særdeles Anledning til at forskaffe ham Assistance ved Udførelsen af hans Embede som akademisk Docent og Examinator og overhovedet som sit Fags Repræsentant, dog at ogsaa Tilstedeværelsen af den ene af disse Betingelser i meget høj Grad maatte kunne bevirke, at den anden bedømmes med noget mindre Strenghed. Hvorhos Direktionen ligeledes maatte være allernaadigst bemyndiget til allerunderdanigst at andrage paa Anvendelsen af de fornødne Summer til Honorarer for Forelæsninger over enkelte Videnskabsfag, hvor ingen egentlig Repræsentant kan erholdes, af en og anden Videnskabsmand ved den polyteknske Læreanstalt eller og udenfor Universitetet, saasom over Teknologi, Maskinlære, Agerdyrkningsvidenskab o. s. v.

I Henseende til det andet Hovedpunkt, Universitetslærernes Gagering, da mødte først det Hovedspørgsmaal, hvilket Princip der skulde fastsættes for Professorernes Oprykning fra de lavere til de højere Gager, og navnligen om enten et almindeligt Ancjennitetssystem skulde følges, hvorefter samtlige Professorer inddeles efter deres Ancjennitet indbyrdes, uden Hensyn til Fag, i ligesaa mange Klasser som der gives Grader i Gagestørrelserne, eller hvert Fakultet for sig have sit eget System af Gradationer i Gagerne, og ved Professorernes Oprykning alene Ancjenniteten i Fakultetet komme i Betragtning. Af disse Gageringssystemer syntes vel det førstnævnte ved første Øjekast at anbefale sig ved sin Simpelhed, Fasthed og Lighed for Alle, idet derved udelukkes Muligheden af at hyppige Vexlinger i et enkelt Fakultet kunne bringe ganske unge akademiske Lærere til langt højere Gager end deres meget ældre Kolleger i andre Fakulteter have opnaaet. Men ved nøjere Betragtning af de Fordringer som Universitetet gjør til de forskjellige Professorer i de forskjellige Fakulteter, indlyser det, til hvilke Ubilligheder dette System kan føre, idet der nemlig af to Fakulteter som begge have ligemange Medlemmer, men hvoraf tilfældigvis det ene er besat med lutter yngre, det andet med lutter ældre Professorer, vil tilfalde hint et langt mindre Gagebeløb end dette, uagtet det Arbejde som hint præsterer, i Vigtighed, Omfang og Besværlighed, aldeles ikke staaer tilbage for det som kræves af dette. Det var Betragtningen heraf, i Forbindelse med, at der virkelig

af de theologiske og juridiske Professorer fordres i flere Henseende betydeligere Arbejder end af nogle af Professorerne i de to andre Fakulteter, medens tillige den vigtige Omstændighed kommer til, at Professorerne i hine have bedre Lejlighed, end idetmindste Professorerne i det philosophiske Fakultet, til at gaae over i andre mere indbringende Stillinger, der havde bevæget Direktionen til, ved sin allerunderdanigste Forestilling til Normalreglementet af 1836 at foretrække Gageringssystemet efter Fakulteter, hvilket ogsaa da ved den kongelige Resolution blev allernaadigst bifaldet og var det hidtil gjeldende.

Af de 4 Fakulteter var det alene det philosophiske som nu havde forlangt det almindelige Ancjennitetssystem indført, idet Fakultetet foreslog, at Gagerne skulde stige efter Ancjenniteten ved Universitetet, uden Hensyn til Fakultetsinddelingen, og derhos Professorerne med Hensyn til Gageringen ordnes i visse, ikke for faa, Aldersklasser, og at der for hver af disse Klasser skulde bestemmes et Maximum og et Minimum, indenfor hvilket Overbestyrelsen kunde vælge en passende Størrelse. Fakultetet havde dog ikke herfor anført videre, end at Fakultetssystemet giver Tilfældigheden en betydelig Indflydelse paa at bestemme Professorernes Kaar, hvilket rimeligen kunde være fremkaldt ved den faktiske Tilfældighed som i de senere Aar netop havde bragt yngre Professorer i de theologiske og juridiske Fakulteter paa langt fordelagtigere Vilkaar end deres Jevnaldrende og mange af deres ældre Kolleger i det philosophiske Fakultet. Vel havde nu ogsaa baade Kommitteen og Konsistorium erklæret sig enige med det philosophiske Fakultet, men dog tilføjet denne Erklæring saadanne Betingelser, hvorved Fordelene af Fakultetssystemet tilsigtedes sikkrede, at det almindelige Ancjennitetsprincip igjen saa godt som var opgivet, idet der nemlig fordredes for Professorerne i de theologiske og juridiske Fakulteter betydelige Tillæg under Form af Godtgjørelser for Examensarbejdet. Uden en saadan Betingelse havde samtlige theologiske og juridiske Medlemmer af Konsistorium paa det bestemteste erklæret sig imod det af Kommitteen i Forslag bragte ny Gageringssystem, medens et af de sidstnævnte Medlemmer ubetinget havde yttret sig imod bemeldte System, og herfor udførligen udviklet sine Grunde, hentede dels fra de ovenanførte Betragtninger, dels fra de theologiske og juridiske Discipliners særegne og selvstændige Stilling til Universitetet, idet han antog, at det foreslaaede System vilde være til væsentlig Skade for dette.

Direktionen maatte nu ogsaa for sit Vedkommende formene, at man ikke burde indlade sig paa den omtalte Betingelse, alene af den Grund, at derved ingenlunde den Ulighed og Ubillighed vilde udelukkes, som tidligere var det væsentlige Motiv til ikke at vælge det almindelige Ancjennitetssystem. Dersom nemlig Tilfældet førte det med sig, at af de to oftnævnte Fakulteter det ene var besat med ældre, det andet med yngre Professorer, vilde jo paa Grund af Ancjennitetssystemet hint være langt stærkere lønnet end dette; men da nu efter Forudsætningen begge Fakulteter fik et lige stort, eller maaske i omvendt Orden ulige stort Tillæg for Examensarbejder, saa vilde derved paa ingen Maade den paankede Ulighed hæves, hvortil kommer, at det ikke var Examensarbejdet alene der anførtes som bemeldte Fakulteters Adkomst til højere Gager, men ogsaa Forelæsningernes Beskaffenhed og Omfang i Sammenligning med flere af dem i det philosophiske Fakultet. Direktionen kunde efter det saaledes Anførte ikke skjønne, at der var tilstrækkelig Grund til at forlade det nu engang indførte System at gagere fakultetsvis.

Et andet Spørgsmaal opstod dernæst med Hensyn til det Emolument af fri Bolig i de endnu tilbageværende Professorresidenser, og de i de afbrændte Friboligers Sted traadte Huslejeportioner, som nu er tillagt de fleste af Konsistorii Medlemmer i Forbindelse med deres Gager. Kommitteen havde forment, at for at en ligeligere Fordeling af Gagerne kunde tilvejebringes, burde Huslejeportionerne bortfalde, og de Professorer der havde fri Embedsbolig fradrages en passende Del af Gagen, hvilken vel kunde anslaaes til 300 rb. Dette Forslag havde imidlertid Konsistorium ikke tiltraadt, eftersom bemeldte Emolument har en særegen Oprindelse og ikke udgjør nogen Del af Gagen, men formentligen er en særlig Godtgjørelse for de Professorer der ere Medlemmer af Konsistorium; ialtfald vilde Billighed fordre, at man skjelnede imellem de egentlige Professorresidenser, og de Friboliger der medføre særegne Forpligtelser, saasom den mineralogiske og botaniske Professors Boliger, og antoges det derhos ikke i alle Tilfælde billigt, at fradrage et saa betydeligt Beløb som det ovennævnte, som bemeldte Embedsboligers Værdi.

Uagtet nu Direktionen ikke ganske kunde dele Konsistoriets Anskuelse, at det omhandlede Emolument bør betragtes som Vederlag for Konsistorialforretningerne, maatte Den dog tiltræde Konsistoriets Mening, at Friboliger og Huslejeportioner fremdeles burde vedblive, ligesom nu, at være et særligt Emolument for de vedkommende Professorer, ved Siden af den normerede Gage, alene af den Grund, at det er umuligt at evaluere Friboliger in natura til en bestemt Sum, hvilket dog, naar Systemet skulde gjennemføres, blev nødvendigt, selv med Hensyn til det Slags Embedsboliger der følge med visse bestemte Professorater uden Hensyn til Anciennitet.

Et tredie Spørgsmaal, som især ved Gagering efter Fakulteter blev fremtrædende, var det, om det lægevidenskabelige Fakultet skulde sættes paa lige Fod med de andre Fakulteter, eller ikke. Ligesom det altid ved Universitetet havde været Tilfældet, at Gagerne for det medicinske Fakultets Medlemmer af Hensyn til de som oftest særdeles betydelige Indtægter som disse Professorer havde af deres private Lægepraxis, havde været fastsatte ringere end for Universitetets øvrige Professorer, saaledes blev ligeledes ved Normalreglementet af 1836 et saadant Princip vedtaget, idet Gagerne for Professorerne i dette Fakultet bleve normerede betydeligt lavere end i de andre Fakulteter. Imidlertid havde nu det lægevidenskabelige Fakultet paastaaet, at dette Princip burde forlades og sammes Professorer sættes paa aldeles lige Fod med de øvrige Universitetslærere. Vel havde Kommitteen ikke herpaa villet indlade sig, men antaget, at der af det ommeldte Hensyn burde afkortes de lægevidenskabelige Professorer en Trediedel af den for de øvrige Professorer normerede Gage, med mindre Nogen af dem udtrykkelig erklærede, at han ikke vilde befatte sig med privat Lægepraxis, da han i saa Fald maatte sættes paa aldeles lige Fod med andre Universitetslærere; hvorimod Konsistorium med en Pluralitet af 7 Stemmer imod 6 havde indstillet, at det lægevidenskabelige Fakultets Gagering bestemmes paa samme Maade som de øvrige Fakulteters, og at den Lægepraxis som en eller anden af de medicinske Professorer maatte have, alene bør komme i Betragtning ved den nærmere Bestemmelse af Gagen inden for det Minimum og Maximum som var bragt i Forslag; for hvilken Mening i det Væsentlige blev anført, at det lægevidenskabelige Fakultet formentligen ikke mindre fuldstændigt og heldigt end f. Ex. de theologiske og juridiske Fakulteter virker efter sin Bestemmelse til de Studerendes Dannelse, ligesom dets Medlemmer antoges heller ikke i videnskabelig eller Skribentvirksomhed at staae tilbage for Professorerne i de andre Fakulteter; at det vilde være højst ubilligt, at berøve dem nogen Del af Gagen, naar de forsvarligen opfylde deres Pligter som Universitetslærere, fordi de tilfældigvis have Adgang til en privat Fortjeneste fremfor deres Kolleger, iærdeleshed da netop den private Praxis ikke kan andet end udøve en saare gavnlig og frugtbringende Indflydelse paa selve deres Docentvirksomhed; at Fakultetets Lærere ere i Antal dobbelt saa mange, som i noget af de ovennævnte Fakulteter, kunde formentligen ikke bevirke nogensomhelst Lettelse i Arbejdet for dem fremfor disse Lærere, da Lægevidenskaben virkelig omfatter langt flere enkelte Discipliner, end enten Theologien eller Retsvidenskaben, hvorfor det ogsaa ved alle andre Universiteter er Tilfældet, at der i den førstnævnte Videnskab ere ansatte langt flere Docenter end i de to andre.

Finansdeputationen havde imidlertid yttret sig for den Mening, at Professorerne i det lægevidenskabelige Fakultet burde gageres efter en mindre Maalestok, nemlig med en Stigen i 4 Klasser fra 1000 til 2000 rb.

Efter Direktionens Skjønnende kunde ligesaalidet Betragtningen af den Vigtighed og det Værd der kan og bør tillægges de lægevidenskabelige Professorers Virksomhed i Universitetets Tjeneste, i Sammenligning med Professorernes Virksomhed i andre Fakulteter, som Hensynet til den private Fortjeneste hvortil deres Fag giver dem Adgang, afgive nogen tilstrækkelig Grund til at bestemme Gagerne i dette Fakultet efter en mindre Maalestok end i de andre Fakulteter. Hvad det førstnævnte Moment angaaer, da lader sig neppe med Rette paastaae, at den Tjeneste de lægevidenskabelige Professorer, som Docenter og deres Fags Repræsentanter, yde Universitetet og Videnskabelighedeu ialmindelighed, skulde staae tilbage for det som udrettes i de øvrige Videnskabsfag der ere Gjenstande for Professorater ved Universitetet. Det vil ogsaa let skjennes, hvor misligt det vilde være, ved at bestemme Gagerne for Professoraterne indbyrdes, at ville tage Hensyn paa, om de medføre mere eller mindre vigtige, omfattende, besværlige Arbejder i Universitetets umiddelbare Tjeneste. Skulde dette Moment tages i behørig Betragtning, da vilde det, om man end kunde tarere alle theo-

logiske og juridiske Professorater lige i Omfang, Værd og Vigtighed, blive nødvendigt, i det philosophiske Fakultet at indføre et meget kombineret og forviklet System, hvorefter Gagerne for visse Professorater, der skulde ansees mindre vigtige, skulde lide en vis Afkortning mod Gagerne for andre Professorater, der skulde kunne tillægges større Vigtighed og Uundværlighed for Universitetet; men Direktionen maatte formene, at man ikke kunde indlade sig paa et saa misligt System, der aldrig med Retfærdighed og Konsekvens lader sig gjennemføre. Direktionen maatte antage, at den Betragtning, om et vist Fag har en stor praktisk Betydning, eller blot et mere rent videnskabeligt Værd, om det er aldeles uundværligt ved Universitetet, eller blot mere eller mindre gavnligt, vel maatte blive afgjørende for at bestemme, om det overhovedet skal gjøres til Gjenstand for et Professorat eller ikke, om der haves Ressurser til at lade det repræsentere, eller det kan og maa undværes. Men er det først afgjort, at det skal have sin Repræsentant, da bør ogsaa denne sættes paa saadanne Vilkaar, at han værdigen kan repræsentere Faget, da man ellers hellere aldeles maatte undvære ham. Forsaavidt Professorerne i det lægevidenskabelige Fakultet i Reglen kunne drage pekuniære Fordele af deres Videnskabs Anvendelse i Praxis, som de andre Professorer ialmindelighed ikke kunne, da maa det vel erindres, at denne Fordel er højst ulige for de enkelte lægevidenskabelige Professorer indbyrdes, medens man dog ikke kan tænke paa at afpasse Afgangen i Gage efter Fortjenestens Størrelse, hvorved man da og, om det var muligt, vilde komme til det Resultat, at netop den Mand der har de største Evner til at føre sin Videnskab frem og vel ogsaa, idetmindste i Reglen, de største Evner til at docere en saa praktisk Videnskab paa den rette frugtbringende Maade, altsaa til at virke mest og bedst i Universitetets Tjeneste, af denne Grund skulde lønnes ringere, end om det ikke var Tilfældet. Saalænge man ikke med Grund kan paastaae, at Lægernes Praxis afdrager dem saameget fra deres Docentvirksomhed, at denne bliver mindre værd, men man tvertimod snarere maa indrømme, at deres Videnskab medfører, at denne i Universitetets Tjeneste ikke kan udvikles, fremstilles og doceres, maaske med Undtagelse af et enkelt Fag, paa en ret gavnlig og ønskelig Maade, med mindre den understøttes ved en i Praxis erhvervet og stedse fortsat Erfaring, saalænge skjønnede Direktionen ikke, at det kan forsvares, at vurdere deres akademiske Embeder ringere end de øvrige Professorers. Den ved Praxis vundne Fortjeneste er en Fordel som neppe for den Læge der er hvad han bør være, er større, end de med hans Videnskabs Udøvelse uadskillelig forbundne særegne Besværligheder og Lidelser, som andre Professorer ere befriede fra, og som Lægen kan siges at maatte underkaste sig, ogsaa for at kunne virke i Universitetets Tjeneste, hvad dette fordrer af ham.

Et fjerde, tildels hermed i Forbindelse staaende, Spørgsmaal var det, om Gagerings-Skalaen skulde, saaledes som baade det philosophiske Fakultet, Kommitteen og Konsistorium havde foreslaaet, indrettes paa den Maade, at hver Gagestørrelse skal have et Maximum og et Minimum, inden for hvilke det skal overlades Overbestyrelsen at gjøre allerunderdanigst Forslag til Gagestørrelser for hver enkelt Professor der efter sin Ancjennitet kommer til Oprykning til en saadan højere Klasse. Direktionen maatte, efter sin Overbevisning, bestemt fraraade dette Forslag som upraktisk og i sine Følger fordærveligt. For det første maatte det erindres, at naar Kommitteen, under Forudsætning af et Gageringssystem efter almindelig Ancjennitet, opstillede den Grundsætning, at samtlige Professorer skulle ordnes i visse, ikke for faa, Aldersklasser, hvorefter da Gageskalaen skulde indrettes, saa var dog denne Grundsætning ikkun kommet til en meget indskrænket Anvendelse, idet efter Forslaget alle de 36 Professorer vare ordnede i ikke mere end 5 Aldersklasser, uagtet man havde ladet den ene Klasses Maximum være lige med den anden Klasses Minimum, hvortil kommer den højst ulige, i sig ganske vilkaarlige Indordning af Antallet i hver Klasse, nemlig:

1ste Klasse	6	Professorer	Gage	2400—3000 rb.
2den —	8	—	—	2000—2400 —
3die —	10	—	—	1600—2000 —
4de —	8	—	—	1200—1600 —
5te —	4	—	—	1000—1200 —

saa at det var givet som en Mulighed, at f. Ex den der ved at rykke op fra 5te til 4de Klasse blev tillagt Maximum af dennes Gage, 1600 rb., kunde, uden Brud paa Systemet, blive staaende paa denne Gage gjennem hele denne og hele den følgende

tredie Klasse, hvis Gageminimum ogsaa er 1600 rb., med andre Ord, en Professor vilde efter dette System gjennem de 17 Avancementer hvorved han rykkede op fra den nederste i fjerde til den øverste i tredie Klasse, ikke faae noget Retskrav paa Gageforhøjelse, men alene Adgang efter Overbestyrelsens Godtbefindende; en Indretning der for en stor Del vilde føre tilbage til et rent Vilkaarligheds-system. Der burde meget mere, efter Direktionens Formening, saameget som muligt med hver Oprykning være forbundet en Gageforhøjelse; idet nemlig mindre, men hyppigere Gageforhøjelser ere langt at foretrække for større, men sjeldnere, ikke alene fordi det er langt mere uvist, om den Paagjeldende oplever at nyde godt af det sidste Slags, men ogsaa fordi lang Hensidden i trange Kaar letteligen derangerer den Vedkommendes Økonomi saaledes, at den senere vanskeligen kan bringes i Orden, selv ved et klækkeligere Tillæg. Det var ikke herved overseet, at hertil kunde bemærkes, at just derfor var efter Forslaget bestemt et Minimum og Maximum, saa at der for hver Klasse gives Grader i Gagerne, hvorved Overbestyrelsen vilde have det i sin Magt, at lade de forskjellige Oprykninger i den samme Klasse ledsage af mindre Forhøjelser successive fra Minimum til Maximum. Men just dette maatte udentvivl ansees for Systemets svageste Side. Der vilde kun gives to Maader at anvende dette System paa, enten at Overbestyrelsen etablerede som Regel, at hver Klasse fik sin mindre Skala, at f. Ex. i den nysomtalte 4de Klasse sattes

de to yngste paa	1200 rb.
de to ældre —	1300 —
de to næste —	1400 —
den næstældste —	1500 —
den ældste —	1600 —

eller anden saadan engang for alle vedtagen Stigen, eller at Overbestyrelsen aldeles efter bedste Skjønnende tog alle Omstændigheder i Betragtning, for — uden Hensyn til Ancjennitet i Klassen — at tildele hver især en vilkaarlig bestemt Gage indenfor Minimum og Maximum. Antoges det Første, vilde der danne sig et rent Ancjennitets-system, men med den Inconsekvens, at Halvdelen af samme var grundet paa og fast bestemt ved Loven, men den anden Halvdel beroede paa Overbestyrelsens Fastholden ved det Vedtagne. Men dette havde ikke været Kommitteens og Konsistoriums Mening. De havde netop villet have et Minimum og Maximum og Bestemmelsen af Graderne imellem begge overladt til Overbestyrelsen, i den bestemte og udtrykkelig udtalte Hensigt, at Overbestyrelsen skulde lempe Gagens Størrelse (indenfor Minimum og Maximum) efter det vedkommende Professorats (og upaatvivlelig ogsaa efter den vedkommende Professors) Beskaffenhed; det er: Overbestyrelsen skulde det gjøres til Pligt at sørge for, at Fortjenesten kan faae sin Løn. Men det er øjensynligt, at et saadant Vilkaarligheds System ligesaa lidet med Hensyn til Overbestyrelsen som til Professorerne kunde være at anbefale. Saa ofte der i Klassen gjordes Brud paa Ancjenniteten, og den yngre, fortrinlig begavede og med Held virkende Professor tildeltes en større Gage end den ældre, vilde der, hvormeget denne end stod tilbage for den yngre, kun altfor let vækkes Misfornøjelse, Klager, Fortrædeligheder og Forviklinger. Gagestørrelsen, bestemt saaledes ved Overbestyrelsens Skjøn, vilde ikke kunne undgaae at faae Udseende af en Dom over den Paagjeldendes Virksomheds Værd og Nytte for Universitetet; men det vilde ganske vist snart komme dertil, at den der ikke erholdt Maximum af den Gage hvortil Reglementet henviste, vilde ikke blot see sig forurettet i økonomisk Henseende, men desuden ogsaa ansee sin Ære for krænket. Flere Forviklinger kunde let anføres som uundgaaelige Følger af dette System, dersom det ikke netop af Overbestyrelsen anvendtes ligefrem efter Ancjenniteten, og derved forandredes til noget Andet end det skulde være.

Endelig opstod det særegne Spørgsmaal, om det ikke vilde være rigtigt og hensigtsmæssigt, i Forbindelse med et passende og for tilstrækkeligt ansect Gageringssystem, at bestemme, at de saakaldte Dekanatsindtægter i det philosophiske Fakultet skulde bortfalde. Denne særdeles betydelige Indtægt af visse akademiske Sportler, som anslaaes til 900 rb. à 1000 rb. aarlig, har oprindeligen været det philosophiske Fakultets Dekanus tillagt paa en Tid da Lønningerne — dengang de saakaldte Corpora eller de i de nuværende faste Gagers Sted trædende Andele af Universitetsgodset — vare langt ringere for Professorerne i dette Fakultet, end i de andre, og var saaledes at betragte, ikke som Vederlag for det med Dekanatet forbundne Arbejde, men som Erstatning for de ringere Lønninger. Efterat i den

senere Tid Professorerne i det philosophiske Fakultet ikke have været ringere aflagte end i de andre Fakulteter, er saaledes Grunden til denne Indtægt i det Væsentlige bortfaldet, og det blev derfor ogsaa i Anledning af det ny akademiske Sportelreglement, som i 1839 blev allernaadigst approberet, bragt paa Bane, heri at foretage en Forandring, hvilket da af Konsistorium blev foreslaaet og af Direktionen allerunderdanigst indstillet, dog alene derhen, at Dekanatsindtægterne vel ikke skulde oppebæres af Dekanus, men dog forblive som en Indtægt for Professorerne i det philosophiske Fakultet, saaledes at hver af de 6 Professorer som Dekanatet efter Tur tilfalder, deraf aarligen skulde tillægges en Sjettedel, hvilket Forslag imidlertid ikke vandt allerhøjeste Bifald *). Direktionen maatte formene, at naar det philosophiske Fakultets Professorer ved det nu foreslaaede ny Gageringsreglement, saafremt dette maatte blive indført, sattes paa passende og tilstrækkelige Gager, vilde der ikke være Grund til længere at vedbeholde denne Tillægsindtægt for de oftnævnte Professorer, men at den saaledes burde, forsaavidt den bestaaer i Gebyrer for Immatrikulationer og Examina, inddrages til Fordel for Gageringsfonden eller Universitetets Kasse, dog syntes det billigt, at de nuværende Professorer af det philosophiske Fakultet, som ikke ved de Gagetillæg de, ifølge det ny Gagereglement, ifald dette indførtes, vilde have oppebaaret indtil det Aar iberegnet da Dekanatet tilfalder dem, vilde have opnaaet fuld Erstatning for Tabet af Dekanatsindtægterne, beregnede til 900 rb., burde holdes skadesløse for det Tab der saaledes tilføjedes dem; hvorhos der syntes at være Anledning til at tillægge hvert Aars fungerende Dekanus, saalænge examen artium og anden Examen afholdes ved Universitetet, en passende Godtgjørelse, som formentligen kunde bestemmes til 200 rb. Det var ogsaa af den oftnævnte Kommitte og Konsistorium foreslaaet, at bemeldte Dekanatsindtægter skulde nedsættes til en efter Arbejdet afpasset Størrelse, og det Overskydende anvendes til Godtgjørelse for Examensarbejdet, hvilken Godtgjørelse dog, under Forudsætning af de af Direktionen foreslaaede Gagestørrelser, vilde kunne som overflødig bortfalde.

Ifølge det Foranførte troede Direktionen at burde foreslaae: at Gagerne ordnes fakultetsvis, saaledes at der for hvert Fakultet fastsættes en bestemt Skala, efter hvilken Professorerne, ifølge deres Ancjennitet i Fakultetet, rykke op fra de lavere til de højere Gager, og saaledes at foruden Gagerne de hidtil bestemte Huslejeportioner og Friboliger vedblive.

Hvad Gagernes Størrelse angaaer, da forekom den af Kommitteen foreslaaede og af Konsistorium tiltraadte Plan, forsaavidt den lod Gagerne variere med stigende Størrelser fra 1000 rb. til 3000 rb., deri Huslejerne indbefattede, Direktionen at være anbefalelig, idet derved vistnok passende Vilkaar kunde ved en hensigtssvarende Fordeling forskaffes Professorerne. Da imidlertid Direktionen, som anført, antog, at Friboliger og Huslejeportioner ikke burde optages under de faste Gager, vilde disses Maximum altsaa blive 2600 rb. Under Forudsætning af at det her anførte Maximum og Minimum fastsattes, vilde i de theologiske, juridiske og lægevidenskabelige Fakulteter en Gageforhøjelse passende lade sig forbinde med hver enkelt Oprykning i Fakultetet, nemlig i de to første en Forhøjelse af 400 rb. hvergang, i det sidste en Forhøjelse af 2—300 rb. hvergang.

Dersom man i det philosophiske Fakultet vilde lade de to yngste af Fakultetets 18 Professorer staae paa en Gage af 1000 rb. hver, kunde man siden lade enhver af de 16 mulige Oprykninger til den ældste Plads ledsage af en Gageforhøjelse paa 100 rb. hver, hvilke 16 Tillæg da gave 1600 rb. til den første Gage 1000 rb., altsaa førte til Maximum 2600 rb., og Meget kunde vistnok tale for at foretrække en saadan Regel for den, at lade de 18 Professorer oprykke parvis igjennem 9 Klasser, med et Tillæg af 200 rb. hver anden Gang, fordi hin Regel vilde give hyppigere, skjønt mindre Gageforhøjelser, og saaledes langt mere end denne udjevne alle Tilfældigheder. Da imidlertid den sidste Regel nu engang ved det ældre Normalreglement var sanktioneret, og da ifølge den ethvert enkelt Gagetillæg vilde erholde en mere passende Størrelse, troede Direktionen dog at det nu rigtigst maatte blive ved denne.

Under Forudsætning af at dette Forslag bifaldtes, vilde Gagerne for samtlige Professorer blive normerede, som følger.

---

*) Se Aarb. f. 1839 S. 48 f.

a. Theologiske Fakultet.

1ste Professor	2,600 rb.	
2den —	2,200 —	
3die —	1,800 —	
4de —	1,400 —	
5te —	1,000 —	
		9,000 rb.

b. Juridiske Fakultet.

Paa selvsamme Maade		9,000 —

c. Lægevidenskabelige Fakultet.

1ste Professor	2,600 rb.	
2den —	2,300 —	
3die —	2,000 —	
4de —	1,800 —	
5te —	1,600 —	
6te —	1,400 —	
7de —	1,200 —	
8de —	1,000 —	
1ste Lektor	8,00 —	
2den —	6,00 —	
		15,300 —

d. Philosophiske Fakultet.

1ste og 2den Professor hver	2,600 er 5,200 rb.	
3die og 4de — —	2,400 - 4,800 —	
5te og 6te — —	2,200 - 4,400 —	
7de og 8de — —	2,000 - 4,000 —	
9de og 10de — —	1,800 - 3,600 —	
11te og 12te — —	1,600 - 3,200 —	
13de og 14de — —	1,400 - 2,800 —	
15de og 16de — —	1,200 - 2,400 —	
17de og 18de — —	1,000 - 2,000 —	
		32,400 —
Altsaa for alle 4 Fakulteter		65,700 rb.

Sammenligner man den saaledes udkastede Gageringssum	65,700 —
med det Gagebeløb som de Docenter ved Universitetet hvem de ny Gager vilde tilfalde, for nærværende Tid oppebare, nemlig — foruden personlige Tillæg af 500 rb. — ialt en Sum af	49,800 —
da viser det sig, at den fuldstændige Indførelse af det ny Gagereglement vilde udkræve et Tillæg af	15,900 rb.

Det var imidlertid ikke Direktionens Mening, at det ny Gagereglement pludseligen eller paa engang i sin hele Fuldstændighed skulde bringes i Anvendelse. Dette vilde nemlig medføre flere enkelte Gagetillæg som ikke kunde ansees for nødvendige, og som tildels endog maatte betragtes som uforholdsmæssige. Derhos maatte ogsaa erindres, at der for den nærmeste Tid vil paahvile den akademiske Fond dels flere Gager til Docenter udenfor det nu foreslaaede Normalantal, nemlig: Professoren i Literærhistorie, Professoren i Tysk og Fransk, 2 Docenter i Statsøkonomi og nordiske Sprog, saalænge Professoren i Æsthetik og den ene Professor i Kemi optage 2 Professorater udenfor Normalet, dels flere Pensioner til afgaaede Docenter, dels endelig nogle personlige Gagetillæg som ikke ved det ny Gagereglement strax vilde bortfalde, tilsammen til et Beløb af ialt 5,396 rb., hvortil der ikke kunde gjøres Udvej, uden for en længere Fremtid at opgive nogle af de væsentligste Fordele som ved det foreslaaede ny Normalreglement i det Hele vare tilsigtede. Direktionen troede derimod, at ikke alene disse Misforholde kunde forebygges, men ogsaa en til alle nuværende Forholde vel afpasset og med Billighed overensstemmende Overgang fra det nugjeldende til det foreslaaede ny Gagereglement kunde iværksættes, saafremt det maatte blive bestemt, at det ny Gagereglement fra 1ste Januar 1845 skulde træde i Kraft med den Indskrænkning, at intet af de enkelte Gagetillæg, som efter samme vilde tilfalde de vedkommende Universitetslærere, oversteg en Trediedel af de disse for

Tiden tillagte Gager, dog afrundet til halve og hele Hundreder. Herved vilde paa den ene Side Gageringssummen i det Hele bespare et Beløb af 5050 rb., hvorved den da blev istand til, paa et ubetydeligt Beløb nær, at overtage den ovennævnte unormalmæssige Sum af 5396 rb., og paa den anden Side vilde alle uforholdsmæssige Gagetillæg, navnligen i det lægevidenskabelige Fakultet, nedsættes til passende Størrelser, idet samtlige Gagetillæg vilde udfalde til:

3 paa 600 rb.	1,800 rb.
3 — 550 —	1,650 —
1 — 500 —	500 —
4 — 400 —	1,600 —
6 — 350 —	2,100 —
5 — 300 —	1,500 —
6 — 200 —	1,200 —
3 — 100 —	300 —
ialt 31 Tillæg	10,650 rb.

saa at af alle 36 Professorer kun 5 intet Tillæg erholdt.

Finansdeputationen havde ved dette Gageringssystem, foruden hvad den, som foranført, havde erindret om det lægevidenskabelige Fakultets Gager, endvidere bemærket, at Gagerne kom til at stige med forskjellige Størrelser i de forskjellige Fakulteter, at Forskjellen mellem Maximum og Minimum var langt større end ved Gageringen for Embedsmænd i Kollegierne og Retterne ialmindelighed, at Gagerne for de yngste Medlemmer af de theologiske og juridiske Fakulteter vare for smaa. Den havde derfor foreslaaet en anden Skala for disse Fakulteter, fra 1400 rb. til 2600 rb. med en Stigen af 300 rb., tilsammen for hvert af dem 10,000 rb., og ligeledes for det lægevidenskabelige fra 1000 til 2000 rb. med en Stigen af 300 rb., 300 rb. og 400 rb., tilsammen for hele Fakultetet 13,200 rb. Direktionen kunde dog ikke erkjende, at der kunde være tilstrækkelig Grund til at indføre den af Finansdeputationen paatænkte Forskjel paa Gagernes Minimum til Fordel for de theologiske og juridiske Fakulteter fremfor det philosophiske, i hvilket sidste man endog oftere kan komme i den Nødvendighed at maatte ansætte en ældre Videnskabsmand i et eller andet vakant bestemt Fag, end i hine tvende andre Fakulteter. Men skulde saaledes Gagernes Maximum og Minimum være lige for alle Fakulteter, da var det heraf en nødvendig Følge, at Afstanden mellem de yngste og ældste Professorers Gage i hvert Fakultet maatte blive temmelig betydelig, medmindre man turde bestemme Minimum ogsaa i de lægevidenskabelige og philosophiske Fakulteter til det af Finansdeputationen anførte Beløb af 1400 rb.; men dette vilde medføre et Tillæg til det af Direktionen paatænkte Gagereglement af 6400 rb., hvilket Den ikke vovede at foreslaae.

Foruden denne Sum til de faste Gager til 36 Professorer og 2 Lektorer, vilde endvidere udfordres en disponibel aarlig Sum til at lønne de ovenomtalte extraordinære Docenter, hvis Antal, efter hvad foran er motiveret, burde være ubestemt, og for hvilke heller ingen fast Gagenorm lod sig opstille, men ved hvis Bestemmelse i ethvert enkelt Tilfælde vilde blive at tage behørigt Hensyn til den Fordel for Universitetet man tør love sig af den Paagjeldendes Ansættelse, og som vil afhænge dels af hans Kvalifikation til den Post hvorom der er Spørgsmaal, dels ogsaa af Fagets Vigtighed, af den vedkommende Professors Personlighed og deslige. Skjønt der, ifølge heraf, ikke kunde være Spørgsmaal om en stadig vis Udgift i denne Henseende, maatte Direktionen dog antage, at man maatte kalkulere paa en aarlig disponibel Sum af 8000 rb., hvilken Sum, saavidt skjønnedes, ej alene vilde sikkre Universitetet al ønskelig Lejlighed til ikke at gaae Glip af nogen Videnskabsmand som det maatte ansees magtpaaliggende at vinde for dets Tjeneste; men ogsaa jevnligen vilde kunne afgive, efter Fornødenhed, større eller mindre Summer til Anvendelse for andre videnskabelige Øjemed, saasom Honorarer for særegne Forelæsninger, efter hvad ovenfor er bemærket.

Det tredie Hovedpunkt, som vilde blive Gjenstand for Normalreglementet, vare de med Universitetet forbundne videnskabelige Instituter og Samlinger.

Med Hensyn til disse videnskabelige Anstalter, henvises til nedenstaaende Oversigt, hvis første Rubrik viser hvad der hidtil havde været normeret for hvert Institut, den anden Rubrik derimod de af Kommitteen og Konsistorium foreslaaede ny Normalsummer; i hver af disse Rubriker ere tilføjede de særlige Indtægter fra Legatrenter eller deslige som ere hvert Institut tillagte, og som ikke ere optagne paa Budgetternes Indtægtsside,

men derimod ere fradragne Normalsummerne, hvis Størrelse efter saadant Fradrag — altsaa det Beløb som Universitetets Kasse faaer at udrede —, saavel ifølge det hidtil Normerede som ifølge det foreslaaede ny Normalreglement, dernæst ere angivne i den 3die og 4de Rubrik, hvorhos endelig den femte Rubrik viser den forøgede Udgift for Universitetets Kasse som det projekterede ny Normalreglement vilde medføre:

De nuværende Budgetposter.		Fulde Normalsummer.		Deraf Tilskud fra Universitetet efter Fradrag af de Instituterne tillagte særlige Indtægter.		
		hidtil.	efter det Foreslaaede.	hidtil	efter det Foreslaaede.	Den foreslaaede Forøgelse.
1.	Universitetsbibliotheket efter den fra det kirurgiske Akademi erholdte Tilvæxt.	3564	4400			
	dertil haves i særlige Indtægter:					
	a. Legatrenter til det ældre Bibliothek 1,044 rb.					
	b. Dito overgaaede med den fra det kirurgiske Akademi indlemmede Afdeling . . . 108 —					
	c. af Immatrikulationsgebyret . . . . . 106 —					
		1258	1258			
				2306	3142	836
2.	Det zoologiske Museum	1148	2100			
	dertil af Moltkes og Fuirens Legater	1148	1148			
				. . .	952	952
3.	Den botaniske Have	6260	7200			
	dertil haves:					
	a. Legatrenter . . . . . 300 rb.					
	b. fra Postkassen for Portofrihed 50 —					
		350	350			
				5910	6850	940
4.	Den mineralogiske Samling	711	1300			
	dertil af Moltkes og Fuirens Legater	711	711			
				. . .	589	589
5.	Det physiske Kabinet	1052	1730			
	hertil haves:					
	a. Legatrenter omtrent . . . 272 rb.					
	b. fra polytekniske Læreanstalt til Samlingen . 300 rb.					
	- en Medhjelper 150 —					
	- en Opvarter 180 —					
	630 rb.					
		902	902			
				150	828	678
6.	De to kemiske Laboratorier	1275	1975			
	Fra den polytekniske Læreanstalt 1075 + 200	1275	1275			
				. . .	700	700
7.	Det astronomiske Observatorium . . .	1100	1300			
	hertil haves Legatrenter	54	54			
				1046	1246	200
8.	Museet for Physiologi og sammenlignende Anatomi	900	1100			
	hertil Legatrenter c.	400	400			
				500	700	200
	Er	16010	21105			
	Legatrenter m. v.	6098	6098			
				9912	15007	5095

De nuværende Budgetsposter.		Fulde Normalsummer.		Deraf Tilskud fra Universitetet, efter Fradrag af de Instituterne tillagte særlige Indtægter.		
		hidtil.	efter det Foreslaaede.	hidtil.	efter det Foreslaaede.	foreslaaet Forøgelse.
	Fra forrige Side	16010	21105			
	Legatrenter m. v.	6098	6098			
				9912	15007	5095
9.	Det normalanatomiske Museum (Samlingen 300 rb., Konservator 600, 2 Prosektorer 400, 1 Anatomikarl 100.)	1400	1400	1400	1400	
10.	Det pathologisk-anatomiske Museum . (havde hidtil været forenet med det næstforanførte, men er nu derfra adskilt og dertil henlagt 100 rb. af de 400 som før vare bestemte for hele Samlingen, med Tillæg af 200 rb. til den ny Prosektor ifølge kgl. Rsl. 29. Dec. 1843 (Aarb. 1843 S. 38) og et foreslaaet Tilskud af 200 rb.)	300	500	500	500	200
11.	Den kirurgiske Instrumentsamling . . .	300	300	300	300	
12.	Den pharmakologiske Samling	50	50	50	50	
	Til samtlige Samlingers Offentlighed er foreslaaet en Sum af	. . .	200	. . .	200	200
	Ialt	18060	23555			
	dertil særegne Indtægter	6098	6098			
	Af Universitetets Kasse			11962	17457	5495

Det vil af denne Oversigt erfares, at der til samtlige Universitetets videnskabelige Samlinger og Apparater hidtil havde været anvendt aarlig . . . . . 18060 rb.
hvortil de dog modtoge Tilskud udenfor Universitetets Kasse og som derfor
ikke ere førte til Udgift paa Budgetterne, til et Beløb af . . . . . 6098 —
saa at der kun var ført Universitetet til Udgift . . . . . 11962 rb.

Naar der nu var fordret et yderligere Tilskud fra Universitetets Kasse af 5495 rb. for samtlige disse Anstalter, da kunde dette, efter hvad der af de enkelte Bestyrere og af Kommitteen var anført, ikke ansees for overdrevent, men syntes meget mere at være billigt og i Videnskabelighedens sande Interesse. Da imidlertid Begjeringerne om de anførte Tilskud dels ikkun vare gjorte under visse Forudsætninger, dels ikke ledsagede af saa bestemte Forslag om Anvendelsen, at aldeles nøjagtige Forskrifter i saa Henseende for Tiden kunde meddeles, maatte Direktionen ansee det for rettest, om Den maatte allernaadigst bemyndiges til at bestemme de nærmere Regler for disse Tilskuds Anvendelse; hvorved da, forsaavidt der blev Spørgsmaal om nu normerede faste Gagers Forhøjelse, derom af Direktionen vilde blive at nedlægge allerunderdanigst Forestilling.

Efterat ved det hidtil Anførte de Udgifter ere omhandlede der henhøre til Budgettets Udgiftsposter Nr. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 og en Del af 15, staae endnu de øvrige Budgetsposter tilbage. Hvad navnlig angaaer
den 4de Post, Gager til forskjellige Embedsmænd . . . . . 2188 rb.
nemlig:

Kvæstors Gage	1000 —
Referendarii Gage	200 —
Sekretarius Konsistorii 200 rb. og Sammes Fuldmægtig 200 rb.	400 —
Revisor	400 —
Rector magnificus Stip. rect. scholæ et fam. bibliothecæ	108 —
Pedellerne	80 —
	2188 rb.

havde Kommitteen foreslaaet denne brudt paa en dobbelt Maade, ved nemlig først at udtage Kvæstors og Revisors Gager, 1400 rb., fordi disse Embedsmænd tillige have med Jordegodset at gjøre, og deres Gager altsaa ikke udelte henhøre til egentlige Universitetsudgifter, hvilket derimod antoges at gjelde om de øvrige, hvis Gager derfor skulde danne en Post under Rubriken: Andre Udgifter der vedkomme Universitetet; hvorefter atter Kvæstors og Revisors Gager vare sammenslaaede med Kontorudgifterne og en projekteret Pensioneringssum, og dette hele Beløb delt i 2 Dele, for at henføres, den ene Halvdel til Universitetsudgifterne, den anden til de saakaldte øvrige Udgifter ved Universitetet.

Direktionen indsaae ikke alene ingen Nytte af denne Forandring, men troede endog, at den snarere vilde forvirre, eller ialtfald formindske den Tydelighed og Oversigt som Regnskabet nu giver, fordi den i sig selv er vilkaarlig, og der paa ingen Maade lader sig foretage en til den opstillede Halvering af disse Gager og Udgifter svarende Halvering af Embederne, Kontorudgifterne og Pensionisternes Klasse. Skulde i Regnskaberne og Budgetterne nogen Forandring foretages, sigtende til at anskueliggjøre i selve Regnskabsoversigten Adskillelsen imellem de nærmest til Universitetet umiddelbart anvendte Udgifter og dem som mere umiddelbart ere i Universitetets Interesse, da kunde man t. Ex. under Navn af Administrationsomkostninger lade de Poster som nærmest kunne henføres til den sidste Klasse, nemlig Kvæstors Gage, Revisors Gage, Kontorudgifter og Jordebogsudgifter, slutte Oversigten, ihvorvel en saadan Distinktion dog ikke kan blive ganske exakt. Men en saadan Forandring lod sig let iværksætte ved en simpel Omsætning af Posterne, saaledes som længere nede skal omtales.

Der var iøvrigt ved den her omhandlede 4de Post foreslaaet, at de 200 rb. til Secretarius Consistorii og de 200 rb. til Konsistoriets Fuldmægtig maatte som saadanne inddrages, og disse 400 rb. i en samlet Sum tillægges Konsistoriet, for dermed at bestride Udgifterne til Korrespondancen og til de øvrige Konsistorialforretninger. Mod en saadan Foranstaltning vidste Direktionen Intet at erindre, idet Summen ikke forekom Den at være større end behøvedes til det opgivne Øjemed, ligesom Forandringen i sig selv maatte ansees hensigtsmæssig, dog vilde den først fuldstændig kunne indtræde, naar den nuværende Secretarius Consistorii fratræder sin Post. Dernæst antog Direktionen, at disse 400 rb. ikke burde opføres under denne 4de Post, men tillægges den 13de Post, der optager den Sum som er stillet til Konsistoriets umiddelbare Raadighed. Derefter vilde nærværende 4de Budgetspost, som er 2188 rb.

efter Fradrag af disse	400 —	
nedgaae til	1788 rb.	
men hertil kunde mest passende endvidere henlægges:		
a. de Pedellen ved det forrige kirurgiske Akademi tilkommende, hidtil under Budgettets 15de Post optagne	250 —	
b. den Andel af de Inspectores quæsturæ tillagte 400 rb. som udredes af Universitetets Kasse, nemlig de	266 —	64 sk.
c. de hidtil under Budgettets 18de Post særligt anførte, Sekretæren ved den Arnæmagnæanske Stiftelse tilkommende	300 —	
hvorefter det hele Beløb vilde blive	2604 rb.	64 sk.

som dog efter det oven Anførte maatte fordeles paa 2 Poster:

til den ene vilde henhøre

a. Løn til rector magnificus, rector scholæ et famulus bibliothecæ	108 rb.	
b. Referendarius	200 —	
c. Sekretæren ved den Arnæmagnæanske Stiftelse	300 —	
d. Pedellerne	330 —	
Tilsammen	938 rb.;	

til den anden Post, som skulde optage de nærmere til Administrationen henhørende Løninger, vilde blive at henføre

a. Kvæstors Løn	1000 rb.	
b. dito for Insp. quæsturæ	266 —	64 sk.
c. dito for Revisor	400 —	
	1666 —	64 sk.
Ovenstaaende	2604 rb.	64 sk.

10de Post. Udgiften til Universitetskontoret, som hidtil havde været 3288 rb., kunde med et lidet Tillæg af 12 rb. passende afrundes til 3300 rb.

Ved denne Post var iøvrigt foreslaaet et Tillæg til Pensionering af de Embedsmænd ved Universitetet hvis Pensioner ikke overtages af Pensionskassen, og hvortil var kalkuleret 1000 rb. En saadan Udgift maatte vistnok billiges, da den ikke er at undgaae, og den foreslaaede Sum vilde maaske ogsaa i Tiden behøves dertil, dersom ikke en nærmere Betragtning af Forholdet mellem Indtægt og Udgift vilde vise Nødvendigheden af at reducere den Noget, hvorom nedenfor. Men til Kontorudgifterne kunde denne Udgift aldrig passende henregnes, eller dermed sammenlægges, uden at forvirre Klassifikationen og forstyrre Oversigten, og Direktionen maatte derfor formene, at der herfor burde dannes en særegen Post, hvortil endvidere burde lægges hvad der nu anvendes til Pensioner og Understøttelser af Budgettets 13de Post.

11te Post. Jordebogsudgifterne, der hidtil havde været 12000 rb., vare af Kommitteen foreslaaede forhøjede med et Tillæg af 900 rb., der skulde betragtes som Normalsum til at afholde de med Godsadministrationen forbundne extraordinære Udgifter, saasom til Eftergivelse af Landgilde, Tab af Restancer, Udvidelse af Kirkegaarde og deslige. Direktionen holdt dog for, at det kunde være tilstrækkeligt, til disse extraordinære Udgifter at ansætte 400 rb. og saaledes til Jordebogsudgifterne ialt 12400 rb.

12te Post. Bygningsudgifterne, hidtil	3750 rb.
vare foreslaaede at forhøjes med	600 —
som, efter hvad Erfaringen havde vist, vistnok var det mindste hvormed de herhenhørende Udgifter kunde bestrides. Direktionen ansaae det derhos passende, at denne Post, med et lidet Tillæg af	50 —
afrundedes til	4400 rb.

13de Post. Konsistoriets Udgifter til Bogtrykkerarbejde og adskillige Udgifter, under hvilke sidste især ere indbefattede endel Pensioner og Understøttelser, vare paa Budgettet for 1843 opførte med . . . . . 1305 rb.
men senere ved kongelig Resolution af 26de Maj 1843 forhøjede med . . 300 —
og vare derefter, saaledes som ogsaa i Budgettet for 1844 opført, ... 1605 rb.
men hvortil nu endvidere vilde komme de ovenstaaende af den 4de Post udtagne imod at heraf maatte afholdes de 200 rb. til den nærværende Secretarius Consistorii, saalænge han vedbliver i denne Funktion, 400 —
hvorefter denne Post vilde blive . . . . . 2005 rb.

Direktionen troede imidlertid, at man fra dette samlede Beløb burde udtage, som ovenanført, hvad der anvendes til Pensioner, Understøttelser m. v., nemlig:

til 8 Professorenker à 38 rb. 72 sk.	310 rb.	
til en afdød Professors Døttre, Livrente	75 —	
til 3 Underbetjentes Enker	130 —	
vilkaarlige Understøttelser til enkelte Andre	60 —	
tilsammen	575 rb.	
med Tillæg af	25 —	
altsaa ialt et Beløb af		600 —

til hvilke da maatte lægges det oven under 10de Post omtalte Beløb for Pensioner og Understøttelser i Fremtiden, hvilket var foreslaaet til 1000 rb., men som Direktionen maatte ansee det nødvendigt at nedsætte til 600 rb., hvorefter saaledes vilde dannes en egen Konto paa 1200 rb. til mindre Pensioner og Understøttelser for Professorenker efter de hidtil fulgte Regler, og for saadanne Universitetsbetjente og deres Efterladte som ikke have Adgang til Pension af den almindelige Pensionskasse, hvilke Understøttelser maatte bevilges af Direktionen efter Indstilling af Konsistoriet.

Af den heromhandlede 13de Post blev da tilbage et Restbeløb af 1405 rb., der som hidtil skulde staae til Konsistoriets Disposition, men af hvilket Beløb de 200 rb. skulde tilfalde den nærværende Secretarius Consistorii, saalænge han vedbliver at fungere som saadan; de 300 rb. ere bestemte til Trykningsomkostninger, 200 à 300 rb. medgaae til de reglementerede akademiske Fester, og der vilde saaledes vanskeligen kunne blive det Fornødne tilbage til at bestride Udgifterne til Arkivet, Korrespondance m. v., hvorfor Posten foresloges forøget og afrundet til 1600 rb.

14de Post. De til Honorar for Programmers Forfattelse hidtil anvendte 100 rb. vare i Kommitteens Forslag beholdte, uagtet det antoges, at Forpligtelsen til at skrive Programmer ikke bør paaligge en enkelt Professor; men under denne Forudsætning syntes det utvivlsomt, at Godtgjørelsen maatte bortfalde, hvilket ogsaa allerede var bestemt at skulle skee ved den Professors Afgang som nu dette Hverv er overdraget. Da bemeldte Professor, efter Direktionens Forslag til Gagereglementet, netop vilde faae 100 rb. Tillæg, antog Direktionen at denne Post kunde aldeles udgaae.

15de Post. Særlige Udgifter til det lægevidenskabelige Studium.

Om denne Post bemærkes:

Da det kirurgiske Akademi overgik til Universitetet, medfulgte de det forhen tillagte Indtægter, nemlig:

a. Renter af Akademiets Kapital		120 rb.	76 sk.
b. Postkassens Bidrag for Portofrihed		100 —	„ -
c. Examens-Indtægter, kalkulerede til		252 —	48 -
		473 rb.	28 sk.
d. det ældre Tilskud fra Finanserne	6463 rb. 20 sk.		
hertil blev lagt til Bygningens Vedligeholdelse	800 — „ -		
		7263 —	20 -
	er	7736 rb.	48 sk.
hvortil endvidere har været kalkuleret som Tilskud af Universitetets Kasse			
af Anatomitjenerens Løn	50 rb.		
og Reservekirurgernes Vartpenge	288 —		
		338 —	„ -
	er	8074 rb.	48 sk.
Heraf er nu ført til Udgift under Budgettets 1ste Post:			
Gager	4000 rb.		
under 12te Post Bygningsudgifter	750 —		
		4750 —	„ -
tilbage den i Budgettet for 1844 opførte 15de Post		3324 rb.	48 sk.
men heraf ere, som nærmere henhørende under andre Udgiftsposter,			
førte til Udgift:			
til Bibliotheket	306 rb.		
til Samlingerne	1850 —		
til Pedellerne	250 —		
hvorhos ganske kan udgaae Reservekirurgernes Vartpenge	288 —		
		2694 —	„
hvoraf nu kun er tilbage 96 rb., som maae udredes extraordinært, efter det nedenfor Bemærkede.			
hvorefter hele denne Post vilde nedgaae til		630 rb.	48 sk.
Endnu staae tilbage Budgettets 16de Post, tilfældige Udgifter,	500 rb.		
17de Post til extraordinære Udgifter	2000 —		
3die Post til videnskabelige Formaals Fremme ialmindelighed,	5600 —		
	8100 rb.		

Kommitteen havde med Hensyn til disse Poster foreslaaet:

at de to førstnævnte, tilsammen 2500 rb., nedsættes til	1600 —	
og den sidstnævnte til	4000 —	
at der derimod til at lønne Docenterne udenfor det normerede Antal Professorer, nemlig 3 i de theologiske og juridiske Fakulteter og 5 i det philosophiske Fakultet, normeres		
for hine	1800 rb.	
for disse	7000 —	
	8800 —	
og at der endeligen bestemmes en Sum til Reservefond for Universitetets stigende Fornødenheder af aarlig	2000 —	
altsaa tilsammen		16400 —

Direktionen maatte imidlertid være af den Formening, at de tvende Poster
til tilfældige Udgifter . . . . . 500 rb.
og extraordinære Udgifter . . . . . 2000 —
burde bibeholdes med disse Summer, som de mindste der burde holdes disponible for de uforudselige Udgifter der jevnligen indløbe i saa omfattende Instituters Økonomi.

Hvad derimod angaaer den anførte Gagesum til extraordinære Docenter, Normalsummen til videnskabelige Formaals Fremme ialmindelighed, og Oplaget for Universitetets tilkommende stigende Fornødenheder, da skjønnede Direktionen ikke, at der hertil kunde gjøres Udveje til et større Beløb, end den tidligere nævnte Sum af 8000 rb., og ligesom det vilde være hensigtsløst at forfatte Udkastet saaledes, at det betydeligt vilde overstige hvad der efter Rimelighed kan anvises Ressurser til, saaledes havde Direktionen paa den anden Side troet, at en saadan Sum vel indtil videre maatte kunne tilstrække til at afholde forekommende temporære Udgifter, naar det tages i Betragtning, at de faste Universitetslæreres Indtægter vilde blive saadanne, at det maatte antages som et ganske særeget og sjeldent Tilfælde, at Nogen af dem skulde behøve extraordinær Hjelp ved Gratifikationer eller personlige Gagetillæg; at alle videnskabelige Anstalter ligeledes for den nærmeste Fremtid maatte ansees nogenlunde fyldestgjørende udstyrede; at 38 Lærere, der ere satte istand til udelukkende at offre al deres Tid til Universitetets Tjeneste, ikke ville behøve mange Assistenter til at besørge den hele akademiske Undervisning, saasnart det Hele efterhaanden mere og mere ordner sig efter de Grundsætninger som det maa ansees magtpaaliggende at komme til Anvendelse: at nemlig enhver Plads besættes med den dygtigste som til enhver Tid er at faae, og at der itide tages behørigt Hensyn paa dette vigtige Formaal, ved at understøtte ethvert fremragende Talent, og at heller ikke nogen Universitetslærer, saafremt et Misforhold imellem hans Evner og Universitetets retmæssige Krav til ham begynder at indtræde, undlader at træde tilbage, for at indrømme sin Plads til den yngre og kraftfuldere Mand, som har beredet sig til at indtage den; en Foranstaltning der altid kan iværksættes uden Udgift for Universitetet, allerede efter den nugjeldende Regel, at Pensioner til Universitetslærere der formedelst Alder og Svagelighed afgaae, overtages af Statskassen. Under saadanne Forudsætninger, og ved Udsigterne til de Vilkaar som efter det ovenstaaende Udkast til et Gageringsreglement ville være Universitetets Lærere sikkrede, vilde der vistnok sjeldent, og ialtfald kun i enkelte Perioder, behøves de fulde 8000 rb. for at hendrage de bedste yngre Videnskabsmænd til Universitetets Tjeneste, og hvorved heller ikke maatte tabes af Sigte, hvad der udrettes, og hvad der endnu meget mere kunde udrettes, med Kommunitetets og øvrige videnskabelige Understøttelsesstiftelsers rige Midler, for at give alle fremragende Talenter Lejlighed til at udvikle sig. Endeligen maatte det heller ikke glemmes, at der i de til tilfældige og extraordinære Udgifter foreslaaede, ogsaa hidtil normerede, Summer af 500 rb. og 2000 rb. havdes en ikke uanselig Ressurse til extraordinære Udgifter af ethvertsomhelst Slags, hvilken nu saa meget lettere vilde kunne komme de videnskabelige Øjemed til Nytte, efterat ogsaa de Normalsummer som mindre nær vedkomme disse, og hvortil hin Sum hidtil som oftest havde maattet anvendes, vare blevne rundeligere udkastede.

Med Hensyn til hvad oftere er anført, at disse 8000 rb. skulde anvises paa en særegen Reservefond, er Følgende at bemærke:

Direktionen antog nemlig, at Normalreglementet paa den ene Side ingenlunde burde forfattes saaledes, at det gik til den yderste Skilling af Indtægterne, om end disse bleve kalkulerede og opgjorte med nok saa stor Forsigtighed og Sikkerhed, og at paa den anden Side under Omstændigheder som de nærværende, hvor man egentligen behøvede meget mere end man havde, heller ikke Udgifterne burde indskrænkes til et betydeligt mindre Beløb end Indtægterne, for at det derved fremkomne Overskud skulde ovlægges; men at man derimod burde see at affatte Udgiftens nødvendige faste Summer til et saadant Beløb, at der blev en nogenlunde anselig Sum af de rimelige Indtægter tilbage, hvilken hele Sum da gjerne kunde tillægges Normalreglementet, naar den kun bestemtes til Udgifter som man har det i sin Magt at indskrænke og udvide efter Omstændighederne, hvorved man da ogsaa — hvilket er Hovedsagen — fik det i sin Magt at lempe Besparelserne og Oplægningen efter hver Tids Fornødenheder. Der kunne løbe kortere eller længere Perioder, i hvilke man virkeligen kan spare meget, uden at Universitetets Formaal lide derunder, og saadanne Besparelser bør og kunne da ikke forsømmes, uden ligefrem at handle imod Universitetets Interesse; men komme andre Tider hvori Besparelser vilde blive for kostbare, idet man, for at vinde Midlerne,

vilde opoffre Øjemedene, da bør man ikke mindre undgaae slige Besparelser, end man bør skye ufornødne Udgifter. Direktionen maatte derfor finde det mindre hensigtsmæssigt, som Kommitteen havde foreslaaet, at normere den aarlige Besparelses Beløb til n fast Sum, der var kalkuleret til 2000 rb., som hvert Aar ubetinget skulde henlægges til Universitetets stigende Fornødenheder. Derimod forekom det Direktionen, at man vilde ordne hele dette Forhold bedst paa den Maade, at der af Universitetets hele Kapitalformue — hvilken, saafremt det nedenstaaende Forslag bifaldtes, kunde anslaaes til noget over 500,000 rb. — udtoges de 300,000 rb., der normeredes som den faste akademiske Fond, og at derefter den tilbageblevne Kapital af noget over 200,000 rb. holdtes paa en særlig Konto under Navn af Reservefonden, saaledes at denne Konto tilsyder Alt hvad der efter Universitetets Regnskab noget Aar fremkommer som Overskud, samt at paa denne Kontos aarlige Indtægt af Direktionen kun maatte gjøres Forestilling om Anvisninger til et Beløb af en vis bestemt Sum, som efter det nedenfor Forklarede formentes at kunne fastsættes til 8000 rb. Hvad Reservefonden maatte indbringe mere i Rente, og hvad der maatte anvises i noget Aar mindre end de 8000 rb., alt dette maatte ligeledes gaae til Reservefondens Kapitalforøgelse. Man vilde herved bestandig beholde en klar Oversigt over, hvorvidt Universitetets pekuniære Kræfter fremgaae og forøges, jevnsides med den Forøgelse som Videnskabernes Fremskridt vilde kræve af Universitetets Fornødenheder.

I Henhold til alt det saaledes Udviklede, vilde Universitetets samtlige Udgifter for Fremtiden blive følgende:

1.	Gager a. det theologiske Fakultet	9000 rb.	
	b. det juridiske Fakultet	9000 —	
	c. det lægevidenskabelige Fakultet	15300 —	
	d. det philosophiske Fakultet	32400 —	
			65700 rb.
2.	Huslejeportioner		2400 —
3.	Særegne Lønninger:		
	a. Konsistoriets Referendarius	200 rb.	
	b. Sekretæren ved den Arnæmagnæanske Stiftelse	300 —	
	c. Rector magnificus, Stipendium rectoris scholæ et famulus bibliothecæ	103 —	
	d. Pedellerne	330 —	
			938 —
4.	Videnskabelige Samlinger, ifølge den meddelte Oversigt		17457 —
5.	Særlige Udgifter til det lægevidenskabelige Studium		630 — 48 sk.
6.	Konsistoriet til Udgifter ved Trykning og Korrespondance m. m.		1600 — „ -
7.	Pensioner og Understøttelser		1200 — „ -
8.	Udgifter til extraordinære Docenter, særegne Forelæsninger og videnskabelige Formaals Fremme ialmindelighed, efter specielle kongelige Resolutioner indtil et Beløb af		8000 — „ -
9.	Kvæstors, Revisors og Inspectorum quæsturæ Løn		1666 — 64 -
10.	Kontorudgifter		3300 — „ -
11.	Bygningsudgifter		4400 — „ -
12.	Jordebogsudgifter		12400 — „ -
13.	Tilfældige Udgifter, med et lidet Tillæg for Afrundingens Skyld,		507 — 80 -
14.	Extraordinære Udgifter		2000 — „ -
			122200 rb. „ sk.

Hvad nu angaaer **Ressurserne hvorpaa det foreslaaede Normalreglement kunde anvises**, da vare Universitetets egne Indtægter af Kommitteen, hvoraf Kvæstor havde været Medlem, kalkulerede og opgjorte til 110,834 rb., hvorpaa Direktionen ogsaa troede at man med temmelig Sikkerhed kan gjøre Regning, idet alle Indtægtsposter maae ansees som faste, med Undtagelse af Jordebogsindtægterne og en Del af Kommunitetets ældre Bidrag, der bestaae i Korn som betales efter Kapitelstaxten, hvilken er variabel, men dog vel i Gjennemsnit med Rimelighed kunne antages ikke at ville gaae under de ansatte Priser, 4 rb. pr. Td. Rug, 15 Mk. pr. Td. Byg og 13 Mk. pr. Td. Havre, eller tilsammen for Rug, Byg og Havre 8 rb. 4 Mk.

Dog vilde de af Kommitteen beregnede 100 rb. fra den polytekniske Læreanstalt, for Bestyrelsen af dens Midler, blive at fradrage ifølge senere Kongelig Resolution (af 24de Marts 1843), altsaa tilbage . . . . . 110,734 rb.
hvilken Sum dog, dels ved Overskudet af Dekanatsindtægterne, saafremt ovenstaaende Forslag bifaldtes, dels ifølge den Forøgelse som Universitetets Kapitalformue senere end Kommittebetænkningen havde erholdt, vilde kunne tillægges et Beløb af circa . . . . . 3,806 —

og saaledes vilde Totalindtægten stige til omtrent . . . . . 114,540 rb.
saaledes som nedenstaaende detallierede Oversigt over de enkelte Indtægtsposter nærmere udviser.

Men herved var endnu dette at bemærke, at man ved denne Kalkule havde regnet paa det aarlige Tilskud fra Kommunitetet af 10,000 rb., som paa en bestandig Indtægt. Dette manglede egentligen streng juridisk Hjemmel, idet den kongelige Resolution af 25 November 1836 i den 13de Post bestemmer, at saadant Tilskud skal ydes indtil videre, og dette Udtryk betyder, efter hvad der i Forestillingen til hin Resolution var forklaret og udviklet, at Tilskudet skulde gives indtil Universitetet ved Hjelp af samme havde opsamlet en Kapital af 250000 rb., hvoraf det da hos sig selv kunde tage disse 10,000 rb. i aarlige Renter. Direktionen turde imidlertid forudsætte, at Alle vilde være enige om, at Kommunitetets Formuestilstand er saadan, at det ikke kunde have mindste Betænkelighed, allernaadigst at fastsætte, at dette Tilskud bliver permanent, og at man, ved den Anvendelse som deraf gjøres til at forbedre det akademiske Undervisningsvæsen, vilde gavne de Studerende langt væsentligere, end ved at uddele disse 10,000 rb. i direkte Understøttelser, foruden den meget anselige pekuniære Hjelp som Kommunitetet desuagtet er istand til at yde de virkelig Trængende, saadanne nemlig som pekuniær Hjelp kan gavne i videnskabelig Henseende, hvilket dog ene er Hensigten. I den Forudsætning altsaa, at det maatte allernaadigst bifaldes, at denne Indtægt ansees som erhvervet for Universitetet for bestandigt, foreslog Direktionen, som en Foranstaltning der vilde simplificere det hele Forhold, at Kommunitetet afgav den til dette Tilskud svarende Kapital af 250,000 rb., der gik over til Universitetets nuhavende Kapital af omtrent 250,000 rb., hvorved Universitetets Kapitalformue vilde stige til 500,000 rb., af hvilken Sum det da blev muligt, paa den omhandlede Maade at danne en akademisk Fond paa 300,000 rb., der giver en fast aarlig Indtægt af 12,000 rb., og en voxende Reservefond, der foreløbigen kunde ansættes til 200,000 rb. eller noget derover.

Under Forudsætning af at dette Forslag bifaldtes, vilde Universitetets Indtægter kunne kalkuleres saaledes:

1.	Jordebogsindtægter		59560 rb. 91 sk.
2.	Renten af den akademiske Fond, derunder indbefattet det forrige kirurgiske Akademi's Kapital (3020 rb.), 300,000 rb.,		12000 — „ -
3.	Studiiskat og Kathedratikum		4655 — 81 -
4.	Indtægt af Almanakprivilegiet		6000 — „ -
5.	Legatrenter		1169 — 44 -
6.	Lejeindtægter		950 — „ -
7.	Jordskyldspenge		272 — 87 -
8.	Overskud af Examensindtægter	350 rb.	
	med Tillæg af Overskudet af Dekanatsindtægterne cirka	700 —	
			1050 — „ -
9.	Embedsafgifter		840 — „ -
10.	Kvartprocenten af Legatmidlerne		1650 — „ -
11.	Tilfældige Indtægter		55 — „ -
12.	Fra Finanserne		10382 — 26 -
13.	Fra Postkassen for Portofrihed:		
	til botaniske Have	50 rb.	
	kirurgiske Akademi	100 —	
			150 — „ -
14.	Kommunitetets Bidrag		7803 — 60 -
15.	Renter af Reservefondens Kapital 200,000 rb.		8000 — „ -
			114539 rb. 10 sk.

Denne Indtægt, sammenlignet med de i det Foregaaende foreslaaede Normalsummer for Udgifterne, til Beløb tilsammen . . . . . 122200 rb.
viser saaledes et Deficit af omtrent . . . . . 7660 —
der dog hellere, for ikke at indskrænke sig til det absolut Fornødne,
maatte ansættes til . . . . . 10000 rb.

Med Hensyn dernæst til Dækningen af dette Deficit af 10,000 rb., da vilde vel Kommunitetet, under Forudsætning af, at de nuværende Konjunkturer ikke dale betydeligt, være istand til af sit Overskud at afgive denne manglende Sum; men ligesom baade Kommitteen og Konsistoriet havde anseet det betænkeligt, at berøve denne Stiftelse saa stor en Andel af dens Indtægter, der ere bestemte til en anden Anvendelse i et vigtigt Øjemed, til hvis hensigtsmæssigere og bedre Opfyldelse end hidtil en Reform af Stiftelsen i længere Tid havde været paatænkt, saaledes havde ogsaa Finansdeputationen i sin oftere nævnte Betænkning herimod erindret, dels at der ikke kan haves nogen Vished for, at Kommunitetet stedse vil have tilstrækkeligt Overskud til at afgive en saa stor aarlig Sum, dels at det vilde synes paafaldende, om Kommunitetet, efter at have afgivet en Sum af 250,000 rb., endda skulde tilskyde et aarligt Beløb der var større end Renten af den Kapital det selv beholdt tilbage. Finansdeputationen havde derfor, ligesom Kommitteen og Konsistoriet, henvist til den nærliggende særdeles rige Ressurse Sorø Akademi frembyder. Direktionen, som ikke kunde andet end ganske tiltræde hvad der var yttret om det Betænkelige ved, i saa overordentlig en Grad at forøge de Offere som Kommunitetet alt, naar det afgiver den foreslaaede Kapital, havde bragt Universitetet, maatte ligeledes være enig i, at der Intet kunde være til Hinder for, at Sorø Akademi kom Universitetet til Hjelp, da Akademiet kunde afgive 10,000 rb. og endda beholde Midler tilbage fuldkommen tilstrækkelige til at virke for sit Øjemed, i enhver Retning og Udstrækning som det maatte findes passende at give dette paa selve Stedet. Navnligen var Akademiets Evne til at afsee en saadan Understøttelse, hvorom der ogsaa ved det ældre Normalreglements Fastsættelse i 1836 havde været Tale, i den senere forløbne Periode saaledes forøget, at medens i 1836 Akademiets Kapital kun udgjorde 750,000 rb., var denne nu, ved Opslæg af Akademiets Overskud, opvoxet til over 921,000 rb., saa at et Tilskud til Universitetet af 10,000 rb. aarlig, efter Akademiets Formue nu i Forhold til hvad den var i 1836, vilde for samme være næsten umærkeligt, og saameget mindre betænkeligt, som et saadant Tilskud kun skulde ydes indtil Universitetets Reservefond havde vundet Styrke, hvilket ikke turde vare saa meget længe, hvis de senere Aars gunstige Konjunkturer fremdeles vilde vedblive.

Efterat Direktionen i Henhold til alt Foranførte havde nedlagt allerunderdanigst Forestilling behagede det Hans Majestæt under 13de November 1844 allernaadigst at resolvere saaledes:

Efter at have ladet Os foredrage indbemeldte Vor Direktions allerunderdanigste Forestilling, ville Vi allernaadigst have fastsat som følger:

1. Af Kommunitetets nærværende Kapitalmasse skal i forestaaende 11te December Termin afgives til Universitetet et Beløb af 250,000 rb. i rentebærende Aktiver, hvilket Beløb indgaaer i Universitetets Kapitalformue.
2. Istedetfor det ved allerhøjeste Resolution af 25de November 1836 bestemte aarlige Tilskud til Universitetets Fornødenheder af 10,000 rb., hvilket herefter bortfalder, skal Kommunitetet afgive til Universitetet, som Tilskud til dettes Fornødenheder, sit aarlige Overskud indtil et Beløb af 10,000 rb., dog kun for de 5 Aar 1845—49, henimod hvilket Tidsrums Udløb Vor Direktion har at indkomme med nærmere allerunderdanigst Beretning om Universitetets Forfatning, for at det derefter kan afgjøres, hvorvidt Universitetet fremdeles maatte behøve Tilskud til sine Indtægter, og i saa Fald paa hvilken Maade disse Tilskud ville være at tilvejebringe.
3. Af Universitetets opsamlede Kapitalmasse, der efter Modtagelsen af ovennævnte 250,000 rb. er kalkuleret til 500,000 rb., skal udtages en Sum af 300,000 rb., som danner den akademiske Fond, og hvis aarlige Rentebeløb, 12,000 rb., indgaaer under de aarlige Indtægter til Bestridelse af Universitetets normerede aarlige Udgifter, hvorimod den hele tilbageblivende Del af Universitetets rentebærende Kapitalformue danner en Reservefond, paa hvis Renter Intet maa anvises uden speciel erhvervet allerhøjeste Resolution; hvorhos det allernaadigst fastsættes, at der indtil videre ikke maa gjøres allerunderdanigst Forestilling, enten ialmindelighed ved Budgetternes Affattelse eller specielt i Aarets Løb, om Anvendelsen af et større Beløb af disse

Renter i noget Aar end tilsammen 8000 rb. Det Overskud Reservefondens aarlige Renter maatte afgive, saavelsom ethvert andet Overskud Universitetets øvrige Indtægter efter Afholdelsen af dets Udgifter maatte afkaste, tillægges Reservefonden til dens rentebærende Kapitals Fremvæxt. Dog blive som Undtagelser de specielle Bestemmelser i Kraft ifølge hvilke Overskudene af de for enkelte Afdelinger af Universitetet normerede Summer kunne overføres til næste Aars Normalsum.

4. De med Dekanatet i det philosophiske Fakultet forbundne Indtægter, forsaavidt disse bestaae i Immatrikulations- og Examens-Gebyrer, skulle for Fremtiden tilfalde Universitetets Kasse, hvorimod der, saalænge Examen artium og anden Examen ved Universitetet vedblive, som Godtgjørelse for Dekanatsforretningerne bliver ved hvert Dekanatsaars Udløb at udbetale vedkommende Dekanus et Beløb af 200 rb., hvorhos de nuværende til Dekanatet berettigede Professorer blive paa den allerunderdanigst foreslaaede Maade at holde skadesløse for det Tab i Dekanatsindtægterne som denne Foranstaltning for dem vil medføre.

5. Vi ville allernaadigst have normeret for Universitetet følgende Antal af Lærere i de forskjellige Fakulteter, nemlig:

i det theologiske Fakultet	5 Professorer	
i det juridiske Fakultet	5 —	
i det lægevidenskabelige Fakultet	8 —	og 2 Lektorer
i det philosophiske Fakultet, i efternævnte Videnskabsfag, følgende Professorer:		
i Philosophi	2	
i Æsthetik	1	
i Historie (herunder indbefattet det Rostgaardske Professorat i nordisk Historie og Antikviteter)	3	
i Statsøkonomi	1	
i Mathematik	1	
i Astronomi	1	
i Physik	1	
i Kemi	1	
i Mineralogi	1	
i Botanik	1	
i Zoologi	1	
i de nordiske Sprog	1	
i latinsk Philologi	1	
i græsk dito	1	
i østerlandsk dito	2	
	19 —	
samt i de tre nyere Sprog, Tysk, Fransk og Engelsk		3 faste Docenter.
tilsammen	37 Professorer, 2 Lektorer og 3 faste Docenter.	

Derhos ville Vi have Vor Direktion allernaadigst bemyndiget til allerunderdanigst at andrage paa Ansættelse af extraordinære Docenter i hvilketsomhelst Fakultet og Lærefag, naar Omstændighederne dertil give Anledning.

6. Vi ville allernaadigst have approberet følgende Normalreglement for Universitetets Udgifter:

Første Post. Gagerne for det normerede Antal af Universitetslærere:

a. i det theologiske Fakultet:

1ste Professor	2600 rb.
2den —	2200 —
3die —	1800 —
4de —	1400 —
5te —	1200 —
	9200 rb.
	Er 9200 rb.

b. i det juridiske Fakultet:	Fra forrige Side	9200 rb.	
1ste Professor	2600 rb.		
2den —	2200 —		
3die —	1800 —		
4de —	1400 —		
5te —	1200 —		
		9200 —	
c. i det lægevidenskabelige Fakultet:			
1ste Professor	2000 rb.		
2den —	1800 —		
3die —	1600 —		
4de —	1400 —		
5te —	1200 —		
6te —	1200 —		
7de —	1000 —		
8de —	1000 —		
1ste Lektor	800 —		
2den —	600 —		
		12600 —	
d. i det philosophiske Fakultet:			
2 Professorer hver 2600 rb. er	5200 rb.		
2 — — 2400 — -	4800 —		
2 — — 2200 — -	4400 —		
2 — — 2000 — -	4000 —		
2 — — 1800 — -	3600 —		
3 — — 1600 — -	4800 —		
3 — — 1400 — -	4200 —		
3 — — 1200 — -	3600 —		
3 Docenter i levende Sprog tilsammen indtil	2400 —		
		37000 —	
		ialt	68000 rb.
Anden Post. 6 Huslejeportioner à 400 rb.			2400 —
Tredie Post. Særegne Lønninger, nemlig			
Referendarius Consistorii		200 rb.	
Sekretæren ved den Arnæmagnæanske Kommission		300 —	
Rector magnificus, Stipendium rectoris scholæ et famulus bibliothecæ		108 —	
Pedellerne		330 —	
			938 —
			71338 rb.

Fjerde Post. For de med Universitetet forbundne videnskabelige Samlinger:	Normalsum.	Dertil af Legatrenter m. m.	Universitetets Tilskud.		
	rb.	rb.	rb.		
a. Bibliotheket	4400				
deraf Legatrenter 1152 rb.					
Andel af Immatrikulationsgebyr, kalkuleret til 106 —					
	....	1258	3142		
b. den botaniske Have	7200				
dertil haves Legatrenter 300 rb.					
fra Postkassen for Portofrihed 50 —					
	....	350	6850		
c. det zoologiske Museum	2100				
dertil af Legatrenter	....	1148	952		
d. det mineralogiske Museum	1300				
dertil af Legatrenter	....	711	589		
				71338	„

	Normalsum.	Dertil af Legatrenter m. m.	Universitetets Tilskud.		
	rb.	rb.	rb.	rb.	sk.
Fra forrige Side				71338	„
e. det physiske Kabinet	1730				
dertil haves Legatrenter . . . . 272 rb.					
Fra polytekniske Læreanstalt:					
til Samlingen . . . 300 rb.					
til en Medhjelper . 150 —					
til en Opvarter . . 180 —					
630 —					
	. . . .	902	828		
f. de to kemiske Laboratorier	1975				
Fra polytekniske Læreanstalt (1075 + 200 rb.)	. . . .	1275	700		
g. det astronomiske Observatorium	1300				
dertil af Legatrenter	. . . .	54	1246		
h. Museet for Physiologi og sammenlignende Anatomi	1100				
dertil af Legatrenter	. . . .	400	700		
i. det normal-anatomiske Museum	1400	. . .	1400		
k. det pathologisk-anatomiske dito	500	. . .	500		
l. den kirurgiske Instrumentsamling	300	. . .	300		
m. den pharmakologiske Samling	50	. . .	50		
n. til samtlige Samlingers Offentlighed . . .	200	. . .	200		
	23555	6098	17457		
				17457	„
Femte Post. Særlige Udgifter til det lægevidenskabelige Studium . . .				630	48
Sjette Post. Konsistorium til Trykningsomkostninger, Udgifter ved Korrespondance m. v.				1600	„
Syvende Post. Til Understøttelser, som Vi allernaadigst bemyndige Direktionen til at bevilge Universitetets Betjente der ikke have Adgang til Pension af den almindelige Pensionskasse				1200	„
Ottende Post. Til Udgifter som ved specielle allerhøjeste Resolutioner maatte blive bevilgede til extraordinære Docenter, særegne Forelæsninger og videnskabelige Formaals Fremme ialmindelighed, af den ovennævnte Reservefonds disponible Renter indtil et Beløb af				8000	„
Niende Post. Gager til					
Universitetets Kvæstor	1000 rb. „ sk.				
Inspectores quæsturæ	266 — 64 -				
forsaavidt Begges Gager blive at udrede af Universitetets Kasse.					
Revisor	400 — „ -				
				1666	64
Tiende Post. Til Kontorudgifter				3300	„
Ellevte Post. Bygningsudgifter				4400	„
Tolvte Post. Fordebogsudgifter				12400	„
Trettende Post. Tilfældige Udgifter				507	80
Fjortende Post. Extraordinære Udgifter				2000	„
			Er	124500	„

7. Dette Normalreglement træder i Kraft fra 1ste Januar 1845 at regne, saaledes:

at de Universitetslærere der for nærværende Tid ere ansatte som Professorer i de normerede Videnskabsfag, fra ovennævnte Tid tiltræde de normalmæssige Gager efter deres indbyrdes Ancjennitet i vedkommende Fakultet, og

at Vor Direktion er bemyndiget til, saavidt angaaer de de videnskabelige Institutter allernaadigst tilstaaede Tilskud, at bestemme de nærmere Regler for disse Tilskuds Anvendelse.

Ved det saaledes approberede Normalreglement er, som man seer, den foreslaaede Total-Udgiftssum forhøjet med 2300 til 124,500 rb., hvilket nærmer sig den Indtægtssum som fremkommer, naar til den ovenkalkulerede Indtægt 114,539 rb. 10 sk. lægges det bestemte ny Tilskud af Kommunitetet paa 10000 rb. Forslaget er endvidere noget bleven modificeret ved at bemeldte Tilskud forelobigen er lagt paa Kommunitetet, ved Bevilgelsen af de fulde Gagetillæg uafkortede fra 1. Januar 1845, ved at Gageringen i det lægevidenskabelige Fakultet er sat noget lavere end i de andre Fakulteter, medens i disse de laveste Gager ere forhøjede fra 1000 til 1200 rb., og ved Normeringen af et Professorat i Æsthetiken og tre Docentpladser i de levende Sprog.

Ligesom der, til Sammenligning af de Vilkaar som nu ved det ny Normalreglement ere sikkrede de Kjøbenhavnske Professorer, længere nede skal følge en Udsigt over Gageringsreglementerne for Professorerne ved flere fremmede Universiteter, saaledes turde det her være paa rette Sted, i Forbindelse med ovenstaaende Beretning om Universitetslærernes Gagering at omtale nogle andre dermed i nøje Forbindelse staaende Punkter, nemlig dels Professorernes **Udsigt til Avancement** og Oprykning fra de lavere til de højere Gager i de forskjellige Fakulteter, dels deres **Indtægter af Forelæsningshonorarer** og **af de akademiske Sportler**. Begge disse Indtægter ere tidligere omhandlede i Aarbogen.

I **førstnævnte Henseende** vil det af nedenstaaende Udsigt over de tre øverste Fakulteters Styrke og Besætning og Forandringerne heri til enhver Periode lige siden Fundatsens Tid 1788, samt, for det philosophiske Fakultets Vedkommende, over alle de Ansættelser der siden samme Tid have fundet Sted, erfares, at følgende Forhold i saa Henseende viser sig, forsaavidt Omstændighederne tilstede en fuldstændig Sammenligning.

I det **theologiske Fakultet** ere i de 56 Aar 1788—1844 indtrufne 9 Vakancer, nemlig 2 ved Dødsfald, 7 ved Befordring, og ligesaa mange Ansættelser, altsaa en Vakance for hvert $6\frac{2}{9}$ Aar. Herefter vilde altsaa en Professor i dette Fakultet i Reglen behøve 25 Aar for at oprykke fra yngste Professor med 1200 rb. i Gage til øverste Professor med 2600 rb., hvorved dog vel maa erindres, at da Fakultetet langt fra ikke i hele Perioden har haft 5 Professorer, men oftere og tildels i længere Tid kun 4 eller endog 3, bliver hint Tal endel at nedsætte, og Forholdet vil neppe i Virkeligheden vise sig mindre heldigt end i det juridiske Fakultet.

I **sidstnævnte** ere i de 56 Aar 1788—1844 indtrufne 14 Vakancer, nemlig 5 ved Dødsfald, 2 ved Entledigelse, 7 ved Befordring, og ligesaa mange Ansættelser, hvilket giver i Gjennemsnit 1 Vakance eller Ansættelse netop hvert 4de Aar. I Regelen vil altsaa en Professor ikke behøve mere end 16 Aar for at gjennemgaae de 4 Oprykninger der føre fra nederste Professorat med 1200 rb. Gage til det øverste med Gage 2600 rb. At Forholdet her synes noget heldigere end i det theologiske Fakultet, ligger maaske alene i den ovennævnte Omstændighed, at dette Fakultet har været mindre stærkt besat end hint; at det juridiske Fakultet nogle Gange har været besat med 6, engang endog med 7 Medlemmer, opvejes udentvivl derved at det til andre Tider kun har haft 4 Medlemmer.

I det **lægevidenskabelige Fakultet** ere i de oftnævnte 56 Aar indtrufne 19 Vakancer, 16 ved Dødsfald, 2 ved Befordring, 1 ved Entledigelse, og 22 Ansættelser, hvilket giver en Ansættelse for hvert $2\frac{6}{11}$ Aar. En Professor i dette Fakultet vilde saaledes behøve omtrent 23 Aar for at gjennemgaae de 9 Avancementer der vilde føre fra den yngste Lektorpost med Gage 600 rb. til det øverste Professorat med 2000 rb. Gage, hvorved det dog væsentlig bør komme i Betragtning, at Fakultetet i hele Perioden, med Undtagelse af de allersidste Aar, kun har været omtrent halv saa stærkt besat som nu, saa at Forholdet i Virkeligheden synes at maatte stille sig maaske endnu gunstigere end i det juridiske Fakultet.

I det **philosophiske Fakultet** endelig viser Udsigten, at 50 Ansættelser have fundet Sted, altsaa 1 for hvert $1\frac{3}{25}$ Aar. Multipliceres dette Tal med 18, eller Antallet af de Oprykninger der ville føre fra den yngste til den ældste Professorpost, da udkommer omtrent 20 som det Antal af Aar der i Regelen vilde behøves til at gjennemgaae samtlige Avancementer.

Udsigt over Besættelsen af og Forandringerne i de forskjellige Fakulteter fra 1788—1844.

1. Det theologiske Fakultet.

1788.	Janson.	Horneman.	Moldenhawer.	Adler.	Münter.
1788–90.	Horneman. 1788 befordret.	Moldenhawer.	Adler.	Münter 1790 ordin.	
1790–92.	Horneman.	Moldenhawer.	Münter.	Adler 1792 befordret.	
1792–1801.	Horneman.	Moldenhawer.	Münter.	1801 23/10 P. E. Müller Prof. extraord.	

1801-5.	Horneman.	Moldenhawer 1805 5/7 befordr.	Münter.	Müller.	
1805-6.	Horneman.	Münter.	Müller 1806 30/5 ordin.		
1806-8.	Horneman.	Münter 1808 25/3 befordr.	Müller.	1806 30/5 P. Krog-Meyer Prof. extr. Krog-Meyer 1808 17/3 midlertidig udtraadt. 1808 17/9 J. Møller Prof. extraord.	
1808-17.	Horneman.	Müller.	1817 Krog-Meyer gjenindtraadt som ordinarius	Møller 1813 11/3 ordin.	
1817-19.	Horneman.	Müller.	Krog-Meyer 1819 befordret	Møller.	
1819-21.	Horneman.	Müller.	Møller.		1821 3/4 H. N. Clausen Lektor.
1821-22.	Horneman.	Müller.	Møller.		Clausen 1822 25/6 Prof. extraord.
1822-26.	Horneman.	Müller.	Møller.	Clausen.	1826 11/3 M. H. Hohlenberg Lektor 1827 26/4 Prof. extraordin.
1826-30.	Horneman. død 11/2 1830.	Müller.	Møller.	Clausen. 1830 13/3 ordin.	Hohlenberg.
1830.	Müller. 1830 16/4 befordret.	Møller.	Clausen. 1830 25/5 N. Fogtman Prof. ordinarius	Hohlenberg.	
1830-31.	Møller.	Clausen.	Fogtman. 1831 30/9 befordr.	Hohlenberg. 1831 3/12 ordin.	
1831-33.	Møller.	Clausen.	Hohlenberg.		1833 13/4 C. T. Engelstoft Lektor.
1833.	Møller 1833 25/11 død.	Clausen.	Hohlenberg.		Engelstoft.
1833.	Clausen.	Hohlenberg.	1834 11/1 C. E. Scharling Prof. ordinarius		Engelstoft. 1834 11/3 Prof. extraord.
1834-38.	Clausen.	Hohlenberg.	Scharling.	Engelstoft.	1838 21/4 H. L. Martensen Docent 1840 1/12 Prof. extraord.
1838-44.	Clausen.	Hohlenberg.	Scharling	Engelstoft.	Martensen.

Anm. Biskopperne Balle og Münter ansaae sig endnu stedse som henhørende til Fakultetet, i hvilket de ogsaa tildels vedbleve at holde Forelæsninger.

Fra 1808—1817 var Professor B. Thorlacius overdraget at holde Forelæsninger i Fakultetet over den bibelske Exegese og at examinere ved den theologiske Examen; men denne i et andet Fakultet ansatte Professor kan ligesaa lidt regnes med til det theologiske Fakultet, som (den senere Biskop) A. Birch, der en eneste Gang, i Katalogen for 1792, anmeldte en Forelæsning, men alene havde Prædikat af Professor.

I Fakultetet har altsaa været følgende

Afgang.		Tilgang.	
1788.	Janson befordret til Biskop i Aarhus.	1801	ansættes P. E. Müller.
1792.	Adler — — Generalsuperintendent i Hertugdømmerne.	1806	— P. Krog-Meyer.
1805.	Moldenhawer — — Direktionsmedlem.	1808	— J. Møller.
1808.	Münter — — Biskop i Sjælland.	1821	— H. N. Clausen.
1819.	Krog-Meyer — — Biskop paa Als.	1826	— M. H. Hohlenberg.
1830.	Horneman død.	1830	— N. Fogtmann.
1830.	Müller befordret til Biskop i Sjælland.	1833	— C. T. Engelstoft.
1831.	Fogtman — — Biskop i Ribe.	1834	— C. E. Scharling.
1833.	Møller død.	1838	— H. L. Martensen.

2. Det juridiske Fakultet.

1788-91.	Obelitz *).	Nørregaard.	Eggers.	Cold.	Schlegel.	1791 F. T. Hurtigkarl Adjunkt.
1791-94.	Obelitz.	Nørregaard.	Eggers.	Cold. 1794 befordret.	Schlegel.	Hurtigkarl.

*) Det maa bemærkes, at Obelitz ikke findes at have holdt Forelæsninger siden Sommersemestret 1788.

1791–98.	Obelitz.	Nørregaard.	Eggers.	Schlegel.		Hurtigkarl 1798 Prof. extr. 1798 13/4 A. B. Bentzon Adjunkt
1798–99.	Obelitz.	Nørregaard.	Eggers.	Schlegel.	Hurtigkarl.	Bentzon 1799 befordret 1799 M. H. Bornemann Adj.
1799–1800.	Obelitz.	Nørregaard.	Eggers. 1800 befordret.	Schlegel. 1800 ordin.	Hurtigkarl. 1800 C. B. Brorson Prof. extr.	Bornemann. 1800 C. Krohg Adjunkt.
1800–4.	Obelitz.	Nørregaard**) 1804 død.	Schlegel.	Hurtigkarl. 1804 ordin.	Brorson.	Bornemann. 1803 Prof. extraordin. Krohg. 1803 Prof. extr. 1804 befordret.
1804–5.	Obelitz.	Schlegel.	Hurtigkarl.	Brorson.	Bornemann.	1805 C. J. Møller Adjunkt
1805–6.	Obelitz 1806 15/3 død.	Schlegel.	Hurtigkarl.	Brorson.	Bornemann.	Møller.
1806–13.	Schlegel.	Hurtigkarl.		Brorson.	Bornemann.	Møller 1813 entlediget
1813–15.	Schlegel.	Hurtigkarl.		Brorson.	Bornemann.	1815 J. L. A. Kold.-Rosenvinge Adjunkt.
1815–17.	Schlegel.	Hurtigkarl.		Brorson.	Bornemann 1817 ordin.	K. Rosenvinge
1817–18.	Schlegel.	Hurtigkarl.	Bornemann.	Brorson.		K. Rosenvinge 1818 Prof. extr.
1818–28.	Schlegel.	Hurtigkarl.	Bornemann.	Brorson 1828 19/2 entled.	K. Rosenvinge.	1828 5/4 J. O. Hansen Docent.
1828–29.	Schlegel.	Hurtigkarl 1829 1/12 død.	Bornemann.	K. Rosenvinge. 1830 5/1 ordin. 1830 27/2 P. G. Bang Prof. ext.		Hansen.
1830–31.	Schlegel.	Bornemann.	K. Rosenvinge.	Bang.	1831 8/11 J. E. Larsen Pr. extr.	Hansen. 1831 21/9 befordret.
1831–36.	Schlegel. 1836 19/7 død.	Bornemann.	K. Rosenvinge. 1834 9/9 udtr. af Konsist.	Bang. 1834 11/10 ordin. 1836 16/6 beford.	Larsen. 1836 2/8 ordin. 1836 2/8 A. B. Scheel Pr. ord.	
1836–39.	Bornemann.	K. Rosenvinge.	Larsen.	Scheel.		1839 22/10 F. C. Bornemann Lektor.
1839–40.	Bornemann. 1840 29/10 død.	K. Rosenvinge.	Larsen.	Scheel.	1840 1/12 T. Algreen-Ussing Prof. ord.	Bornemann. 1840 1/12 Prof. extraordin.
1840–44.	K. Rosenvinge.	Larsen.	Scheel.	Algreen-Ussing. 1844 10/4 beford.	Bornemann. 1844 17/5 ord.	1844 17/5 A. F. Krieger Lektor.
1844.	K. Rosenvinge	Larsen.	Scheel.	Bornemann.		Krieger.

I Fakultetet har altsaa været følgende

Afgang:

1791. Cold befordret til Politimester i Kjøbenhavn (død som Kancellideputeret og Gehejmekonferentsraad).
1799. Bentzon til en Post i Vestindien (død som General-Guvernør).
1800. Eggers befordret til Finansdeputeret (død som Præsident i Kiel og Konferentsraad).
1804. Nørregaard død.
1804. Krohg befordret til en Post i Norge (død som norsk Statsraad).
1806. Obelitz død.
1813. Møller entlediget.
1828. Brorson ligeledes.
1829. Hurtigkarl død.
1831. Hansen befordret til Rentekammerkommitteret (nu Direktionsmedlem).

Tilgang:

1791 ansættes F. T. Hurtigkarl.
1798 — A. B. Bentzon.
1799 — M. H. Bornemann.
1800 — C. B. Brorson.
1800 — C. Krohg.
1805 — C. J. Møller.
1815 — J. L. A. Kolderup-Rosenvinge.
1828 — J. O. Hansen.
1830 — P. G. Bang.
1831 — J. E. Larsen.
1836 — A. B. Scheel.
1839 — F. C. Bornemann.
1840 — T. Algreen-Ussing.
1844 — A. F. Krieger.

**) Nørregaard har sidste Gang holdt Forelæsninger i Sommersemestret 1800.

1836. Bang befordret til Bankdirektør.
1836. Schlegel død.
1840. Bornemann død.
1841. Algreen-Ussing befordret til Borgemester i Kjøbenhavn.

3. Det lægevidenskabelige Fakultet.

1788–94.	Kratzenstein.	Rottbøll.	M. Saxtorph.	Callisen. 1794 Generaldirektør over Kirurgien.	Tode.	F. L. Bang. Aasheim. 1794 M. Horrebow Prof. extraord.
1794–95.	Kratzenstein 1795 død.	Rottbøll.	Saxtorph.	Tode.	Bang.	Aasheim. Horrebow.
1795–96.	Rottbøll.	Saxtorph.	Tode.	Bang.	Aasheim.	Horrebow. 1796 28/5 død.
1796–97.	Rottbøll 1797 død.	Saxtorph.	Tode.	Bang.	Aasheim.	
1797–99.	Saxtorph.	Tode.	Bang.	Aasheim.	1799 F. S. Saxtorph Pr. extr.	
1799–1800.	Saxtorph 1800 død.	Tode.	Bang.	Aasheim 1800 død.	Saxtorph. 1800 7/11 A. B. Ranøe Prof. extraord.	1800 7/11 O. H. Mynster og M. Skjelderup Adjunkter.
1800–1.	Tode.	Bang.	Saxtorph.	Ranøe 1801 død.	Mynster.	Skjelderup.
1801–5.	Tode.	Bang.	Saxtorph.	Mynster. 1805 F. D. Herholdt Pr. extr.	Skjelderup. 1805 Prof. extraordin.	
1805–6.	Tode. 1806 15/3 død.	Bang.	Saxtorph.	Mynster	Herholdt.	Skjelderup.
1806–13.	Bang.	Saxtorph.	Mynster.	Herholdt.	Skjelderup. 1813 gaaet til Norge.	
1813–14.	Bang.	Saxtorph.	Mynster. 1817 ordin.	Herholdt.		1814 O. L. Bang Adjunkt.
1814–18.	Bang.	Saxtorph.	Mynster 1818 13/10 død.	Herholdt. 1818 ordin.		Bang 1818 Prof. ext.
1818–19.	Bang.	Saxtorph 1819 C. F. Schumacher Prof. ordin.		Herholdt.	Bang.	1819 R. E. Bruun Lektor.
1819.	Bang.	Schumacher.	Saxtorph.	Herholdt.	Bang.	Bruun 1819 10/9 død. 1819 F. G. Howitz Prof. extr.
1819–20.	Bang. 1820 26/12 død.	Schumacher.	Saxtorph.	Herholdt.	Bang.	Howitz.
1820–26.	Schumacher.	Saxtorph.	Herholdt.	Bang 1821 ordin.	Howitz. 3/4 1826 død. 1826 4/6 C. M. Lunding Pr. ext.	
1826–29.	Schumacher.	Saxtorph.	Herholdt.	Bang.	Lunding. 1829 10/3 død. 1829 6/6 D. Eschricht og N. C. Møhl Lektorer.	
1829–30.	Schumacher 1830 7/12 død.	Saxtorph.	Herholdt.	Bang.	Eschricht. 1830 12/10 Prof. extraordin.	Møhl. 1830 12/10 Pr. extraordin. 1830 3/11 død.
1830–32.	Saxtorph.	Herholdt.	Bang.	Eschricht.	1832 13/11 C. Otto Prof. extr.	
1832–36.	Saxtorph.	Herholdt. 1836 19/2 død.	Bang.	Eschricht. 1836 19/4 ord.	Otto.	
1836–37.	Saxtorph.	Bang.	Eschricht.	Otto.	1837 28/2 S. A. B. Stein Docent.	
1837–40.	Saxtorph 1840 22/4 død.	Bang.	Eschricht.	Otto. 1840 25/6 ordin.	Stein. 1840 3/4 overgaaet til kirurg. Akademi.	1840 15/9 C. E. M. Levy Lektor.
1840–42.	Bang. 1842 17/1 C. C. Vithusen Prof. ordin.	Eschricht. 1842 17/1 A. C. P. Callisen Prof. ordin.	Otto. 1842 17/1 F. C. F. H. G. Møller Prof. ordin.	Levy. 1841 29/9 Prof. extraordin. 1842 17/1 S. A. B. Stein Prof. ext.		1842 18/2 A. G. Sommer Lektor.

1842–43. Vithusen. Bang. Callisen. Eschricht. Otto. Gund.-Møller. Stein. Levy. Sommer
1843 22/4 entlediget. 1843 8/6 Prof. extraord. 1843 5/5 C. E. Fenger Lekt.

1843–44. Vithusen. Bang. Eschricht. Otto. Gund.-Møller. Stein. Levy. Sommer. Fenger.
1844 2/11 A. Buntzen Lektor.

1844. Vithusen. Bang. Eschricht. Otto. Gund.-Møller. Stein. Levy. Sommer. Fenger. Buntzen.

Anm. Det bemærkes at i Aarene 1790 anføres i Lektionskatalogerne Professorerne Viborg og Becker som Medlemmer af Fakultetet; men da de kun vare ansatte i Botanik og Kemi, ere de nedenfor regnede til det philosophiske Fakultet. Derimod ere de ældre Professorer Kratzenstein og Rottbøll, skjønt egentlig Docenter i Physik og Botanik, vedbeholdte i det lægevidenskabelige Fakultet, til hvilket de fra først af henhørte, ligesom de virkelig vare udnævnte til Professorer i Physik (eller Botanik) og Medicin.

I Fakultetet har altsaa været følgende

Afgang.		Tilgang.	
1791.	Callisen befordret til Generaldirektør over Kirurgien.	1791	ansættes Herrebow.
1795.	Kratzenstein død.	1799	— Sartorph.
1796.	Herrebow død.	1800	— Ranøe.
1797.	Rottbøll død.		— Mynster.
1800.	M. Sartorph } døde.		— Skjelderup.
	Aasheim }	1805	— Herholdt.
1801.	Ranøe død.	1814	— Bang.
1806.	Tode død.	1819	— Schumacher, Bruun og Howitz.
1813.	Skjelderup befordret til Norge.	1826	— Lunding.
1818.	Mynster død.	1829	— Eschricht og Møhl.
1819.	Bruun død.	1832	— Otto.
1820.	Bang død.	1837	— Stein.
1826.	Howitz død.	1840	— Levy.
		1842	— Vithusen, Callisen, Gund.-Møller, Sommer.
1829.	Lunding død.	1843	— Fenger.
1830.	Møhl og } døde.	1844	— Buntzen.
	Schumacher }		
1836.	Herholdt død.		
1840.	Sartorph død.		
1843.	Callisen entlediget.		

4. Det philosophiske Fakultet.

Paa Fundatsens Tid vare ansatte:
A. Kall i Historie, død 1821. Riisbrigh i Philosophi, entlediget 1803. Bugge i Mathematik og Astronomi, død 1815. N. C. Kall i Orientalia, død 1823. Baden i Latin, død 1804. Sahl i Græsk, entlediget 1801. Voldike i Mathematik, død 1813. Brünnich i Naturhistorie, befordret 1791. Fumars i Fransk, død 1806. Gamborg i Philosophi, entlediget 1803. Sneedorf i Historie, død 1792. Volff i Mathematik, død 1819.

Efter 1788 bleve ansatte:

1790. Rahbek (Æsthetik) død 1830.
1791. Kjerulf (Historie) død 1810.
1793. Thaarup (Statistik) befordret 1797.
1795. Vad (Naturhistorie) død 1832.
— G. Becker (Kemi) entlediget 1806.
1796. Nyerup (Literærhistorie) død 1829.
1797. E. Viborg (Botanik) blev 1801 Forstander for Veterinærskolen.
1800. Varberg (Astronomi) Myntdirektør 1810.
1801. Hornemann (Botanik) død 1841.
— Vegtrup (Landøkonomi) død 1841.
— Thorlacius (Latin og Græsk) død 1829.
— Vahl (Botanik) død 1804.
1802. Engelstoft (Historie og Geographi)
— Bruun (Engelsk) død 1834.
1803. Treschow (Philosophi) gik til Norge 1813.
— G. Sverdrup (Græsk) gik til Norge 1813.
1805. Schow (Arkæologi) entled. 1827
1806. Ørsted (Physik).
1809. Øhlenschlæger (Æsthetik).
— Puerari (Fransk) entlediget 1820.
1810. Verlauff (Historie).
1810. Schumacher (Astronomi) dispenseret 1825.
— J. Rathke (Zoologi) gik til Norge 1813.
1813. Rasmussen (Orientalia) død 1826.
— Sibbern (Philosophi).
— Reinhardt (Zoologi).
— C. A. Brandis (Philosophi) entlediget 1815.
1814. Brøndsted (Philologi) død 1842.
— Degen (Mathematik) død 1825.
1815. Olufsen (Statsøkonomi) død 1827.
— Petersen (Philologi).
1816. Thune (Astronomi) død 1829.
1822. Schouw (Botanik).
— Zeise (Kemi).
1825. Schmidten (Mathematik) død 1831.
— Rask (Orientalia) død 1832.
1828. Madvig (Philologi).
1829. Abrahams (Fransk).
— Molbech (Literærhistorie).
1830. P. Møller (Philosophi) død 1838.
— David (Statsøkonomi) entlediget 1836.
1831. Forchhammer (Mineralogi).
— Olufsen (Astronomi).

1833. Velschov (Historie).
— Ramus (Mathematik).
— Johannsen (Orientalia) død 1840.
1840. Scharling (Kemi).
1841. R. Nielsen (Philosophi).
1844. Hermansen (semitisk Philologi).
— Vestergaard (indisk — —).

Til Oplysning om Professorernes **Honorarer for private Forelæsninger** meddeles nedenstaaende af vedkommende officielle Protokol uddragne tabellariske Oversigt, der er en Fortsættelse af den lignende som er leveret i Aarbogen for 1839 S. 34 ff., saaledes at den nærværende omfatter baade de ældre Aar, der vare Gjenstand for hin, og den senere forløbne Aarrække, ialt de 18 Semestre, fra Sommeren 1836, som er det tidligste hvorfra Optegnelse haves, indtil Vinteren 1844—45, begge iberegnede. Honoraret er angivet i samlet Sum for hvert Semester og for hvert akademisk Aar, saavel det virkelig indbetalte, som det der er eftergivet, særskilt for hvert Fakultet, men saaledes at i det philosophiske igjen er skjelnet mellem de Forelæsninger som alene vedkomme den philosophiske Examen, og andre Forelæsninger.

Af denne Oversigt erfares, at for alle Fakulteter tilsammen har Gjennemsnitssummen af det indbetalte Honorar været for hvert af bemeldte 18 Semestre 3119, af det eftergivne Honorar 2555 rb., for hvert af de 8 akademiske Aar respektive 6973 og 5185 rb., saa at Totalsummen af det indbetalte og eftergivne Honorar tilsammen efter Middeltal har udgjort, i hvert af disse Aar 12157½ rb., i hvert Semester 5974 rb. Det eftergivne Honorar, som i to af de tidligste Semestre betydeligt oversteg det indbetalte, har siden stedse været mindre end dette, og er, som det synes, i det Hele i Aftagende.

Divideres bemeldte Summer med Antallet af de Lærere som have deltaget i Forelæsningerne i den hele Periode, som er 36, falder paa hver Lærer efter Middeltal i hvert Semester af indbetalt Honorar 95, af eftergivet 71 rb., i hvert akademisk Aar, respektive 194 og 144 rb. Disse Tal kunne og nogenlunde gjelde for Universitetslærerne i det Hele, hvis Antal i den omhandlede Periode omtrent kan antages at have udgjort i Gjennemsnit 36; iøvrigt ere under det nysnævnte Antal, der have deltaget i de private Forelæsninger, indbefattede dels en Privatdocent, dels tvende Lærere der ere traadte istedetfor tvende ældre Afdøde, som ligeledes ere indbefattede i Antallet, hvilke vel egentligen burde regnes fra forinden man foretager den ovennævnte Fordeling; af de nuværende Universitetslærere ere der 9 som aldeles ikke have holdt private Forelæsninger.

Betragtes dernæst de enkelte Fakulteter, da har i det **theologiske** Fakultet Gjennemsnitssummen for hvert Semester udgjort, af indbetalt Honorar 898, af eftergivet 903 rb., for hvert akademisk Aar resp. 1766 og 1890 rb., og altsaa har det eftergivne Honorar været noget mere end det indbetalte; men ved at efterse de enkelte Semestre eller Aar, vil man finde, at i den første Halvdel af Perioden har det eftergivne Honorar langt overstiget det indbetalte, medens i den sidste Halvdel det omvendte Forhold er indtraadt. Ligeledes vil man see, at det indbetalte Honorar i det Hele betydeligt har tiltaget. Paa hver af Fakultetets 5 Docenter kommer i Gjennemsnit for hvert Semester af indbetalt Honorar 172, af eftergivet Honorar 181 rb., for hvert akademisk Aar resp. 353 og 378 rb. Hvad angaaer Størrelsen af de for de enkelte Forelæsninger indbetalte og af de enkelte Professorer modtagne Honorarer — hvorved dog kun er taget Hensyn til den seneste Del af Perioden, fra Vinterfemestret 1839—40 inkl., da de tilsvarende Tal for de ældre Semestre findes paa det ovennævnte tidligere Sted i Aarbogen —, da have de højeste Honorarer for de enkelte Forelæsninger været 570, 487, 415, 395, 380, de laveste 4, 8, 12, 16, 20 rb.; i det Hele have 8 Forelæsninger indbragt over 300 rb., 12 mellem 2 og 300, 16 mellem 1 og 200, og 56 100 rb. eller mindre. Den højeste Indtægt for nogen Professor har været for et Semester 698, 623, 573, 448 rb., for et akademisk Aar 782, 700, 698, 653 rb.*), den laveste for et Semester 12, 21, 31, 55, for et akademisk Aar 135, 162, 170, 176 rb. Det bemærkes, at nogle Forelæsninger som en af Professorerne i to af de anførte Semestre holdt udenfor Universitetet, for et blandet og meget talrigt Publikum, ere holdte udenfor nærværende Oversigt. Betalingen for Privatissima er i det theologiske Fakultet 5 rb.

I det **juridiske** Fakultet er for den hele Periode Gjennemsnitssummen for hvert Semester, af indbetalt Honorar 727, af eftergivet 142 rb., for hvert af de akademiske Aar resp. 1504 og 275 rb., saa at det indbetalte Honorar har været over det 5 dobbelte af det eftergivne; dog er ogsaa her Forskjel mellem den tidligere og den senere Del af Perioden, idet det eftergivne Honorar er aftaget i Forholdet mod det indbetalte; imidlertid kan Aarsagen hertil for nogen Del søges deri at det, efter hvad for Udg. er opgivet, i de allerseneste Semestre skal være begyndt af en eller maaske nogle Professorer i dette Fakultet, at de Studerende som Honoraret eftergives, ikke henvises til Kvæstor; at denne Afvigelse fra det hidtil Sædvanlige ikke maatte indføres eller fortsættes, var meget ønskeligt, da derved Sikkerheden i de statistiske Angivelser vilde lide. Af Fakultetets Docenter, som i hele Perioden i Gjennemsnit have været 6, herunder indbefattet Professoren i Statistik, falder paa hver efter Middeltal, for hvert Semester af indbetalt Honorar 121, af eftergivet 24 rb., for hvert akademisk Aar resp. 251 og 46 rb.**). For den ovennævnte senere Periode have de højeste Honorarer for de enkelte

*) Herved er kun taget Hensyn til theologiske Forelæsninger alene, ikke til det Tilfælde hvor En foruden disse tillige har læst i det philosophiske Fakultet.

**) Da der i de anførte Totalsummer af det indbetalte Honorar er indbefattet Beløbet for to af en Privatdocent holdte Forelæsninger, burde dette vel egentlig fradrages, og de anførte Middeltal blive derefter at berigtige til 119 og 248 rb.

Ud

over Professorernes Honorarer

Semester.	Forelæsninger i det theologiske Fakultet.						Forelæsninger i det juridiske Fakultet.						Forelæsninger i det lægevidensk. Fakultet.					
	Antal af		Honorarets Beløb				Antal af		Honorarets Beløb				Antal af		Honorarets Beløb			
	Docenter.	Forelæsninger.	indbetalt.	eftergivet.	indbetalt.	eftergivet.	Docenter.	Forelæsninger.	indbetalt.	eftergivet.	indbetalt.	eftergivet.	Docenter.	Forelæsninger	indbetalt.	eftergivet.	indbetalt.	eftergivet.
1836	3	3	240	336			4	6	602	218			"	"	"	"		
1836—37	4	4	536	1020	977	1884	5	9	852	262	1778	446	2	2	87	"	87	"
1837	4	5	441	864			5	7	926	184			"	"	"	"		
1837—38	5	7	753	1208	1178	2072	5	8	820	164	1579	280	1	1	164	80	164	80
1838	4	7	425	864			5	9	759	116			"	"	"	"		
1838—39	5	8	1225	1364	2057	2248	5	9	814	220	1226	324	2	2	105	118	105	118
1839	5	8	832	884			4	5	412	104			"	"	"	"		
1839—40	5	8	1487	1504	2147	2016	6	9	1086	184	1374	240	1	1	32	"	132	21
1840	4	6	660	512			5	7	288	56			1	1	100	24		
1840—41	4	8	983	1140	1663	1928	5	9	916	180	1666	256	2	2	68	16	216	52
1841	5	8	680	788			6	9	750	76			2	3	148	36		
1841—42	5	9	1315	1224	2211	1980	6	8	1016	180	1682	288	1	2	104	4	180	40
1842	5	8	896	756			5	8	666	108			2	3	76	36		
1842—43	5	10	1359	959	2085	1675	6	7	526	132	1290	192	3	5	458	9	650	57
1843	5	8	726	716			5	9	764	60			3	4	192	48		
1843—44	5	10	1091	936	1810	1320	6	8	872	148	1436	172	3	5	293	16	397	32
1844	5	9	719	384			3	7	564	24			3	4	104	16		
1844—45	5	9	1083	788			3	4	458	116			4	5	180	20		
Gjennemsnit for hvert Semester og akademisk Aar . . .	. .	. .	858	903	1766	1890	. .	. .	727	142	1504	275	. .	. .	117	23½	215	45

Forelæsninger udgjort 468, 310, 300, 280 rb., de laveste 12, 16, 20, 24 rb.; i det Hele have kun 2 Forelæsninger indbragt over 300, 6 mellem 300 og 200 rb., 21 mellem 200 og og 100 rb., 55 100 rb. eller derunder. For de enkelte Professorer har den højeste Indtægt været for et Semester 580, 418, 390, 356, for et akademisk Aar 632, 624, 580, 568, 562 rb.; den laveste for et Semester 16, 24, 28, 32, for et akademisk Aar 48, 60, 68, 76, 80 rb. Privatissima betales i dette Fakultet med 10 rb.

I det **lægevidenskabelige** Fakultet er for den hele Periode Gjennemsnitssummen for hvert Semester, af indbetalt Honorar kun 117, af eftergivet, 23½ rb., for hvert akademisk Aar resp. 215 og 45 rb., altsaa det eftergivne Honorar omtrent en Femtedel af det indbetalte, eller omtrent i samme Forhold som i det juridiske Fakultet. I det Hele er baade Antallet af de Professorer som have holdt private Forelæsninger, og Størrelsen af de indbetalte Honorarsummer efterhaanden tiltaget, medens det eftergivne Honorar synes at være i Aftagende: i de tidligere Aar holdt kun i hvert Vintersemester en eller to Professorer private Forelæsninger, medens der senere ere holdte saadanne i hvert Semester, i de seneste altid af 3 eller 4 Docenter; men det maa og erindres, at Fakultetsmedlemmernes Antal i den seneste Tid er fordobblet. Siden 1839 have her de højeste Honorarer for de enkelte Forelæsninger udgjort 210, 105, 100, 88 rb., de laveste 8, 12, 16, 20 rb.; ialt have kun 2 Forelæsninger indbragt over 100 rb., 33 100 eller derunder. For de enkelte Professorer har Maximum af Honorarindtægten været for et Semester 280, 156, 124, 120 rb., for et akademisk Aar 280, 260, 181, 164 rb., Minimum (for et Semester og akademisk Aar falder her omtrent sammen) 16, 21, 28, 32 rb.

sigt

for private Forelæsninger.

Forelæsninger til anden Examen.						Andre Forelæsninger i det philosophiske Fakultet.						Totalsum for samtlige Fakulteter.				Tilsammen.
Antal af		Honorarets Beløb				Antal af		Honorarets Beløb				Honorarets Beløb				
Docenter.	Forelæsninger.	indbetalt.	eftergivet.	indbetalt	eftergivet.	Docenter.	Forelæsninger.	indbetalt.	eftergivet.	indbetalt.	eftergivet.	indbetalt.	eftergivet.	indbetalt.	eftergivet.	
4	4	1505	1602			2	2	40	28			2387	2214			
7	7	1590	2318	2689	1068	2	3	92	116	92	116	3157	3746	5623	6514	12137
4	4	1099	1720			"	"	"	"			2466	2768			
7	7	2016	1920	3409	3185	"	"	"	"	40	"	3753	3372	6370	5617	11987
4	4	1393	1265			1	1	40	"			2617	2245			
7	7	2088	2124	3603	3726	1	1	35	16	70	32	4267	3842	7061	6448	13509
4	4	1515	1602			1	1	35	16			2794	2606			
7	7	1752	1488	3001	2655	3	3	98	5	178	20	4455	3181	7832	4955	12787
4	4	1249	1167			2	2	80	15			3377	1774			
7	7	2016	1740	3430	3059	1	1	20	20	56	20	4003	3096	7031	5315	12346
4	4	1414	1319			2	2	36	"			3028	2219			
7	7	1828	1516	3139	2601	5	5	137	4	181	4	4400	2928	7393	4913	12306
4	4	1311	1085			1	1	44	"			2993	1985			
7	7	1944	1216	3288	2170	3	3	116	8	150	8	4403	2324	7463	4102	11565
4	4	1344	954			2	2	34	"			3060	1778			
7	7	1968	1156	3253	2033	2	2	64	8	112	58	1288	2264	7008	3615	10623
4	4	1285	877			3	3	48	50			2720	1351			
7	7	1524	1316			3	3	136	64			3381	2304			
. .	. .	1602	1467½	3226½	2937	. .	. .	59	19	110	32	3419	2555	6973	5185	12157½

I det **philosophiske** Fakultet endelig har, hvad Forelæsningerne **til anden Examen** angaaer, Gjennemsnitssummen for hvert Semester været af indbetalt Honorar 1602, af eftergivet 1467½ rb., for hvert akademisk Aar resp. 3226½ og 2937 rb., saa at det indbetalte Honorar noget har oversteget det eftergivne; men det er ogsaa her Tilfældet, at i Begyndelsen det omvendte Forhold fandt Sted, og at Størrelsen af det eftergivne Honorar efterhaanden kjendeligen er aftaget. Fordeler man her Gjennemsnitssummen paa de Professorer der docere de 10 Discipliner (hvorved Hebraisk og Naturhistorie, der deles mellem 2 Docenter, er regnet for 1 Fag, og Philosophien, hvis ene Afdeling fordeles paa to Semestre, men doceret af en Professor, for 3 Fag, samt intet Hensyn er taget til, at nogle Professorer alternere i at docere samme Fag), bliver Middeltallet for hver af de 10 Docenter i hvert akademisk Aar, som den hele Forelæsningscyklus udkræver, af indbetalt Honorar 323, af eftergivet 294 rb. De enkelte Honorarer have her været mere lige end i de andre Fakulteter, de højeste Summer (i den oftnævnte senere Periode) have været 400, 395, 390, 385, 375 rb., de laveste 241, 284, 292, 300 rb., herunder dog ikke indbefattede Summerne for de delte Fag, der naturligvis ere mindre. Ialt have 25 Forelæsninger indbragt over 300, 13 mellem 2 og 300 rb.; 11 Forelæsninger i Hebraisk og Naturhistorie have indbragt mellem 100 og 200 rb., af hvilke sidstnævnte 124 rb. har været Minimum, 180 Maximum. For de enkelte Professorer falde her Indtægtssummerne sammen med Tallene for de enkelte Honorarer, med Undtagelse af den ene Professor som docerer et Hovedfag gjennem begge Semestre, for hvem Honoraret er steget til 648, 616, 588 osv. Ved de her omhandlede Forelæsninger er Honoraret for to af dem 5 rb., for hver af de øvrige de sædvanlige 4 rb.

De øvrige Forelæsninger i dette Fakultet ere i Henseende til Honoraret kun ubetydelige. I den hele Periode har Honoraret i Gjennemsnit udgjort, for hvert Semester, det indbetalte 59, det eftergivne 19 rb., for hvert akademisk Aar resp. 110 og 32 rb., altsaa det indbetalte Honorar 3 til 4 Gange saa meget som det eftergivne. Det synes at ogsaa her, ligesom i det lægevidenskabelige Fakultet, baade Antallet af de Docenter der holde private Forelæsninger, og Honorarsummernes Størrelse har været i Tiltagende. For de enkelte Forelæsninger har i den senere Periode Maximum været 70, 65, 64, 48 rb., Minimum 2, 4, 10, 15, 16 rb.; for de enkelte Professorer i et akademisk Aar Maximum 130, 70, 64, 50 rb., Minimum 2, 4, 20, 24 rb.

Tages Hensyn til samtlige Forelæsninger, da findes det, at i den oftnævnte Periode siden og med Vintersemestret 1839—40 have 7 forskjellige Professorer i et akademisk Aar erholdt indbetalt Honorarer af Størrelse over 400 rb., nemlig En 6 Gange eller i hvert akademisk Aar, To 5 Gange, En 4 Gange, To 2 Gange, En 1 Gang. Disse højeste Honorarindtægter have udgjort

1 paa 924 rb.	9 mellem 6 og 700 rb.
1 — 832 —	6 — 5 — 600 —
1 mellem 700 og 800 rb.	7 — 4 — 500 —

Af disse 25 højeste Honorarindtægter falde 10 paa det theologiske Fakultet, 2 paa det theologiske og philosophiske, 8 paa det juridiske, 5 paa det philosophiske Fakultet.

De øvrige Indtægter for en enkelt Professor i et akademisk Aar have beløbet

over 300 indtil 400 rb. inkl. 34 Gange.	over 100 indtil 200 rb. inkl. 27 Gange.
— 200 — 300 — — 24 —	under og — 100 — — 43 —

Det bemærkes, at Indkassationsgebyret er 3 Procent, der bliver at fradrage samtlige de anførte Summer.

Med Hensyn endelig til Indtægterne af de akademiske Sportler, meddeles nedenfor en tabellarisk Oversigt derover for de 10 Aar 1834—43, der altsaa optager det samme Tids-

Detallieret Oversigt over Beløbet af de akademiske Sportler ved Universitetet efter Gjennemsnit af de 10 Aar 1834—43, og hvad deraf tilfalder de forskjellige Embedsmænd, Funktionærer og Institutter, ifølge Sportelreglementet af 11te Januar 1839.

A. Gebyrer ved de forskjellige Examina.

	Fr. Art. og Pral. Fr. for fremm. Studd.	Eramen philosophikums. Hovedprøver.	Eramen philosophikums. mindre Prøver.	Almindelig Forberedelses Eramen.	Theologisk Eramen.	Juridisk Eramen.	Jur. Fr. f. Ufuldstærede.	Lægeexamen.	Skolemeddes-Eramen.	Magister Konferens.	Tilsammen.
	*	**		***				†			
Kandidaternes Antal i Gjennemsnit . .	164	325	18	89	107	57	48	22, 5	2, 4	0, 1	
Af Gebyret, ialt . .	1 rb.	2 rb.	$1\frac{2}{3}$ rb.	6 rb.	8 rb.	8 rb.	8 rb.	30 rb.	8 rb.	4 rb.	
tilfalder:											
Akademiske Fond .	164	60	"	89	214	114	"	280	"	"	921 rb.
Dekanus i det lægevidenskabelige Fak.	"	"	"	"	"	"	"	135	"	"	135 —
— i det philosophiske Fakultet	"	215	18	89	"	"	"	"	2, 4	0, 2	325 —
De eraminerende Professorer:											
i det juridiske Fak. .	"	"	"	"	"	"	192	"	"	"	192 —
- — philosophiske —	"	"	"	267	"	"	"	"	"	"	267 —
Notarius:											
i det theologiske Fak.	"	"	"	"	214	"	"	"	"	"	214 —
- — juridiske —	"	"	"	"	"	114	96	"	"	"	210 —
- — lægevidensk. —	"	"	"	"	"	"	"	90	"	"	90 —
- — philosophiske —	"	"	"	"	"	"	"	"	7, 2	"	7 —
Pedellerne	"	375	12	89	214	114	96	"	4, 8	0, 2	905 —
Det medicinske Fakultets Pedel	"	"	"	"	"	"	"	110	"	"	110 —
Præster og Kirkebetjente ved Trinitatis Kirke	"	"	"	"	214	114	"	"	4, 8	"	333 —
Expeditions-Gebyr . .	"	"	"	"	"	"	"	20	"	"	20 —
ialt	164	650	30	534	856	456	384	635	19, 2	0, 4	3729 rb.

*) Antallet er aldeles nøjagtigt, ved Eramen Artium 163, 6
— Præliminær Er. 0, 8
164, 4. Brøken er her, ligesom i nogle af de andre Rubriker, for Tabellens Skyld bortkastet eller suppleret. Iøvrigt

rum af 5 Aar for hvilket lignende Oplysning blev meddelt i Aarb. f. 1839 S. 58. Nedenstaaende Tabel viser en Totalsum af 6758 rb. aarlig i Gjennemsnit, hvilket er næsten den samme Sum som udkom for den tidligere Periode, naar nemlig til det paa anf. St. angivne Tal af 6401 rb. lægges den Sum af 410 rb. som udgjør det forrige kirurgiske Akademi's Andel af Gebyret ved den lægevidenskabelige Examen, hvilken Andel er optaget i nærværende men ikke i den tidligere Beregning. Tabellen viser, at de største Andele af Gebyrerne tilfalde Pedellerne med 1700 rb., foruden 110 rb. til det medicinske Fakultets Pedel, Dekanus i det philosophiske Fakultet med 1007, den akademiske Fond, Præster og Kirkebetjente ved Trinitatis Kirke, Aarets Rektor osv. En betydelig Forandring i Fordelingen vil herefter foregaae, derved at den akademiske Fond ifølge Normalreglementet af 13de Nov. 1844 skal oppebære den Del af Dekanatsindtægten i det philosophiske Fakultet som hidrører fra Immatrikulationen og Examina, hvilken efter Tabellen har udgjort 979 rb., efter Fradrag af 200 rb. til Dekanus, hvorved altsaa den akademiske Fonds Indtægt vil stige fra 921 til 1700 rb., medens Dekanatsindtægten synker

B. Gebyret ved samtlige forefaldende Lejligheder.

	Immatrikulationer.	Samtlige Examina.	Promotioner. store.	Promotioner. mindre.	Testimonia publika.	Tilsammen.
Antallet af Immatrikulationer m. v.	163, 5	(Se Tabellen A)	4, 5	5, 2	63, 9	
Af Gebyret, ialt	11 rb.		80 rb.	20 rb.	12 rb.	
tilfalder:						
Akademiske Fond	"	921	"	"	"	921 rb.
Bibliotheket	163, 5	"	"	"	"	163, 5 —
Rektor	327	"	45	20, 8	191, 7	584, 5 —
Dekanus						
i det theologiske Fakultet	"	"	24	6, 4	88, 8	119, 2 —
- — juridiske	"	"	10	1, 6	36, 6	48, 2 —
- — lægevidensk. —	"	135	36	6, 4	"	177, 4 —
- — philosophiske —	654	324, 6	20	6, 4	2, 4	1007, 4 —
De examinerende Professorer:						
i det juridiske Fakultet	"	192	"	"	"	192 —
- — philosophiske Fakultet	"	267	"	"	"	267 —
De censurerende Professorer:						
i det theologiske Fakultet	"	"	48	12, 8	"	60, 8 —
- — juridiske —	"	"	20	3, 2	"	23, 2 —
- — lægevidensk. —	"	"	72	12, 8	"	84, 8 —
- — philosophiske —	"	"	40	12, 8	"	52, 8 —
Notarius						
i det theologiske Fakultet	"	214	"	"	11, 1	225, 1 —
- — juridiske —	"	210	"	"	4, 6	214, 6 —
- — lægevidensk. —	"	90	"	"	"	90 —
- — philosophiske —	"	7, 2	"	"	0, 3	7, 5 —
Pedellerne	490, 5	905	45	20, 8	239, 6	1700, 9 —
Det medicinske Fakultets Pedel	"	110	"	"	"	110 —
Præster og Kirkebetjente ved Trinitatis Kirke	163, 5	332, 8	"	"	127, 8	624, 1 —
Expeditionsgebyr	"	20	"	"	63, 9	83, 9 —
Alt ialt	1798, 5	3728, 6	360	104	766, 8	6757, 9 rb.

maa det erindres, at Antallet ikke angiver dem der have absolveret Examen Art., hvilket altid er noget mindre, men dem der have indstillet sig til den skriftlige Del af Examen og altsaa erlagt Gebyret. Dette samme gjelder om de andre Examina.

**) Tallet angiver dem der have indstillet sig til en, hvilkensomhelst, af den philosophiske Examens to Hovedprøver, for hver af hvilke Gebyret er 2 rb., der deles lige mellem Dekanus og Pedellerne, men saaledes at Dekanus af sin Andel har at indbetale, dels 60 rb. til den akademiske Fond, dels 50 rb. til Pedellerne.

***) Gjennemsnittet er her alene for de 5 Aar i hvilke denne Examen har været afholdt.

†) Ved denne Rubrik maa bemærkes, at under Gebyret er ogsaa optaget den Del som ikke omhandles i Universitetets Sportelreglement, fordi det da vedkom det forrige kirurgiske Akademi alene. Til Universitetet betales ifølge bemeldte Reglement 10 rb. af hver Examenskandidat, nemlig 6 rb. til Dekanus, 2 rb. til Notarius (Fakultetets yngste Medlem), 2 rb. til Fakultetets Pedel; men til Akademiet, eller nu Universitetet, betales tillige 20 rb., eller, naar et Præparat til Museet af Kandidaten leveres, hvilket dog er det sjeldnere Tilfælde, kun 10 rb. Af dette Gebyr tilfalder 2 rb. Notarius (forhen Akademiets

ned til 228 rb. For den akademiske Fond er nysnævnte Sum imidlertid kun Bruttoindtægten, hvorfra maa drages alle Omkostningerne ved Afholdelsen af de forskjellige Examina. I Budgettet er alene optaget 1050 rb., idet Overskudet af Dekanatsindtægten kun er regnet til 700 rb.

Det bemærkes, at i Fremtiden vil tilkomme Gebyret for den særegne Examen i Kemi og Botanik, hvoraf Indtægten i 1844 har været mindst 171 rb. Ved Tilføjelse af denne Sum vil Totalbeløbet stige til henimod 7000 rb.

I en til Direktionen indkommen Skrivelse bemærkede det lægevidenskabelige Fakultet, at den Vigtighed som den pathologiske Anatomi i den nyere Tid har faaet for Lægevidenskabens Studium, og som Kjøbenhavns Universitet nylig havde anerkjendt ved at overdrage den sidst udnævnte Docent i Fakultetet at foredrage denne Videnskab for de Studerende, gjorde det særdeles ønskeligt, **at der examineres ved den lægevidenskabelige Examen i pathologisk Anatomi** i Forbindelse med almindelig Pathologi, og Fakultetet androg derfor paa, at bemeldte Disciplin maatte optages blandt Examinationsfagene ved fornævnte Examen, og en egen Specialkarakter derfor gives, dog saaledes at denne Examination første Gang blev at foretage ved Examen i Efteraaret 1844.

Antallet af de Discipliner hvori der ved Examen examineres vilde ikke herved blive forøget, efterat der nu er anordnet en særegen Examen i Kemi og Botanik, hvilke Discipliner altsaa ophøre at være Examinationsgjenstande ved den lægevidenskabelige Examen. De ved Plakaten af 30te Januar 1838 § 4 befalede 7 Examinationstimer behøvede formentligen heller ikke at forøges ved den foreslaaede Forandring; da det nemlig oftere var blevet bemærket, at en hel Time er noget for meget ved Examinationen i de fleste Discipliner, idet Kandidaten ofte henimod Slutningen af Timen bliver slov og svarer mindre godt, end man efter de Kundskaber han i Begyndelsen af Timen har lagt for Dagen var berettiget til at vente, vilde det efter Fakultetets Mening være ønskeligt, om Examinationstiden i de Discipliner hvor dette lader sig gjøre, nemlig i alle Discipliner med Undtagelse af de kliniske Prøver og Timen for de kirurgiske Operationer, blev nedsat fra 1 Time til 3 Kvarter, hvorved Examinationstiden for hver Kandidat, selv med Tillæg af det foreslaaede ny Examinationsfag, endog kun vilde komme til at udgjøre 6¼ Time istedetfor de nu foreskrevne 7. Fakultetet bemærkede, at i Beregningen af Hovedkarakteren vilde herved ingen anden Forandring ske, end at Summen af Specialkarakterernes Talværdi vilde blive at dividere med 14 istedetfor med 13.

Til nærmere Forklaring af den sidste Del af Fakultetets Forslag maa erindres, at ifølge Plakaten af 30te Januar 1838 bestaaer den lægevidenskabelige Examen dels af 3 skriftlige Prøver, nemlig i Medicina forensis, i Kirurgi og i Therapi, dels af Prøve i anatomisk Dissektion, dels af 2 kliniske Prøver, nemlig i Kirurgi og i Therapi, dels endelig af mundtlige Prøver i følgende 7 Discipliner: Anatomi, kirurgisk Pathologi, kirurgiske Operationer, Physiologi, Pharmakologi (med Botanik og Kemi), Pathologi og Therapi, samt Akkouchement tilligemed Børne- og Fruentimmersygdomme. For hver af disse Prøver gives af Examinator i Forening med Censorerne en Specialkarakter, og af disse Karakterer uddrages Hovedkarakteren efter de af Examinatorerne vedtagne Regler, ifølge hvilke hver saavel Special- som Hovedkarakter tillægges en vis Talværdi, og Summen af samtlige Specialkarakterers Talværdi, divideret med

---

Sekretær), 2 rb. Fakultetets Pedel, foruden af den hele Indtægt 20 rb., hvorhos hidtil Noget er afgaaet til stemplet Papir til Testimonier, hvilket dog i Fremtiden vil bortfalde, efterat det ved kongelig Resolution af 31te December 1843 er bestemt, at herefter ogsaa Lægekandidaterne skulle løse Testim. publ. Resten tilfalder den akademiske Fond. I Universitetets Budgetter er anslaaet et Antal af 20 Kandidater aarlig, hvoraf 3 antages at levere Præparat, altsaa den hele Indtægt 370 rb., hvoraf, naar der fradrages til Notarius 40 rb., til Pedellen 60 rb., til stemplet Papir 17 rb. 48 sk., bliver tilbage for akademisk Fond 252 rb. 48 sk. Da, som Tabellen angiver, Antallet af de Studerende (ikke Ustuderede) der i de ovennævnte 10 Aar have indstillet sig, dels til den forrige kirurgiske, dels til den forrige medicinske Examen (forsaavidt ikke Nogen har taget dem begge, da det naturligvis kun er regnet for engang), dels til den nuværende lægevidenskabelige Examen, i det omhandlede Decennium har været i Gjennemsnit 22,5 aarlig, kan, naar 4 Kandidater antages at levere Præparat, den hele Indtægt af den her omtalte Del af Gebyret anslaaes til 410 rb., hvorfra gaaer til Notarius 45 rb., til Pedellen 65 rb., til stemplet Papir c. 20 rb., og der bliver da tilbage for den akademiske Fond de i Tabellen opførte 280 rb.

deres Antal 13, giver Hovedkarakterens Talværdi, som Udtrykket for Karakteren selv. Den mundtlige Examination i de sidstnævnte 7 Discipliner anstilles i 7 Timer (altsaa 1 for hver Disciplin) fordelte paa 2 Dage, saaledes at hver Kandidat examineres den ene Dag i 3, den anden i 4 Timer. Efter Fakultetets Forslag vilde der blive 8 Discipliner ved den mundtlige Examination, og da der i de 7 af disse skulde examineres i 3 Kvarter for hver, men i den 8de i en Time, vilde dette give ialt, som af Fakultetet bemærket, $6\frac{1}{4}$ Time, hvilke bekvemt kunde fordeles paa de foreskrevne 2 Dage, saaledes at der den ene Dag examineredes i 4 Discipliner i 3 Timer, den anden i 4 andre Discipliner i $3\frac{1}{4}$ Time. At samtlige Specialkarakterers Antal efter Forslaget vilde blive 14 istedetfor 13, og saaledes Summen af Specialkarakterernes Talværdi, for at udfinde Hovedkarakterens Talværdi, at dividere med forstnævnte istedetfor med sidstnævnte Tal, vilde have meget ringe eller saa godt som ingen Indflydelse paa Karakterbestemmelsens Resultat.

Ligesom Konsistorium, hvis Betænkning blev indhentet, erklærede, at det ikke fandt Noget mod Fakultetets Forslag at erindre, da det efter hvad af Samme var yttret, maatte ansees som hensigtsmæssigt, saaledes skjønnede Direktionen heller ikke rettere, end at Optagelsen af den pathologiske Anatomi som Examinationsgjenstand baade vilde være til Gavn for Studiet af denne vistnok ikke mindre vigtige Disciplin, og til Fremme for selve Examens Paalidelighed, ligesom det nuværende Tidspunkt maatte ansees for meget bekvemt til at indføre en saadan Forandring, da just nu tvende andre Examinationsfag, nemlig Botanik og Kemi, vare blevne adskilte fra den lægevidenskabelige Examen og henlagte til en særskilt Prøve.

Forsaavidt Fakultetet tillige havde foreslaaet en Indskrænkning i den Tid som hidtil havde været anvendt til den mundtlige Examination, forekom ogsaa dette Direktionen at være en hensigtsmæssig Forandring, da en Forkortning i Examinationstiden unægtelig maa ansees for en Vinding, naar Intet tabes i Prøvens Paalidelighed; men ligesom denne syntes at maatte blive større derved, at Kandidaten faaer Lejlighed til at lægge sine Kundskaber for Dagen i det ny vigtige tilkomne Fag, saaledes maatte det vistnok ogsaa erkjendes, at en uforholdsmæssig lang Examination i et enkelt Fag kan sløve en ellers dygtig Kandidat og derved faae en skadelig Indflydelse paa Prøvens Bedømmelse.

Direktionen troede saaledes at burde allerunderdanigst andrage paa de af Fakultetet foreslaaede Modifikationer i den lægevidenskabelige Examen, og da Indstillingen vandt allerhøjeste Bifald, udkom under 5te Marts en Bekjendtgjørelse herom af følgende Indhold:

Paa Direktionens allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 1ste d. M. allernaadigst at bestemme, at den lægevidenskabelige Examen ved Kjøbenhavns Universitet herefter skal gives følgende Modifikationer:

1) at den pathologiske Anatomi i Forbindelse med almindelig Pathologi optages blandt de Discipliner hvori der ifølge Plakaten af 30te Januar 1838 § 4 ved den mundtlige Del af bemeldte Examen skal examineres, og en egen Specialkarakter derfor gives; dog at saadan Examination første Gang anstilles ved den Examen som afholdes i Efteraaret 1844.
2) at Tiden for den mundtlige Examination alene for kirurgiske Operationer fastsættes til en Time, men for de øvrige 6 i ovennævnte Paragraf bestemte Discipliner, der ere Gjenstande for denne Del af Examen, saavelsom for pathologisk Anatomi og almindelig Pathologi, ikkun til 3 Kvarter for hver, saa at der ialt til den mundtlige Examination anvendes $6\frac{1}{4}$ Time, nemlig paa den ene af de fastsatte 2 Dage 3 Timer, paa den anden $3\frac{1}{4}$.

Hvilket herved efter allerhøjeste Befaling bekjendtgjøres til alle Vedkommendes Efterretning.

— De i den kongelige Resolution af 27de Oktober 1843 (Aarb. f. 1843 S. 4 ff.) angaaende en særegen Examen i Kemi, Botanik og Zoologi omtalte **nærmere Regler for Omfanget af Examinationen** i disse Gjenstande og for **Karakterbestemmelsen** bleve, efter foregaaende Brevverling med vedkommende Professorer og med Konsistorium, fastsatte ved en Skrivelse fra Direktionen af 13de April 1844, som indeholder Følgende:

a. med Hensyn til **Udstrækningen** i hvilken der skal examineres i bemeldte Videnskaber:

I Kemien examineres i dens Indledning, i den almindelige Kemi og i den organiske Kemi, samt desuden i Hovedsætningerne af Læren om Imponderabilierne; i Botanik i Grundsætningerne af Læren om Planternes indre og ydre Former, Livsforretninger og Klassifikation, og i Kjendskab til Lægeplanterne, især de indenlandske; i Zoologi i Dyrerigets forskjellige Klassers og Ordeners ydre og indre Karakterer, samt de enkelte Slægters og Arters der enten i physiologisk eller pharmakologisk Henseende have en særegen Interesse i Lægestudiet. Et for de vordende Lægekyndige bestemt fuldstændigt Kursus i hver af disse Videnskaber bør ikke kunne udstrækkes over to Semestre;

b. med Hensyn til Karaktererne:

For hvert Fag gives en Karakter, der bliver den som idetmindste de to af de Bedommende (Examinator og 2 Censorer) ere enige om, og det fastsættes, at Ingen har bestaaet Examen som for noget enkelt Fag har faaet Karakteren Non contemnendus eller 0; derimod bliver der ikke af Karaktererne for de enkelte Fag at uddrage nogen Hovedkarakter.

Med Hensyn til Censorerne er Valget af saadanne i Zoologi opsat til den Tid da der skal examineres i denne Videnskab; til Censorer i Kemi og Botanik udnævntes Professor Otto, Apotheker Assessor Glahn og Docent Liebmann, saaledes at Førstnævnte deltager i begge Fag, Assessor Glahn i Kemi og Docent Liebmann i Botanik.

Med Hensyn til at Forhandlingerne om Examens Gjenstande havde medtaget saa lang Tid, at ovennævnte Bestemmelser desangaaende først nylig vare komne til de Studerendes Kundskab, blev det ved Skrivelse fra Direktionen af 11te Maj tilladt, at Prøven i Kemi ved den da forestaaende Examen i Foraaret ikke udstraktes over de hidtil sædvanlige Grændser.

I Aarbogen for 1843 er det omtalt, hvorledes der, for at lette en fremtidig **Udvidelse af Universitetets Bygninger**, vare indkjøbte tvende til dets øvrige Bygninger stødende Huse, den forhenværende Kapellanbolig til Frue Kirke Nr. 200 i Lille Fiolstræde, og Hjørnehuset Nr. 202 i samme Gade, hvorefter Stiftelsen var Ejer af den hele Firkant der ligger mellem sidstnævnte Gade, Krystalgade, Nørregade og Frue Kirkes Plads, med Undtagelse af et lille Hus, beliggende under Nr. 201 i Lille Fiolstræde mellem de nysnævnte to indkjøbte Huse. **Ogsaa dette Hus er i 1844 bleven indkjøbt for Universitetet.** Da det nemlig maatte ansees for meget vigtigt for dette, at have den fulde Disposition over hele den omtalte Firkant, uden hvilket det ikke vilde være muligt at tænke paa en hensigtsmæssig Udvidelse af Universitetets Bygninger, som dog udentvivl snart vilde blive paatrængende nødvendig, og det saaledes maatte ansees meget ønskeligt, at bemeldte Hus snart kunde erhverves, bleve af Kvæstor Underhandlinger indledede med Ejerinden og en Overenskomst paa nærmere Approbation afsluttet, hvorefter hun afhændede Huset for 5700 rb., saaledes at Universitetet skulde overtage og indfrie den paa Ejendommen hvilende Pantegjeld af ialt 2400 rb., og ved Skjødets Udstedelse i 11te Juni Termin kontant udbetale Resten af Kjøbesummen, 3300 rb. Da de anførte Betingelser for Kjøbet maatte ansees for at være efter Omstændighederne ret fordelagtige, og det let kunde være at befrygte, at Prisen senere kunde blive opskruet langt højere, blev denne Transaktion af Konsistorium anbefalet og derefter af Direktionen allerunderdanigst indstillet til allerhøjeste Approbation, hvilken det behagede Hans Majestæt under 17de Maj allernaadigst at meddele, saaledes at saavel Kjøbesummen som samtlige med Salget forbundne Omkostninger bleve at udrede af Aarets Overskud.

Ikke længe iforvejen **var iværksat Kjøbet af et andet Hus for Universitetets Regning** i lignende Øjemed. I Begyndelsen af Aaret modtog Kvæstor Etatsraad Bang et Forslag fra Direktøren for den polytekniske Læreanstalt Konferentsraad Ørsted, hvori han gjorde opmærksom paa, at de i bemeldte Anstalt værende stedse voxende Samlinger af Instrumenter, Værktøjer, Modeller, Varer o. s. v. snart ville gjøre en Udvidelse af det dertil havende Lokale nødvendig, hvilket især deleshed gjaldt om Universitetets physiske Instrumentsamling. Konferentsraaden bemærkede derhos, at en Udvidelse af denne Samling lettest lod sig iværksætte ved Kjøbet af et op til Læreanstalten i St. Pederstræde stødende Hus, og da han havde bragt i Erfaring, at der var en Lysthaver til samme, som havde den Plan at kjøbe Ejendommen for at ned-

rive Forhuset og at opføre en ny og bedre Bygning, hvorved det vilde gjøres meget vanskeligt at forskaffe Læreanstalten en passende Udvidelse, foreslog han, at bemeldte Ejendom strax maatte kjøbes for Universitetets Regning og for samme udleies indtil der findes Anvendelse derfor til den paatænkte Udvidelse. Da Kvæstor maatte ansee det under disse Omstændigheder for særdeles ønskeligt at erhverve den omhandlede Ejendom, naar den paatænkte Udvidelse af den physiske Instrumentsamling i den nærmeste Fremtid maatte antages at være paatrængende nødvendig, lod han ved en Mand som ikke kunde formodes at staae i noget Forhold til Universitetet, eller at handle paa dettes Vegne, Ejerinden af Huset tilkjendegive, at der muligen kunde ventes en Lysthaver til Ejendommen, hvorom hun inden kort Tid skulde erholde Underretning.

Da Konsistorium efter de oplyste Omstændigheder i Henhold til Kvæstors Forslag troede at burde tilraade, at han bemyndigedes til, paa den Maade han maatte finde mest hensigtsfuldende, at indlede Underhandlinger om Erhvervelse af Ejendommen, og da Direktionen ogsaa for sit Vedkommende maatte finde Forslaget hensigtsmæssigt, bemyndigede Den, efter dertil mundtligen meddelt allernaadigst Tilladelse, Etatsraad Bang til paa nærmere allerhøjeste Approbation at indlede Underhandlinger om Kjøbet, hvorefter denne hos Ejerinden lod søge nærmere Oplysninger om Ejendommen og de Vilkaar hvorpaa samme agtedes afhændet. Ifølge det optagne Maalebrev indeholdt Grunden til Gaden 16 Alen 8½ Tommer og havde en Dybde af c. 25 Alen. Paa denne Grund var opført en Bygning paa 4 Fag, en Etage høj med Kjelder, og til Gaarden et grundmuret Baghus paa 6 Fag, 4 Etager højt med Kjelder og Kvist. Ejendommen indbragte i aarlig Leje 496 rb., der efter Fradrag af Skatter, Reparationer med videre, tilsammen c. 124 rb., udgjorde 372 rb. eller Renten af 9300 rb. Da det nu var bragt i Erfaring, at der af en anden Mand nylig var budt Ejerinden 6000 rb., som imidlertid ikke var villig til at sælge Ejendommen for ringere end 6500 rb., og da det derhos var at befrygte, at Førstnævnte vilde forhøje Budet, naar han hørte, at Universitetet var Lysthaver, indledede Kvæstor strax Akkord med Enken, der i Betragtning af at hele Kjøbesummen kunde forventes udbetalt, dels strax dels til forstkommende 11te Juni Termin, nedsatte samme til 6300 rb., og da der paa Grund af fornævnte Bud ej kunde ventes yderligere Afslag, afsluttede Kvæstor strax forelobigen Kontrakt, hvorved han dog betingede Universitetet Ret til inden 6 Uger igjen at hæve Kjøbet, saafremt Vilkaarene ej maatte vinde allernaadigst Bifald.

Ved at tilstille Direktionen Beretning herom fra Kvæstor, yttrede Konsistorium, at Samme vel ikke kunde have Noget at erindre imod, at Ejendommen kjøbtes for Universitetets Regning, eller at der indtil videre forholdtes med Ejendommen paa den af Kvæstor foreslaaede Maade, nemlig ved at bortleje den paa samme Maade som det af Universitetet, ifølge allerhøjeste Resolution af 24de November f. A., kjøbte Hus paa Hjørnet af Lille Fiolstræde og Krystalgade, hvorved Kvæstor antog, at der, foruden hvad der var nødvendigt til Skatter, Reparationer, Honorarer for en Vicevært m. m., vilde indkomme 4 Procent af Kjøbesummen; men Konsistorium troede dog at burde forbeholde sig Ret til i sin Tid, naar der blev Spørgsmaal om Bygningens Anvendelse, at tage under Overvejelse, om Tilbygningen kan antages at kræves for Universitetets Instrumentsamlings Skyld, eller om det maa blive den polytekniske Læreanstalt som vil have at overtage Ejendommen, imod Udredelsen af Kjøbesummen.

Da Direktionen med Konsistorium og Kvæstor maatte finde Erhvervelsen af den omhandlede Ejendom særdeles magtpaaliggende paa Grund af dens Beliggenhed saa nær ved den polytekniske Læreanstalt, hvorved Benyttelsen af de Samlinger som deri med Tiden tilsigtes opbevarede, bliver betydeligt lettere end om en fraliggende Bygning skulde tjene til Gjemmested, og da Den efter Omstændighederne maatte ansee Kjøbesummen for saa billig, at der ingen Tvivl var om, at den jo vilde være steget langt højere, hvis det var blevet bekjendt at Universitetet attraaede Ejendommen, androg Den paa allernaadigst Approbation paa det omhandlede Kjøb og de med samme forbundne Omkostninger, idet Direktionen, efter hvad af Konferentsraad Ørsted var oplyst om den store Trang til et udvidet Lokale for Universitetets physiske Instrumentsamling, maatte antage det rigtigst, at Kjøbet skete for Universitetets Regning, saaledes at Kjøbesummen udbetaltes, dels kontant dels til forestaaende 11te Juni Termin, af den akademiske Fonds Overskud for Aaret, hvorefter det behagede Hans Majestæt under 15de Marts allernaadigst saavel at approbere det oftnævnte Kjøb paa de anførte Vilkaar, som at bifalde Kjøbesummens Udredelse paa den foreslaaede Maade.

Saavel dette som det ovennævnte og de tvende i 1843 tilkjøbte Huse i Lille Fiolstræde bortlejes foreløbigen, og er Lejen, som af nedenstaaende Budget vil erfares, for 1845 kalkuleret, af Huset i St. Pederstræde 270 rb., af de tre Huse i Fiolstræde 650 rb.

— At den tidligere i Aarbogen omtalte **mindre Bygning**, der i de senere Aar er benyttet som Portnerbolig for den botaniske Have, i 1844 er **erhvervet for Universitetet**, vil nærmere blive omtalt nedenfor i Afsnittet om bemeldte Have.

— Ligesom man i 1843, saaledes som i Aarbogen (S. 30) berettet, tænkte paa at forberede en almindelig Plan for Universitetets tilbagestaaende Bygningsarbejder ved en dertil nedsat Kommitte, saaledes er i 1844 en lignende Forholdsregel truffet i Anledning af et af Professor Olufsen indgivet og af en af Konsistorium foreløbigen nedsat Kommitte understøttet Forslag om, at der maatte gjøres de fornødne Skridt til **Opførelsen af et nyt fuldstændigt astronomisk Observatorium**, med Boxæl for Professoren og Medhjelperen, samt at der for at foreslaae den detallierede Plan og angive alle fornødne Bekostninger ved samme maatte udnævnes en Kommitte, som tillige skulde bemyndiges til at opsøge og kjøbe en bekvem Plads til Indretningen. Paa Konsistoriums Forespørgsel, om der fra Direktionens Side maatte være Noget at erindre imod at en Kommitte udnævntes til at udkaste Planen til det paatænkte Observatorium, med Angivelse af de Bekostninger som dertil formentes at ville medgaae, meddelte Direktionen hertil under 24de Februar sit Samtykke. Iøvrigt kunne udentvivl disse Bygningsprojekter nu foreløbigen ansees som udsatte, da det ny Normalreglement ikke giver nogen umiddelbar Udsigt til de dertil fornødne Midler, og ifølge sammes Bestemmelser ogsaa Kommunitetet foreløbigen er paalagt et saa betydeligt forøget Bidrag til Universitetets Fornødenheder.

— Af **extraordinære Bygningsarbejder** er den i forrige Aargang omtalte **Hovedreparation af Regensens Indre** i 1844 fortsat og den Aaret vedkommende Andel tilendebragt. Det havde imidlertid allerede i 1843 vist sig og viste sig endnu mere i 1844, at der, som ved gamle Bygningers Reparation som oftest er Tilfældet, ved Arbejdets Paabegyndelse kom langt flere Brøstfældigheder tilsyne end man havde kunnet forudsee; saaledes befandtes det f. Ex. ved Reparationen af 3die Gang, at næsten alle Skillerummene vare saa skrøbelige og faldefærdige, at ny maatte opmures, hvilket man ikke forud havde regnet paa. Dette havde til Følge, at den til dette Arbejde normerede Sum blev overskredet med omtrent 1000 rb., og at der maatte kalkuleres paa en lignende Sum for 1845 som Tillæg til den oprindelig bestemte Bekostning, hvorfor dels denne Sum blev optaget i Budgettet for 1845, dels ved kongelig Resolution paa Direktionens allerunderdanigste Forestilling under 3die Januar 1845 blev tilladt, at de anførte 1000 rb. maatte udredes af Kommunitetets Overskud for 1844.

— En mindre Forandring er ogsaa i 1844 foretaget i det **forrige kirurgiske Akademi's Bygning**, ifølge et Forslag fra Professor Stein, som Eforus for de anatomiske Samlinger, om at de i Bygningen nu ledigværende Lokaler der tilforn havde været afbenyttede til Bibliotheket og til Boliger for Reservekirurgerne, maatte anvendes til Udvidelse for bemeldte Museer. Det lægevidenskabelige Fakultet yttrede sig i en herover afgivet Erklæring aldeles enigt i at de anatomiske Samlinger behøvede et udvidet Lokale, hvilket navnligen gjaldt om den pathologiske Samling. For at skaffe denne en passende Plads fandtes Professor Steins Forslag, som gik ud paa, at de Værelser der forhen beboedes af Reservekirurgerne skulde forenes og ved en Vindeltrappe sættes i Forbindelse med den underliggende Sal, særdeles hensigtsmæssigt, da derved den øjeblikkelige Trang vilde blive afhjulpet; men da selv det saaledes udvidede Lokale ikke vilde blive særdeles rummeligt, og da Samlingerne udvide sig rask, dels som Følge af Videnskabens hurtige Fremskridt, dels fordi man stedse mere lærer at indsee deres store Betydning for Undervisningen, var det højst sandsynligt, at man om ikke lang Tid vilde føle Trang til et endnu mere udvidet Lokale, og med Hensyn hertil anbefalede Fakultetet, at de to Værelser i første Etage som vare blevne ledige ved Bibliothekets Bortflytning, maatte reserveres for Museerne, hvortil de formedelst deres Nærhed ved Auditorierne vilde være særdeles skikkede.

I Henhold til denne Erklæring indstillede Konsistorium, at der til Udvidelse for den pathologiske Samling maatte benyttes de af Reservekirurgerne forhen beboede Værelser, og at de Bekostninger som denne Udvidelse vilde medføre, hvilke efter det optagne Overslag vare kalkulerede til 218 rb. 44 sk., maatte udredes af Beholdningen af den til extraordinære Udgifter for Aaret normerede Sum; men at der

derimod angaaende Udvidelsen af den normal-anatomiske Samling, som efter Fakultetets Erklæring ikke for Tiden var saa paatrængende nødvendig, ikke for Øjeblikket maatte tages nogen Bestemmelse; hvilken Konsistoriets Indstilling Direktionen bifaldt ved Skrivelse af 9de November.

— Angaaende den med Trappegangen m. v. i Elers' Kollegium foretagne Forbedring vil det Fornødne blive anført nedenfor i Afsnittet om Universitetets Legatvæsen.

Det vil være i Læsernes Erindring, at Aarbogen i sin Tid (1841 S. 29 ff.) har berettet, at det ved kongelig Resolution af 22. Oktober 1841 blev bestemt, at naar den hidtil gjeldende Kontrakt med Universitets-Bogtrykker Direktør Schultz om Forpagtningen af Universitetets Almanakprivilegium var udløbet med Aaret 1842, skulde **Universitetet selv overtage Forlaget af Almanakken** paa den nærmere betegnede Maade, dog foreløbigen kun til en Prøve paa 2 Aar, inden hvis Udløb det vilde blive at overveje, om Universitetet fremdeles skulde vedblive for egen Regning at forlægge Almanakken, eller om Almanakprivilegiet paany burde bortforpagtes.

Efterat den fastsatte Tid var udløben, modtog Direktionen gjennem Konsistorium fra den af dette nedsatte Almanak-Kommitte dels Indberetning angaaende Resultatet af de af den i bemeldte Tid trufne Foranstaltninger med Hensyn til Forhandlingen af Almanakken for de tvende Aar 1843 og 1844, tilligemed et Forslag til Almanakkens Udvidelse fra $1\frac{1}{2}$ til 2 Ark, dels Forslag til **at Udgivelsen af Almanakken endnu for et Tidsrum af 3 Aar maatte prøves af Universitetet.**

Det var i bemeldte Indberetning af Kommitteen oplyst, at ved Opgjørelsen af Almanakkens Konto for Aaret 1843 befandtes Indtægten efter Udgifternes Fradrag at udgjøre . . . . . 7039 rb. 7 sk.

Senere var imidlertid refunderet Hovedforhandleren, Kancelliraad Deichmann, navnlig i Anledning af tilbageleverede uafsatte Exemplarer 235 — 50 -

altsaa igjen 6803 rb. 53 sk.

der udgjorde den virkelige Indtægt af Almanakprivilegiet for 1843.

Indtægten af Almanakken for 1844 beløb, saavidt samme for Tiden kunde opgjøres, ialt . . . . . 9787 rb. 32 sk.

Omkostningerne havde været 2969 — 47 -

igjen 6817 rb. 81 sk.

Men da der nu ej kunde ventes synderlig solgte af de uafsatte Exemplarer, hvoraf nogle muligen kunde ventes afsatte, hvorimod flere vilde blive tilbageleverede, i Henhold til den tidligere forklarede Fremgangsmaade, turde den rene Netto-Indtægt af Almanakprivilegiet for 1844 ej med Sikkerhed kalkuleres højere end . . . . . 6700 —

altsaa c. 100 rb. mindre end det foregaaende Aar *)

---

*) Denne Indtægt svarer omtrent til hvad der ved Forhandlingerne i 1841 om Overtagelsen af Forlaget blev foreløbigen kalkuleret. Det blev efter de af den da nedsatte Kommitte indhentede Oplysninger antaget, at samtlige Omkostninger for Sætning, Trykning og Papir vilde for et Ark være $\frac{4}{5}$ sk., altsaa for 2 Ark $1\frac{3}{5}$ sk., muligen endog lidt mindre, da i en Hurtigpresse rimeligvis begge Ark vilde kunne trykkes paa engang. Naar da Prisen blev som hidtil i raa Materie . . . . . $7\frac{1}{2}$ sk.
og Hovedforhandleren fik en Rabat af 25 Procent eller . . . . . $1\frac{7}{8}$ -
saa erholdt Universitetet . . . . . $5\frac{5}{8}$ sk.
og efter Fradrag af Omkostningerne for 2 Ark . . . . . $1\frac{3}{5}$ -
Netto-Overskud pr. Exemplar $4\frac{1}{40}$ sk.
En Afsætning af 100,000 Exemplarer vilde da give en ren Indtægt af c. 4200, af 150,000 Exemplarer c. 6300 rb. Skulde man nære Frygt for, at Afsætningen vilde blive under 100,000 Exemplarer, havde man det Middel, indtil videre kun at levere $1\frac{1}{2}$ Ark, hvorved vilde spares $\frac{2}{5}$ sk. pr. Expl., og en Afsætning af 85,000 Expl. vilde tilvejebringe den Sum som hidtil svaredes i Afgift. Ved denne Kalkule er imidlertid hverken taget Hensyn til Honoraret for Almanakkens Beregning, eller til det Tab der muligen kan haves paa enkelte af de andre Kalendere.

Da Erfaring saaledes syntes tilstrækkeligen at have vist det Hensigtsmæssige i den trufne Foranstaltning, men det naturligvis ikke kunde forudsees, om Indtægten for Universitetet i de nærmeste Aar vilde stige eller falde, var det som Følge heraf paa den anden Side ikke at vente, at man, ved igjen at bortforpagte Almanakprivilegiet vilde kunne opnaae en Afgift der stod i et nogenlunde passende Forhold til den Indtægt Privilegiet i de 2 sidste Aar havde givet. Da Kommitteen derhos ikke hidtil havde seet sig istand til at erhverve et saa nøje Kjendskab til Forholdene, at den allerede nu dristede sig til at fremkomme med noget bestemt Forslag til, hvorledes der rettest og paa den for Universiteret fordelagtigste Maade kunde være at forholde med oftnævnte Privilegium i Fremtiden, formente den, at Udgivelsen af Almanakken endnu for et Tidsrum af 3 Aar burde prøves af Universitetet paa samme Maade som i de forløbne 2 Aar, hvorved det da imidlertid vilde kunne tages under nærmere Overvejelse, hvad der hensigtsmæssigen i ovennævnte Henseende maatte være at foretage.

Da Netto-Indtægten efter det oven forklarede var steget saa betydeligt, og da det syntes passende for Universitetet at vise Liberalitet i Benyttelsen af sit Monopol, og ikke at lade gaae en Lejlighed forbi til at skaffe den større Masse af Befolkningen en gavnlig Læsning, havde Kommitteen allerede i det foregaaende Aar fundet sig foranlediget til at gjentage et tidligere fremsat Forslag om, at den saakaldte lille Almanak maatte udvides fra 1½ til 2 Ark. De Grunde der fornemmeligen fremkaldte dette Forslag vare, dels at Prisen derved vilde komme til at staae i et bedre Forhold til Størrelsen, og en saaledes foræget Almanak altsaa være Publikum velkommen, hvilket igjen vilde fremkalde en større Afsætning, saaledes at de paa det tilføjede halve Ark anvendte Bekostninger, hvilke, under Forudsætning af et Oplag af 140,000 Expl. af den lille Almanak, vilde udgjøre omtrent 600 rb., enten ganske eller tildels vilde blive dækkede, dels at en saadan Udvidelse vilde give bedre Lejlighed til at optage større Bidrag fra Landhusholdningsselskabet og undgaae disses Afbrydelse, ligesom der vilde blive Plads til atter at optage Udsigter om Vejrliget, hvilke tidligere maatte vige for Meddelelserne om Ebbe og Flod. Ogsaa turde man vel vente at erholde andre passende populære Artikler, ligesom det levnede Rum i alt Fald kunde anvendes til saadanne statistiske Notitser, eller andre Meddelelser, der have almindelig Interesse.

Disse samme Grunde havde Kommitteen forment ogsaa iaar at tale for den her foreslaaede Udvidelse. Imidlertid havde dog tvende af dens Medlemmer troet at burde indrømme, at naar Konsistorium havde fundet det betænkeligt, i en saadan Overgangsperiode som den nærværende, at bestemme sig for Udvidelse af Almanakken, hvorfra det formentes at man ej vel kunde træde tilbage naar den engang var iværksat, saa var denne Betragtning endnu gjeldende for de 3 Aar i hvilke det var foreslaaet at Universitetet skulde vedblive at prøve Almanakkens Forhandling for egen Regning, hvortil kom, at Indtægten af Almanakken for 1844, som ovenfor meddelt, udentvivl vilde blive 100 rb. mindre end for det foregaaende Aar. Endskjønt bemeldte Kommiteens Medlemmer desuagtet maatte vedblive Ønsket om Almanakkens Udvidelse, havde de dog troet at burde henstille til Konsistorii fornyede Overvejelse, hvorvidt dette burde finde Sted, men da Konsistorium nærede den samme Frygt som hidtil havde afholdt det fra at tiltræde Forslaget, erklærede det, ved at tilstille Direktionen samme, at det fremdeles maatte vedblive sin tidligere Mening, at der ikke burde skrides til en saadan Foregelse.

Kommitteens tredie Medlem havde derimod yttret, at han var saa langt fra at dele de af de tvende andre Medlemmer anførte Betænkeligheder, at han tvertimod, efterat Indtægten af Almanakken ved Selvforlaget var steget fra 3700 rb. til cirka 6700 rb., meget mere maatte ansee det som en meget usømmelig Sparsomhed, om et Oplysnings-Institut af en saaledes vundet uventet Indtægt ikke vilde risikere en liden Del (højst 600 rb.), naar derved Almueoplysning kunde fremmes og derhos Monopolet tabe Noget af det Odiøse et saadant altid medfører. Den formodede Mindre-Indtægt af 100 rb. var ikke blot meget ubetydelig, men derhos grundet paa en tvivlsom Kalkule, ligesom den ogsaa kunde antages at hidrøre fra en eller anden speciel Omstændighed.

Direktionen maatte ganske tiltræde den saavel af Kommitteen som af Konsistorium yttrede Mening, at det vilde være meget hensigtsmæssigt, om Universitetet, ved endnu i det foreslaaede Tidsrum af 3 Aar selv at overtage Forlaget af Almanakken, kunde komme til en oftere prøvet og desaarsag mere paalidelig Kundskab om Antallet af Exemplarer der kunne forventes afsatte, og derpaa grunde en mere betryggende Dom

om Størrelsen af den Afgift der ved en eventuel Bortforpagtning med Billighed kunde forlanges af den som maatte herpaa indlade sig, hvisaarsag Direktionen troede at burde foreslaae, at Forslaget om Universitetets Overtagelse af Forlaget endnu i 3 Aar maatte allernaadigst bifaldes. Hvad dernæst angaaer den foreslaaede Udvidelse af Almanakken fra 1½ til 2 Ark, da forekom det Direktionen mere tvivlsomt, om dette Forslag burde bifaldes. Thi om det end maatte indrømmes, som af det ene af Kommitteens Medlemmer anført, at den Forøgelse i Omkostningerne af c. 600 rb., som derved vilde foranlediges, ikke var særdeles betydelig i Forhold til den nu vundne højere Indtægt af 3000 rb., og at det vilde være sømmeligt om et Institut som Universitetet ikke tog særdeles Hensyn til det Pekuniære, hvor Talen var om Udbredelsen af nyttige Afhandlinger som især maae have Interesse for den større Del af Landets Indvaanere, og navnligen Landalmuen, maatte det dog paa den anden Side vel betænkes, baade at det aldeles ikke med Sikkerhed kunde vides, om Universitetet vilde beholde hin forøgede Indtægt, og at det især, saalænge herom ikke haves mere Vished end for Tiden, kunde synes betænkeligt at paatage sig en Byrde som det senere maaske end ikke, i det Tilfælde at man maatte gaae tilbage til en Bortforpagtning og derved atter tabe en Del af den forøgede Indtægt, var muligt at undrage sig. Direktionen troede saaledes alene at burde henstille dette Punkt til allerhøjeste Afgjørelse.

Paa Direktionens i Henhold til det Foranførte nedlagte allerunderdanigste Forestilling behagede det Hans Majestæt under 12te April at resolvere saaledes:

> Vi bifalde allernaadigst, at Universitetet endvidere til en Prøve i tre Aar selv overtager Forlaget af Almanakken, saaledes at den i de nu forløbne to Aar fulgte Fremgangsmaade bliver at iagttage, hvorefter det da ved Udløbet af bemeldte 3 Aar paany vil være at overveje og Vor allerhøjeste Resolution at forbeholde, om Stiftelsen fremdeles skal vedblive for egen Regning at forlægge Almanakken, eller om Privilegiet igjen bør bortforpagtes. Derhos ville Vi allernaadigst have Universitetet bemyndiget til, i bemeldte Tidsrum at give den saakaldte lille Almanak den foreslaaede Udvidelse til 2 Ark, forsaavidt dette, for ej at afbryde en eller anden nyttig Artikel, eller af andre lignende Grunde, maatte ansees som ønskeligt.

Som Fortsættelse af den i Aarbogens forrige Aargang indførte Beretning om den foregaaede Forandring i Kommunitetsmidlernes Bestyrelse, meddeles dels — nedenfor i Afsnittet om det Økonomiske — den foretagne **forandrede Inddeling af Forvalter-Embederne** for Universitets- og Kommunitetsgodset, dels de **Regler** som foreløbigen ere fastsatte **for Bestyrelsen af Kommunitetets Stipendievæsen.** Man vil erindre, at det ved den kongelige Resolution af 15de December 1843 angaaende den ovennævnte Forandring blev under Nr. 7 bestemt, at Bestyrelsen af Stipendievæsenet og Regensen forbliver hos Professorerne og foreløbigen hos det theologiske Fakultet, indtil der er fastsat en definitiv allerhøjeste Bestemmelse for, hvorledes der i denne Henseende bliver at forholde. Direktionen har ved Skrivelse af 10de Decbr. 1844 approberet følgende Regler til at gjelde indtil videre, idet Den har affordret Konsistorium Betænkning angaaende en definitiv Ordning af Universitetets Stipendievæsen i sin Helhed, nemlig at den umiddelbare Bestyrelse af Kommunitetets Stipendievæsen, saavel hvad Tilsynet med Alumnerne og Bestyrelsen af Regensens Anliggender, som hvad Dispensationen af Beneficiet angaaer, overdrages til en permanent Bestyrelseskommitte af 3 Professores consistoriales, fra hvilken alle Indberetninger, Forestillinger m. v., der hidtil fra det theologiske Fakultet ere gaaede umiddelbart til Direktionen, tilstilles Konsistorium, der indtræder som Stipendiets overordnede Bestyrelse, til endelig Afgjørelse eller foreløbig Forhandling og Fremsendelse til Direktionen; at Medlemmerne af bemeldte Kommitte, blandt hvilke to skulle være af det theologiske, et af det juridiske Fakultet, udnævnes ved Valg af Konsistorium paa 5 Aar, efter hvis Udløb de atter kunne gjenvælges, dog at denne Besættelsesmaade først skal indtræde efterhaanden som Afgang finder Sted blandt Medlemmerne af den nærværende Kommunitetsbestyrelse, hvilke for deres Livstid vedblive som Medlemmer af Bestyrelseskommitteen, saafremt de ikke paa Grund af forandret Embedsstilling, eller efter eget Ønske, forinden maatte aftræde; at Bestemmelsen i Reglementet af 30te Juli 1818

§ 12 om Direktionens Approbation paa Gratialer aldeles bortfalder, saa at den Bestyrelseskommitteen med Hensyn til Uddelingen af Stipendiet selv tilkommende Myndighed ogsaa udstrækkes til Gratialer; at det overlades til Konsistorium at meddele Studenter som ere dimitterede fra private Instituter eller af private Lærere, den i Reglementets § 4 I^mo^ omhandlede Tilladelse til at søge Kommunitetsstipendiet i det første akademiske Aar, at meddele Studerende som, fordi de ej have taget anden Examen i rette Tid, ved Reglementets § 4 II^do^ ere udelukkede fra at søge Stipendiet den dertil fornødne Dispensation, samt at bevilge den i Reglementet § 5 omhandlede Forlængelse af Stipendiet, saavelsom saadanne extraordinære Stipendietillæg som hidtil af Direktionen oftere ere tilstaaede trængende Islændere; at den ifølge Reglementets § 13 det theologiske Fakultet hidtil tilkommende Myndighed til at nedsætte en Stipendiarius til en lavere Grad, eller ganske at berøve ham Stipendiet, for Fremtiden bliver at udøve af Konsistorium efter foregaaende Indstilling fra Bestyrelseskommitteen, hvorimod det overlades til denne at indeholde et Stipendium indtil videre, som og at standse det i de Tilfælde hvor det er bundet til visse Betingelser, der ikke opfyldes, dog at den Paagjeldende, dersom han mener sig forurettet, har Rekurs til Konsistorium; og at den det theologiske Fakultet hidtil tilkommende Ret til at udnævne Regensens Embedsmænd og Betjente overdrages til Konsistorium.

Dels for, dels i Forbindelse med det ny Normalreglement ere tvende ikke uvigtige Bestemmelser givne om **Ansættelse af en Konservator ved den physiske Instrumentsamling, og om det hidtilværende anatomiske Museums Deling i to** forskjellige, et **normal-anatomisk** og et **pathologisk-anatomisk** Museum.

I det fra Konsistorium modtagne Forslag til et udvidet Normalreglement for Universitetet blev blandt Andet foreslaaet, at der ved Stiftelsens **physiske Instrumentsamling skulde ansættes en til Instrumentmagerarbejde oplært Person**, som skulde holde den i bestandig Orden og god Tilstand, hvortil blandt Andet hører, at udføre alle derved forefaldende Smaareparationer, og at gaae tilhaande ved Samlingens Brug i og udenfor Forelæsningerne, hvorhos der til Løn for en saadan Mand var foreslaaet at maatte fastsættes en Sum af 400 rb. Dette Forslag havde desuden tidligere været fremsat af en angaaende Garantierne for Universitetssamlingernes gode Vedligeholdelse nedsat Kommitte.

Direktionen modtog senere gjennem Konsistorium et Andragende hvori Konferentsraad Ørsted anholdt om, at denne efter hans Mening saare vigtige Indretning, hvis Mangel han hidtil, saa godt Omstændighederne tillode det, havde søgt at afhjelpe uden Omkostning for Universitetet, navnligen ved selv at skaffe sig den fornødne Hjelp i den lange Række af Aar hvori han havde holdt private Forelæsninger, maatte træde i Kraft ved Begyndelsen af Sommersemestret 1844. Som Grund hertil anførtes, at han i de senere Aar havde maattet lade disse Forretninger besørge ved en af den polytekniske Læreanstalts Værkstedselever, hvilket dog havde flere Ulemper, nemlig dels den, at vedkommende Elev derved nødtes til at anvende flere Aar end ellers til at naae det fastsatte Maal, dels den at Instrumentsamlingen sjelden kunde beholde Nogen længere end til han havde erholdt den fornødne Duelighed, hvilket baade var til Skade for Samlingen og tillige foraarsagede Konferentsraaden idelig Besvær derved, at han nødtes til at anvende det første Aar til nogenlunde at uddanne den antagne Person, som da, efter at være oplært, forlod Samlingen, og et saadant Tilfælde vilde just nu indtræde i det tilstundende Foraar.

Da Konsistorium, ifølge de anførte Grunde, maatte finde det saare magtpaaliggende, at den omhandlede Betjent ansattes ved den physiske Instrumentsamling fra det forestaaende Sommersemesters Begyndelse, havde det, med Hensyn til Udredelsen af de med en saadan Foranstaltning forbundne Bekostninger, indhentet Kvæstors Erklæring, i hvilken yttredes, at en saadan Betjent formentligen dog ikkun burde antages temporært paa 3 Aar, og at Gagen i denne Tid vel kunde bestemmes til et mindre Beløb end det foreslaaede af 400 rb. aarlig, med Hensyn til dels at det var uvist, om der kunde gjøres Udvej til den hele i bemeldte Forslag beregnede Udgiftssum, dels at Konferentsraad Ørsted tidligere havde kunnet skaffe sig Hjelp uden Vederlag og derfor ej syntes dertil strax at maatte behøve en saa betydelig Sum som 400 rb.

aarlig. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, af hvilken Konto en saadan Udgift skulde udredes, ansaae Kvæstor det for rigtigst, at Lønnen til den omhandlede og lignende Betjente, saalænge Antagelsen ikkun blev temporær, udrededes af den Sum som til Universitetets Nytte og videnskabelige Formaals Fremme plejer at normeres, da der paa Gageringssummen ikkun syntes at burde opføres de fast bestemte Gager, hvortil kom, at førstnævnte Konto meget vel vilde være istand til at afholde den omhandlede Udgift.

Ligesom Konsistorium havde erklæret sig for det fremsatte Forslag om Ansættelsen af den omhandlede Medhjelper allerede fra det forestaaende Sommerhalvaars Begyndelse, og ligeledes tiltraadt den af Kvæstor yttrede Anskuelse, at den omhandlede Person helst burde antages temporært paa 3 Aar med et noget mindre Beløb end det foreslaaede, hvilket Konsistorium formente at kunne bestemmes til 300 rb. og angaaende hvis Udredelsesmaade Samme ogsaa erklærede sig enig med Kvæstor; saaledes maatte Direktionen ogsaa for sit Vedkommende dels erkjende, at de ovenfor forklarede Omstændigheder afgive vigtige Grunde for bemeldte Forslag, dels tiltræde de af Konsistorium indstillede Modifikationer og nærmere Bestemmelser.

Den androg derfor, i Overensstemmelse med Konsistoriums Forslag, allerunderdanigst paa den ommeldte Foranstaltning, hvorefter det behagede Hans Majestæt under 1ste Marts at resolvere saaledes:

> Vi bifalde allernaadigst, at der ved Universitetets physiske Instrumentsamling, fra Begyndelsen af forestaaende Sommerhalvaar og foreløbigen for et Tidsrum af 3 Aar, ansættes en til Instrumentmagerarbejde oplært Person, med Forpligtelse til at holde den i bestandig Orden og god Tilstand med Reparationer m. v., samt gaae tilhaande ved Samlingens Brug i og udenfor Forelæsningerne, og at der som Godtgjørelse herfor tilstaaes den som dertil vælges, en Løn af 300 rb. aarligen, der, saalænge hans Ansættelse kun er temporær, vil være at udrede af den Sum der for indeværende Aar er fastsat og for Fremtiden normeres til Universitetets Nytte og videnskabelige Formaals Fremme.

Ved det ny Normalreglement er taget Hensyn til denne Udgift, saaledes at der under det forhøjede Tilskud til Instrumentsamlingen er optaget det eventuelle fulde Beløb af 400 rb. til den omhandlede Medhjelper.

— I et i Foraaret indgivet Andragende bemærkede Docenten i den pathologiske Anatomi Lektor Fenger, at naar det pathologisk-anatomiske Museum skulde bringes i en saadan Forfatning, at det kunde tjene til Grundlag for Undervisningen i bemeldte Videnskab, var det en Nødvendighed, at dette Museum, der hidtil som en Underafdeling af det normal-anatomiske Museum tilligemed dette havde staaet under Docenten i den normale Anatomi Professor Steins Efori, blev adskilt fra hint og som et selvstændigt Museum stillet under den Universitetslærers Bestyrelse som foredrog den pathologiske Anatomi, og han androg derfor paa, at bemeldte Museum paa denne Maade maatte sættes under hans Efori, og tillige saadanne Pengemidler stilles til hans Disposition, der maatte ansees nødvendige til Museets Udvidelse og Vedligeholdelse, hvilke efter et nøjagtigt Overslag ikke kunde anslaaes til ringere end 300 rb., hvorved han var gaaet ud fra den Forudsætning, at Museet, som hidtil havde indeholdt omtrent 750 Præparater i Spiritus, burde forøges med 50 saadanne Præparater aarlig, som den mindste Tilvækst der kunde ansees nogenlunde tilstrækkelig.

I en herover afgivet Erklæring yttrede det lægevidenskabelige Fakultet, at da nu den pathologiske Anatomi er blevet en selvstændig Disciplin ved Universitetet, der har sin egen Docent og er gjort til Gjenstand for en særegen Examination ved den lægevidenskabelige Examen, maatte det være indlysende, at den Afdeling af det anatomiske Museum der tilforn blot var en Samling af pathologiske Præparater til Brug især ved de kirurgiske Foredrag, nu burde gives en langt større Udstrækning og overhovedet uddannes i en saadan Grad, at denne Samling ikke længere kunde betragtes som en Afdeling af den normal-anatomiske, men som et aldeles selvstændigt Museum, og Fakultetet anbefalede derfor Lektor Fengers Andragende, ligesom det ikke kunde andet end finde den af ham kalkulerede Sum passende og maaske snarere for knap end for rigelig. Men paa den anden Side maatte det ansees for aldeles umuligt, at det normal-anatomiske Museum kunde bestaae, naar det skulde beroves 300 rb. af den derfor hidtil normerede Sum af 400 rb. aarlig, hvorimod det ligeledes vilde behøve idetmindste 300 rb., hvorfor det blev nødvendigt at Universitetet, dersom det vilde, at Studiet

af de anatomiske Discipliner skulde ledes paa en hensigtsmæssig Maade, maatte yde et forøget Tilskud af 200 rb. aarlig.

Da ogsaa Kvæstor, hvis Erklæring Konsistorium dernæst indhentede, udtalte sig for den foreslaaede Forhøjelse af Budgetssummen til de anatomiske Samlinger, anbefalede Konsistorium, der ganske maatte tiltræde de afgivne Erklæringer, saavel Lektor Fengers Forslag om Adskillelsen af det anatomiske Museums pathologisk- og normalanatomiske Afdelinger, som det lægevidenskabelige Fakultets Andragende om en Forhøjelse af den til det samlede Museums Vedligeholdelse normerede Sum fra 400 til 600 rb., til lige Deling mellem hver af Museets ovennævnte Afdelinger, og begge Forslag bleve derefter optagne i det ny Normalreglement og med dette allernaadigst approberede, saaledes som af det Foregaaende vil erfares.

Universitetets forskjellige **videnskabelige Samlinger og Institutter** vedkommende er, foruden de ovenanførte vigtigere Gjenstande, Følgende at berette.

Ved Foredragene over den **klassiske Oldtids Kunsthistorie og Kunstmythologi** havde vedkommende Docent stedse følt sig indskrænket og hindret ved at Universitetet ikke var i Besiddelse af det til disse Foredrag fornødne Apparat, hvilket dog her er ligesaa nødvendigt som physikalske, zoologiske og andre Samlinger for Docenterne i de vedkommende Videnskaber. Universitetet ejer hverken Gibsafstøbninger, saaledes som flere Universiteter i Tyskland, navnligen de preussiske, eller andre Apparater af lignende Art, med Undtagelse af endel hidhørende Skrifter paa Bibliotheket, der imidlertid hverken vare anskaffede eller havde kunnet anskaffes i den ønskelige Fuldstændighed, ligesom de der havdes ikke burde unddrages de Studerende ved stadigen at overlades til Docenterne. Professor Petersen havde derfor seet sig nødsaget til, for ovennævnte Foredrag selv at anskaffe sig de nødvendigste med Kobbere forsynede arkæologiske Værker, hvilken Opoffrelse blev saameget større, som disse Bøger, ved ideligen at benyttes til Forevisning under Forelæsningerne og til Udlaan, nødvendigen maatte lide endel og tabe i Værdi.

Dette Savn kunde for endel afhjelpes ved Anskaffelse af et Exemplar af de **Daktyliotheker eller Pastesamlinger**, indeholdende Aftryk af Gemmer og Kameer, hvilke en Edmund Müller i Hamborg nylig havde udgivet i tre forskjellige Størrelser, nemlig en fuldstændig Samling paa 2000 Numere og tvende mindre paa 684 og 350. Professor Petersen androg derfor paa at et Exemplar af den største af disse, der her paa Stedet kunde haves for noget over 100 rb., maatte anskaffes for at tjene til fælles Afbenyttelse af de philologiske Docenter, saaledes at den blev at opbevare af den Docent der foredrager Arkæologi og Mythologi. Paa Direktionens allerunderdanigste Forestilling blev under 18de Oktober saadan Anskaffelse allernaadigst bifaldet, saaledes at Udgiftssummen blev at udrede af den paa Budgettets 3die Post opførte Sum af 3700 rb. til Universitetets Nytte og videnskabelige Formaals Fremme.

— Af samme Budgetssum har det **physiologisk-zootomiske Museum** ogsaa i dette (ligesom i forrige) Aar erholdt et større extraordinært Tilskud. Museets Forstander Professor Eschricht gjorde i et indkommet Andragende opmærksom paa, at af den til Museet hidtil anviste Sum blev efter Fradrag af de til Vedligeholdelsen nødvendige daglige Udgifter kun saare lidet tilbage til Anskaffelse af ny Gjenstande, og at saaledes gunstige Lejligheder hertil ofte ikke havde kunnet benyttes. Til de for en stor Del ved Gave erhvervede kostbare Sager, saasom især det store Hvalskelet fra Kapitajn Holboll (omtalt i forrige Aargang S. 49) og Indvoldene af en grønlandsk Hval skjænket af Direktionen for det kongelige naturhistoriske Museum, havde Opstillingen alene aldeles uundgaaeligen fordret saamange Bestillinger hos Smede, Snedkere, Glashandlere osv., at de fra disse indløbende Regninger udgjorde flere hundrede rb., til hvis Betaling ikke havdes nogen Udvej uden ved et extraordinært Tilskud, og Professoren androg derfor paa et saadant Tilskud af 400 rb. til Bestridelse af Omkostningerne ved de nævnte Opstillinger, hvilket paa Direktionens Forestilling under 20de August blev allernaadigst bevilget af den anførte Budgetssum.

Kort efter blev endnu et **lignende Tilskud** i en speciel Anledning **tilstaaet samme Museum**. Ved nemlig at anholde om Tilladelse til i Efteraaret at maatte besøge den 22de Forsamling af de tyske Læger og Naturforskere, som begyndte i Bremen den 18de September, androg Professor Eschricht tillige paa at han, da der

ved bemeldte Møde vilde blive afholdt en stor Auktion over Naturgjenstande, maatte bemyndiges til at paasee det ham betroede Museums Tarv, ifald meget attraaværdige Gjenstande derved skulde kunne erholdes til meget billig Pris, ved at der stilledes en vis Sum til hans Disposition udenfor hvad der er normeret til Museet, da der af dettes ordinære Sum Intet vilde kunne spares til fornævnte Øjemed. Paa Direktionens i denne Anledning nedlagte allerunderdanigste Forestilling behagede det Hans Majestæt under 6te September, ved at tillade Professor Eschricht at foretage den ommeldte Rejse, tillige allernaadigst at bemyndige ham til, paa den ovennævnte forestaaende Auktion til Indkjøb for det oftnævnte Museum at disponere over en Sum af indtil 200 rb., ligeledes at udrede af den ovenanførte Budgetssum.

Angaaende Udbyttet af bemeldte Rejse og Musæets øvrige Tilvækst har Professor Eschricht indberettet Følgende: I Bremen (hvor han holdt et Foredrag i et af de almindelige Møder i Raadhussalen og to i den anatomisk-physiologiske Sektion) kjøbtes paa Auktionen en stor Del Dyr i Spiritus, især Krybdyr og Fiske fra Nordamerika, desuden af Dr. Tschudi, der nys var hjemkommet fra sit 5aarige Ophold i Peru, 5 Kranier af dette Lands oprindelige Indvaanere, og af Skibslæge Ravn Hjernen af en Narhval. Desuden lykkedes det at formaae Kjøbmand Tobias i Brake til at forære Fosteret af en Narhval og Apotheker Stümbke i Vegesak Hovedet af en lille Narhval med to Tænder (Fostertænder). I Hamborg indkjøbtes to Guldmuldvarper fra Kap, en Pteropus fra Guinea og endel andre physiologiske Sager, og tilbyttedes fra Hamborger-Museet flere Dyr i Spiritus, hvoriblandt en meget stor Kvælerslange (Python Schneideri). Beløbet af samtlige indkjøbte Sager udgjorde noget mindre end den anbetroede Sum, men med Transportomkostningerne iberegnede noget mere. Professoren tilføjer, at Museet overhovedet er i den ønskeligste Fremgang. Navnligen ere ogsaa i 1844 fra Kapitajn Holbøll ankomne meget vigtige Sager, og ifølge den kongelige grønlandske Handelsdirektions Tilstaaelse aldeles fragtfrit; deriblandt udmærker sig især Skelettet af en stor Delphinus orca (Spekhuggeren) og overhovedet mange vigtige Gjenstande til Anatomien af den højnordiske Fauna. Fra Distriktslæge Haalland paa Vestmannø har Museet ligeledes modtaget flere værdifulde Gjenstande; deriblandt især en stor Fisk af en meget særegen Legemsbygning (Aleposaurus) og kun engang før iagttaget, nemlig i den merikanske Bugt, altsaa vel ved Golfstrømmens Magt drevet til Islands Kyster. Professoren bemærker, at medens Museet i Henseende til sit Indhold stedse mere bestyrker det Haab, at det om nogle Aar kun endnu vil staae tilbage for de lignende i Paris og London, føles kun tillige stedse mere Savnet af et tilsvarende Lokale.

At det physiologisk-zootomiske Museum ved det ny Normalreglement har faaet en Forøgelse af 200 rb. af sin aarlige Indtægt, vil ovenfor være bemærket.

— En lignende Foranstaltning som den i forrige Aargang (S. 49) omtalte, er ogsaa i 1844 truffet med Hensyn til **Omkostningerne ved Professor Scharlings Forelæsninger over Kemien**, idet paa Direktionens ved et Andragende fra bemeldte Universitetslærer foranledigede Forestilling under 12te April blev allernaadigst tilladt, at en Sum af 200 rb. af den oftere nævnte Budgetskonto, halvt for 1843 halvt for 1844, maatte anvendes som Tilskud dels til at dække den Gjeld der i 1843 var paadraget ved Anskaffelse af Materialier til de med bemeldte Forelæsninger forbundne Forsøg og den dertil fornødne Assistance, dels til at bestride lignende Udgifter i 1844.

— Den **botaniske Have** har modtaget en Forbedring ved **Erhvervelsen af det tidligere i Aarbogen (1842 S. 60) omtalte lille Hus for Enden af Havens Mur mod Nyhavn**, der allerede i et Par Aar havde været benyttet som Portnerbolig. I Slutningen af 1843 indberettede Professor Schouw, at Lejerinden af Huset, der ifølge den paa anf. St. omtalte Overenskomst havde overtaget Portnerforretningerne, ved Døden var afgaaet, og han androg derfor paa at den omhandlede Bygning nu maatte søges overdraget til Haven uden nogen Godtgjørelse; idet Professoren gjorde opmærksom paa, at det er et misligt Forhold naar Havens Portner ikke kan opsiges af Havens Bestyrelse, ligesom det i flere Henseender vilde være i Institutets Interesse hvis denne lille Bolig kunde overlades til Fyrbøderen, der stundum om Natten og ialtfald tidlig om Morgenen maa være tilstede; endelig vilde denne af Haven paa tvende Sider indsluttede Bygning, naar den blev indlemmet i samme, ikke være til Hinder for fremtidige mulige Bygningsforandringer, f. Ex. en Forlængelse ud til Gaden af den Bygning hvori Læsesalen og nogle af Samlingerne ere. (Iøvrigt viser en Skrivelse af 10de Juli 1802 fra Generaltoldkammeret til Rentekammeret, at Grunden oprindeligen har tilhørt Charlottenborg Slotshave (den nuværende botaniske Have), men var bleven Toldkammeret overladt for derpaa at opføre en lille Bygning til Opholdsted for Toldbetjentene i Nyhavn). Efterat Direktionen, foranlediget heraf, havde tilskrevet det kongelige Rentekammer, tilmeldte dette ved Skrivelse af 6te April Direktionen, at det paa Sammes, efter forudgaaet Brevverling med vedkommende

Bygningsforvalter og med Finansdeputationen nedlagte, allerunderdanigste Forestilling havde behaget Hans Majestæt under 20de Marts allernaadigst at tillade, at den ommeldte Bygning maatte uden Godtgjørelse overlades i det angivne Øjemed, dog paa Vilkaar, at den bliver igjen at afgive uden Vederlag, saafremt den nogensinde maatte blive nødvendig til Toldvæsenets Brug.

Bygningen blev derefter i April Flyttetid afleveret til Professor Schouw.

I Anledning af et af Professor Schouw indgivet, af Konsistorium anbefalet Andragende om Tilladelse til at afhænde endel Dubletter i Havens Bibliothek, fornemmelig bestaaende af Skrifter der fra det forrige kirurgiske Akademi's Bibliothek vare overgaaede til Universitetsbibliotheket, tilmeldte Direktionen under 9. April Konsistorium, at Den Intet havde imod, at bemeldte Dubletter foranstaltedes paa bedste Maade solgte til Fordel for Havens Bibliothek.

Følgende er en Oversigt over den botaniske Haves Indtægter og Udgifter i 1844, henførte til de forskjellige Hovedposter.

Indtægter.

Fra Finanserne, Postkassen, Legatrenter og akademiske Fond	6260 rb.
Overskud af Bülows Legat	49 — 2 sk.
Ved Salg af Bibliotheketes Dubletter	140 — 21 -
— — - Frugter	28 — 72 -
Fra 1843 efter Revisionens Udsættelse	1 — „ -
	6478 rb. 95 sk.

Udgifter.

Gager. Den botaniske Gartner			600 rb.	
Assistenten			400 —	
				1000 —
Havens Drift.				
1. Arbejdsdrift:				
Første Svend	300 rb.			
Anden og tredie Svend	384 —			
2 Elever	200 —			
Materialsnedkeren	216 —			
Arbejdere	1195 — 80 sk.			
		2295 rb. 80 sk.		
2. Jord, Gjødning, Bark		188 — 57 -		
3. Brændsel		445 — 68 -		
4. Inventariets Vedligeholdelse		355 — 66 -		
5. Anskaffelse af levende Planter og sammes Transport		53 — 2 -		
6. Forskjellige mindre Udgifter		164 — 56 -		
				3503 — 41
Bibliotheket og Samlingerne.				
1. Bibliotheket:				
Bøgerne	486 rb. 65 sk.			
Indbinding	90 — 40 -			
Andre Udgifter	3 — 36 -			
		580 — 45 -		
2. Samlingerne		54 — 52 -		
3. Mindre Udgifter til Bibliothek og Samlinger		19 — 31 -		
				654 — 32
Bygnings-Udgifter.				
Murarbejde		123 — 6 -		
Smede —		128 — 50 -		
Blikkenslagerarbejde		13 — 32 -		
Tømmermesterarbejde		60 — 64 -		
Snedker —		123 — 9 -		
Maler —		123 — 30 -		
Glarmester —		77 — 32 -		
Stenhugger —		16 — 16 -		
Bygningsmaterialier		48 — 88 -		
Skorstenenes Rensning		8 — 30 -		
				722 — 69 -*)
Udgifter der vedkomme hele Institutet.				
Skatter og Afgifter		203 rb. 92 sk.		
Porto		60 — 93 -		
Budets Løn		48 — „ -		
		Er 312 rb. 89 sk.		5880 rb. 46 sk.

*) Størrelsen af denne Post hidrører især fra Reparationen af det store Værthus og Indretningen af et Laseværelse ved Bibliotheket.

Fra forrige Side	312 rb. 89 sk.	5880 rb. 46 sk.
Portneren	20 — „ -	
Adskillige mindre Udgifter	46 — 82 -	
Kontreadmiral Stephansen	200 — „ -	
Tinglæsning af et Dokument	3 — 9 -	
		582 — 84 -
Summa Udgift		6463 rb. 31 sk.
Indtægten var		6178 — 95 -
Overbalance		15 rb. 61 sk.

— **En meget vigtig Erhvervelse** for sine anatomiske Museer har Universitetet erholdt i en fra det kongelige Døvstumme-Institut afgivet Samling af Øre-præparater af Døvstumme.

Allerede ved dette Instituts Reorganisation i 1823 bestemte sammes Direktion, at lade udtage og opbevare Høreorganerne af alle i Institutet afdøde døvstumme Elever, idet det ansaaes for hensigtsmæssigt, efterhaanden at tilvejebringe en Samling der maaske ikke vilde være uden Interesse for Læger som vilde gjøre Døvhedens Natur og Oprindelse til Gjenstand for et speciellere Studium. Denne Bestemmelse var ogsaa bleven iagttaget indtil den senere Tid, og Institutet derved kommet i Besiddelse af en temmelig stor Samling af (over 100) Drepræparater, der med Hensyn til de Abnormiteter som de fremviste havde megen Interesse i lægevidenskabelig Henseende; men den Hensigt i hvilken denne Samling var tilveiebragt var hidtil saa godt som aldeles ikke opnaaet, saalænge den havde været opbevaret i Døvstumme-Institutet, medens den derimod rimeligvis vilde have tildraget sig en ganske anden Opmærksomhed, dersom den havde fundet sin Plads i et af de anatomiske Museer. Institutets Direktion havde derfor i længere Tid været betænkt paa at henstille denne Sag til Kancelliets Overvejelse, og da den nu i tvende Andragender fra nogle af det lægevidenskabelige Fakultets Medlemmer, som vare Eforer for Universitetets anatomiske Museer, havde faaet en særegen Opfordring dertil, foreslog den for Kollegiet, at den omhandlede Samling maatte afgives fra Institutet til bemeldte Museer. Ved at bemærke, at Døvstumme-Institutet, naar det overdrog Samlingen til Universitetet, for Fremtiden undgik Omkostningerne ved dens Vedligeholdelse og Forøgelse, medens det derimod var i Universitetets egen Interesse at forøge den saa ofte Lejlighed dertil gaves, henstillede Direktionen tillige til Kollegiet, om ikke Overdragelsen maatte skee uden at der gjordes Fordring paa nogen Godtgjørelse.

Kancelliet tilbød derefter at overlade den ommeldte Samling uden Vederlag, hvilket Tilbud med Erkjendtlighed blev modtaget fra Universitetets Side, for hvilket Gaven var saameget mere værdifuld, som dettes egne Samlinger hidtil havde lidt komplet Mangel paa Drepræparater af Døvstumme. Samlingen blev overleveret i September Maaned.

— Angaaende de **grevelig Moltkeske** Universitetet tilhørende **naturhistoriske Museers** Tilstand og Fremskridt i 1844 er følgende det væsentligste Indhold af de derom indkomne Indberetninger.

Den **mineralogiske** Afdelings almindelige geognostiske Samling havde endnu ikke modtaget de Suiter af Kridtformationens Forsteninger som den i foregaaende Aar ventede at modtage fra Vestfalen, Nord- og Syd-Frankrig og Nordamerika, med Undtagelse af nogle faa Stykker fra Vestfalen, som alt vare ankomne, ligesom en større Samling derfra var undervejs og alene forsinket ved den tidligt indtraadte Frost. Af den nordfranske Kridtformation har Kand. Pharm. Poulsen, der i længere Tid havde opholdt sig i Paris, meddelt Samlingen interessante, om end ikke fuldstændige Suiter. Af Overgangsformationens Stenarter har Samlingen fra Kandidat Angelin erholdt Suiter fra Øland og enkelte Dele af Skaane, og fra en Rejse i Norge har Prof. Forchhammer selv medbragt baade de karakteristiske Forsteninger, Suiter af de plutoniske Bjergarter i Omegnen af Kristiania, og Exemplarer af de mærkværdige Metamorphoser hvorfor denne By's Omegn er saa berømt.

Fra Omegnen af St. Cassian i Tyrol, der i lang Tid har været berømt ved en Blanding af organiske Former, hvilke dels tilhøre Overgangsformationen, dels Muslingkalken, dels langt nyere Dannelser, har Museet erholdt en Samling af de vigtigste Forsteninger. Kandidat Poulsen har beriget Samlingen med Forsteninger og Bjergarter fra Tertiærformationen i Omegnen af Paris, der ere vigtige Bidrag til Fuldstændiggjørelsen af de Samlinger som Prof. Forchhammer havde medbragt fra sit sidste Ophold der. Endelig har Stud. Polyt. Puggaard fra en Rejse i Sicilien meddelt Museet dels vulkanske Bjergarter, dels Forsteninger fra den kvaternære Tid, en Suite der væsentlig forøger Samlingerne.

Den danske geognostiske Samlings Forsteninger har Prof. Forchhammer i dette Aar især været beskjæftiget med at ordne og bestemme, og er med dette Arbejde naaet til Slutningen

af Kridtformationen. Museets Tilvært heraf bestaaer tildels i Foræringer, fra Hofjægermester Carlsen, Stud. Polyt. Puggaard og Stud. Jur. Vedel, af Suiter af Kridtformationen og de tertiære Dannelser, ligesom Prof. Forchhammer ved at lade et af ham i Nærheden af Nestved opdaget Lag af løs og usammenhængende Limsten udvaske, har erholdt omtrent 50 Arter af ny Koralforsteninger af Limstensformationen.

Den oryktognostiske Samling har erholdt Tilvært af Mineralier fra Norge, hvoraf som ny anføres Ytterspath, Polykras, Malakon, Vøhlerit, Leukophan, foruden allerede bekjendte Mineralier fra ny Findesteder; endel Mineralier og mange Varieteter af Kalkspath fra Andreasberg paa Harzen. Major Fasting har foræret Museet en Mængde Exemplarer af den bekjendte Graphit-Gneus fra Nourksonitsiak paa Langøen, i Kolonien Upernavik i Grønland.

Ogsaa i 1844 har Museet maattet anskaffe flere ny Skabe, og iøvrigt har det som sædvanligt været benyttet af mange Studerende.

De i forrige Aargang som tilbagestaaende omtalte Arbejder i Henseende til Hovedkatalogen over den oryktognostiske Hovedsamling ere blevne udsatte til 1845, i Forventning af det Museet nu ved det ny Normalreglement givne Tilskud, der sikkrer Samlingen den Hjelp som behøves til bemeldte Arbejdes Fuldførelse.

Det zoologiske Museum har væsentligst for Afdelingen af Hvirveldyr, og blandt dem fornemmelig Pattedyrenes og Fuglenes Klasse, haft Tilvært, hidrørende mest fra Kjøb dels her paa Stedet, dels fra Naturalhandlere i Udlandet, hvorved man især har søgt at erhverve saadanne Former som savnedes ved Studiet af Systemet, saasom isoleret staaende Arter og mærkværdige Overgange, fornemmelig naar de manglede i andre af Byens Samlinger, ligesom der og blev taget Hensyn dels til saadanne nærstaaende Former som kun ved Autopsi tilbørligen kunne adskilles og erkjendes, dels til den Interesse som en Art ved sit Udseende maa have for den Ikkestuderende, da Hensigten var, saasnart skee kan at aabne Samlingen for Publikum. Saaledes bleve i 1844 kjøbte: 12 Pattedyr, 34 Fugle og 1 Slange; blandt de førstnævnte var en Tapir fra Sydamerika, hvoraf kun havdes et Skelet i den kongelige naturhistoriske Samling, den store amerikanske Myrebjørn, og tvende Arter af Blindmus (Spalak) fra det sydlige Rusland; blandt Fuglene vare nogle skjønne Papegøjer og adskillige Arter af hønseagtige Fugle fra Østindien. Slangen var en Boa constrictor af 15 Fods Længde og erhvervedes fra det Dinterske Menageri, hvor den i Efteraaret døde. Foruden de ovenanførte Exemplarer henstode endnu i Kiel, formedelst Skibsfartens tidlige Standsning, en Kiste med forskjellige Slags Pattedyr og Fugleskind.

Ved Gave har Samlingen Intet erhvervet, og ved Bytning kun nogle Fiskearter fra Bodensøen og det sydlige Vyrtemberg. Indsamlingen i Grønland har givet endnu ringere Resultater end i forrige Aar.

Foruden Naturalierne ere anskaffede nogle faa ikke kostbare Kobberværker til Brug ved Forelæsningerne over den systematiske Del af den almindelige Zoologi, og et Par mindre Værker over Reptilforsteninger i det sydlige Tyskland.

I det Hele ere i 1844 opstillede følgende Gjenstande:

Pattedyr	13,	hvoriblandt nogle Antilopearter fra Sydamerika.
Fugle	39,	hvoriblandt Argus-Fasanen.
Reptilier	1.	
Krebsdyr	6.	
Kranier og andre Osteologica	4.	
ialt	63 Stykker.	

Til at optage disse, og for mere systematisk og rummeligere at kunne opstille de ældre Arter, ere tvende ny store paa Gulvet frit staaende Skabe anskaffede; et tredie bestilt Skab var endnu ikke modtaget, og paa en Bestilling af Glas fra Holmegaard var kun en Del leveret. De opstillede Gjenstande vare foreløbigen etikkterede.

Hvad Konservationen angaaer, maa bemærkes, at det behagede Hans Majestæt, paa Direktionens allerunderdanigste Forestilling, under 27de April allernaadigst at bifalde, at det ogsaa for den da forestaaende Sommer overdroges den ved det kongelige naturhistoriske Museum ansatte Konservator Place, i bestemte daglige Arbejdstimer at besørge Konservationen og Opstillingen af Samlingen mod en Godtgjørelse af 100 rb. I sin Indberetning om dette Arbejdes Udførelse bemærkede Etatsraad Reinhardt, at det allerede i den sidste Halvdel af Maj Maaned fandtes, at der var et langt ringere Antal af Insektlarver og Møl i de tidligere angrebne Stykker, end der plejede at vise sig paa den Tid i de foregaaende Aar, hvilket gav en gunstig Formodning om, at det omhyggelige Eftersyn og de anvendte Midler i Sommeren 1843 allerede havde bevirket en mærkelig Formindskelse af de angribende Larver, hvilket viste sig vedholdende i Løbet af Sommeren, saa at der kunde anvendes desto mere Tid og Omhu paa det formindskede Antal af de angrebne Stykker. De i Brændevin opbevarede Gjenstande bleve gjennemgaaede og frist Brændevin tilsat; flere opstillede Fugle gaves en bedre Form og Stilling, og over hele Arbejdet førtes af Konservatoren en daglig Arbejdsprotokol, som engang ugentlig forsynedes med Eforus' Underskrift. De Timer som bleve tilovers fra de egentlige Konservationsarbejder anvendtes til Udstopning og Tilberedelse af ny anskaffede Gjenstande, hvorved 8 Pattedyr og deriblandt nogle af betydelig Størrelse, 34 Fugle og 4 Skeletter og osteologiske Præparater bleve tilberedede, hvilket ellers vilde have kostet omtrent 65 rb.

For de Moltkeske Legater **til Bibliothekets Forøgelse** ere i Aarets Løb indkjøbte

for den naturhistoriske Afdeling	64	Værker for en Udgift af	.....	400 rb.
— — historiske	— 26	— — — — —	.....	200 —
— — philologiske	— 61	— — — — —	.....	108 — 42 sk.
				708 rb. 42 sk.

hvorimod der af ubetalte Regninger henstode for alle tre Afdelinger 144 rb. 91 sk.

I Henseende til de Moltkeske Legaters **økonomiske Status** for Aaret kan i et og alt henvises til den tilsvarende Meddelelse i forrige Aargang (S. 48), da Regnskabet for 1844 falder aldeles sammen med det for 1843, alene med den Forskjel, at den kontante Beholdning ved Aarets Begyndelse var 100 rb. mindre, nemlig 848 rb. 17 sk., og som Følge deraf Totalindtægten ..... 2769 rb. 95 sk.
og at Udgiften til den zoologiske Afdeling kun var 998 rb. 17 sk. (hvorunder 150 som Honorar for naturhistoriske Forelæsninger), og derefter Totaludgiften 1971 — 78 —
hvorefter bliver Beholdning 798 rb. 17 sk.
hvilken ene tilkommer den zoologiske Afdeling. Den i forrige Aargang omtalte Beholdning af de til sidstnævnte Museums første Indretning oprindelig bestemte 3000 rb. var voxet til 837 rb. 54 sk., som nu bestod i Obligationer til Beløb 700 rb. og kontant 137 rb. 54 sk.

Allerede i Aaret 1842 forlangte det kongelige danske Kancelli Direktionens Betænkning i Anledning af et Andragende fra Direktionen for Frederiks Hospital, hvori denne yttrede, at den, efterat det kirurgiske Akademi var bleven indlemmet i Universitetet, og med Hensyn til den ved Pl. af 30te Jan. 1838 skete Forandring af det kirurgiske og medicinske Studium, maatte ansee det for afgjort, at den **Ret til Besættelse saavel af Overkirurgikatet som af Under- og Reservekirurgikatet ved Hospitalet** der ifølge dettes Fundats (af 6te August 1756) § 30 oprindelig tilkom den, igjen **maatte være hjemfalden til samme**. Bemeldte Direktion havde allerede tidligere, nemlig i 1838, i Anledning af et Forslag fra Medlemmerne af det kirurgiske Akademi og det medicinske Fakultet angaaende det medicinsk-kirurgiske Studium, yttret sig derhen, at ligesom den af fornævnte Medlemmer foreslaaede Forening af den kliniske Lærers og Hospitals-Overlægens Embede maatte ansees forkastelig, saaledes maatte den ogsaa ansee den hidtil bestaaende Forbindelse mellem det kirurgiske Professorat ved Akademiet og Overkirurgikatet ved Hospitalet for skadelig, hvorfor den androg paa, at den maatte bemyndiges til for Fremtiden at besætte dette Embede overensstemmende med Hospitalets Fundats. De af Direktionen for Frederiks Hospital til Fordel herfor fremsatte Grunde, som Kancelliet ogsaa i det Væsentlige maatte tiltræde, vare udførligen fremstillede i den allerunderdanigste Forestilling som Kancelliet i Anledning af det ommeldte Forslag nedlagde. Ved den derefter afgivne allerhøieste Resolution af 3die April 1840 (Aarbog 1840 S. 15) blev formentligen Hospitalsdirektionens Andragende givet Medhold; thi naar det heri hedder, „Endskjønt Vi ifølge de af Direktionen for Frederiks Hospital fremsatte og af Vort Kancelli tiltraadte Indvendinger ikke finde, at den af Professorerne saavel ved det medicinske Fakultet som ved det kirurgiske Akademi foreslaaede Forbindelse mellem de kliniske Lærestole ved Fakultetet og Overmedikatet ved bemeldte Hospital kan foreskrives som ufravigelig Regel, — saa ville Vi dog, at det gjøres Overlægerne ved Hospitalet, selv naar de ikke beklæde de kliniske Lærestole ved Universitetet eller det kirurgiske Akademi, til Pligt at holde kliniske Forelæsninger for de Studerende", saa fremgik efter Kancelliets Formening heraf, at Hans Majestæt heller ikke har kunnet ansee den hidtil bestaaende Forening imellem det kirurgiske Professorat ved Akademiet og Overkirurgikatet ved Hospitalet (hvis Ophør Hospitalsdirektionen havde tilraadet af de samme Grunde som den havde paaberaabt sig mod den foreslaaede Forening af den kliniske Lærers og Hospitals-Overlægens Embede) for gavnlig, ligesom og Slutningen af den kongelige Resolution forudsætter, at Overkirurgikatet ved Hospitalet og Professoratet ved Akademiet ere adskilte; og det syntes saaledes stiltiende at være erkjendt, at det fremtidigen maa tilkomme Hospitalsdirektionen at besætte de nævnte Tjenester, hvilket ogsaa er mest stemmende med Hospitalets Tarv og overensstemmende med Fundatsen.

I den fra det lægevidenskabelige Fakultet indhentede Betænkning svarede dette, at skjønt det i det Hele maatte tiltræde Kancelliets Mening naar Det ansaae Hospitalsdirektionens Andragende angaaende Besættelsen af Over- og Underkirurgikatet for overensstemmende med Ret og Billighed, maatte det dog, i Erkjendelse af hvor vigtigt det er, at der tilvejebringes den fuldstændigst mulige Harmoni mellem Opfyldelsen af

Hospitalets Bestemmelse som Helbredelsesanstalt for Syge og som Undervisnings-Anstalt for vordende Læger, forbeholde sig at indkomme med Forslag angaaende Ordningen af det kliniske Foredrag og den examinatoriske Klinik paa Frederiks Hospital, naar dettes Direktion havde endt sine Forhandlinger om de Forandringer der maatte ansees for hensigtsmæssige med Hensyn til Lægernes Antal og andre Hospitalet vedkommende Forholde, hvilke Forhandlingers Slutning det ansaaes rigtigst at afvente, for at Fakultetet bedre kunde blive istand til at bedømme Sagen fra det rette Standpunkt.

Efterat Direktionen, som ogsaa fra sin Side maatte ansee det for i høj Grad vigtigt for Universitetet, med Hensyn til Lægernes praktiske Dannelse, at det ved Besættelsen af de omhandlede Poster paasees, at de Mænd hvem de overdrages ere fortrinligen skikkede til at holde kliniske Foredrag, havde i Henhold til bemeldte Fakultetets ogsaa af Konsistorium understøttede Forslag henstillet til Kancelliet, om det ikke maatte være rigtigst, at endelig Bestemmelse angaaende Besættelsen af Over- og Underkirurgikaterne ved Frederiks Hospital udsattes indtil de ovenberørte Forhandlinger vare tilendebragte, bemærkede Direktionen senere i en Skrivelse af 16de April 1844, i Anledning af en Ansøgning fra Professor Stein om det ledigtblevne Overkirurgikat, at da det kirurgiske Akademi ved kongelig Resol. af 17de Decbr. 1841 er bleven indlemmet i Universitetet, maae efter Sagens Natur alle de Rettigheder og Funktioner som forhen udøvedes af Akademiets Lærere og Direktion, nu være gaaede over til Universitetet, blandt hvilke Rettigheder ogsaa hørte den at vælge Overkirurgen ved det kongelige Frederiks Hospital, hvilken Ret ved allerhøjeste Resolution af 14de Septbr. 1819 blev tilkjendt Direktionen for Akademiet imod den Paastand som Hospitalsdirektionen dengang havde fremsat om at bemeldte Ret i Overensstemmelse med Fundatsens § 30 maatte tilkomme den. Det syntes derfor ingensomhelst Tvivl at kunne være underkastet, at de samme Grunde som havde fremkaldt hin Resolution, ved hvilken den tilsyneladende Kollision mellem begge Fundatsers Bestemmelser blev afgjort i Favor af Akademiet, ogsaa maatte tale for, at denne Rettighed nu var gaaet over til Universitetet, af hvilket den i ethvert Fald med ikke mindre Betryggelse kunde udøves, end tidligere af Akademiets Direktion, ligesom det ogsaa kun lidet vilde harmonere med Øjemedet for Akademiets Forening med Universitetet, at tilvejebringe den fuldstændigste Harmoni mellem alle Lægevidenskabens Grene og hæve den tidligere langvarige og skadelige Modsætning mellem dens theoretiske og praktiske Side, saafremt man nu atter vilde adskille Valget af Hospitalets Overkirurg fra Bestyrelsen af den Del af Lægevidenskaben der forhen hørte under Akademiet, men nu henhører under Universitetet.

I Svarskrivelse herpaa af 30te s. M. meldte Kancelliet, at Det maatte vedblive sin ovenanførte tidligere Mening, at den hidtil bestaaende Forbindelse mellem det kirurgiske Professorat ved Akademiet og Overkirurgikatet ved Hospitalet ikke kunde bestaae med dettes Tarv, og at Besættelsen af Overkirurgikatet, saavel ifølge Fundatsen for Hospitalet som den allerhøjeste Resolution af 3die April 1840, nu maatte ansees at tilkomme Hospitalsdirektionen. Kancelliet bemærkede, at det forrige kirurgiske Akademi ingensinde havde været i Besiddelse af Ret til at vælge eller til at gjøre Forslag til Overkirurgposten. Som af Hospitalsdirektionen var oplyst, var Besættelsen af Overkirurgikatet før 1819 skeet ved Direktionen for Hospitalet, som havde meddelt den Vedkommende Bestalling, der derefter var bleven forelagt til allerhøjeste Konfirmation, hvilken Fremgangsmaade vedblev indtil Emanationen af den kongelige Resolution af 14de September 1819, hvorved bifaldtes, at Bestemmelsen i Hospitalsfundatsens § 30 maatte ansees forandret ved Forordn. af 22de Juni 1785 angaaende det kirurgiske Akademi derhen, at ikkun den Mand som af Kongen blev beskikket til 3die Professor ved Akademiet, kunde ansættes som Overkirurg ved Hospitalet, istedetfor at det tidligere var antaget, at den første Kirurgus ved Hospitalet ifølge Forordn. af 22de Juni 1785 eo ipso var 3die Professor ved Akademiet. Men herved havde det kirurgiske Akademi ikke, som af Direktionen antaget, erholdt nogen Ret til Besættelsen af Overkirurgikatet ved Hospitalet, men Besættelsen blev forbeholdt Kongen selv og blev førstegang saaledes udøvet da Professor Møller i Aaret 1830 efter Kancelliets Indstilling blev beskikket til Overkirurg, og der kunde saaledes ikke være Tale om Erhvervelsen af saadan Ret for Universitetet ved Akademiets Indlemmelse under samme. Da den Forbindelse som hidtil fandt Sted mellem det 3die Professorat ved det kirurgiske Akademi og Overkirurgikatet ved Frederiks Hospital var hævet ved den kongelige Resolution af

3die April 1840, bortfaldt ogsaa de Grunde som bevirkede den allerhøieste Resolution af 14de September 1819, i hvis Følge Overkirurgen ved Hospitalet skulde beskikkes af Kongen, og de Kollisioner som Direktionen havde paapeget kunde saaledes ikke mere finde Sted, hvorimod det oprindelige og naturlige Forhold igjen indtraadte, saaledes at Overkirurgikatet besættes af Hospitalsdirektionen, overensstemmende med Fundatsen af 6te August 1756 § 30, medens Hans Majestæt efter Forslag af Universitetsdirektionen besætter Professoraterne ved det lægevidenskabelige Fakultet. Derimod vilde det, ifølge den oftmeldte kongelige Resolution af 3die April 1840, være Pligt for den ny Overkirurg ved Frederiks Hospital — ligesom dette er foreskrevet for Overmedikus ved samme Hospital og Overlægen ved Almindeligt Hospital —, uden Hensyn til om han maatte beklæde en klinisk Lærestol ved Universitetet, at holde kliniske Forelæsninger for de Studerende, hvorom en Klausul vilde blive at indføre i den for ham udfærdigende Bestalling, og det vilde da blive at tage under nærmere Overvejelse og Forhandling mellem vedkommende Autoriteter, hvorledes disse Forelæsninger, hvorfor intet særskilt Vederlag bliver at erlægge, paa bedste Maade kunde ordnes. Forinden imidlertid Kancelliet i Overensstemmelse med det Anførte indgik med den paatænkte allerunderdanigste Forestilling om den hidtilværende Overkirurgs Entledigelse og om hvorledes der skal forholdes med Postens Besættelse, forlangte det Direktionens yderligere Betænkning.

Denne afgav Direktionen under 18de Maj. Direktionen bemærkede, at om det end maatte indrømmes, at det kirurgiske Akademi's Direktion aldrig var tillagt nogen Ret til umiddelbart at beskikke Overkirurgen ved Frederiks Hospital, kunde det dog paa den anden Side ikke nægtes, at naar Besættelsen af Professoraterne ved Akademiet ifølge Forordn. af 22de Juni 1785 § 9 beroede paa dettes Direktion, og naar ifølge den kongelige Resol. af 14de Sept. 1819 det var Hospitalsdirektionens Pligt at antage til Overkirurg ingen Anden, end Akademiets 3die Professor, saa var det ikke Hospitalsdirektionen, men Akademiets Direktion som bestemte Valget af Overkirurgen, og det ifølge en Ret der ikke var at betragte som en tilfældig Konsekvens af andre Lovbestemmelser, men som af Lovgiveren netop i Anledning af det opstaaede og fra begge Sider drøftede Spørgsmaal om, hvad der var det bedste og hensigtsmæssigste, enten at Overkirurgikatet blev besat af Hospitalsdirektionen, eller af Akademiets Direktion, blev tillagt den sidste. Direktionen burde imidlertid villigen erkjende, at det ved en Sag af den Beskaffenhed som den nærværende kommer mindre an paa, hvad man ved den ene eller anden Fortolkning kan udbringe, end paa hvorledes man kan træffe det Arrangement hvorved de forskjellige, men dog nøje forbundne højst vigtige Interesser, hvorom her er Spørgsmaal, paa bedste Maade kunde fyldestgjøres. Vistnok er den Opgave, at skaffe den Masse af syge og lidende Personer som altid findes samlede paa Hospitalet, den virksomste og paalideligste Lægehjelp, saa stor og vigtig, at der aldrig kan gjøres nok for, paa den mest tilfredsstillende Maade at løse den, og at derfor Bestræbelsen maa være rettet paa, til Hospitalslæge at udsøge den dueligste praktiske Læge som er at faae. Men paa den anden Side er det ligesaa vist, at duelige praktiske Læger ikke kunne ventes, uden en velordnet akademisk Undervisning, og da nu i denne Kliniken indtager en vigtig Plads og endog er en egen Examensgjenstand, og da Klinik ikke kan finde Sted uden en vis Disposition over Hospitalerne, skjønnedes ikke rettere, end at selve Hospitalets nærmeste Øjemed som Helbredelsesanstalt maatte opfordre til at indrømme Universitetet nogen Adgang til ogsaa at benytte det som Læreanstalt. Direktionen kunde derfor ikke tiltræde den Anskuelse som Hospitalsdirektionen i sin Erklæring af 5te December 1838 havde villet gjøre gjeldende, at nemlig den hidtil bestaaende Forbindelse mellem det kirurgiske Professorat og Overkirurgikatet maatte ansees for skadelig, og derfor andraget paa Bemyndigelse til for Fremtiden at besætte sidstnævnte Post, som noget der maatte ansees for mest stemmende med Hospitalets Tarv, men hvorved bemeldte Direktion syntes alene at ville erkjende Hospitalets Formaal som Helbredelsesanstalt, og aldeles ikke at ville indrømme Hensynet til det Gavn det kan stifte som Læreanstalt, nogen Vægt. Ogsaa syntes de i samme Erklæring fremhævede Bemærkninger om, at den fortrinligste praktiske Hospitalslæge maaske savner Evne til at være akademisk Docent, og at omvendt den der er anseet Lærer ved Universitetet maaske kan være lidet skikket til at være praktisk Læge, at godtgjøre, hvor utilfredsstillende den af bemeldte Direktion nævnte Udvej er, at der skulde paalægges den af Hospitalsdirektionen uden Universitetets Medvirkning beskikkede Hospitalslæge at holde kliniske Øvelser med de Studerende. Thi naar, som Hospitals-

direktionen syntes at paastaae, end ikke enkelte Stuer kunne indrommes andre end Hospitalslægen til kliniske Øvelser, da maa nødvendigvis Hospitalets Læge, hvem de kliniske Øvelser ere paalagte, ogsaa anstille den herhen hørende Examination, og han bliver da i Virkeligheden akademisk Docent med ikke ringe Andel i det lægevidenskabelige Fakultets Funktioner, og det uden at Universitetet har haft mindste Andel i hans Beskikkelse. At indskrænke de kliniske Øvelser til dem som den af Hospitalsdirektionen beskikkede Læge kan holde, og at lade en af Universitetets Professorer anstille Examinationen ved Examen deri, gaaer nemlig vistnok aldeles ikke an. En Forening af begge de omhandlede Øjemed skjønnedes derfor ikke at kunne bevirkes paa bedre Maade, end ved at lade baade Universitetet og Hospitalsdirektionen deltage i Valget af den Mand der skal virke til begge Øjemeds Opnaaelse, hvilket maaske bedst kunde skee paa den Maade, at Valget af Hospitalslægen vel overlodes til Hospitalsdirektionen, men indskrænkedes til de akademiske Docenter, dog uden at være bundet til nogen bestemt af disse i Ordenen. Det maa nemlig dog vel forudsættes, at der til alle Tider vil findes idetmindste En af Fakultetets Medlemmer — hvis Antal nu er to til tre Gange saa stort som det forrige kirurgiske Akademi's — der er saa dygtig Praktiker, at han kan være kvalificeret til Posten som Hospitalslæge og klinisk Docent; og hvis Posten kun paa Aaremaal betroedes ham, da bortfaldt ogsaa alle andre Vanskeligheder som af Hospitalsdirektionen vare fremhævede. Den vigtigste Indvending som efter Direktionens Skjønnende herimod lader sig fremsætte maatte være, at om end medicinsk og kirurgisk praktisk Dygtighed ialmindelighed stedse maatte forudsættes hos nogle af de som akademiske Docenter ansatte Læger, var det dog muligt, at Ingen af disse kunde tillægges den ønskelige fortrinlige Dueligheds som Operatør; men det skjønnedes ikke, at den ene vistnok mindre almindelige Egenskab burde have afgjørende Indflydelse paa Valget til Overkirurgikatet, da det meget mere syntes fuldt saa vel at kunne bestaae med Hospitalets Øjemed som Helbredelsesanstalt, naar dets iøvrigt indsigtsfulde Overkirurg til Operationer benyttede en anden Læge med større og sikkrere manuel Færdighed i denne Kunst, end han selv besidder.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til den af det lægevidenskabelige Fakultet tidligere tagne Reservation, at indkomme med nærmere Forslag angaaende Ordningen af de kliniske Foredrag m. v. naar de ovenomtalte Forhandlinger vare endte, udbad Direktionen sig Kancelliets Yttringer, for at Den kunde sættes istand til at indhente Fakultetets Betænkning og definitive Forslag om de for det lægevidenskabelige Studium saa yderst vigtige kliniske Øvelser; og vilde efter Direktionens Formening det hele Anliggende i sin Sammenhæng bedst kunne afgjøres og ordnes, naar Kancelliet maatte være enigt i at Direktionen, ved allerunderdanigst at foredrage Hans Majestæt sine Forslag om de kliniske Øvelser, tillige omhandlede hvad der i Overensstemmelse med samme maatte vedkomme den her under Spørgsmaal værende Sag.

Herefter modtog Direktionen under 22de Juni fra Kancelliet Meddelelse om, at det af Den Anførte ikke havde kunnet bevæge Dette til at forlade Dets tidligere Formening, og da Kollegiet, som i Henhold til hvad der af Direktionen for det kongelige Frederiks Hospital var andraget, ikke troede, at burde opsætte allerunderdanigst at indstille Professor Gundelach-Møller til Entledigelse fra sit Embede som Overkirurg ved bemeldte Hospital, tillige maatte være enigt med sidstmeldte Direktion i at det var af Vigtighed, at Overkirurgikatet snarest muligt igjen blev besat, troede Samme, uden længere Ophold og i Forbindelse med Indstillingen om Professor Møllers Entledigelse, endvidere at burde foredrage Hans Majestæt saavel Direktionens som Kollegiets egne afvigende Anskuelser angaaende Besættelsen af det ommeldte Embede, for herom at erhverve en allerhøjeste Bestemmelse. Til at gaae ind paa Direktionens Forslag om, at det skulde overlades Denne at indgaae med Forestilling, kunde Kancelliet ikke finde Anledning, da Dets Mening netop gik ud paa at Sagen, som nærmest vedkommende Hospitalet, henhørte under Kollegiets Ressort og ikke under Direktionens. Saameget mindre kunde Samme finde sig bevæget til at gaae ind paa det ommeldte Forslag, ifølge hvilket der inden Overkirurgikatet blev besat skulde træffes en endelig Bestemmelse om Ordningen af de kliniske Øvelser ved Hospitalet, som Det i Anledning af Direktionens Begjæring om Kancelliets Yttringer denne sidste Sag betræffende maatte udtale sig derhen, at det formentligen vilde være nødvendigt, forinden Noget i saa Henseende fastsattes, at der gaves den ny Overkirurg Lejlighed til at yttre sin Mening om denne i hans Embedsvirksomhed saa indgribende Foranstaltning.

Paa den af Kancelliet nedlagte allerunderdanigste Forestilling havde det derefter under 13de Juni behaget Hans Majestæt, efter allernaadigst at have bifaldet, at Professor Gundelach-Møller i Naade entlediges fra sit Embede som Overkirurg ved det kongelige Frederiks Hospital fra 1ste April næstforhen at regne, endvidere at resolvere saaledes:

Iøvrigt ville Vi allernaadigst have det opstaaede Spørgsmaal angaaende Beskikkelsen af Overkirurgen ved det kongelige Frederiks Hospital afgjort derhen, at den i Hospitalets Fundation af 6te August 1756 § 30 indeholdte Bestemmelse i det Hele bør følges som Regel, men at det derhos, i Henhold til Vor allerhøjeste Resolution af 3die April 1840, bør gjøres Overkirurgen til Pligt at holde kliniske Forelæsninger for de Studerende.

(At Valget til Overkirurg faldt paa et af Fakultetets Medlemmer, vil nedenfor erfares.)

I Aarbogen for forr. A. S. 36 og 37 er berettet om den tagne Bestemmelse, at der i 1844, ligesom i det foregaaende Aar havde fundet Sted, skulde **aabnes en Konkurrence** om det ved Etatsraad Callisens Afgang ledigt blevne Lektorat i det lægevidenskabelige Fakultet; de fastsatte nærmere Forskrifter for bemeldte Konkurrence ere sammesteds meddelte.

Til denne Konkurrence meldte sig 3 Aspiranter, Dr. Med. **C. J. Kayser**, Lic. Med. **T. F. V. Bricka**, og Lic. Med. **A. Buntzen**. Censorerne vare: af Fakultetet, foruden Dekanus Professor Otto, Professorerne Etatsraad Vithusen, Gundelach-Møller, Stein, Sommer, Suppleanter Professor Levy og Lektor Fenger; af det medicinske Selskab Professor Dr. Bendz, Overlægerne Dr. Djørup og Larsen, Suppleant Stabslæge Professor Müller.

Konkurrencen begyndte den 16de August med Opgivelse af de skriftlige Emner, som vare følgende: Dr. Kayser: „Om den Indflydelse som Sygdommene i Benene udøve paa de tilgrændsende bløde Dele, og Sygdommene i disse paa de nærliggende Ben, med de deraf følgende Regler for Behandlingen"; Lic. Buntzen: „om Aarsagerne til, Følgerne af og Midlerne imod den atmosphæriske Lufts Berørelse med de Dele af Organismen som sædvanligvis ikke ere udsatte for den, hvad enten disse ere i normal eller abnorm Tilstand", og Lic. Bricka: „under hvilke Betingelser kunne Ansamlinger af pus i de Indvolde som indeholdes i de 3 store Kaviteter, blive Gjenstand for kirurgisk Diagnostik og Behandling"? (De øvrige Opgaver, der efter Fakultetets Overenskomst blandt en Mængde foreslaaede bestemtes til Lodtrækning, vare: „Den umiddelbare Forening af Saar og dens Indflydelse paa Kirurgiens nyere Fremskridt", „Vurdering af de Fremskridt som Kirurgien i det sidste Decennium har gjort", „Udkast til Forelæsninger over Helkologien" og Vurdering af de forskjellige kirurgiske hæmostatica). Afhandlingerne bleve omdelte trykte 3 Dage før de af de respektive Forfattere forsvaredes mod Medkonkurrenterne. Efter Lodtrækning forsvarede først Lic. Bricka sin den 9de September, dernæst Lic. Buntzen sin den 13de, og endeligen Dr. Kayser sin Afhandling den 17de i samme Maaned. Argumentationen med 3 Dages Mellemrum fandt Sted i Universitetets Solemnitetssal, hver Gang Kl. 12—1½.

Den anden Prøve, Forelæsning over et 2 Dage iforvejen opgivet Emne, fandt Sted den 27de September. Den ligeledes ved Lodtrækning erholdte Opgave var: „Kruralbrokket i diagnostisk og kurativ Henseende, med stadigt Hensyn til de respektive Dele og disses pathologisk-anatomiske Forandringer". (De øvrige, som Fakultetet blandt flere foreslaaede havde valgt, vare: 1. om Urin-Infiltrationen, 2. Vurdering af de forskjellige operative Kurmethoder mod den graa Stær, især med Hensyn til de sygelige Tilfælde og Eftersygdomme der stundum fremkaldes ved den traumatiske Indgriben i Øjet). Først holdt Dr. Kayser, dernæst Lic. Bricka og tilsidst Lic. Buntzen Foredraget i Auditoriet i forrige kirurgiske Akademi's Bygning.

Den tredie Prøve, Examination af en Syg med paafølgende Forelæsning efter 3 Timers Forberedelse, fandt Sted den 4de, 5te og 7de Oktober. Examinationen skete mellem Kl. 9—10 Morgen, og Forelæsningen holdtes Kl. 1. Lic. Buntzen (den 4de) og Dr. Kayser (den 7de) fik en Patient efter Censorernes Valg paa Almindeligt Hospital, Lic. Bricka (den 5te) paa Frederiks Hospital. (Det Sygdomstilfælde der tilfaldt Lic. Buntzen til Examination og Forelæsning, var: en Aneurysma arteriæ cruralis paa 5 Maaneder bag og under Ligamentum Fallopii. Pat. 37 Aar gammel, plethorisk og hæmorrhoidalsk, har tidligere lidt af cholera indica, to Gange

af Gonorrhoe, af primær og sekundær Syphilis, ikke behandlet med Merkur. Komplikationer: Rester af Syphilider, nogen Kakhexi, stærke Palpitationer ved Bevægelse, tør Hoste, Svulst i Venet. Lic. Bricka fik et Tilfælde af en vidtstrakt Suppuration i det venstre Laar, som Følge af en akut Phlegmone; Pus lader sig udtrykke lige oppe fra Ingvinalregionen gjennem en Aabning, som er gjort med Kniven gjennem den nederste Del af Musc. vastus internus. Laarbenet er blottet og nekrotiseret i stor Udstrækning; i Knæet er en Ansamling som ikke kommunicerer med den før omtalte. Pat. er i høj Grad hektisk og har en temmelig profus Diarrhoe. — Dr. Kayser tilfaldt: et Tilfælde af sekundær Katarakt paa det højre Øje, nyligen opstaaet efter Operationen ved Extraktion, tilligemed en invetereret, traumatisk Katarakt paa det venstre Øje og Amblyopi af ringere Grad paa begge Øjnene hos en 41aarig svanger Kone). Forelæsningen holdtes i Auditoriet i forrige kirurgiske Akademi's Bygning, men efter at have examineret sin Patient og en Times Tid opholdt sig i det ham til Udarbejdelsen af Forelæsningen anviste Værelse, unddrog Dr. Kayser sig denne *).

Efter hver Prøve forsamlede Censorerne sig og opskrevе paa en Seddel Konkurrenternes Navne i den Orden som de antoge enhver af Konkurrenterne havde bestaaet Prøven, og samtlige Sedler blebe derefter forseglede lagte i en Konvolut, der, betegnet og forseglet, forblev i Dekanus' Varetægt. Efter den sidste Prøve bleve Sedlerne kun overleverede denne, hvorpaa de tilligemed de andre oplæstes. Resultatet var, at af de to tilbageblevne Konkurrenter Lic. Buntzen af Censorerne i Skrivelse til Fakultetet af 7de Oktober blev erklæret for Sejerherre. Som Følge heraf blev denne af Fakultetet til Direktionen indstillet til at erholde det ledige Lektorat i Kirurgien ved det medicinske Fakultet, hvortil han under 2den November blev allernaadigst udnævnt. Fakultetet er derved førstegang blevet fuldstændigen besat med de for samme allerede ved den kongelige Resolution af 17de December 1841 normerede 10 Lærere.

Den Plan for det juridiske Fakultets Forelæsninger i Biennet fra Efteraaret 1844 til samme Tid 1846 som, efter at have været Hans Majestæt Kongen forelagt, af Direktionen er meddelt Approbation for i Henhold til Frdn. 30te Decbr. 1839 § 2 af Fakultetet at bekjendtgjøres for de Studerende, er følgende **):

Vintersemestret 1844—45.	Sommersemestret 1845.	Vintersemestret 1845—1846.	Sommersemestret 1846.
Encyklopædi.	. . . . .	Encyklopædi.	. . . . .
Almindelig Retslære I.	Almindelig Retslære II.	Retshistorie I.	Retshistorie II.
Civilproces I.	Civilproces II.	Civilret I.	Civilret II.
. . . . .	Kriminalproces.	Kriminalret I.	Kriminalret II.
Kirkeret.	Søret.	Romerret I.	Romerret II.
Statistik I.	Statistik II.	Statistik I.	Statistik II.
. . . . .	Positiv Folkeret.	Positiv Statsret.	. . . . .
Praktiske Øvelser.	Praktiske Øvelser.	Praktiske Øvelser.	Praktiske Øvelser.
. . . . .	Skriftlige theoretiske Øvelser.	. . . . .	Skriftlige theoretiske Øvelser.

— Ogsaa i 1844 ere under den vedvarende Vakance i Professoratet i Statsøkonomien Forelæsninger over denne Videnskab ved offentlig Foranstaltning blevne holdte af Kopist Kand. Jur. A. F. Bergsøe, hvem Fortsættelsen indtil Aarets Udgang af de af ham tidligere holdte Forelæsninger, ifølge dertil under 7de Juli meddelt allerhøjeste Bemyndigelse, af Direktionen blev overdraget.

— Ifølge et af Kand. Theol. og Dr. Philos. ved Universitetet i Kiel P. Hansen derom indgivet Andragende, blev det paa Direktionens efter Brevverling med Konsistorium nedlagte allerunderdanigste Forestilling under 17de Maj allernaadigst tilladt bemeldte Studerende, uagtet han ikke har promoveret ved Kjøbenhavns Universitet, i

---

*) Angaaende Dr. Kaysers Fratræden hedder det i Ugeskr. f. Læger: Ved de tvende foregaaende Prøver havde Dr. Kayser erholdt en ikke ringe Overvægt af Stemmer; men efter Valget af den ham til klinisk Behandling opgivne Patient og en uheldig Examination af samme, troede han sig ikke istand til at bringe nogen fyldestgjørende Forelæsning ud heraf og foretrak derfor at forlade Kampladsen.

**) Planen for det foregaaende Biennium findes i Aarb. f. 1842 S. 52.

det forestaaende Sommersemester der at holde Forelæsninger over udvalgte Steder af de gamle Grækeres og Romeres medicinsk-naturvidenskabelige Skrifter. Denne Tilladelse er imidlertid, saavidt Udg. bekjendt, ikke bleven benyttet.

Flere af Universitetets Lærere have i Aarets Løb erholdt **allernaadigste Dispensationer fra deres Forelæsninger**, for at kunne foretage længere eller kortere Rejser, eller paa Grund af deres Helbredstilstand eller af andre Aarsager.

Det blev saaledes ved kongelig Resolution af 10de Maj tilladt de Universitetslærere som ønskede at bivaane det **skandinaviske Naturforskerselskabs Møde i Kristiania**, af denne Grund at afbryde deres Forelæsninger Mandagen den 8de eller Løverdagen den 6te Juli, hvorhos der meddeltes dem Tilladelse til at foretage bemeldte Rejse. I det nævnte Møde deltoge Professorerne Konferentsraad Ørsted, Etatsraad Bang, Eschricht, Otto, Schouw, Forchhammer, Stein, Scharling og Sommer.

Under 24de Maj blev Professor i Medicinen **Gundelach-Møller** allernaadigst dispenseret fra sine Embeds-Funktioner for Sommersemestret, for at han kunde have Lejlighed til om muligt at gjenvinde sin nedbrudte Sundhed.

Allerede tidligere, i April Maaned, var Etatsraad **Ohlenschlæger** forundt kongelig Tilladelse og offentlig Understøttelse til at foretage en Rejse til Tyskland og Frankrig i videnskabeligt Øjemed. Etatsraaden har i hele Vinteren opholdt sig i Frankrigs Hovedstad.

Etatsraad **O. Bang** har tvende Gange i Sommerens og Efteraarets Løb foretaget Rejser i kongeligt Ærinde, den ene Gang til St. Petersborg, den anden Gang til Tyskland.

At Professor **Eschricht** i Efteraaret erholdt kongelig Tilladelse til at være fraværende for at deltage i de tyske Naturforskeres Møde i Bremen, og dermed tillige forbandt det Øjemed, at sørge for det ham underlagte Museums Tarv, hvortil han sattes istand ved en dertil allernaadigst bevilget Sum, er allerede ovenfor berettet.

Efter foregaaende Brevverling med Direktionen og derefter nedlagt allerunderdanigst Forestilling fra Generalauditoriatet for Land-Etaten, blev Professor **Scheel** ved kongelig Resolution af 11te Oktober, med Hensyn til de Forretninger der paahvile ham som Medlem af den til Udarbejdelse af en ny Rettergangslov for Armeen nedsatte Kommission, allernaadigst fritaget for i det forestaaende Vintersemester at holde Forelæsninger ved Universitetet. Iøvrigt har Professoren den hele Vinter formedelst Sygdom maattet opholde sig paa Frederiks Hospital og afholde sig fra alle Forretninger.

Aarbogen har oftere forhen omtalt de Understøttelser der ere tilstaaede enkelte Studerende af Kommunitetets Kasse til at kunne fortsætte eller forlænge deres Rejser til videnskabelig Uddannelse. Saadanne Understøttelser ere i 1844 tilstaaede hyppigere og til større Beløb end hidtil har været Tilfældet: navnligen til Orientalisten **N. L. Vestergaard**, der ogsaa i 1842 (Aarb. S. 56) havde modtaget en lignende, ved kongelig Resolution 2den Februar, Botanikeren Kand. Philos. **B. C. Kamphøvener** (til Betaling af en Gjeld han havde kontraheret til Fortsættelse af Rejsen, fra hvilken han var vendt tilbage) ved Resol. 7de Juni, Mag. **J. L. Ussing**, og Mag. **P. M. Stilling** ved kongelige Resolutioner resp. af 11te Oktober og 8de November, samtlige af 300 rb. hver, for de to Sidstnævnte aarlig i 2 Aar, og dels at udrede af Overskudet for 1844, dels at optage paa Budgetterne for 1845 og 1846.

— Nysnævnte Mag. **Stilling** blev ved kongelig Resolution af 20de Septbr. allernaadigst forundt Dispensation fra Bestemmelsen i Universitetets Fundats 7de Maj 1788 Kap. VI. § 2 Nr. 9, der fastsætter Embedseramen med bedste Karakter som Betingelse for at søge Universitetets Rejsestipendier, saaledes at han, uagtet han ikke har taget Embedseramen, skal være berettiget til at søge om saadanne af bemeldte Rejsestipendier som ere bestemte for Videnskabsfag i hvilke ingen Embedseramen er anordnet. Ved denne af Konsistorium anbefalede Dispensation blev fornemmelig taget Hensyn til den Omstændighed, at den Paagjeldende havde erhvervet Magistergraden.

— En anden Dispensation, der ligesom den nysnævnte nogle Gange forhen er bevilget, nemlig **Fritagelse for at underkaste sig Magisterkonference**, der som

Betingelse for Adgang til Magistergraden er foreskrevet for dem der ikke have taget Embedsexamen med bedste Karakter, er i 1841 tilstaaet tre Studerende, Adjunkt ved Aalborg Kathedralskole Kand. Polyt. C. H. Bjering, og Kandd. Philos. A. S. Ørsted og P. M. Stilling.

Af disse havde den Førstnævnte, der vel havde underkastet sig polyteknisk Examen, som ellers ifølge kongelig Resolution 8de Januar 1841 giver de samme Rettigheder som Embedsexamina, men med H. illaud., paaberaabt sig, foruden sin 5aarige Stilling som offentlig Lærer ved en lærd Skole, at ligesom han i sin Tid havde taget Examen artium og philosophikum med Laudabilis ej alene til Hovedkarakter men ogsaa i de vedkommende enkelte Rubriker, saaledes havde han senere ved flere Skrifter, af hvilke et større Arbejde for Tiden var under Pressen, formentligen givet Prøver paa videnskabelig Dannelse og fortsatte Studier, ligesom han havde holdt offentlige Forelæsninger dels i Rønne, dels i Aalborg. Studiosi Ørsted og Stilling havde især paaberaabt sig de af dem udgivne Skrifter, der formentligen skulde kunne kvalificere dem til at forundes den omhandlede Dispensation. Førstnævnte havde udgivet adskillige Skrifter og Afhandlinger, der tildels havde vundet Bifald, og han havde saaledes i 1841 vundet Universitetets Guldmedallie for Besvarelsen af det naturhistoriske Prisspørgsmaal, ligesom han for en anden Afhandling var tilkjendt Videnskabernes Selskabs Guldmedallie. Studiosus Stilling havde udgivet et Par Afhandlinger, der skulde have vundet særdeles Bifald, og han havde allerede til det philosophiske Fakultet indsendt sin Magisterdisputats, hvilken var af Fakultetet antaget og af vedkommende Professorer saa fordelagtigt bedømt, at den var erklæret for at henhøre til de fortrinligste af deslige Arbejder. Konsistorium havde anbefalet de to Sidstnævnte til at opnaae den ansøgte Fritagelse, ikke derimod Adjunkt Bjering, idet dog Pluraliteten af det philosophiske Fakultets Medlemmer og en ikke ubetydelig Minoritet i Konsistorium havde stemt for at anbefale hans Ansøgning. Direktionen kunde imidlertid ikke skjønne rettere, end at de af Sidstnævnte anførte Grunde ikke vare af ringere, men endog snarere i en vis Henseende af større Vægt, end de der talede for hans to Medansøgere, og at der altsaa, naar der maatte være tilstrækkelig Anledning til at dispensere disse, vilde være ikke mindre Grund til at forunde ham en lige Begunstigelse. Et ikke uvigtigt Motiv for en saadan Dispensation, der som bemærket ogsaa flere Gange er bevilget Andre, syntes, i Forbindelse med de ovenanførte for Enhver især af Ansøgerne fremhævede Grunde, ogsaa den Omstændighed at frembyde, at den hidtil gjeldende Lovgivning om Magisterkonferencen indeholder adskillige Inkonsekvenser og Ufuldkommenheder, hvorfor det ogsaa længe har været paatænkt at indkomme med Forslag om Forandring i samme.

Paa Direktionens allerunderdanigste Forestilling blev derefter den omhandlede Dispensation under 1ste Marts allernaadigst forundt saavel Adjunkt Bjering som Studiosi Ørsted og Stilling.

— Ved en anden kongelig Resolution af samme Datum blev saavel nysnævnte Stilling som Kand. Philos. G. T. Thomsen allernaadigst forundt Tilladelse til at erhverve Magistergraden ved de af dem paa Dansk udarbejdede Afhandlinger, forudsat, at disse af det philosophiske Fakultet antages, og saaledes, at den mundtlige Disputation holdes paa Latin over latinske Theses som føjes til Afhandlingen og staae i Forbindelse med dens Indhold. Denne Dispensation, hvortil begge vare saavel af det philosophiske Fakultet som af Konsistorium enstemmigen anbefalede, var motiveret ved lignende Grunde som i de tidligere Tilfælde af samme Art*), navnligen Afhandlingernes Indhold, den ene philosophisk, den anden æsthetisk, der gjorde det vanskeligt eller umuligt dertil at benytte det latinske Sprog, hvori jevnligen savnes Udtryk til at gjengive den nyere Tids Forestillinger med Liv og Klarhed.

— I Anledning af et Andragende fra en Kand. Med. & Kir., der havde taget Examen i Efteraaret 1843, men ønskede paa ny at underkaste sig denne for at faae en bedre Karakter, om, naar han paa ny indstillede sig, at fritages for den ved den kongelige Resolution af 27de Okt. 1843 foreskrevne foreløbige kemisk-botaniske Prøve, bevilgede Direktionen ham ved Skrivelse af 18de Maj saadan Fritagelse, med Hensyn til at han ved den af ham bestaaede Examen havde for hver af de tvende Discipliner opnaaet et rent Laud. (13). Ansøgninger om lige Tilladelse fra tvende Andre, der

*) Aarb. 1840 S. 30 f., 1841 S. 71, 1842 S. 53.

vare i samme Tilfælde, ere derimod afslaaede, fordi Vedkommende havde erholdt mindre gode Karakterer i de ommeldte Fag.

— Ved tvende kongelige Resolutioner, resp. under 20de Aug. og 18de Okt., ere tvende ligeledes tidligere bevilgede Dispensationer allernaadigst forundte to yngre Studerende, nemlig Stud. J. F. E. Knudsen, som i 1833 havde underkastet sig Examen Artium her ved Universitetet med Laud. og i 1835 med samme Karakter absolveret den philosophiske Examen ved Universitetet i Kristiania, til, uden at underkaste sig anden Examen her ved Universitetet, at fortsætte sine Studeringer, med Adgang til saadanne Beneficier hvormed Universitetet plejer at komme trængende Studerende til Hjelp *); og Stud. Med. & Kir. A. H. Manicus, som havde studeret et halvt Aar ved Universitetet i Kiel, til, naar han indstiller sig til den ved allerhøjeste Resolution af 22de Nov. 1833 anordnede Præliminæreramen for Studerende fra fremmede Universiteter som her ville tage Embedsexamen, at fritages for den philologiske Del af bemeldte Examen, saaledes at han alene bliver at examinere i Physik, Philosophi og Astronomi **).

— Ligesom i de foregaaende Aar, er ogsaa i 1844, til Lettelse for Examinatorerne i Philologien ved Examen Artium, den konstituerede Lektor ved Sorø Akademi Mag. Tregder, ifølge dertil meddelt allerhøjeste Bemyndigelse, af Direktionen bleven indkaldt for at deltage i Examinationen ved bemeldte Examen.

— Da den i dette Aar indkomne naturhistoriske Prisafhandling tildels laae i den sammenlignende Anatomi's Omraade, blev Professor Eschricht af vedkommende Professorer i det philosophiske Fakultet anmodet om at deltage i Censuren over bemeldte Afhandling, hvilket Direktionen approberede ved Skrivelse af 7de Okt.

Under samme Datum autoriserede Direktionen ligeledes Professor Nielsen til, under Etatsraad Øhlenschlægers Fraværelse, i hans Sted at deltage med Professor Sibbern i at censurere den indkomne Afhandling over den æsthetiske Prisopgave.

Da der med Hensyn til den Betaling der erlægges for Inspektionen ved de forskjellige skriftlige Examina, hvortil medgaaer en forholdsvis ikke ubetydelig aarlig Udgift, som i 1843 havde udgjort 301 rb. 32 sk., hidtil ved Beregningen af de Inspektionshavendes Honorar af de respektive Fakulteter havde været fulgt en aldeles forskjellig Fremgangsmaade, idet Nogle ansatte Betalingen timevis, Andre derimod dagevis, eller i runde Summer, har Konsistorium, efter at være herpaa gjort opmærksom af Kvæstor, og efter at have i denne Anledning nedsat en Kommitte af de 4 Fakulteters Dekani, under 14de Sept. fastsat en almindelig Regulering af de paagjeldende Honorarer.

Den hidtil erlagte Betaling for Opsynet ved de skriftlige Examina var følgende:

ved den theologiske Eramen for 18 Timer 10 rb.
— — juridiske Eramen 2 Mk. for hver Time,
— — lægevidensk. — 3 Mk. — — —
— — philologiske Embedseramen 12 rb. for 20 Timer,
— Ex. Art. 6 rb. for omtrent 16 Timer,
og ved Præliminæreramen 3 Mk. for hver Time. Ved det lægevidenskabelige Fakultet betaltes derhos til den som fører Sygejournalen ved de kliniske Prøver, 2 Mk. for hver Kandidat.

Det syntes hensigtsvarende, at Betalingen til de Opsynshavende ved de skriftlige Examina ialmindelighed bestemtes paa samme Maade, da der, hvad de fleste Examina angaaer, ikke var nogen Grund til en forskjellig Regel; men naar den samme Regel skulde følges ved de forskjellige Fakulteters Examina, vilde der ifølge Forholdenes Beskaffenhed vanskeligen kunne lægges noget andet Princip til Grund, end at beregne Betalingen timevis, og man vilde da komme de hidtil fulgte Bestemmelser nærmest, naar Betalingen til hver Opsynshavende fastsattes til 3 Mk. for hver Time den skriftlige Examen varer. Ved Embedseramina kunde Betalingen neppe heller være mindre, da man ialmindelighed søger til Opsynsmænd at faae ældre Kandidater med bedste Karakter. Vel havde Betalingen ved den juridiske Examen hidtil været mindre,

---

*) Jfr. Aarb. for 1841 S. 70. **) Jfr. Aarb. for 1843 S. 51.

men Fakultetet havde og nogle Gange, iærdeleshed ved den sidste Examen, haft Vanskelighed ved at faae ældre Kandidater med bedste Karakter til at overtage Opsynet. Derimod syntes der, da yngre Studerende kunne tages til Opsynsmænd ved Examen Artium, ikke at være Anledning til her at forhøje den hidtil sædvanlige Betaling af 6 rb. Hvad angaaer den Betaling af 2 Mk. for hver Kandidat der hidtil ved den lægevidenskabelige Examen var bleven erlagt for at føre Sygejournalen ved de kliniske Prøver, syntes denne ganske at kunne falde bort, da det formentligen maatte paaligge Notarius, i Lighed med hvad i de andre Fakulteter gjelder om Protokolførelsen ved Examen, at besørge dette Arbejde udført uden særskilt Betaling. Heri erklærede ogsaa det lægevidenskabelige Fakultet sig enigt.

Konsistorium bestemte derefter under ovennævnte Datum, at Betalingen for Opsynet ved samtlige Embedsexamina og Præliminæreramen for Fremtiden ansættes til 3 Mk. Timen for hver Opsynshavende, men for Opsynet ved Examen Artium som hidtil bliver 6 rb. for hver i det Hele, og at den omhandlede Betaling for Sygejournalens Førelse ved de kliniske Prøver ganske bortfalder.

Da det ved den kongelige Resolution af 15de December 1843 var overdraget Kvæstor at antage en Assistent og Arkivarius ved Kvæsturkontoret, ansaae Kvæstor det som en Følge heraf, at Kommunitetets hidtilværende Arkivarius (Justitsraad Bølling) vilde være i Naade at entledige fra denne sin Post, dog formentligen saaledes, at han vedblev at være Arkivarius ved det theologiske Fakultet, navnligen forsaavidt angik Kommunitets- og Regens-Stipendiet. Fakultetet oplyste i denne Anledning, at ligesom der ifølge det hidtil bestaaende Forhold mellem det theologiske Fakultet og Kommunitetet — et Forhold der ved den ovennævnte kongelige Resolution kun for endel er bleven forandret, nemlig forsaavidt Bestyrelsen af Stiftelsens Midler og Ejendomme angaaer — ingensinde i Bestyrelsessager har været gjort nogen Adskillelse mellem disse tvende Institutioner, men endog selve Benævnelserne „det theologiske Fakultet" og „Kommunitetet" ofte ere blevne brugte som enstydende eller ifleng, saaledes har der heller ingen Adskillelse fundet Sted med Hensyn til Arkivet, men den saakaldte Kommunitets-Arkivarius har som saadan haft Opsynet over og Arbejdet med det theologiske Fakultets Arkiv overhovedet, saavel den Del af samme der vedkommer Fakultetet som videnskabelig Korporation, som den der vedkommer Kommunitetsstiftelsen, og denne naturligvis ligesaavel med Hensyn til Stipendie- som til Godsbestyrelsen. At Arkivarposten efter sin Bestemmelse omfatter og fra ældre Tid har omfattet begge Dele, kunde blandt Andet sees af de Forhandlinger som i sin Tid bleve førte i Anledning af Professor Odin Wolffs Ansættelse i samme (i Aaret 1813), og ligesom Sidstnævnte i denne Stilling arbejdede som Fakultetets Arkivarius i engere Betydning, ikke mindre end som Kommunitetets, saaledes havde dette ogsaa fra Begyndelsen af været Tilfældet med hans Efterfølger den nuværende Arkivarius. Heraf fulgte formentligen, at de denne som saadan hidtil paahvilende Forretninger ikkun for en ringe Del faldt sammen med dem som vilde vedkomme den ved kongelig Resolution af 15de Decbr. 1843 ny oprettede Post under Kvæsturen, og at der altsaa som Følge af denne Resolution ingen anden Forandring vilde indtræde med Hensyn til Arkivarius, end at han fritoges for at have med de Sager at gjøre som angaae Kommunitetets Midler og Ejendomme, og at en Adskillelse af Arkivets Indhold i Overensstemmelse dermed foretoges, men at der iøvrigt, saavidt skjønnedes, ikke kunde være Tale om at indstille ham til i Naade at entlediges fra Embedet, der ifølge det Foranførte ingenlunde var gjort overflødigt ved den ny Post. Derimod kunde der formentligen vel være Anledning til, ialtfald ved indtrædende Vakance, at udvide dets Forretninger, hvis Omfang for Tiden ikke staaer i det rette Forhold til den Embedet tillagte Gage, navnligen saaledes, at den ogsaa udenfor det theologiske Fakultet stedfindende Trang til en Arkivarius derved saavidt muligt tillige kunde afhjelpes.

Efter at have over Sagen indhentet Betænkning fra Konsistorium, bifaldt Direktionen, overensstemmende med denne, ved Skrivelse af 18de Maj, at den Del af Kommunitetets Arkiv som angaaer denne Stiftelses Gods og øvrige Midler, samt disses Bestyrelse, adskilles saavidt muligt fra den øvrige Del og afleveres til Kvæsturen, og at Justitsraad Bølling fritages for Forretninger med Hensyn til den saaledes til

Kvæsturen overgaaede Del af Arkivet, men iøvrigt forbliver i sin Post; hvorhos det forbeholdtes senere at tage under Overvejelse, hvorvidt der maatte være Anledning til at overdrage ham Forretninger som Arkivarius ved de øvrige Fakulteters Arkiver.

Den Del af Kommunitets-Arkivet som overensstemmende hermed i Midten af Aaret blev afleveret til Kvæsturen, bestod i Kommunitetets Regnskaber fra 1690 indtil 1812 med meget faa Afbrydelser, Brevpakker fra 1700—1813, dog med endel Afbrydelser, nogle enkelte Protokoller, samt nogle andre Dokumenter og Regnskaber tildels vedkommende Universitetet.

— I Anledning af en igjennem Konsistorium fremsendt Skrivelse hvori det juridiske Fakultets Dekanus havde henstillet, blandt Andet, hvoraf Omkostningerne til den aldeles nødvendige Ordning af Fakultetets Arkiv skulde afholdes, samt hvorledes et passende Lokale til bemeldte Arkiv kunde tilvejebringes, bifaldt Direktionen ved Skrivelse af 18de Maj, at Arkivets Ordning strax paabegyndtes; hvorimod det forbeholdtes nærmere Bestemmelse i sin Tid, af hvilken Normalsum Udgifterne skulde afholdes.

I Anledning af et til Konsistorium indkommet Andragende fra en Studerende om at der til hans Studeringers Fortsættelse maatte forundes ham et Laan af Kommunitetets Kasse mod Kaution og passende Afbetaling, kom det under Forhandling, hvorvidt slige Laan ligesom forhen maatte kunne bevilges i enkelte Tilfælde, hvilket Konsistorium i sig selv ansaae som ønskeligt.

Det blev i denne Anledning af det theologiske Fakultet oplyst, at det, medens Kommunitetets Administration var samme underlagt, vel ikke ofte men dog undertiden havde været Tilfældet, at Studerende der behøvede en Hjelp til deres Studiers Fremme som de ad privat Vej ikke kunde erholde, og paa den anden Side enten ikke egentlig ifølge deres Stilling vare kvalificerede til ligefrem offentlig Understøttelse, eller og behøvede en større Sum end der kunde gives som Gratiale, henvendte sig til Kommunitetet for der at erholde det attraaede Beløb til Laans. Dette var ogsaa, vel ikke altid, men dog i saadanne Tilfælde bleven bevilget hvor der fandtes Anledning til at komme de Ansøgende til Hjelp paa denne Maade. De saaledes udlaante Summer havde almindeligvis kun beløbet sig til imellem 30 og henimod 100 rb. At en saadan Anvendelse stemmer overens med Stiftelsens Øjemed som Stipendieanstalt, syntes utvivlsomt, da en Hjelp paa denne Maade stundum kan være af stor Vigtighed for brave Studerende; men faste Bestemmelser for deslige Udlaan havde ikke hidtil været givne; hvad i de enkelte Tilfælde var bleven bestemt, havde beroet paa Summens Størrelse, Laantagerens Forholde og Længden af den Tid for hvilken Laanet ønskedes; da den Sikkerhed som ved Udlaan af sædvanlig Art udfordres her naturligvis ikke ialmindelighed kunde gives, havde man ved mindre Summer ladet sig nøje med personlig Kaution som maatte ansees for paalidelig, eller, hvor Omstændighederne tillode det, med den Sikkerhed som den Laanendes egen Personlighed og Stilling, efter den Kundskab Fakultetet havde til denne, maatte antages at give; i et eneste indtruffet Tilfælde, hvor en Sum af nogle Hundrede Rbd. vare udlaante til en Studerende, havde denne til Sikkerhed derfor deponeret et Adkomstdokument til en i Stadens Overformynderi indestaaende Kapital, af et langt større Beløb, som skulde tilfalde ham naar han havde fyldt sit 25de Aar, samt en den laante Sum ækvivalerende Livsforsikkringspolice, der fornyedes indtil nysnævnte Tidspunkt, ved hvis Indtrædelse Laanet tilbagebetaltes.

I en af Kvæstor afgivet Betænkning havde denne forment, at forsaavidt der var Spørgsmaal, om og hvorvidt en Studerende er kvalificeret til at kommes til Hjelp ved rentefri Laan, vilde det fremdeles være rigtigst, at dette ligesom hidtil bedømmes af Stipendiebestyrelsen; thi dels syntes Sagen nærmest at staae i Forbindelse med Stipendievæsenet, dels ere Professorerne de der staae i nærmeste Berørelse med de Studerende, og saaledes efter Forholdets Natur have bedst Lejlighed til at kjende deres Tarv; det syntes i Henhold hertil ogsaa passende, at Stipendiebestyrelsen bestemte, inden hvilken Tid Laanet skulde være afdraget; derimod syntes Bedømmelsen af den for slige Laan tilbudne Sikkerhed at maatte underligge Kvæsturen, hvem det naturligvis maatte paaligge at besørge Modtagelse eller Indkrævning af de stipulerede Afdrag m. v. I slige Tilfælde maatte man iøvrigt ialmindelighed lade sig nøje med en antagelig

Selvskyldner-Kaution, hvorved altsaa Muligheden af Tab for Stiftelsen i enkelte Tilfælde ikke kunde udelukkes, hvilke Tab i saa Fald syntes mest passende at kunne afskrives paa den til Understøttelser for Studerende normerede Sum. Ligeledes maatte man formentligen være fritaget for strengt at iagttage Lovgivningens Forskrifter med Hensyn til Gjeld der gjøres til Umyndige, hvilket ialmindelighed vilde medføre en upassende Vidtløftighed og Bekostning.

I den ommeldte Anledning og efter Konsistoriums Indstilling bifaldt Direktionen derefter ved Skrivelse af 16de Juli, at det overlades Stipendiebestyrelsen efter Omstændighederne at bevilge Studerende, som dertil findes kvalificerede, rentefri Laan til deres Studeringers Fortsættelse paa kortere eller længere Tid, mod saadan Sikkerhed som Kvæsturen, af hvem de stipulerede Afdrag ville være at modtage eller indkræve, maatte finde antagelig, at det i slige Tilfælde ialmindelighed maa ansees tilstrækkeligt, at der for Laanet stilles antagelig Selvskyldner-Kaution, og at en streng Jagttagelse af Lovgivningens almindelige Forskrifter om Gjeld der gjøres af Umyndige kan undlades i de Tilfælde hvor saadant vilde medføre uforholdsmæssig Bekostning eller Vidtløftighed, samt endelig, at med Hensyn til Udredelsen af slige Laan disse behandles som andre Udlaan af Stiftelsens Midler, saaledes at først naar Tab i et enkelt Tilfælde skulde opstaae for Stiftelsen af et saadant Udlaan, sammes Beløb afskrives paa den til Understøttelse for Studerende normerede Sum.

— I Aarbogen for forrige Aar S. 53 ere de **Regler** meddelte som allerede for længere Tid siden vare af Konsistorium foreslaaede **angaaende Oplagspengenes Udbetaling** til de Studerende efter Aflæggelsen af den philosophiske Examens tvende Prøver, og som nu, efterat Dispositionen over bemeldte Oplagspenge var gaaet over til Konsistorium, vare af dette formeligen vedtagne. **En Modifikation af disse Regler er i 1844 af Konsistorium vedtaget**, i Anledning af et Forslag fra en af Professorerne, som gjorde opmærksom paa, at der ved hine Reglers Anvendelse vilde fremkomme en som det syntes ubillig Ulighed, forsaavidt der opstaaer Spørgsmaal om, hvorvidt Udfaldet af den philosophiske Examens anden Del kan bevirke Udbetaling af den Del af Oplagspengene som ere tilbageholdte paa Grund af det maadelige Udfald af samme Examens første Del; i saa Tilfælde udfordredes der nemlig efter de ommeldte Regler til saadan Udbetaling, at Karaktererne ved Examens anden Del skulde være 4 Laud. eller 28, og at de i Forbindelse med Karaktererne for Examens første Del skulde være = 9 h. ill. eller 45. Men heraf fulgte, at den som ved Examens første Del havde været meget nær ved at erholde saadanne Karakterer som berettigede til Oplagspengenes Udbetaling, skulde, for at bevirke denne Udbetaling ved Hjelp af Udfaldet af Examens anden Del, have lige saa gode Karakterer som den der havde været langt fjernere derfra. Saaledes skulde den der har for Examens 1ste Del

faaet	have for 2den Del								
23	. . . .	4 laud.	eller	28,	eller	for	begge	Prøver	51,
21	. . . .	- —	—	—	—	—	—	—	49,
18	. . . .	- —	—	—	—	—	—	—	46,
17	. . . .	- —	—	—	—	—	—	—	45,

man fordrede altsaa lige meget af den som havde faaet 23, eller 3 laud. og 2 non cont., og af den der havde faaet 17, eller 2 laud. og 3 n. cont. Denne Ulighed vilde kunne hæves og Reglerne simplificeres, naar man til de Hovedregler, at Eforus efter Overlæg med Universitetets Rektor kan, uden at Sagen forelægges Konsistorium, foranstalte udbetalt den første Trediedel af Oplagspengene til Enhver som ved den philosophiske Examens første Del faaer idetmindste 5 h. illaud. eller 25, og ligeledes den anden Trediedel til Enhver som ved Examens anden Del faaer idetmindste 4 h. illaud. eller 20, vilde føje den Regel, at Oplagspenge som ere tilbageholdte paa Grund af Udfaldet af Examens første Del, kunne udbetales, naar ved samme Examens anden Del opnaaes Karakterer som i Forbindelse med dem der ere erholdte for den første Del af Examen ere lige med idetmindste 9 h. illaud. eller 45.

Da Konsistorium ganske maatte bifalde hvad af bemeldte Professor saaledes var yttret, tilskrev det under 28de Februar Eforus for Stipendiepengenes Uddeling, at den angivne Regel vilde for Fremtiden være at følge ved Uddelingen.

Hvad der **Universitetets Legatvæsen vedkommende** i 1844 er at berette, indskrænker sig mest til nogle af Konsistorium foretagne Reguleringer af enkelte af Legaternes Kapitalafdelinger og disses Anvendelse overensstemmende med de vedkommende Fundatser.

Et nyt Legat er, som ovenfor berørt, tilkommet for Frue Kirke, idet Enken efter Lysestøber Svend Møller eller Müller, Maren Møller, ved et den 17de Sept. 1841 oprettet og den 30te Maj 1844 allernaadigst konfirmeret Testament har legeret bemeldte Kirke en Kreditkasseobligation paa 100 rb., hvoraf Renterne blive at anvende til Vedligeholdelse af hendes og forhen afdøde Mands Gravsteder paa Frue Assistens-Kirkegaard; hvilken Obligation, efter at være afgivet til Universitetets Kvæstor, er af denne bleven tilstillet Universitets-Kontoret til Opbevaring blandt Legaternes Aktiver, med Ordre at opføre Obligationen, med fornøden Forklaring, paa en særskilt Konto i Legathovedbogen.

— Angaaende det i forrige Aargang omtalte Stipendium Bendtsenianum er at mærke, at efterat Direktionen havde tilstillet Kvæstor til Opbevaring Indskrivningsbeviset for den Legatet tilhørende Kapital, 535 rb., indkom Kvæstor med Forespørgsel, om bemeldte Legat skulde optages i Universitetets Legathovedbog og bestyres paa samme Maade som de øvrige under Universitetet henlagte Legater, eller om det nærmere kunde henføres til den almindelige Skolefond og derfor burde optages i Skolefondens Bøger. Under førstnævnte Forudsætning vilde efter de almindelige Regler af Legatet blive at beregne den sædvanlige $\frac{1}{4}$ Procent til den akademiske Fond som Administrationsgebyr, hvilken Afgift vel i dette Tilfælde vilde blive ubetydelig, men ikke syntes uden Nødvendighed at burde frafaldes, da en saadan Eftergivelse letteligen kunde lede til, at der forlangtes lignende Begunstigelser for andre Legater. Inddroges Legatet derimod under den almindelige Skolefond, vilde der ikke blive Spørgsmaal om Beregning af $\frac{1}{4}$ Procent-Afgiften.

I denne Anledning svarede Direktionen ved Skrivelse af 13de April, at da Legatet ifølge den allernaadigst konfirmerede Fundats ikke henhører under Konsistoriums, men under Direktionens umiddelbare Administration, skjønnedes det ikke, at $\frac{1}{4}$Procenten deraf kunde blive at beregne, og Direktionen bifaldt saaledes, at Legatet henføres til den almindelige Skolefond og optages i dennes Bøger.

— Elers' Kollegium. I et til Konsistorium indgivet Andragende bemærkede Eforus Professor Clausen, at Kollegiets Værelser vel i de senere Aar havde modtaget meget betydelige Forbedringer, idet samtlige Arbejdsværelser vare blevne forsynede med Gibsloft og Fodpanel, saavelsom med hvidt Glas i Vinduerne, malede og i det Hele bragte i anstændig og hyggelig Stand, men at dette Arbejde imidlertid ved Kollegiets ringe Pengekræfter ikkun med Vanskelighed og lidt efter lidt havde kunnet udføres, og kun derved, at andre Dele af Bygningen havde maattet henstaae uden den Reparation hvortil de havde været haardt trængende; navnligen gjaldt dette om Trappegangen, som indtager en betydelig Del af Bygningens Indre, og var i en Tilstand som i høj Grad vansirede Bygningen: med Bjelkeloft, Vægge uden Rørbeklædning og meget forfaldet Murværk. Eforus havde vel haabet, at Kollegiets Kasse omsider skulde kunne bestride den til den fornødne Istandsættelse medgaaende Udgift, som efter Overslag vilde beløbe sig til omtrent 200 rb. Men i 12 Aar havde Kollegiet endnu at tilbagebetale Kommunitetet 100 rb. aarlig af det ved allerhøjeste Resol. af 12te Juni 1837 tilladte rentefri Laan af 2000 rb. af bemeldte Stiftelses Midler, til Indretning af 8 ny Friboliger*). Men saalænge som dette Afdrag skulde udredes, vilde Kollegiets Indtægter ikke kunne tilstrække videre, end til at holde samtlige Beboelseslejligheder i sømmelig Stand, uagtet Stipendiet til Alumnerne udredes med ikkun $\frac{2}{3}$ og Distributsen til Professorerne og til Eforus med henimod det Halve af det fundatsmæssigen Bestemte; hvortil kommer, at de aarlige Bygningsudgifter ere betydeligt forøgede ved Udvidelsen af Beboelseslejlighederne for de Studerende med 12 større og mindre Lejligheder. Af ovennævnte Grunde saae Eforus ingen anden Udvej, end at hentye til Kommunitetet, for at erholde en Bygningshjelp til i den forestaaende Sommer at lade den længe udsatte Istandsættelse af Kollegiets Trappegang udføre, hvorved da Byg-

*) Jfr. Aarb. f. 1837 S. 108 f. og 1839 S. 91. Ved den ovennævnte kongelige Resolution blev bestemt, at Laanet skulde afdrages med 200 rb. aarlig i 10 Aar, første Gang i 1838; men efterat 4 Afdrag vare præsterede, har Direktionen under 7de Oktober 1843 tilladt, at de resterende 1200 rb. maatte afdrages med 100 rb. aarlig, altsaa i 12 Aar.

ningen i det Hele vilde kunne siges at være bragt i god og forsvarlig Stand. Naar den hertil fornødne Sum af 200 rb. blev tilstaaet som rentefrit Laan, maatte Kollegiet betinge sig, at Afbetalingen maatte henstaae indtil de foranførte 1200 rb. vare afdragne. Men da Kollegiet saaledes paa den ene Side vilde for endnu længere Tid end det nu er Tilfældet, blive behyrdet med Afdrag, som letteligen kunde berove det Kraft til at bestride forefaldende nødvendige Udgifter, og da det paa den anden Side uden Tvivl maatte erkjendes at ligge Kommunitetets oprindelige Bestemmelse nær, i paakommende Tilfælde at komme de øvrige Studenter-Stiftelser til Hjelp med Tilskud, havde Professor Clausen indstillet, at Kollegiet maatte udvirkes et Beløb af 200 rb. allernaadigst tilstaaet af Kommunitetets Kasse til det anførte Bygningsarbejde, og om muligt som Gave.

Ligesom Kvæstor, hvis Betænkning Konsistorium indhentede, efter foregaaende Konference med Inspectores qvæsturæ i Henhold til de ovenanførte, af Professor Clausen udviklede, Grunde havde erklæret, at der, da Kommunitetet har et ikke ubetydeligt aarligt Overskud, fra dettes Side Intet havdes at erindre imod det anførte Andragende, og at det syntes rigtigst, at Tilskudet tilstodes som en Gave, at udrede af Stiftelsens Overskud i 1844, saaledes havde ogsaa Konsistorium tiltraadt Kvæstors Anskuelse om, at Tilskudet maatte tilstaaes som Gave og udredes paa den af ham foreslaaede Maade. Da Direktionen ogsaa for sit Vedkommende maatte ansee det i høj Grad nødvendigt, at den omhandlede Trappegang underkastedes en Reparation, hvorved den kunde komme til at harmonere med den øvrige Bygnings nuværende Udseende, og ikke længere være til Vansir, og da det paa den anden Side maatte erkjendes, at Stiftelsens Indtægter baade i og for sig ere saa knappe, at de endog langtfra ere tilstrækkelige til at anvendes i Overensstemmelse med Fundatsen, og vilde blive det endnu mindre, hvis de skulde behyrdes yderligere, og da endeligen Kommunitetet har et saa betydeligt aarligt Overskud, at en Del deraf passende syntes at kunne anvendes til et med dets eget Formaal analogt Øjemed, androg Den allerunderdanigst paa, at det begjærede Tilskud af 200 rb. maatte allernaadigst tilstaaes Kollegiet som en Gave og udredes paa den af Konsistorium og Kvæstor foreslaaede Maade, nemlig af det for iaar kalkulerede Overskud; hvorefter det behagede Hans Majestæt under 17de Maj allernaadigst at tillade:

at der af Kommunitetets i det allernaadigst approberede Budget for indeværende Aar kalkulerede Overskud af c. 14,000 rb. maa udredes en Sum af 200 rb. som Gave til Istandsættelsen af Trappegangen i Elers' Kollegium.

— Efter at have fra Universitetets daværende Rektor Professor Scheel modtaget de efterfølgende Bemærkninger om samme Kollegium og Forslag til Forandring i enkelte Posters Udbetaling, har Konsistorium i denne Henseende vedtaget nedenstaaende Bestemmelser.

Ved Fundationen af 29de November 1691 *) har Stifteren af Kollegiet, Etatsraad og Assessor i Højesteret Jørgen Elers, tillagt Universitetet 33,200 rd. i Kroner, der vare fordelte saaledes: 16,000 rd. til Stipendium for 16 Alumner, 8,000 rd. til Erhvervelse og Indrettelse af Kollegiets Bygning, 4,000 rd. til Bygningens Vedligeholdelse og iøvrigt til Fremvæxt, for at i Tiden flere Kollegiepladser kunde indrettes, 3,000 rd. til et Rejsestipendium, 1300 rd. til Fordel for Professorerne og 700 rd. for Eforus, samt 200 rd., hvis Renter tillagdes Portneren. Da Stifteren og hans Enke vare døde, tilled Boets Forfatning ikke Udredelsen af alle disse Summer med deres fulde Beløb. Ved Udgangen af Aaret 1701 overgaves til Universitetets Bestyrelse 27,752 rd. 40 sk. i Kroner, hvorunder indbefattedes nogle Legater til Syge og Sengeliggende i Byen, til Vartov, til Trinitatis Kirke og til Frue Skole, tilsammen efter Fundationen 8,000 rd., med hvilket Beløb de ogsaa fra Universitetet ere blevne udbetalte til vedkommende Stiftelser i Aaret 1716. Af den anførte Sum 27,752 rd. 40 sk. vare 8,000 rd. Vurderingsbeløbet for en fast Ejendom ved Gammelstrand, ved hvis Salg imidlertid foraarsagedes et Tab af 770 rd. Istedetfor at erholde 33,200 rd. i Kroner, har Universitetet saaledes i Virkeligheden kun faaet 18,982 rd. 40 sk. i Kroner. Kollegiets Bygning, som fuldendtes 1705, kostede noget over 12,800 rd., altsaa langt mere end dertil var bestemt. Kapitalen, der saaledes var betydeligt formindsket, var dog ved Oplæg voxet saa meget, at den i Aaret 1728, da Kollegiets Bygning under Kjøbenhavns Ildebrand lagdes i Aske, udgjorde 15,470 rd. i Kroner, men Aar 1731, da Bygningen igjen var opført, var den atter formindsket til 10,336 rd. 71 sk. Efter den Tid er den stadigen tiltaget. Den blev i Aaret 1743 omsat til Kurant, og alle Udbetalinger skete derefter i denne Myntfort istedetfor som tidligere i Kroner. Da Rigsbankanordningen udkom i Aaret 1813, udgjorde Kapitalen 33,350 rd. D. K. og omsattes til 32,975 rb. S. V. Efterat der i Aaret 1816 var til en afdød Efors Bo blevet udbetalt hans Tilgodehavende paa flere Aars Regnskaber, 1342 rb. 55 sk., gik Kapitalen ned

*) Findes, men med mange Fejl, i Hofmanns Samling I. S. 93 ff., rigtigere derimod i Badens Universitets-Journal II. S. 145 ff.

til 31,632 rb. 41 sk. Paa den under 20de April 1837 approberede Fortegnelse over Legatkapitalerne er den opført med 32,285 rb. 52 sk., hvilket Beløb den endnu udgjør. Herunder ere dog indbefattede 300 rb. der af Justitsraad Uldal ere indbetalte til et Stipendium.

Kollegiet ejer saaledes for Tiden en Kapital der nominelt er større end den som Stifteren havde tiltænkt Kollegiet; thi denne var, efter Fradrag af de for Bygningen bestemte 8,000 rd., ikkun 25,200 rd. i Kroner eller 26,775 rd. Kurant. Dog er Kollegiet ikke istand og har heller aldrig tidligere været fuldkommen istand til at udrede de i Fundationen bestemte Udbetalinger. Dette er en Følge af Bygningsudgifternes Størrelse. Stifteren antog, at Bygningsudgifterne ej alene kunde afholdes af Renten af 4,000 rd. Kroner eller 4,250 rd. Kurant, hvortil kunde føjes de til Lønning for Portneren bestemte 200 rd. i Kroner eller 212 rd. 48 sk. Kurant, men at endog Noget vilde blive tilovers til Fremvært, ved Hjelp af hvilken flere Stipendiepladser kunde oprettes; men af denne Afdelings Renter har Intet kunnet oplægges, og med Hensyn til den nedsatte Rentefod, den lettere Myntfort og de forhøjede Skatter, er det langtfra, at Renterne af det tilsvarende Beløb i Rigsbankpenge ere tilstrækkelige til de omnevnte Udgifter. Disse medgaae fornemmeligen til Bygningens Vedligeholdelse, Skatter og Portnerens Løn, og have i de sidste 10 Aar været følgende:

1834	rb. 484. 55 sk.		Fra forrige Side	rb. 2968. 54 sk.	
1835	— 603. 14 -		1840	— 560. 74 -	
1836	— 415. 82 -		1841	— 475. 51 -	
1837	— 398. 6 -		1842	— 509. 77 -	
1838	— 700. 27 -		1843	— 469. 10 -	
1839	— 366. 62 -			ialt rb. 4983. 74 sk.	
	Er rb. 2968. 54 sk.				

altsaa i Gjennemsnit aarligen omtrent 500 rb., hvortil komme 8 rb. aarligen som i lang Tid, uden at dertil har kunnet findes nogen Hjemmel, ere udbetalte til Pedellerne og ikke kunne henføres til nogen af Stiftelsens øvrige Afdelinger. Om Kollegiets Bygning kan antages nu at være bragt i saa god Tilstand, at nogen Nedsættelse i disse Udgifter kan forventes, er et Spørgsmaal.

Stipendiet til Studenterne har aldrig ganske naaet den i Fundationen bestemte Størrelse. I Aarene 1721—1751 og 1818—1823 standsede endog Stipendieuddelingen. Dog udgjorde det i Aarene 1752—1766, da der erholdtes 5 pCt. eller $4\frac{1}{2}$ pCt. Rente, over 40 rd. Kur. og er i Aarene 1780—1812 udbetalt med 40 rd. til hver Alumnus, foruden Inspektors Tillæg. For Tiden er det 30 rb., ifølge Konsistoriums Skrivelse af 27de August 1831, og desuden faaer Inspektor, som efter Fundatsen skal have $\frac{1}{3}$ mere end hver af de øvrige, et Tillæg af 11 rb. Stipendiekapitalen 16,000 rd. i Kroner udgjør 17,000 rd. Kurant, og naar disse omsættes Daler for Daler til Rigsbankpenge, udgjør Renten $3\frac{3}{4}$ pCt. 667 rb. 48 sk., som skulde fordeles saaledes, at Inspektor fik $\frac{4}{49}$ eller 54 rb. 43 sk. og hver af de øvrige Alumner $\frac{3}{49}$ eller 40 rb. 80 sk. aarlig. Men at forhøje Stipendiet til dette Beløb, vil muligen end ikke kunne skee naar Stiftelsens Gjeld til Kommunitetet i Anledning af den i Aaret 1837 foretagne Ombygning, hvorved 8 ny Pladser indrettedes, er betalt, og forinden vil neppe det nuværende Stipendium kunne forhøjes.

Rejsestipendiet udbetales siden 1837 med 120 rb. om Aaret. Kapitalen, 3000 rd. i Kroner, udgjør 3187 rb. 48 sk. Kurant og Renten $3\frac{3}{4}$ pCt. af et lige Beløb i Rigsbankpenge er 119 rb. $49\frac{1}{2}$ sk. Den ubetydelige Forskjel mellem denne Rente og det Beløb som udbetales bør neppe komme i Betragtning, og at Rejsestipendiet erlægges med dets fulde i Fundationen bestemte Størrelse, medens det andet Stipendium derimod udbetales med et ringere Beløb, lader sig udentvivl vel forsvare paa Grund af den meget lange Tid i hvilken Rejsestipendiet i forrige Aarhundrede (1706—1716, 1720—1751) er bleven oplagt, i hvilken Henseende bemærkes, at det vel efter Fundationens 1ste Post § 7 er tilladt at indeholde det almindelige Stipendium, naar dette er nødvendigt til Bygningens Indrettelse, men at Bestemmelsen neppe kan antages at angaae Rejsestipendiet, der omhandles i Fundationens 5te Post.

Uagtet de Midler som Universitetet modtog vare langtfra tilstrækkelige til fuld Udbetaling af de bestemte Stipendier, begyndte man dog strax 1702 at udbetale til Professorernes Distributs den fulde Rente 5 pCt. af 1300 rd. i Kroner, nemlig 65 rd. aarlig, og til Eforus ligeledes Renten 5 pCt. af 700 rd. i Kroner, nemlig 35 rd. om Aaret, og Beløbene bleve fra Aar 1744 omsatte til Kurant, saa at Professorerne erholdt aarligen 69 rd. 6 sk. og Eforus 37 rd. 18 sk. Kurant. Hertil har man, idetmindste hvad den almindelige Distributses Andel angaaer, haft Hjemmel i Stifterens Testament af 27de November 1691, hvori der tillægges Professorerne 1300 rd. og bestemmes, at „de strax for alle Andre skulle nyde Renten og Kapitalen, eftersom de fra Begyndelsen skulle have Umage med at distribuere Øvenskrevne", og Grunden synes at føre til samme Resultat med Hensyn til den Eforus tillagte Rente. Da man senere ikke længere fik 5 pCt., bleve de omhandlede Udbetalinger nedsatte, men man har da begaaet den Fejl, at beregne Renten af 1300 rd. Kurant og 700 rd. Kurant, uagtet disse Legatkapitaler vare skjænkede i Kroner og i Aaret 1743 rigtigen vare omsatte til 1381 rd. 24 sk. og 743 rd. 72 sk. Kurant. I Aarene 1818—1825 er Intet udbetalt til Professorernes Distributs og i Aarene 1815—1825 Intet til Eforus. Fra 1826 ere disse Udbetalinger igjen begyndte, men ere indskrænkede til hvad man har anseet for det Halve af hvad der tilkom de omhandlede Kontoer, og Universitetsdirektionen havde, i Anledning af en Forestilling af den nuværende Kvæstor Etatsraad Bang og Kammerraad Svendsen, i Skrivelse af 14de Nov. 1837 tilkjendegivet, at Samme ansaae det for rettest, at indtil Kollegiet opnaaer en bedre økonomisk

Forfatning, ikkun det Halve af den fundatsmæssige Distributs til Professorerne udbetales. Denne Bestemmelse blev imidlertid givet paa en Tid da Kollegiet ikke alene ejede langt mere end det har modtaget, men ogsaa nominelt mere end der var tiltænkt samme, og da Professorerne, som ovenfor oplyst, skulle nyde deres Renter forlods fremfor alle Andre, burde formentligen disse Udbetalinger, der udgjorde fra 1836 af til Professorernes Distributs 20 rb. 86 sk., og fra 1837 til Eforus 10 rb., strax forhøjes idetmindste til det Halve af Renten af 1381 rb. 24 sk. og 743 rb. 72 sk. Da denne Rente, $3\frac{3}{4}$ pCt., udgjør 51 rb. $76\frac{2}{3}$ sk. og 27 rb. $85\frac{1}{2}$ sk., burde ialtfald til Professorernes Distributs indtil videre betales 25 rb. 86 sk. og til Eforus 13 rb. 91 sk., og det syntes i høj Grad billigt, at man strax forhøjede Honoraret til Eforus, som Universitetsdirektionens Skrivelse af 14de November 1837 (jfr. Aarbogen f. 1837 S. 107 og f. 1838 S. 115) ikke angaaer, til den fulde Rente 27 rb. $85\frac{1}{2}$ sk., om man end vilde udsætte Forhøjelsen for Professorernes almindelige Distributs indtil Kollegiets Gjeld til Kommunitetet er afbetalt.

Med Elers Kollegium er forenet et eget Stipendium, stiftet af Justitsraad og Højesteretsadvokat Uldal ved Gavebrev af 16de Juni 1791 (Badens Univ. Journal II S. 158—159). Kapitalen er indbetalt med 300 rb. og Renten skal tilfalde „Stiftelsens ældste Alumnus som studerer Lovkyndighed, Politik eller Økonomi". Da Kollegiet kun led et ubetydeligt Tab i Anledning af Pengenes Omskrivning til Rigsbankpenge, kan man vel antage, at Kapitalen er gaaet over til Rigsbankpenge Daler for Daler, og Stipendiet burde i saa Fald udbetales med $3\frac{3}{4}$ pCt. Rente af 300 rb., eller med 11 rb. 24 sk. aarlig, istedetfor at det siden 1830 kun er udbetalt med 10 rb. om Aaret. At dette Uldalske Stipendiums Kapital skiltes fra Kollegiets almindelige Kapital og fik sin egen Konto i Kvæsturens Legatprotokol, maatte udentvivl ansees for rigtigst.

Efter at have i Anledning heraf hørt Kollegiets Eforus, vedtog Konsistorium, i sit Møde af 10de April, at det med Kollegiet forbundne **Uldalske Stipendium** udbetales med 11 rb. 24 sk. aarlig, som Renten à $3\frac{3}{4}$ pCt. af 300 rb., hvorhos Kvæstor blev anmodet om at foranstalte, at bemeldte Stipendiums Kapital, som et særeget med Kollegiet forbundet Legat, skilles fra dettes almindelige Kapital og gives sin egen Konto i Legathovedbogen; at der til Professorernes Distributs, fra 1844 Aars Begyndelse og indtil videre, betales 25 rb. 86 sk., som udgjør det Halve af Renten af den Professorerne tillagte Kapital 1381 rb. 24 sk.; og at til Eforus fra samme Tid udbetales Renten af den for ham bestemte Kapital, 743 rb. 72 sk., med 27 rb. $85\frac{1}{2}$ sk.

— **Valkendorfs Kollegium.** Ogsaa ved dette Kollegium har Konsistorium, efter meddelte Bemærkninger og Forslag fra ovennævnte Professor, vedtaget Bestemmelser sigtende til at de fundatsmæssige Forskrifter igjen kunde sættes i Kraft.

Den Valkendorfs Kollegium af Stifteren ved Fundation af 16de Juli 1595*) skjænkede Kapital bestod oprindeligen af følgende Dele:

1) Hovedkapital	4000 rd.	Species.	
2) Fremværtkapital	2000 —	—	
3) Bibliothekets Kapital	100 —	—	
	6100 rd.	Species.	
4) Hertil kom	100 —	—	
som indkom mere paa de afgivne Gjeldsbreve, end der var gjort Regning paa, og ifølge de for Kollegiet under 24de Marts 1599 affattede Artikler, der af Stifteren ere stadfæstede, bestemtes som en Kapital hvis Renter skulde anvendes til Kollegiebygningens Vedligeholdelse.			
Tilsammen	6200 —	Species.	

Disse Kapitaler ere senere omsatte saaledes:

1) 4000 rd. Species til 4320 rd. i Kroner og disse til	4590 rd.	„	sk.	Kurant.		
2) 2000 — — - 2160 — dito	2295 —	„	-	—		
3) 100 — — - 108 — dito	114 —	72	-	—		
4) 100 — — - 108 — dito	114 —	72	-	—		
	7114 rd.	48	sk.	Kurant.		

Renterne af Hovedkapitalen paa 4000 rd. Sp. ere saaledes fordelte, at 30 rd. eller Renten 5 pCt. aarligen af 600 rd. Sp. tilfalde Professorerne, og 170 rd. eller Renten af 3400 rd. skulle efter Fradrag af de til Bygningens Vedligeholdelse medgaaende Omkostninger anvendes til Understøttelse for Kollegiets 16 Alumner, af hvilke Inspektor skal have en halv Gang mere end hver af de øvrige Alumner. Af de 2000 rd. Sp. som ere bestemte til Fremvært, eller af deres Renter, maa aldrig noget forbruges. Naar Renterne ved Oplag ere opvorede til 1000 rd., hvilket efter den i Fundatsen forudsatte Rentefod 5 pCt. er antaget at ville skee hvert 10de Aar, skulle de lægges til den øvrige Hovedkapital, og de Renter som efter den Tid vindes af slige oplagte 1000 rd. skulle deles saaledes, at Professorerne faae Renten af 100 rd. og

*) Hofmans Samling I. S. 50—73.

Alumnerne af 900 rd. Den Rentes Rente som midlertidigen kan faaes, medens Renterne af de 2000 rd. oppvore til 1000 rd., er tillagt Professorerne. Skulde Bygningen blive ødelagt ved Ildebrand, maa ligesaa lidet noget af forbemeldte Fremværtkapital eller dens Renter, som af Kollegiets øvrige Kapital, benyttes til Bygningens Istandsættelse, men denne skal igjen opbygges, forbedres og vedligeholdes af de Rentepenge som ere bestemte til Bygningens Vedligeholdelse og til Stipendium for Studenterne.

De ovenanførte Bestemmelser angaaende Anvendelsen af de forskjellige Dele af Kollegiets Kapitaler have ikke til alle Tider nøjagtigen været fulgte. Da Kollegiets Bibliothek er solgt ifølge kongelig Resolution af 17de Januar 1840, har det ingen videre Interesse, hvorvidt det til sammes Forøgelse bestemte ubetydelige Beløb er bleven anvendt overensstemmende med Fundationen. Den for Bogsamlingen indkomne Kjøbesum 310 rb. 77 sk. er efter kongelig Resolution af 24de Februar 1843 anvendt som Bidrag til Kjelderens Udgravning, hvilken har været anseet ønskelig for at holde Fugtighed fra Kollegiets Værelser.

Hvad der særligen har været henlagt til Bygningens Vedligeholdelse, Renten af 100 rd., har været aldeles utilstrækkeligt dertil. De øvrige Omkostninger til Bygningen have skullet afholdes af de Renter som ellers have været bestemte til Stipendium for Alumnerne, men da man nødigen har villet nedsætte dette Stipendium, har man oftere været i Forlegenhed for Penge til Bygningsudgifter. Flere Gange har man optaget Laan dertil (f. Ex. 1641—42, 1644—45) eller faaet Forstrækninger fra akademiske Fond eller Kommunitetet (f. Ex. 1777, 1817—18, 1834, 1835, 1843). Paa saadan Maade har man ikke ganske kunnet hjelpe sig efter Branden 1728 og 1795, og man har da mod Fundatsens udtrykkelige Forbud optaget og forbrugt af Kapitalen, Aar 1744 1500 rd. og Aar 1797—98 3656 rd. 18 sk., af hvilket sidste Beløb dog noget efterhaanden igjen er indkommet fra Brandkassen. Den anordnede Fremvært af Kapitalen er, paa mindre betydelige Uregelmæssigheder nær, gaaet frem efter Fundatsens Bestemmelser indtil 1678. I Aarene 1678—1703 er kun oplagt lidet over Halvdelen af det Beløb der burde have været gjort frugtbringende som Tilvært. I Aarene 1704—1734 og fra 1739—1760 har aldeles ingen Fremvært fundet Sted, og heller ikke siden Pengeforandringen i Aaret 1813.

Hvad der har været bestemt til Professorernes Distributs, er regelmæssigen forøget og rigtigen udbetalt indtil Aar 1681. Fra dette Aar af kom Beløbet til at udgjøre 72 rd. Sp. aarlig foruden Rentes Renten af Fremværtkapitalen, men denne Rentes Rente er paa Grund af et Tab som Stiftelsen havde lidt paa et Pant i Fyen (Lydinge Gaarde) bleven eftergivet for Aarene 1681—1701. Fra den Tid af ere til anførte Beløb 72 rd. Species eller 78 rd. i Kroner lagte som Rentes Rente 25 rd. i Kroner aarlig, og saaledes er til Distributsen udbetalt 103 rd. i Kroner om Aaret. Nogen senere Forøgelse af denne Sum har ikke fundet Sted, men derimod er den fra den Tid af da Indkomsterne bleve beskattede og Rentefoden senere nedsat, formindsket, idet man har betragtet den som Rente af et vist Beløb. At den Forøgelse som i Fundatsen forudsættes at blive en Følge deraf, at Hovedkapitalen tiltager ved Fremværtkapitalens Renter, ikke har kunnet indtræde i Mellemtiden fra 1702 og indtil Aar 1760, er naturligt, da, som ovenfor bemærket, i denne Tid saa godt som ingen Tilvært af Hovedkapitalen er skeet, men heller ikke har man, da man fra Aaret 1761 igjen begyndte at gjøre Oplæg til Hovedkapitalen, tænkt paa at forhøje det aarlige Beløb til Professorernes Distributs. At til denne ere fra Aaret 1701 indbetalte aarlig som Rentes Rente 25 rd., saalænge Stiftelsen erholdt for sig selv fulde 5 pCt. af sine Kapitaler, og siden forholdsmæssigen noget mindre, er ligeledes urigtigt, da ingen Rentes Rente indvandtes i de Perioder i hvilke Fremværtkapitalens Renter forbrugtes istedetfor at oplægges, og Rentes Renten naturligvis hvert Aar er forskjellig, eftersom Størrelsen af det Rentebeløb hvoraf den skal hæves, aarligen forandres. Fra 1701—1752 er til ommeldte Distributs indbetalt aarlig 103 rd. i Kroner eller 109 rd. 42 sk. Kurant, fra 1753 til 1766 98 rd. 48 sk. Kurant, fra 1767 indtil 1812 noget over 80 rd., fra 1813 af ere Indbetalingerne uregelmæssige, indtil de aldeles standse med Aaret 1819, da Professorerne i Aaret 1820 efter en Bemærkning i Regnskabsbogen skulle have indtil videre renonceret paa den dem tilkommende Distributs og Universitetsdirektionen ved Skrivelse af 14de November 1837 (Aarbog 1837 S. 106) har paa en Forestilling af den nuværende Kvæstor Etatsraad Bang og Kammerraad Svendsen tilkjendegivet, at Samme anseer det for rettest, at fremdeles ingen saadan Distributs finder Sted, saalænge indtil Kollegiet kommer i en bedre økonomisk Forfatning. Til at bringe Kollegiet i en saadan bedre Forfatning er endnu intet Skridt foretaget. Nogen Hjemmel for ommeldte Renunciation er forgjæves bleven eftersøgt i Konsistoriums Arkiv.

Under den samlede paa Kollegiets Navn nu staaende Kapital, for Tiden 20,695 rb. 75 sk. hvilket er overensstemmende med den af Kongen under 20de April 1837 approberede Fortegnelse (Aarbog for 1837 S. 122) indbefattes:

1) de ovenfor nævnte 4 Summer, til Beløb ialt	7114 rd. 48 sk. Kurant.
2) *) en Gave som Biskop F. Nannestad ved Gavebrev af 9de August 1760 har tillagt Kollegiet, til Gjengjeld for hvad han tidligere havde oppebaaret som Alumnus paa samme	432 — „ - —
3) *) en Gave som er skjænket Kollegiet tildels af samme Grund af Professor P. Holm ved Gavebrev af 3die Sept. 1760	228 — „ - —
Er	7774 rd. 48 sk. Kurant.

*) Nr. 2 og 3 se F. Badens Univ. Journal I. S. 114—117.

	Fra forrige Side	7774 rd. 48 sk. Kurant.
4)	Det Stampeske Legat, hvorom nedenfor skal tales nærmere, Disse ældre Kapitaler kunne udentvivl alle ansees omskrevne til Rigsbankpenge Daler for Daler, da Kollegiets Kapital dengang Pengeforandringen foregik var, det Stampeske Legat indbefattet, 22,152 rd., altsaa et Beløb i Kurantmynt der kun er 1456 rd. 21 sk. større end den nuværende Kapital i Rigsbankpenge. Antages denne Omskrivning, bliver	200 — „ - —
5)	den ved Oplæg af Renter indvundne Tilvækst	12721 — 27 - —
	Tilsammen	28695 rd. 75 sk.

Af ovennævnte Kapitaler har Stampes Legat sin egen Bestemmelse, og burde derfor adskilles fra Kollegiets Kapital, saa at det faaer en egen Konto i Kvæsturen paa samme Maade som nogle andre Kollegiet skjænkede Legater, der nedenfor skulle omtales.

Da Bibliotheket er solgt, syntes det rigtigst at henlægge sammes Kapital til Bygningens Vedligeholdelse, da det dertil bestemte lige Beløb er aldeles utilstrækkeligt. Samme Anvendelse kunde formentligen passende gives Nannestads og Holms Gaver, der uden Indskrænkning ere skjænkede Kollegiet, og de vilde da ikke blive at henregne til det Beløb af hvis Renter en Del skal tilfalde Professorerne. Den særegne Kapital for Bygningsudgifter vilde i saa Fald blive 889 rd. 48 sk.

Til Professorernes Distributs henhører af den oprindelige Hovedkapital 600 rd. Species eller 618 rd. Kroner og 688 rd. 48 sk. Kurant eller Rigsbankpenge. Til denne Distributs hører endvidere 100 rd. for hvert fulde 1000 rd. som Tilvæxten udgjør, og da denne er mellem 12,000 og 13,000 rd., blive 1200 rd. at henføre til Distributsens Kapital. Professorerne skulle altsaa have Indtægten af 1888 rd. 48 sk., hvilken Indtægt, Renten beregnet til 3¾ pCt., bliver 70 rd. 79 sk. aarlig.

Til den Kapital hvis Renter skulle uddeles som Stipendium til Alumnerne, efterat først Bygningens Vedligeholdelse er bekostet af samme, forsaavidt Omkostningerne dertil ikke kunne afholdes af Renterne af den Sum som særligen henlægges dertil, hører af den oprindelige Hovedkapital 3100 rd. Species eller 3672 rd. Kroner, og i Kurant eller Rigsbankpenge 3901 rb. 48. sk. Dernæst hører dertil Tilvækstkapitalen, med Fradrag af de til Professorernes Distributs hørende 1200 rb., altsaa 11,521 rb. 27 sk. Som Stipendium kan ifølge heraf uddeles Renten af 15,422 rb. 75 sk., dog med Fradrag af den Del af Renten som maatte behøves til Bygningsudgifter.

Stipendiet til Alumnerne har i Aarene 1731—1767 været noget over 30 rd. aarlig til hver, i Aarene 1768—1771 henimod 30 rd., 1772—1791 30 rd., 1792—1813, 1817—1818 33 rb., de øvrige Aar fra 1814 af mellem 20 og 30 rb. og navnligen siden 1827 28 rb. For alle 16 Alumner har Stipendiet med det Inspektor tilkommende Tillæg fra sidstnævnte Aar udgjort aarligen 468 rb. Hele Indtægten (3¾ pCt.) af Kollegiets egen Kapital, det Stampeske Legat fraregnet, har i de senere Aar været og er endnu 766 rb. 86 sk. Heraf har Kollegiet i de sidste 9 Aar haft et Overskud i Gjennemsnit af omtrent 100 rb.; thi ved Udgangen af Aaret 1833 skyldte det til Eforus 41 rb. 35 sk., men havde ved Udgangen af Aaret 1842 en Kassebeholdning af 562 rb. 84 sk., foruden 300 rb. som i 11te Decbr. 1839 vare blevne deponerede i Kvæsturen. Det Øvrige af Indtægten er anvendt til Bygningsudgifter, og disse have saaledes i de senere Aar i Gjennemsnit udgjort omtrent 200 rb. aarlig; men dette Beløb har dog egentlig vist sig at være utilstrækkeligt, da Kollegiet ikke har været i Stand til at udrede nogen extraordinær Udgift.

Naar de fundatsmæssige Oplæg og Udbetalinger til Professorernes Distributs igjen skulde begynde, blev det nødvendigt at nedsætte Stipendiet til Alumnerne, men dette Stipendium vilde dog kunne bestemmes til 24 rb. aarlig. Den nuværende Renteindtægt 766 rb. 68 sk. vilde da blive saaledes at fordele:

1)	Stipendium til 16 Alumner à 24 rb. og ½ Stipendieportion 12 rb. som Tillæg til Inspektor	396 rb.
2)	Aarligt Oplæg, Renten 3¾ pCt. af 2295 rb.	86 — 6 sk.
3)	Til Professorerne	70 — 79 -
4)	— Bygningsudgifter haves altsaa	214 — 1 -
	Tilsammen	766 rb. 86 sk.

Et lidet Tillæg til Bygningsudgifterne vil desuden indvindes fra Stipendiet til Alumnerne ved Vakancer i Kollegiepladserne.

Da Eforiet over Valkendorfs Kollegium er ikke lidet byrdefuldt, foreslog Prof. Scheel, at der, i Lighed med den Bestemmelse som i forrige Aar blev taget med Hensyn til Lilliendals Legat, maatte tillægges Eforus af den Professorernes Distributs tilkommende Andel Renten af 1000 rb. eller aarlig 37 rb. 48 sk.

For at Stiftelsens forskjellige Afdelinger i Fremtiden kunde holdes i Orden, burde der i Kvæsturen dannes en egen Bikonto for Fremværtens Renter. Til denne Bikonto vilde Eforus da aarlig have at indbetale 86 rb. 6 sk. Renten som indvindes paa denne Bikonto tilfalder Professorernes Distributs, hvorimod Kapitalen, naar den er opvoxet til 1000 rb., udgaaer af denne Bikonto og forenes med Hovedkapitalen.

Da Stiftelsen, som ovenfor bemærket, i den senere Tid har haft et aarligt Overskud af omtrent 100 rb., antoges den sidstnævnte Fremvæxt allerede i dette Aar at kunne tage sin Begyndelse. Indtægten for Professorerne (efter ovenstaaende Forslag til Eforus 37 rb. 48 sk. og til Distributsen 33 rb. 31 sk.) vilde først kunne indvindes efterhaanden som ny Alumner indkomme paa Kollegiet, da de nuværende udentvivl burde beholde de 28 rb. i Stipendium, dog vil den Landmaaler som nyder Pension af Kollegiet (Reskr. 26de Juni, 18de December 1761, 10de Juni 1763) ikke kunne gjøre Fordring paa mere end 24 rb., saasnart Stipendiet for alle de øvrige Alumner kun har denne Størrelse.

Med Valkendorfs Kollegium ere forbundne følgende Legater:

1) Statsminister Stampes Legat ifølge Gavebrev af 7de August 1790*), stort 200 rb. Renten tilfalder den Alumnus som er Inspektor. Den har siden Aaret 1827 kun været udbetalt med 5 rb., men burde udentvivl ansættes til og for Fremtiden udbetales med 7 rb. 48 sk. aarlig. Til Legatet burde, som ovenfor foreslaget, af Kollegiets Kapital udlægges 200 rb. og for samme dannes en egen Konto i Kvæsturens Legatprotokol.

2) Prof. Obelitz's Legat ifølge Gavebrev af 13de Februar 1797**), oprindeligen stort 200 rd., omskrevet til 98 rb. 95 sk. Renten er tillagt den ældste Alumnus paa Kollegiet. Den er siden Aaret 1827 udbetalt med 5 rb., men udgjør kun 3 rb. 60 sk. aarlig.

3) Professor Riisbrighs Legat ifølge Testament af 18de Nov. 1805, konfirmeret under 26de April 1809***), oprindeligen stort 500 rd., omskrevet til 321 rb. 50 sk. Renten skal deles lige mellem de 2 Alumner som næst Inspektor ere de ældste paa Kollegiet. Den er siden 1827 udbetalt med 14 rb., men udgjør kun 12 rb. 6 sk. om Aaret.

4) Professor Jens Smiths Legat ifølge Gavebrev af 6te September 1812†), oprindeligen stort 400 rd., omskrevet til 88 rb. 33 sk. Renten er tillagt en Mediciner, i Mangel af en saadan en Alumnus som studerer Physik, Kemi og Mathematik, og hvis heller ikke en saadan findes paa Kollegiet, den værdigste blandt de øvrige Alumner, hvilken skal vælges af Konsistorium. Renten har fra 1827—1831 været udbetalt med 3 rb., fra 1832 af med 2 rb. aarlig, men udgjør 3 rb. 30 sk.

Foruden at Renten af alle disse Stipendier er beregnet til et urigtigt Beløb, hvilket naturligvis for Fremtiden burde rettes, er ogsaa en Unøjagtighed bevirket derved, at man, naar et Stipendium er bleven ledigt, og den ny Stipendiat ikke er udnævnt strax derefter, har afdraget denne en forholdsmæssig Del af Stipendiet for den Tid Pladsen har været ledig. Et saadant Afdrag i Renten maatte egentligen bevirke et Oplæg til Kapitalen, men dette er dog aldrig skeet, og slige Afdrag burde for Fremtiden udentvivl ganske bortfalde, uden at det dog heraf var en Følge, at lignende Afdrag ikke kunne finde Sted i de Understøttelser som tildeles Alumnerne af selve Stiftelsens Formue. Hvad Obelitz's og Riisbrighs Legater angaaer, havde de ommeldte Afdrag imidlertid bevirket, at Fejlen med Hensyn til Rentebetalingen er noget formindsket.

At berigtige denne Feil for Fremtiden ved at opgjøre en ny Status for hvert Legat vilde være vanskeligt, da man maatte gjennemgaae de reviderede og deciderede Regnskaber for en lang Aarrække, men det syntes saa meget mindre nødvendigt, som Fejlen, naar alle Legaterne sammenregnes, bliver meget ubetydelig, og da i det Væsentlige kan antages at have bestaaet i en urigtig Fordeling. Saaledes udgjør

for Stampe's Legat den aarlige Rente	7 rb. 48 sk,	men i Rente er udbetalt	5 rb.
— Obelitz's — — — —	3 — 60 -	— - — — - —	5 —
— Riisbrigh's — — — —	12 — 6 -	— - — — - —	14 —
— Smith's — — — —	3 — 30 -	— - — — - —	2 —
	26 rb. 48 sk.		26 rb.

Hele Forskjellen bliver saaledes kun 48 sk. om Aaret.

Efter at have herover indhentet Betænkninger saavel fra Kollegiets nuværende som fra den sidst fratraadte Eforus, besluttede Konsistorium i sit Møde den 13de Juli:

A. med Hensyn til den samlede paa Kollegiets Navn staaende Kapital af 20695 rb. 75 sk., eller efter Fradrag af de 200 rb., der, som nedenfor anført, ville være at udlægge til det Stampeske Legat, 20495 rb. 75 sk.:

at den nærværende Renteindtægt af Stiftelsens Kapitaler, 766 rb. 86 sk., bliver at fordele saaledes

1. Stipendium til 16 Alumner à 24 rb. og ½ Stipendieportion, 12 rb., som Tillæg til Inspektor . . . . . 396 rb.
2. aarligt Oplag, 3¾ pCt. af 2295 rb. . . . . 86 — 6 sk.
3. til Professorerne . . . . . 70 — 79 -
   hvoraf 37 rb. 48 Sk. tillægges Eforus, 33 rb. 31 sk. tilfalder Distributsen.
4. til Bygningsudgifter Resten . . . . . 214 — 1 -

766 rb. 86 sk.

*) Findes i Badens Univ. Journal IV. S. 141. **) Engelstofts Univ. og Skole-Annaler for 1809 I. S. 40, 232. ***) Engelstofts Ann. for 1809 I. S. 230. †) Engelstofts Annaler for 1812 S. 243 ff.

dog at den heraf følgende Nedsættelse af Stipendiet, som for Tiden udgjør 28 rb. for hver Alumnus, kun skal skee successive som ny Alumner indkomme, og vil som Følge heraf Indtægten til Professorerne muligen først efterhaanden kunne indvindes, hvorimod Oplaget af de 86 rb. 6 sk. der blive at indbetale i Kvæsturen, hvor en egen Bikonto vil blive oprettet for samme, formentligen allerede i dette Aar kan begynde.

B. Med Hensyn til de med Kollegiet forbundne særegne Legater:

at 200 rb. af Kollegiets Kapital udlægges til det Stampeske Legat, hvorfor dannes en særegen Konto i Kvæsturens Legatprotokol;

at Renten af dette Legat til Kollegiets Inspektor for Fremtiden bliver at udbetale med 7 rb. 48 sk. aarlig, af Obelitzes til den ældste Alumnus med 3 rb. 60 sk., af Riisbrighs til de to næstefter Inspektor ældste Alumner med 12 rb. 6 sk. og af Smiths til en Mediciner med 3 rb. 30 sk., istedetfor som hidtil i endel Aar med resp. 5 rb., 5 rb., 14 rb. og 2 rb.;

at Regnskabet for disse Legater vel fremdeles kan forbindes med Stiftelsens Regnskab, men at dog Renten for hvert enkelt Legat særlig optages under Indtægten, og under Udgiften anføres, hvorledes de ere udbetalte.

Det bemærkes, at da Kollegiets Eforus kort før denne Bestemmelse blev taget havde indbetalt i Kvæsturen til Forrentning 400 rb., medens efter den ny Bestemmelse kun 86 rb. 6 sk. aarlig bliver at indsætte til Fremvæxt, har Konsistorium resolveret, at hin Sum bliver indtil videre indestaaende som Depositum.

Det er ovenfor anført, at det Obelitzske Legats Kapital udgjorde 98 rb. 95 sk., og den aarlige Rente 3 rb. 60 sk.; beregnet til 3¾ pCt., vilde Renten udgjøre 3 rb. 68 sk.; men et Beløb af 2 rb. 14 sk. af hin Kapital havde hidtil henstaaet ufrugtbringende som kontant Beholdning. Ved en Skrivelse af 27de August har imidlertid Konsistorium underrettet Eforus om, at sidstnævnte Beløb nu er blevet rentebærende, saa at det aarlige Stipendium kommer til at udgjøre 3 rb. 68 sk.

— De Finckske Legater. Ved Gavebrev af 6te Januar 1619 skjænkede Professor Thomas Finck det medicinske Fakultet til Stipendium 2200 rd. Species, hvilken Gave af hans Sønner og Svigersønner forøgedes til 3000 rd. Species, hvorefter hans Børneborn forfattede en Fundation for Stipendiet under 11te Marts 1681*). Renten af 2000 rd. Species er bestemt til Rejsestipendium for „en dygtig Person som studerer Medicinam og Philosophiam", Renten af 700 rd. Species skal uddeles til „6 hæderlige og lærde Personer eller Studiosis her paa Akademiet", og af Renten af de 300 rd. skulde 16 rd. Sp. (idet Rentefoden er forudsat at være 6 pCt.) „undes Facultatis medicæ Professoribus og Medico Doctori seniori in Facultate Philosophica med Decano Facultatis artium", og de 2 rd. „blive til dens Disposition og smaa Udgifter som har cistam medicam i Gjemme". Kapitalen er udentvivl, ligesom andre ældre Universitetslegater, omsat til Kroner og derefter til Kurant, nemlig til 3240 rd. i Kroner eller 3442 rd. 48 Sk. Kurant. Den udgjør nu, ifølge den af Kongen under 20de April 1837 approberede Fortegnelse, 5506 rb. 43 sk. Forøgelsen er skeet ved Oplag. Anledningen til disse Oplag kan vel ikke nu tilstrækkeligen oplyses, da den ældre Legatprotokol er brændt under Bombardementet i Aaret 1807, men de maae dog udentvivl, idetmindste for den største Del, ansees bevirkede derved, at Rejsestipendiet til forskjellige Tider ikke har været bortgivet (s. Baden anf. St.), eller er bleven udbetalt med et for lidet Beløb. Fra Aaret 1807, til hvilket den nuværende Legatprotokol gaaer tilbage, ere Indbetalinger skete til Kvæsturen i hvert Aar indtil 1815, fremdeles i 1816—20, 1825, 1828, 1830—34 og 1836. Intet Rejsestipendium har været indbetalt i Aarene fra Juni 1810 til samme Tid 1815. I de foregaaende Aar er det udbetalt med 80 rd., fra 1815 til 1826 med aldeles forskjellige Beløb, fra 1827 til 1837 med 120 rb., 1838 med 160 rb., 1839 med 135 rb. 9 sk., 1840—43 med 130 rb.

Ved at meddele de forestaaende Oplysninger, foreslog Professor Scheel, at Konsistorium, til hvem det ved Fundatsen er overdraget at paasee at den overholdes, vilde give en fast Regel om, med hvilket Beløb de forskjellige Udbetalinger skulle skee, hvorved vilde være at iagttage, at der disponeres over den hele Rente, da Oplag ikke skulle finde Sted. Kunde det antages, at Kapitalens hele Forøgelse hørte til Rejsestipendiet, vilde for de 6 Studenter ikkun haves 700 rd. Species d. e. 756 rd. Kroner

*) Den findes tilligemed Gavebrevet i Badens Universitets-Journal VII S. 73—78.

eller 803 rd. 24 sk. i Kurant eller Rigsbankpenge, og for Professorerne 300 rd. Spec. d. e. 324 rd. Kron. eller 344 rd. Kur. eller Rbp., af hvilke tvende Beløb Renten vilde være at udbetale med 3¾ pCt. Men da det dog er muligt, at ogsaa disse to Afdelinger af Legatet have Ret til at nyde Godt af Kapitalens Forøgelse, lod det sig vel forsvare, at lade de for 6 Studenter bestemte 42 rb. og de for Professorer bestemte 18 rb., uagtet de ere givne under Forudsætning af 6 pCt. som Rentefod og denne nu kun er 4 pCt., gaae over til lige nominelle Beløb i Rigsbankpenge. Bifaldtes dette, vilde enhver af de 6 Studenter aarligen erholde 7 rb., enhver af de 4 Professorer 4 rb., den som har cista medica 2 rb., og Rejsestipendiet blive 146 rb. 46 sk., hvorved den hele Rente à 3¾ pCt., 206 rb. 46 sk., udkommer. Enhver af de 6 Studenter har siden 1838 faaet aarligen 9 rb., tidligere 7 rb., og enhver af de 4 Professorer siden 1838 5, men tidligere 4 rb.

Efter at have indhentet Eforus' Erklæring over dette Forslag, vedtog Konsistorium i sit Møde af 10de April, at der indtil videre med Hensyn til Fordelingen af det ommeldte Legat forholdes paa den Maade, at Rejsestipendiet bestemmes til 146 rb. 46 sk., at der tillægges Enhver af de 6 Studenter aarlig 7 rb., Enhver af de 4 Professorer 4 rb., og den som har cistam medicam i Gjemme, 2 rb.

— Det Buchwaldtske Legat. Lignende Regulering af dette Legat har fundet Sted, efter Forslag af den oftnævnte Professor.

Professor i Medicinen Etatsraad Baltzer Johan Buchwaldt skjænkede ved Testament af 17de Jan. 1763 4000 rd. til et Stipendium for medicinske Studerende, for hvilket under 3die Juni 1785 er forfattet en Fundats*). Den halve Del af Renten gives til en medicinsk Studerende, som aarlig faaer 75 rb. eller Renten 3¾ pCt. af det Halve af den oprindelige Kapital. Den anden Halvdel af Renten skal enten anvendes paa samme Maade, eller oplægges indtil en medicinsk Kandidat kan som Rejsestipendium erholde 600 rb. i 2 Aar, saa at han aarlig nyder 300 rb. For Tiden udgjorde Stiftelsens rentebærende Kapital 7757 rb. 89½ sk. og var paa den under 20de April 1837 allernaadigst approberede Fortegnelse opført med 7307 rb. 89½ sk. Kapitalens Forøgelse er bevirket derved, at dels Rejsestipendiet i længere Tid aldeles ikke har været uddelt, og at man dels har oplagt Renten i længere Tid end der behøvedes for at 600 rb. i 2 Aar, hvert Aar med det Halve, kunde udbetales som Rejsestipendium. Da en saadan Tilvæxt af Kapitalen, hvorved end ikke for de enkelte Stipendiater bevirkes nogen Fordel, syntes at være stridende mod Fundatsen, foreslog Professor Scheel, at et vist bestemt Beløb normeres som fast Legatkapital, og at der i den Tid Renten oplægges meddeles Eforus fra Kvæsturen Oplysning om, hvormeget det Oplagte med Rente udgjør, for at derefter en Stipendiat kan udnævnes saasnart det saaledes Oplagte med Rente udgjør, i Forbindelse med Renten for de 2 Aar i hvilke Stipendiet nydes, 600 rb. Som fast Stipendiekapital syntes passende at kunne bestemme 7700 rb., hvoraf de 5700 rb. ansees at henhøre til Rejsestipendiet.

I denne Anledning, og efter at have modtaget Erklæring fra Legatets Eforus, besluttede Konsistorium i sit Møde den 22de Maj, at det Buchwaldtske Stipendiums Kapital, for Tiden 7757 rb. 89½ sk., bestemmes til en fast Kapital af 7700 rb., saaledes at 2000 rb. udgjør den Del af Stipendiet hvoraf Renten 3¾ pCt. skal gives til en medicinsk Studerende, som aarlig faaer 75 rb., og at Resten, 5700 rb., udgjør Rejsestipendiet, hvis Renter indtil videre ville være at oplægge hvert 3die Aar, for at derefter i hvert af de to følgende Aar 300 rb. kunne udbetales som Rejsestipendium. Og vil det overskydende Kapitalbeløb 57 rb. 89½ sk. være at opføre som en Rejsestipendiet tilhørende Rentebeholdning**).

— Det Stampeske Rejselegat. Ogsaa ved dette Legat har Professor Scheel, som sammes Eforus, foranlediget nedenstaaende Bestemmelse af Konsistorium, hvorved dets Kapital og Anvendelse er nærmere reguleret.

Statsminister H. Stampes Enke indbetalte ifølge sin Mands Villie i Aaret 1790 til Universitetet 3000 rd., hvis Renter skulde anvendes som Rejsestipendium for en

---

*) Findes i Engelstofts Univ. og Sk. Ann. 1812 S. 57—63.

**) Af denne Bestemmelse, at al Renten skal anvendes til Rejsestipendier à 600 rb. og Intet oplægges, vil, da Renten udgjør noget over 200 rb., nemlig 213 rb. 72 sk., følge, at Opsamlingsaaret undertiden, navnligen hver 4de eller 5te Gang, vil blive unødvendigt og bortfalde, idet der efter hvert Triennium vil være en aarlig vorende Beholdning tilstede.

juridisk Kandidat, og 200 rd., hvis Rente tilfalder Stipendiets Eforus. Rejsestipendiet skal enten forenes med et andet saadant Stipendium, eller Renten oplægges indtil den naaer den Sum at en Student dermed kan udkomme i 3 Aar paa Rejser. Stifterinden udnævnte ingen Stipendiat førend i Aaret 1796. De imidlertid opvorede Renter, omtrent 600 rd. (615 rd. 83 sk.) *), forøgede hun med 400 rd. og bestemte ved Skrivelse af 11te Oktober 1796, at Renten af begge disse Summer skulde oplægges til Kapitalens Tilvækst. Saadant Oplag har ikke altid fundet Sted, hvorimod Kapitalen er betydeligt forøget derved, at i det lange Mellemrum fra 11te Juni 1801 til 11te December 1834 intet Rejsestipendium har været uddelt. I Kvæsturen havde Stiftelsen for Tiden indestaaende 9988 rb. 58 sk., men deraf vare 1192 rb. 45 sk. indbetalte Renter der oplægges til Rejsestipendium, igjen 8796 rb. 13 sk. Det syntes rigtigst, at der gaves en fast Regel angaaende Hovedstolens Forøgelse ved Hjelp af de ovennævnte Tilvækstkapitalers Renter, i hvilken Henseende Eforus foreslog, at Hovedstolen for Tiden bestemtes til 8800 rb., at til sammes Forøgelse aarlig indbetales Renten af 1000 rb., og at den øvrige Rente, med Fradrag af Efori Andel og hvad der tilkommer Universitetskontoret for Administrationen, indbetales som Rejsestipendium eller opsamles dertil.

Disse Forslag bifaldt Konsistorium ved sit Møde den 1ste Maj.

— De Lassonske Legater. Da Eforus for disse Legater, Professor Scharling, havde gjort Konsistorium opmærksom paa, at uagtet den kongelige Resolution af 8de September 1837 (se Aarb. 1837 S. 114) havde foreskrevet, at det samlede Legats Formue skulde fordeles imellem begge de enkelte Legater, Rejsestipendiet og Understøttelseslegatet for en Studerende fra Randers lærde Skole, i Forhold til ethverts oprindelige Størrelse, vare dog begge Legater opførte under Et i Legathovedbogen, og henstillet til Konsistorium, hvorvidt det maatte være nødvendigt at heri skete en Forandring, overensstemmende med bemeldte kongelige Resolution, besluttede Konsistorium, efter at have fra Kvæstor indhentet Erklæring og Oplysning om begge Legaters nuværende Størrelse, at en Adskillelse af dem skulde foretages, hvorved Rejsestipendiet blev at tillægge 9021 rb. 31 sk. og det mindre Legat 308 rb. 57 sk., nemlig 300 rb. i rentebærende Kapital og 8 rb. i kontant Beholdning.

— *Appendix Collegii Medicæi* eller Borchs Legat for tvende Ripensere. Med Hensyn til Uddelelsesmaaden af dette Legat er foretaget en Forandring ifølge et derom af Konsistorium fremsat Andragende, forauledigt ved en Skrivelse fra Universitetets Rektor Prof. Scheel. Der var heri gjort opmærksom paa, at en Afvigelse fra Fundatsen for det af Stifteren af Collegium Mediceum, Oluf Borch, oprettede Legat for 2 skikkelige og lærde Personer af Ribe Skole formentligen fandt Sted med Hensyn til Legatets Udbetaling, idet Renten, der skulde nydes i 2 Aar i Skolen og i 1 Aar ved Universitetet, efter Regnskabsbogen hvert Aar var bleven udbetalt til Ribe Skole, og saaledes ikke syntes at komme Nogen tilgode efterat han er bleven Student.

Den ovennævnte af O. Borch ved Testament af 4de Oktober 1689 skjænkede Kapital, der udgjorde 600 rd. i Kroner eller 637½ rd. Kur., var ved Omskrivning gaaet over til sidstnævnte Beløb i Rigsbankpenge, og Renten, à 3¾ pCt., var stedse med 23 rb. 87 sk. bleven indbetalt fra Legatets Eforus til Skolens Kasse, i de seneste Aar gjennem den almindelige Skolefond, hvorfra den oversendtes til Skolen i Forbindelse med de aarlige Tilskud til Skolens egne Fornødenheder. Disse Renter vare derefter beregnede til Indtægt for Skolens Stipendiefond i Forbindelse med dennes øvrige Indtægter, der udgjøre omtrent 506 rb., det Hele saaledes 530 rb. aarlig, hvilken Sum ifølge de hvert Aar indkommende Oplysninger om samtlige i Skolen værende Disciples Trang og Værdighed uddeles i de foreskrevne Portioner paa 50, 35 og 20 rb. som Stipendier til dem, hvoraf efter Omstændighederne Noget udbetales dem strax og Resten, der næsten altid udgjør den største Del, stundum det Hele, oplægges for dem indtil deres Dimission, ved hvilken Tid de, overensstemmende med Forordningen 7de November 1809, modtage en Trediedel af Oplaget, og de to Trediedele, som indsendes til den almindelige Skolefond, udbetales dem i deres første akademiske Aar, forsaavidt de ikke ved deres Forhold gjøre sig uværdige dertil, i hvilket Tilfælde Beløbet overgaaer til den ved allerhøjeste Resolution af 19de November 1830 oprettede Fond af hjemfaldne Oplagspenge.

*) Jfr. Baden Univ. Journ. IV. S. 140—41.

Ifølge heraf havde det vel ikke hidtil været iagttaget, at nogen Discipel særligen var denomineret til at nyde det Borchske Legat under sin Skolegang i eller efter sin Dimission fra Ribe Skole; men naar det bemærkes, som ogsaa af Legatets Eforus var erindret, at det dels ikke er vist, at Fundator ved de Udtryk i Testamentet: „paa salig Magister Longomontani Maneer" ogsaa har sigtet til den Bestemmelse i Fundatsen for det Longomontanske Legat, at Stipendiet skulde tillægges Vedkommende „foruden hvad ham ellers saavelsom sine æqualibus kan udimidlertid med Rette tilkomme", dels maa indrømmes, at Direktionen, selv om saadan Bestemmelse var givet, kunde lempe de øvrige Stipendieportioners Størrelse efter Hensynet til, om Disciplene tillige nøde Godt af andre Legater, forekom det Direktionen, ogsaa med Hensyn til Gjenstandens Ubetydelighed, at der ved den hidtil trufne Foranstaltning ikke var skeet nogen saadan Afvigelse fra Legatets Bestemmelse, at Disciplene, hvis Tarv Fundator har villet fremme, derved kunde ansees forurettede.

Konsistorium vedblev imidlertid, da det ved denne Fremgangsmaade ikke kan iagttages, at de som i 2 Aar have nydt Legatet i Skolen, nyde det et tredie Aar ved Universitetet, sit Ønske, at Legatets Renter maatte afsondres fra Stipendiefondens Revenuer, hvoraf vilde være en Følge, at det ved den særlige Udnævnelse til dette Legat bør iagttages, at det kun bortgives til saadanne Disciple som efter to Aars Forløb kunne dimitteres til Universitetet, hvor Renten for det 3die Aar, istedetfor som hidtil at indbetales til Direktionen, vil blive distribueret til Stipendiaterne selv af Eforus. Direktionen troede ikke at burde modsætte sig dette af Konsistorium yttrede Ønske om en med Fundatsens Bogstav mere overensstemmende Anvendelse af bemeldte Legat, og tilskrev derefter under 19de Oktober Skolens Eforat om at foranstalte det Fornødne i Overensstemmelse med det Foranførte.

— Følgende Forandringer i Eforierne for de forskjellige Legater ere i 1844 foregaaede:

Under 2den Februar udnævnte Konsistorium Professor Petersen til Eforus for det **Skulesonske Legat** (Aarb. 1843 S. 62);

under 1ste Maj Professor Scheel for det **Liliendalske Legat** istedetfor Prof. Algreen-Ussing;

under 12te Juni Prof. Bornemann for det **Schou-Bechmannske Legat** (Aarb. 1843 S. 60).

Den 23de December har Konsistorium konstitueret Professor Larsen til Eforus for de Bingske, Thottske og Liliendalske Legater, i Professor Scheels Sygdom.

Den sædvanlige Udsigt over Anvendelsen af de enkelte Legater, saavelsom over Kommunitets- og Regensalumner m. v., vil findes længere nede under Afdelingen II.

I Henseende til de Konsistoriums Patronat underlagte **Frue og Trinitatis Kirker** her i Staden er et ikke uvigtigt Spørgsmaal bleven afgjort, nemlig angaaende de disse Kirker tilhørende Midlers Forhold til den akademiske Fond.

I Anledning af at Frue Kirkes gamle Kapellanbolig var bleven solgt ved Auktion den 9de Februar 1843 for en Kjøbesum af 9200 rb. (se Aarb. f. A. S. 29 f.), og at Kirken paa samme Tid var bleven istand til af sine Midler at gjøre en mindre Sum frugtbringende, opstod det Spørgsmaal, om det burde paalægges Kvæsturen at besørge Kirkens Midler udsatte til Forrentning mod Pant i faste Ejendomme, og akademiske Fond paabyrdes noget Ansvar for, at det modtagne Pant til enhver Tid afgiver betryggende Sikkerhed for de saaledes udsatte Kapitaler. Konsistorium antog, at det ligefrem maatte paaligge Kvæsturen at sørge for Frugtbargjørelsen af de Frue og Trinitatis Kirker tilhørende Kapitaler, og paaberaabte sig herfor, at det maatte ansees utvivlsomt, at det fra Universitetets ældre Tider har været Reglen, at ikke blot dets egne Midler og de til samme skjænkede Legatkapitaler, men ogsaa andre med samme forbundne Stiftelsers, navnligen Kirkernes Kapitaler, ere blevne bestyrede samlede i den saakaldte Kvæstur, hvorom ogsaa findes flere udtrykkelige Bestemmelser i Universitetslovgivningen. Navnligen indeholder Universitetsfundatsen af 31te Marts 1732 § 85 udtrykkeligen, at Universitetets Kvæstor eller Rentemester (som da var en af Professorerne) „skal have alle Legatorum og Kirkernes Kapitaler under Forvaltning, og med Professorernes Samtykke udsætte dem paa Rente, samt aflevere den aarlige Rente til vedkommende Ephoros og Kirkeværger". Som Følge heraf inde-

stode i forrige Aarhundrede betydelige Vor Frue og Trinitatis Kirker tilhørende Kapitaler i Kvæsturen, jfr. Hoffmanns Fundatssamling IX. S. 10 og 133, og Prokantsler Jansons Skrift om Universitetets Midler S. 32 og 37, og da iærdeleshed Frue Kirkes Midler vare af betydelig Storrelse, blev det endog ved Rskr. af 3die Decbr. 1784 § 2 paalagt denne Kirke at udrede et aarligt Bidrag af 100 rd. til Bestridelse af de forøgede Udgifter ved den da iværksatte forandrede Indretning af Kvæsturen, hvilket extraordinære Bidrag dog bortfaldt da ved Reskript af 2den Okt. 1801 en Procentafgift blev paalagt alle i Kvæsturen indestaaende Kapitaler, med Undtagelse alene af Bornepenge. De ommeldte Kirkerne selv tidligere tilhørende Kapitaler ere vel for største Delen ved senere Begivenheder ophørte at existere, men der indestaae dog endnu i Kvæsturen endel Kapitaler som tilhøre Trinitatis Kirke og de med samme forbundne Stiftelser, og hvad Frue Kirke angaaer, har indtil den allernyeste Tid dens brandlidte Præsteboligers Kapital været forvaltet af Kvæsturen, saavelsom ogsaa dens Bygningsfond samt Rente- og Afdragsfond. Overhovedet er der ved de nyere Bestemmelser vel skeet Forandring i Henseende til Bestyrelsesformen, men aldeles ikke gjort nogen Indskrænkning i, hvilke Midler der skulle forvaltes under samme, hvorfor ogsaa Resolutionen af 2den December 1836 § 3 og 5 udtrykkeligen skjelner imellem den akademiske Fonds egne Midler og Legat-Kapitalerne „og de Universitetet ikke direkte tilhørende Fonds". Det forekom derfor Konsistorium utvivlsomt, at Værgerne for Frue og Trinitatis Kirker, naar disse erholde nogen Kapital som skal frugtbargjøres, ere ikke blot berettigede men endog forpligtede til at aflevere samme til Kvæsturen, for at den derfra kan udsættes. Dette er ogsaa ved enkelte Lejligheder endnu i de seneste Aar erkjendt og bragt i Anvendelse, saasom ved Afleveringen til og Modtagelsen i Kvæsturen af den Kapital som Stivelsefabrikant Christensens Enke for nogle Aar siden betingelsesvis skjænkede som et Legat til Frue Kirke. Da derhos slige Kirkerne tilhørende Kapitaler upaatvivlelig høre til dem hvis Udsættelse og Opsigelse ifølge kongel. Resol. af 22de Decb. 1837 § 3, jfr. Resol. 2den Decb. 1836 § 3 og 5 samt Kvæstors Instrux § 6, skal skee med Konsistoriums Samtykke, kunde der vistnok ikke med Hensyn til disse Kapitaler blive Spørgsmaal om Ansvar for den akademiske Fond, undtagen forsaavidt saadant Ansvar endnu paaligger bemeldte Fond for de før 1837 udsatte Kapitaler.

I en Kvæstor af Konsistorium affordret yderligere Erklæring bemærkede denne, at der gives tvende Klasser af fremmede Universitetets Administration undergivne Midler, som bestyres paa tvende ganske forskjellige Maader. Der gives nemlig en Klasse af Midler som bestyres under Et med den akademiske Fonds Formue, saaledes at denne indestaaer for alt Tab i Anledning af disse Kapitalers Udlaan og tilsvarer Renten fra den første Termin efter Indbetalingen, uden Hensyn til om Kapitalerne til den Tid virkelig ere udsatte eller ikke. Dette er Tilfældet med alle de Umyndiges Midler. Den anden Klasse af hine Midler holdes aldeles afsondrede fra den akademiske Fonds egen Formue og udlaanes særskilt efter Konsistoriums Resolution, saaledes at vedkommende Institutter, under Forudsætning af at Bestemmelserne i Reskriptet af 7de Februar 1794 og Forordningen 7de Juni 1827 og den øvrige Lovgivning om slige Midlers Udlaan ere iagttagne ved Udlaanene, selv maae lide hvad Tab der opstaaer ved at de pantsatte Ejendomme paa Grund af forandrede Konjunkturer kunne falde saaledes i Værdi, at de ikke længere afgive fornoden Sikkerhed. Hertil henføres Legaternes Kapitaler og de med Legatmassen sammenstillede særegne Fonds. Kvæstor var vel tilbøjelig til for sit eget Vedkommende med Konsistorium at antage, at de Kjøbenhavnske Kirkers egne Midler som blive at udlaane kunne henregnes til de sidstnævnte med Legatmidlerne sammenstillede separate Fonds, men han fandt dog Spørgsmaalet tvivlsomt, idet der for den modsatte Mening blandt Andet lod sig anføre: a. at Universitetets Patronatsforhold til Kirkerne er et tutelarisk Forhold, som er analogt med det tutelariske Forhold til de til Universitetsgodset hørende Umyndige; b. at det ej er at formode, at Resolutionen af 2den December 1836 angaaer Kirkernes egne Midler, eftersom det kongelige danske Kancelli ej er hørt forinden denne Resolution afgaves, uagtet samme fører et Overopsyn med alle Kirkers Midler som eje sig selv, hvilket Universitetet navnligen har maattet erkjende og undergive sig ved Realisationen af Præsteboligerne, og var det saameget rimeligere, at man ved at omhandle Bestyrelsen af de separate Fonds i 1836 ej tænkte paa Udsættelsen af Kirkernes egne Midler, da der paa den Tid ingen Udsigt var til at disse fik egne Midler at udsætte, medens de med Kirkerne forbundne Legater efter det tidligere be-

staaende Retsforhold betragtedes lige med alle andre Universitetets Bestyrelse undergivne Legater; c. at det er usandsynligt, at Kirkerne skulle savne $\frac{1}{16}$ Del af Renteindtægten af disse Midler ved Afgivelse af $\frac{1}{4}$ Procent til Universitetskontoret, aldenstund en slig Udgift saa saare let kunde undgaaes ved at disse Midler, som andre Kirkers Midler, naar de eje sig selv, blive at udsætte af Kirkens Værger under vedkommende Overovrigheds Kontrol.

Det var af disse Grunde, at Kvæstor havde foreslaaet, at al Risiko for at den akademiske Fond i sin Tid kunde gjøres ansvarlig for mulige tilfældige Tab paa Kirkernes af Kvæsturen og Konsistorium udsatte Prioriteter fjernedes derved, at man lod Kirkernes Værger udsætte disse Midler, ligesom de iøvrigt berigtige Kirkernes Regnskabsvæsen, oppebære disses almindelige Indtægter og navnligen administrere Frue Kirkes Gods og Tiender. Konsistorium havde nu vel antaget det aldeles klart, at Kirkernes egne Midler allerede efter de nu gjeldende Bestemmelser skulde i Et og Alt betragtes som Legatmidler, altsaa bære Kvartprocentafgiften og udsættes af Kvæstor i særegne Aktiver med Konsistoriums Approbation, uden nogen Garanti af den akademiske Fond; men da det var tvivlsomt, om denne Anskuelse i sin Tid af Kancelliet og i fornødent Fald af Domstolene vilde blive anerkjendt som rigtig, og den akademiske Fond saaledes ved at handle efter sin Anskuelse kunde udsættes for en ikke ubetydelig Risiko, udbad han sig, at det opstaaede Spørgsmaal maatte forelægges Direktionen, for om fornødent at forhandles med Kancelliet. Med Hensyn til de af Konsistorium omhandlede faktiske Forholde tilføjede Kvæstor, at Frue Kirkes Bygnings- samt Rente- og Afdragsfonds ved specielle kongelige Resolutioner ere blevne henlagte under Kvæsturens særegne Bestyrelse, og at deres Midler derhos skulle anbringes i kongelige Obligationer. Forhandlingerne om Præsteboligernes Assurancekapitaler bleve ej blot affattede paa den Basis, at Universitetet var pligtigt til at indestaae for disse Kapitaler med Rente og Rentes Rente fra 1809 til 1835, fordi de vare blevne paa en urigtig Maade omsatte af Konsistorium tilligemed Universitetets egne lignende Kapitaler, men Præsteboligernes Kapitaler bleve ogsaa erkjendte at burde frigaes for den alle omskrevne Legatkapitaler ved kongelig Resolution paalagte Reduktion af $20\frac{1}{3}$ Procent, saa at den akademiske Fond overtog en særegen Garanti for samme, afvigende fra hvad der ved kongelige Resolutioner var bestemt om Legaternes Ret imod Universitetet. Der kunde maaske netop i de berørte Forhandlinger om Præsteboligernes Assurancekapitaler søges et Argument for, at Universitetet havde overtaget sig en særegen Garanti for Kirkernes egne Midler, naar Konsistorium uden nærmere Forhandling med Kancelliet tiltog sig definitiv Raadighed over disse Midlers Udsættelse. Iøvrigt vidstes ikke, at Kirkerne for Tiden havde egne Midler indestaaende i Kvæsturen, men vel en Mængde med samme forbundne Midler, der imidlertid altid havde været betragtede som Legatmidler, og i det Hele ogsaa vare legerede Midler.

Det kongelige danske Kancelli, hvis Betænkning over Spørgsmaalet derefter af Direktionen blev indhentet, tilkjendegav i Skrivelse af 6te Juli 1843, at da Direktionens Patronatsforhold til de omtalte Kirker er tutelarisk, og disses Midler ej ere omtalte eller kunne, efter hvad der var oplyst, formodes at være indbefattede i den citerede allerhøjeste Resolution af 2den December 1836, saalidet som at være optagne paa den i § 5 i bemeldte allerhøjeste Resolution nævnte Fortegnelse over Legaternes og de separate Fonds Midler, der skulde forelægges Hans Majestæt, antog Kancelliet, at de omhandlede Midler maatte behandles paa samme Maade som er anordnet med Hensyn til Umyndiges Midler. Iøvrigt, bemærkede Kancelliet, talede stor Billighed for at Kirkerne fritoges for Administrationsgebyr, hvilket ogsaa er Tilfældet med Hensyn til de under Magistratens Patronat hørende Kirker, hvis Midler forvaltes under Overformynderiet.

I en senere Skrivelse af 13de April 1844 udviklede Konsistorium, efter Opfordring fra Direktionen, yderligere de Grunde af hvilke det antog, at de omhandlede Kirkemidler i den omspurgte Henseende maatte blive at behandle paa samme Maade som Universitetets Legatmidler. Efter den tidligere, indtil Aaret 1836 gjeldende, Universitetslovgivning var det, efter hvad Konsistorium bemærkede, aldeles utvivlsomt, at Kirkernes Midler skulde behandles paa samme Maade som de under Universitetet henhørende Legatmidler, og der kunde i de ny administrative Forskrifter, som i bemeldte Aar emanerede, ikke paavises nogen Bestemmelse hvorved den omtalte Regel skulde være bleven forandret. Vel havde Kancelliet bemærket, at Kirkernes Midler ej ere omtalte, eller kan, efter hvad der er oplyst, formodes at være indbefattede under den

allerhøjeste Resolution af 2den December 1836, saalidet som at være optagne paa den i § 5 i bemeldte Resolution nævnte Fortegnelse over Legaterne og de separate Fonds, der skulde forelægges Hans Majestæt; men Resolutionens Indhold giver, saavidt Konsistorium skjønnede, ingen Anledning til denne Formodning, og ej heller er der noget oplyst som virkelig kunde understøtte samme. Resolutionens § 5 skjelner nemlig imellem „den akademiske Fonds Kapital" og „samtlige Legater og de Universitetet ikke direkte tilhørende Fonds"; og da denne Bestemmelse maa præsumeres at have den fornødne Fuldstændighed, eller at omfatte alle de Kapitaler som efter Lovgivningen henhøre under Kvæsturens Forvaltning, syntes intet klarere, end at de omhandlede Kirkemidler maae henføres under den Klasse der betegnes med „Legaterne og de Universitetet ikke direkte tilhørende Fonds", og de for denne Klasse givne Regler; thi det sidstanførte generiske Udtryk passer netop aldeles paa bemeldte Kirkemidler, hvorimod disse ingenlunde kunne henregnes til den akademiske Fond. Hvad angaaer Indholdet af den i Resolutionen loco citato nævnte Fortegnelse over „samtlige Legater og særlige Fonds", der blev approberet af Hans Majestæt, da er denne Fortegnelse ikke affattet i den Hensigt at afgjøre, hvilke Midler der skulle henregnes til „Legaterne og de særlige Fonds"; men den skulde kun vise, hvor stort et Beløb disse Fonds virkelig havde indestaaende i Kvæsturen ved Udgangen af 1836, og den Omstændighed, at der paa samme ikke fandtes Kirkemidler opførte, fordi der tilfældigvis ingen saadanne paa den Tid indestode i Kvæsturen, kunde saaledes vistnok ingenlunde afgive noget Argument imod, at disse Midler, naar de senere indkom i Kvæsturen, skulde behandles efter de Regler der ere givne om „Legaterne og de særlige Fonds". Men denne Fortegnelse syntes derhos endog at afgive et afgjørende positivt Argument for denne Mening, idet den virkelig har optaget flere Kirkerne tilhørende Fonds som paa den Tid indestode i Kvæsturen. Saaledes ere paa samme opførte de Penge der tilhørte Frue Kirkes brandlidte Præsteboliger, fremdeles de Trinitatis Kirkes Skole og Fattige tilhørende Kapitaler, og endelig adskillige Kirken selv af Private skjænkede Kapitaler, saasom Bramsens, Dons's, Klou's og Lystrups Legater. Vel have de fleste af disse Kirkerne tilhørende Kapitaler en særegen Bestemmelse, saa at Kirkerne ikke kunne raade saaledes over dem, som over de af dem selv opsparede Midler; men foruden at Renterne af adskillige af disse Kapitaler dog tilfalde Kirkerne til fri Anvendelse, synes enkelte af de vedkommende private Dispositioner end ikke at udelukke en saadan Anvendelse af selve Kapitalen til Kirkens Fordel, om saadant skulde findes tjenligt, se t. Ex. Konfirmationen 2den Juni 1824 og 19de Oktober 1832 i Reskriptsamlingen. Og overhovedet er det klart, at samtlige disse Kapitaler ikke direkte tilhøre Universitetet, men ere givne til og tilhøre de vedkommende Kirker, og deres Optagelse paa den omhandlede Fortegnelse synes alene forklarlig under den Forudsætning, at Kirkernes Midler ialmindelighed vare at henregne til de omspurgte „Legater og særlige Fonds".

Forsaavidt Kancelliet, som en Grund for at Kirkernes Midler bør behandles paa samme Maade som „de Umyndiges" Midler, havde paaberaabt sig, at Universitetets Patronatsforhold til Kirkerne er „tutelarisk", var det allerede af Kvæstor med Føje erindret, at der herved intet kan bevises, da det samme netop ogsaa gjelder om de Konsistoriums Bestyrelse undergivne særegne Legater. Disse Stiftelser ere ogsaa i retlig Henseende at betragte som Umyndige, og det er derhos klart, at de efter deres Natur som kunstige Retssubjekter og deres særegne Bestemmelse netop henhøre til den samme Klasse af Umyndige som Kirkerne og de med disse forbundne Legater til Skoler og Fattige, saa at, hvis Sagen ikke kunde afgjøres efter de omtalte udtrykkelige Lovforskrifter, Analogien af hvad der er foreskrevet om Behandlingen af Universitetets Legatmidler ligger meget nærmere med Hensyn til Behandlingen af de Universitetets Kirker tilhørende Midler, end Analogien af hvad der er bestemt om de virkelig umyndige Personers Midler som modtages i Kvæsturen. Reskriptet af 2den Oktober 1801, der ophævede den Frue Kirke ved Reskript af 3die December 1784 paalagte særegne Afgift til Kvæsturen, og derimod indførte en almindelig Procentafgift af „alle i Kvæsturen indestaaende Kapitaler", har ogsaa udtrykkeligen kun undtaget herfra: „Børnepenge", under hvilket Udtryk Kirkernes Kapitaler slet ikke kunne indbefattes, og hermed stemmer ganske den senere Resolution af 28de Oktober 1825, hvorved denne Afgift blev forhøjet. Det kan derhos bemærkes, at de nysmeldte Reskripter af 3die December 1784 og 2den Oktober 1801 ere emanerede igjennem selve det kongelige danske Kancelli, paa den Tid Universitetet var sammes

Overbestyrelse undergivet, og det synes saaledes, at Kancelliet dengang har anseet det for ganske naturligt og billigt, at Kirkernes Midler indbefattedes under den almindelige Regel om Universitetets Legatmidler i Modsætning til de virkelige Umyndiges Midler. Revisionen af Regnskaberne for disse sidste blev ogsaa, i Henhold til Forordningen af 25de Juli 1817 § 2, i Aaret 1820 inddraget under Kancelliet, jfr. Kancelliskrivelse af 6te Januar 1820, hvorimod Regnskaberne for Frue og Trinitatis Kirkers Indtægter og Udgifter stedse ere blevne reviderede og deciderede paa samme Maade som Regnskaberne for Universitetets Legatmidler, og navnligen har man anseet det for afgjort, at Forskrifterne i Resol. af 2den December 1836, og de dertil knyttede nyere Bestemmelser om Efori- eller Legatregnskabernes Revision og Decision, ogsaa maatte gjelde om bemeldte Kirkeregnskaber.

Skjønt Konsistorium i Henhold til det saaledes Anførte vedblivende maatte være af den Formening som det tidligere havde yttret angaaende Bestyrelsen af de omhandlede Kirkemidler, vilde det dog efter Omstændighederne, og med særdeles Hensyn til den ringe Gjenstand hvorom der handledes, Intet have imod, at Universitetet, hvis dette af Direktionen ansaaes billigt, frafaldt sin Ret til Procentafgiften af de Kirkerne umiddelbart tilhørende Kapitaler som optages i Kvæsturen.

Ved at meddele Kancelliet hvad saaledes af Konsistorium var udviklet, erklærede Direktionen, at Den fremdeles maatte vedblive den Formening, at de oftnævnte Kirkemidler maae bestyres efter Reglerne for Legatmidler, saa at Universitetet ikke kan overtage sig større Ansvar for Kapitalernes Konservation og Frugtbargjørelse, end der paaligger det med Hensyn til Legatmidlerne, men ingenlunde det særegne Ansvar som paaligger Universitetet med Hensyn til de under dets Bestyrelse henhørende Umyndiges Midler. Som Følge heraf ansaae Direktionen sig ikke bemyndiget hverken til at indrømme, at saadant Ansvar paalægges Universitetet, eller til paa dettes Vegne at renoncere paa den Kirkemidlerne, under Forudsætning af at de behandles som Legatmidler, overensstemmende med allerhøjeste Resolution af 28de Oktober 1825 paahvilende Kvartprocentafgift til Universitetskvæsturen.

Ved Skrivelse af 10de Oktober 1844 tilmeldte derefter Kancelliet, at Samme efter Omstændighederne ikke fandt tilstrækkelig Anledning til at modsætte sig, at Kirkernes Midler bestyres paa den foreslaaede Maade.

— En forøget Indtægt have begge Kirkerne erholdt derved, at **en ny Kontrakt** er bleven oprettet med Stadens Bedemænd **angaaende de Kirkerne vedkommende Ligkjørseler.** Allerede i en meget lang Række af Aar, første Gang saavidt bekjendt i 1772, havde paa Kirkernes Vegne været oprettet Kontrakt med Bedemændene, hvorved disse forpligtede sig til at anskaffe og holde de fornødne Ligvogne og dermed at besørge alle Lig fra begge Sognene bortkjørte mod en aarlig Forpagtningsafgift. En saadan Kontrakt var paa 20 Aar oprettet under 1ste Januar 1799, hvilken senere fornyedes paa andre 20 Aar fra 1ste Januar 1819,*) og den var saaledes med Aaret 1838 udløbet. Da man herpaa var bleven opmærksom, bemyndigedes begge Kirkers Værger i 1841 af Konsistorium til at foranstalte det Fornødne. Bedemændene, som havde staaet i den Formening, at Kontrakten var gjeldende saalænge den ikke fra en af Siderne blev opsagt, udbade sig nu en lignende Fornyelse af samme, som den i 1819 foregaaede. Under de paa samme Tid førte Forhandlinger angaaende Begravelsesvæsenet her i Staden antoges det imidlertid for hensigtsmæssigst at lade Sagen beroe; men da det ved de senere Forhandlinger om nysnævnte Gjenstand oplystes, at Ligkjørselen under de nuværende Forholde afgiver en ikke ubetydelig Indtægt, som det ikke kunde ansees forsvarligt fremdeles at lade gaae over i

*) En i denne Anledning opstaaet Retstrætte mellem Konsistorium og Admiralitetet paa Holmens Kirkes Vegne blev i Aaret 1832 paadømt i Universitetets Favør. Da der nemlig i Aaret 1710 var oprettet en kongelig konfirmeret Forening mellem Konsistorium og Bremerholms Kirke, hvorefter denne skulde være ene berettiget til at holde Ligvogne til de Lig som med saadanne henførtes til Vor Frue og Hellig-Treforldighedskirker, hvilken Forening skulde staae ved Magt saalænge Universitetets Kirker selv ingen Ligvogne holde, paastode Vedkommende at den ovennævnte Kontrakt med Bedemændene maatte ansees som stridende mod Holmens Kirkes Ret ifølge nysnævnte Forening, og anlagde i den Anledning Sag, hvilken fik det ovenanførte Udfald, idet Hof- og Stadsretsdom af 2den April 1832, hvilken ikke blev appelleret, antog at der var vundet Hævd paa den Ret der var Gjenstand for Kontrakten med Bedemændene, og frifandt Universitetet for Holmens Kirkes Tiltale.

Bedemændenes Hænder, medens det paa den anden Side under de ovennævnte Omstændigheder ikke syntes raadeligt allerede nu at lade Kirkerne selv overtage Kjørselen, ansaaes det for rigtigst at fornye Kontrakten indtil videre, men saaledes at den med en kort Frist kunde opsiges, og mod en forhøjet Afgift. Efter dertil af Konsistorium meddelt Bemyndigelse afsluttede Værgerne derefter under 30te December 1843 en ny Kontrakt med Stadens Bedemænd, hvorefter Forpagtningen fornyedes fra 1ste Jan. 1844 indtil den med et halvt Aars Varsel fra en af Siderne opsiges, og hvorefter der erlægges i Afgift

af 20 rb.	Ligvognen	hver	Gang	6 rb.		istedetfor	som	hidtil	1 rb.	32 sk.
- 10 —	—	—	—	3 —		—	—	—	1 —	32 -
- 8 —	—	—	—	2 —		—	—	—	1 —	„ -
- 5 —	—	—	—	1 —	32 sk.	—	—	—	1 —	„ -
- 2 —	—	—	—	„ —	48 -	—	—	—	„ —	„ -

saaledes at Betalingen gjelder for de hele Frue og Trinitatis Kirke nu tillagte Sogne, og erlægges ligesaavel af de Lig der begraves paa Assistenskirkegaardene, som af dem der begraves her i Staden. Indtægten af bemeldte Forpagtning anslaaes til 250 rb. for et Aar for begge Kirker.

Ved Skrivelse fra Direktionen af 5te Marts 1844 blev den anførte Kontrakt approberet.

— En Forandring er foregaaet i Henseende til **Kantorens Forretninger og Lønning ved Frue Kirke og denne Betjents Udnævnelsesmaade.**

I et i Begyndelsen af Aaret indgivet Andragende anholdt Stiftsprovst Tryde om, at et Bidrag til Frue Kirkes Kantors Løn, hvilken hidtil var udredet alene af Kirkeskolen, maatte for Fremtiden tilskydes af Kirken, imod at Kantorens Tjeneste i Kirken udvidedes til de kirkelige Forretninger som forefalde umiddelbart efter Søndags- og Fredags-Gudstjenesten, saavelsom til Skriftemaalet om Fredagen ved en mulig Forandring af Fredagstjenesten. Den akademiske Værge understøttede dette Andragende og formente, at et Tillæg af 100 rb. aarlig vilde være passende. Ved at bemærke, at Kirken, om fornødent gjordes, vilde kunne overtage Udredelsen af denne Udgift, yttrede han, at Midlerne til at udrede den, saavidt skjønnedes, ligge nær forhaanden. Da nemlig, som bekjendt, Metropolitanskolen under Navn af „Kantorat-, Succentorat- og faste Degnepenge" oppebærer af Frue Kirke og flere af Hovedstadens Kirker meget betydelige Indtægter, ligesom under Navn af „Degnepenge" en betydelig Del af den kirkelige Afgift som opkræves i Menighederne, mod en forholdsmæssig aldeles ubetydelig Godtgjørelse til Kirkeskolerne, og da Frue Kirke alene udreder 120 rb. aarlig til Metropolitanskolen, syntes det indlysende ubilligt, at Kirken skal vedblive at bære Byrden af en saadan Afgift, naar den trænger til Midler til at ophjelpe den kirkelige Sang, og han androg derfor, ved at foreslaae det omhandlede Tillæg til Kantorens Løn, tillige paa, at der maatte søges udvirket Fritagelse for Frue Kirke for den omhandlede Afgift. Konsistorium som heri var aldeles enigt, indstillede derefter, at der fra Begyndelsen af 1844 at regne maatte udredes 100 rb. aarlig af Frue Kirke som Bidrag til Kantorens Lønning, mod at der paalægges ham den ovennævnte udvidede Forpligtelse, og mod at Kantortjenesten ikke besættes uden at Kirkeskolens Kuratel har indhentet Konsistoriums Samtykke til det trufne Valg; samt at der udvirkes Fritagelse for Kirken for den hidtil under Navn af Kantorat-, Succentorat- og faste Degnepenge til Metropolitanskolen udredede Afgift.

Efterat Direktionen havde tilstillet Kancelliet Sagen og ogsaa fra sin Side udtalt sig anbefalende om Forslaget, dog med Undtagelse af den sidstnævnte Del af samme, der gik ud paa at Kirken skulde fritages for den anførte Afgift til Metropolitanskolen, da Direktionen kun under den Forudsætning kunde give sit Samtykke hertil, at der kunde paavises Midler hvorved Skolen kunde blive skadesløsholdt, men i modsat Fald paa det Bestemteste maatte modsætte sig, at Skolen skulde miste nogensomhelst af de den lovligen tilkommende Indtægter, tilmeldte Kancelliet under 23de April, at Det, efter at have brevverlet med Biskoppen over Sjællands Stift, bifaldt, at Kantoren ved Frue Kirke tilstaaes fra dette Aars Begyndelse et aarligt Tillæg af 100 rb. Sølv af Kirken, saaledes at han er pligtig til, efter nærmere Anvisning at lede Sangen i Kirken saavel ved som efter enhver Gudstjeneste, hvad enten samme holdes paa Hellig- eller Søgnedage; og at Kantortjenesten i Fremtiden bliver at besætte efter Overenskomst mellem Kirkeskolens Kuratel og Konsistorium, saaledes at Kirkeskolens Kuratel har

at foreslaae den der ansees skikket til Ansættelse som Kantor, men derefter til Valget bør indhente Konsistorii Samtykke. Skulde Enighed i Henseende til Postens Besættelse ej paa denne Maade kunne opnaaes, bliver Spørgsmaalet at afgjøre ved Kancelliets Resolution.

— I Anledning af et til det kongelige danske Kancelli indkommet Andragende fra Præsterne ved Trinitatis Kirke, om at der ved Kirken maatte ansættes endnu en ordineret Kateket, forlangte bemeldte Kollegium sig Direktionens Betænkning meddelt med Hensyn til et ved denne Lejlighed fremsat Forslag, at de 150 rb. som af Klokkeren ved Trinitatis Kirke aarligen svares til Universitetets Bygningsfond kunde anvendes som Bidrag til en saadan Katekets Lønning. I denne af Direktionen efter Brevverling med Konsistorium afgivne Betænkning var blandt andet bemærket, at da Trinitatis Kirke forhen har været en Universitetet tilhørende Studenterkirke, som i sin Tid uden noget Vederlag blev overladt Byen til Sognekirke, saaledes at Universitetet forbeholdt sig Patronatet, har denne Kirkens Nexus med Universitetet formentligen foranlediget Henlæggelsen af en Klokkerembedet ved Kirken paalagt Afgift til Universitetets Bygningsfond, hvorhos dog maa vel mærkes, at denne Afgift ingenlunde kan ansees som nogen virkelig Indtægt for Universitetet, da de ved Kirken ansatte Præster og Kirkebetjente, uagtet Kirken ikke længere tilhører Universitetet, men er overladt til Kommunen, dog ifølge kongelig Resolution af 11te Januar 1839 have beholdt den dem forhen tillagte betydelige Andel af Universitetets Examensindtægter, hvilket saaledes af Universitetet afgivne Beløb langt overstiger fornævnte Afgift af Klokkerembedet, saa at Universitetet i Virkeligheden har en aarlig Udgift til Kirken. Det kunde saaledes ikke med mindste Skin af Billighed forlanges, at Universitetet til et det uvedkommende Øjemed skulde renoncere paa dets utvivlsomme Ret til denne eneste Indtægt af Kirken, og derimod vedblive at udrede fornævnte Bidrag til Præsternes og Kirkebetjentenes Lønning.

Da Kancelliet senere havde forlangt Underretning om, naar og ved hvilken Resolution det var paalagt Klokkerembedet ved Trinitatis Kirke at udrede de ommeldte 150 rb. til Universitetets Bygningsfond, blev det ved at gaae tilbage i Konsistoriums Arkiv fundet, at denne Afgift er, efter Konsistorii Andragende til den daværende Universitets-Patron (Grev J. L. Holstein), som tillige var Oversekretær i det kongelige danske Kancelli, bleven Klokkerembedet paalagt i Aaret 1760, og da den senere er bleven stadfæstet ved allerhøjeste Resolutioner, idet den navnligen ved en gjennem Direktionen erhvervet kgl. Resolution af 15de November 1817 blev for den daværende Klokker nedsat til 100 rb. aarlig, og ved de for Vedkommende udfærdigede og kongelig konfirmerede Bestallinger, hvori Forpligtelsen er indført, ligesom Afgiften er optaget paa de allernaadigst approberede Budgetter og Normalreglement, maatte Universitetet antages deri at have fuldgyldig Hjemmel for oftnævnte Afgift.

Konsistoriums Skrivelse af 15de Maj 1759, hvorved Afgiften blev foreslaaet, hvilken er temmelig kurios, meddeles her in extenso, den lyder saaledes:

Deres Højgrevelige Excellence, Høje og Velbaarne Hr. Geheimeraad, Naadige Herre!

I Anledning af Deres Højgrevelige Excellences naadigste Skrivelse til Rector p. a. af Dato 29de April sidstleden, have vi tænkt at man kunde paalægge den tilkommende Klokker ved Trinitatis Kirke 150 rd. aarligen at svare af samme Embede, naar der først ved Deres Højgrevelige Excellence naadigst maatte forsikkres, at saadant Paalæg er os tilladt. Personen selv, som vi have valgt, nemlig Famulus Communitatis Jens Høysgaard, kan i det ringeste ikke besværge sig derover, siden han har tilbudet sig paa den Kondition at ville antage Klokkeriet. Men vi maae tillige underdanigst forestille, at Akademiet er til samme Pension saa trængende, at det umulig kan undvære den, da det haver adskillige Bygninger, saasom Auditoria, Consistorii-Huset, Anatomiæ Kammer o. f. s., der ere forfaldne og behøve megen Befordring, men hvortil vi ingen anden Fond vide at tage Udgifterne fra end denne. Og naar der bliver noget tilovers som til de aarlige Reparationer ikke maatte behøves, saa var det godt, ja fornødent, Residuum kunde erlægges til en Bygningskasse, hvoraf med Tiden baade et nyt Konsistorii-Huus kunde bygges og et Kammer til Universitetets Brevskaber, som vi nu af Mangel paa Rum ikke kunne have i den tilbørlige Orden, eller i den Stand, at naar vi skulle bruge noget deraf, vi da strax kunde finde det vi søge om, ej at melde om en Procurator-Stue, et Studenter-Carcer, m. v., som vi ogsaa højligen trænge til, og som vi altsammen af denne og kanskee flere saadanne Fonds ved Tidens Længde kunde forskaffe, til ikke liden Zirat og endnu mere Nytte for Universitetet. Men hvis vi ikke faae saadan Bygningskasse indrettet, hvoraf de fornødne Bekostninger bestrides, saa bliver vel aldrig noget af dette, hvor ønskeligt og fornødent det endog er, formedelst Mangel paa Penge, bragt i Stand. Vi

tvivle ingenlunde paa, at jo dette Forslag finder Deres Højgrevelige Excellences naadigste Bifald, allerhelst da Deres Højgrevelige Excellence selv haver merket endeel af disse Mangler og hørt os beklage at dertil ingen Fond havdes. Vi forblive med dybeste Ærbødighed

Høje og velbaarne Hr. Gehejmeraad, Naadige Herre, Deres underdanige Tjenere

Rector, Procancellarius og Professores

C. F. Munthe.

Kjøbenhavn, den 15de Maj 1759.

— De tvende med Frue Kirke forbundne Fonds, **Bygningsfonden** og **Rente- og Afdragsfonden**, have haft følgende Indtægter og Udgifter:

Bygningsfonden.

Indtægt.

Beholdning fra forr. A.		977 rb. 53 sk.
Halvdelen af Brændeafgiften		5632 — 73 -
Renter		924 — „ -
		7534 rb. 30 sk.

Udgift.

Til det Thorvaldsenske Museum	4000 rb. „ sk.	
Pension til en Tømmersvends Hustru	72 — „ -	
Konduktør og Regnskabsfører	180 — „ -	
Til Anbringelse af de Thorvaldsenske Basreliefs i Skriftestolene	281 — 94 -	
Andre Udgifter (Bankfolium m. m.)	42 — 44 -	
		4576 — 42 -
Beholdning		2957 rb. 84 sk.
Kapitalformuen var uforandret		23100 — „ -

Rente- og Afdragsfonden.

Indtægt.

Beholdning fra forr. A.	417 rb. 45 sk.
Halvdelen af Brændeafgiften	5632 — 73 -
Klubafgiften	4718 — 61 -
Ligafgiften	466 — 48 -
Renter af Kapitalen	160 — „ -
og af et i Statsgjeldskassen indsat Afdrag paa Laan	90 — 14 -
	11485 rb. 49 sk.

Udgift.

Renter og Afdrag paa de optagne Laan (herunder indbefattet den nysnævnte extraordinære Renteindtægt)	11881 rb. 2 sk.	
Andre Udgifter (Bankfolium, Brevporto)	42 — 10 -	
		11923 rb. 12 sk.
Underbalance		437 — 60 -
Kapitalformuen var uforandret		4000 — „ -
Kirkens Passiva, som ved Udgangen af 1843 havde udgjort		108788 rb. 91 sk.
vare ved de indbetalte Kapitalafdrag nedbragte til		101668 — 65 -

hvori dog ere indbefattede uaffordrede Afdrag og Renter til Beløb 183 rb. 43 sk.

Underbalancen antoges at kunne dækkes ved den større Indtægt som det formodedes, at Brændeafgiften i 1845 vilde indbringe.

I Henseende til **Universitetets Landsbykirker** er at mærke en Skrivelse fra Direktionen af 9de Marts, hvorved **Kvæstors Forhold til Konsistorium med Hensyn til disse Kirker er bleven nøjere bestemt.**

I en til Konsistorium indkommet Skrivelse havde Professor Clausen henledet dettes Opmærksomhed paa, at en Herløv Kirke tilhørende meget gammel Kalk og Disk var i det foregaaende Aar uden Kirkepatronatets Samtykke bleven afhændet til det oldnordiske Museum, hvilket han formente at maatte ansees som stridende mod Universitetets Patronatsforhold til disse Kirker, medens Kvæstor, som formente, at Universitetet ikke længere kunde betragtes som Patron men kun simpelthen som Kirkeejer, paaberaabte sig, at han ifølge sin Instrux § 3 har paa eget An- og Tilsvar, og ialtfald paa Approbation af Direktionen, at sørge for Kirkernes Vedligeholdelse, og til den Ende at disponere over de 2200 rb. af den til Kirkernes Vedligeholdelse normerede Sum, medens den øvrige Del af denne, 600 rb., er overladt til Konsistoriums Disposition, til Kirkernes Forskjønnelse.

Konsistorium indstillede i denne Anledning, at det maatte blive bestemt, at som Følge af Universitetets Patronatsforhold ingen Afhændelse eller Forandring af nogen

Betydenhed af Universitetskirkernes Inventarium maatte foretages uden Konsistoriums Samtykke. I den ovennævnte Skrivelse tilkjendegav Direktionen, at Den var enig i at ansee det ifølge Universitetets Patronatsforhold som passende, at en saadan Bestemmelse fastsattes, og bifaldt derfor, at den foreslaaede Regel i Fremtiden toges til Følge, idet Direktionen ikke skjønnede, at derved vilde blive foretaget en saadan Forandring i Kvæstors Instrux, at dertil vilde udfordres allerhøjeste Approbation. Da imidlertid Antagelsen af bemeldte Regel ikke vilde kunne forebygge, at der jo i forekommende Tilfælde kunde opstaae Tvivl om, hvilke Dele af Kirkernes Inventarium der skulde ansees for at være af Betydenhed, og saaledes henhøre under Regelen, maatte Direktionen ansee det for meget hensigtsmæssigt, at Konsistorium, efter et af Kvæstor fremsat Forslag, udnævnte En af sin Midte til ved Lejlighed at tage Kirkernes Inventarium i Øjesyn tilligemed Kvæstor, og da optegne alle de Gjenstande der kunde antages at være af Betydenhed i en eller anden Henseende.

Dette Hverv har Konsistorium overdraget den af Inspectores quæsturæ som ledsager Kvæstor paa hans Inspektionsrejser paa Godset.

I Henseende til de enkelte Kirker bemærkes, at Gladsaxe Kirke ifølge kongelig Resolution af 9de Februar blev givet en betydelig Forbedring af Indhegningen om dens Kirkegaard ved ny Mur og Stakit, hvortil det blev allernaadigst tilladt at anvende indtil 729 rb. 84 sk. af Budgetsposten til extraordinære Udgifter; og at Konsistorium af den nylig nævnte til sammes Disposition stillede Budgetssum af 600 rb. til Kirkernes Forskjønnelse bestemte at anvende 100 rb. til Indfatning af hver af Altertavlerne i Taarnby og Lidø Kirker, og 149 rb. til at udføre en malerisk Dekorering af det sirlige Kor i sidstnævnte Kirke.

I Henseende til Universitetets **økonomiske Væsen** er, foruden de to nysnævnte Sager, om Kirkemidlernes Administration og om Kvæstors Forhold til Konsistorium i Henseende til Landsbykirkernes Inventarier, fornemmelig at berette om den ovenfor berørte forandrede **Regulering af Universitets- og Kommunitetsforvalter-Embederne**, hvilken tildels var en Følge af den i 1843 foretagne Forandring af Kommunitetsmidlernes Bestyrelse, og havde sin umiddelbare Foranledning i Universitets- og Kommunitets-Forvalter Justitsraad Grüners Afgang fra Embedet i Foraaret 1843.

Der havde hidtil været tre Forvaltere for Universitetsgodset i Sjælland, nemlig En for det samlede Kjøbenhavns Amt, hvem tillige det mindre betydelige Gods under Frederiksborg Amt havde været underlagt, og hvis Distrikt, heri indbefattet noget Frue Kirke tilhørende Gods, udgjorde omtrent 1500 Tdr. Hartkorn og 36 Sognes Tiender, En for Præstø Amt, hvis Distrikt udgjorde henved 500 Tdr. Hartkorn og 5 Sognes Tiender, samt En for Holbek og Sorø Amter, hvis Distrikt, med Indbegreb af Frue Kirkes Gods, udgjorde cirka 1350 Tdr. Hartkorn og 8 Sognes Tiender. Med dette sidste Embede havde været forbundet det eneste Forvalter-Embede for Kommunitetsgodset i Sjælland, hvis Distrikt udgjorde cirka 1000 Tdr. Hartkorn Bondergods og 92 Sognes Tiender. Allerede Universitetsforvalter-Distriktet for Holbek og Sorø Amter havde herefter en utilbørlig Udstrækning, idet, selv under Forudsætning af at Forvalteren boede i den bekvemmest beliggende By Ringsted, en stor Del af Godset mellem Slagelse og Nestved, samt de fleste Tiender, vare fjernede mellem 5 og 7 Mile, og Godset og et Sogns Tiende i Odsherred endog 8 à 9 Mile fra Forvalterens Bopæl. Men denne Ulempe fandt endnu i langt højere Grad Sted med Hensyn til Kommunitetsforvalter-Embedet; thi foruden at Godset i Kjøbenhavns og Præstø Amter, cirka 80 Tdr. Hartkorn, var 7 à 8 Mile fjernet fra den i Ringsted boende Forvalter, vare de 92 Sognes Tiender spredte over hele Sjælland, idet der vare 4 Sogne i Frederiksborg, 8 Sogne i Kjøbenhavns, 23 Sogne i Holbek, 25 Sogne i Sorø og 32 Sogne i Præstø Amt. Denne Adsplittelse og Udstrækning kunde ej andet end være til Skade for Stiftelsen, idet Forvalteren var for langt fjernet fra de Ejendele han skulde varetage, og derfor ikke saa vel vilde kunne røgte sit Kald, som naar han var nærmere ved samme, ligesom Rejseomkostningerne derved forøgedes; og Ulempen for de vedkommende Besiddere og Ydere blev endnu større, især hvad Afslutning af Tiendeforeninger og Skiftebehandlinger angik. Den Anledning til Adskillelsen som havde ligget deri, at Universitetsgodset og Kommunitetsgodset vare

undergivne en forskjellig Bestyrelse, Kvæsturens og Kommunitetsdirektionens, var nu ogsaa aldeles bortfaldet, idet sidstnævnte Gods var bleven underlagt Kvæsturen.

Det blev derfor en aldeles naturlig Forholdsregel, at **Universitets- og Kommunitetsforvalter-Embederne forenedes i hvert Forvalterdistrikt**, og det blev af Kvæstor foreslaaet, at der organiseredes 4 saadanne Distrikter, et for Kjøbenhavns og Frederiksborg Amter, hvor Forvalteren som hidtil burde boe i Roeskilde, et for Holbek Amt, hvor Forvalteren burde boe i Holbek eller i Nærheden af samme, et for Sorø Amt med Bopæl i Sorø eller dets Nærhed, og et for Præsto Amt, hvor Forvalteren hidtil havde boet paa et bekvemt Sted, og hvor der formentligen ikke burde tages nogen Bestemmelse om Bopælen, da Embedet blev saa lidet, at man let vilde finde sig foranlediget til, ogsaa i Fremtiden at forene det med en anden Bestilling. Det første Distrikt vilde da komme til at omfatte cirka 1580 Tdr. Hartkorn og 48 Sognes Tiender, det andet c. 1370 Tdr. Htk. og 25 Sognes Tiender, det tredie c. 860 Tdr. Htk. med 31 Sognes Tiender, og det fjerde c. 490 Tdr. Htk. med 37 Sognes Tiender *).

Fremdeles foreslog Kvæstor, efter Overlæg med Inspectores quæsturæ, at foretage **en Forandring med samtlige Forvalternes Lønninger**, saaledes at de sattes paa fast Gage. Hidtil havde Forvalterne, foruden Skiftesalæret, som de umiddelbart oppebare, og hvormed det ej kunde være hensigtsmæssigt at foretage nogen Forandring, haft deres Hovedindtægter af en tildels meget ringe fast Løn, den saakaldte Fogedrettighed d. e. 1 rb. og 1 Td. Havre af hver Gaard, og Rekognitionerne ved Omskiftning af Besiddere med 3 rb. af hver Td. Hartkorn og 3 rb. af hvert Hus, hvorhos der var tilstaaet dem et vist Beløb til Rejseomkostninger og et lidet Beløb til Skrivmaterialier. Disse Indtægter fluktuerede ej ubetydeligt, dels med Hensyn til den forskjellige Kapitelstart for Fogedhavren, der udgjorde den vigtigste Indtægt, dels med Hensyn til det forskjellige Kvantum Gods der hvert Aar skifter Besiddere, hvoraf Indtægten af Rekognitioner var afhængig. Dette var en ikke ringe Ulempe ved Bestillinger der ej kunde tillægges større Indtægter end de omhandlede, og da dertil kom, at næsten alle de hidtilværende enkelte Indtægtsposter, med Undtagelse af det endnu tilbageværende Fæstegods, som efterhaanden vil gaae over til Arvefæstegods, udredes af Stiftelsernes Kasse, var der saameget mere Anledning til at bestemme en fast Pengelon for hvert Forvalter-Embede, rettet efter dets Omfang og Betydenhed, og et fast Bidrag til Rejse- og Kontorudgifter, saaledes at derimod alle hidtilværende Indtægter, derunder indbefattede enkelte smaa Refusioner for Brændeudvisning, Indkassationssalær af Tiender, Lejeafgift af overladt Jord, og deslige, bortfaldt, alene med Undtagelse af Skiftesalæret, og at de Beløb som Forvalterne hidtil havde oppebaaret direkte hos Yderne beregnedes Stiftelserne til Indtægt i deres Forvalterregnskaber. For den tilstaaede Løn vilde Forvalterne have uden særskilt Vederlag at

---

*) Følgende er en nøjagtig Fortegnelse over begge Stiftelsers og Frue Kirkes Gods i de forskjellige Forvalterdistrikter, efter den ældre Matrikel:

	Ager og Engs Hartkorn.				Skov- og Møllestyldes Hartkorn				Kongetiender.	Kirketiender.
	Tdr.	Skp.	Fdk	Alb.	Tdr.	Skp.	Fdk.	Alb.		
1ste Distrikt.										
Kjøbenhavns Amt. Universitetsgods	1255	1	1	¼	1	6	1	2	25 Sognes.	8
Kommunitetsgods	77	"	2	2	"	"	"	"	8 —	"
Frederiksborg Amt. Universitetsgods	213	7	2	¾	"	"	"	"	1 —	1
Kommunitetsgods	"	"	"	"	"	"	"	"	4 —	"
Frue Kirkes Gods (Kjøbenhavns Amt)	28	7	2	2	"	"	"	"	" —	1
	1575	1	"	2	1	6	1	2	38 Sognes.	10
2det Distrikt.										
Holbek Amt. Universitetsgods . . .	553	7	1	1	1	1	3	"	. . . . .	2
Kommunitetsgods	797	7	1	11/12	3	3	2	2	23 Sognes.	"
Frue Kirkes Gods	16	2	"	1	"	"	"	"	. . . . .	"
	1368	"	2	21 1/16	4	5	1	2	23 Sognes.	2
3die Distrikt.										
Sorø Amt. Universitetsgods	698	7	"	¼	28	"	2	2	4 Sognes.	2
Kommunitetsgods	119	3	3	2¾	"	"	"	"	25 —	"
Frue Kirkes Gods	14	5	1	"	"	"	"	"	" —	"
	833	"	1	¼	28	"	2	2	29 Sognes.	2
4de Distrikt.										
Præstø Amt. Universitetsgods . . .	475	5	"	1¼	13	6	3	¼	1 Sogns.	1
Kommunitetsgods	3	2	2	1	"	"	"	"	32 —	"
Frue Kirke	"	"	"	"	"	"	"	"	3 —	"
	478	7	2	2¼	13	6	3	¼	36 Sognes.	1

varetage det temmelig ubetydelige Frue Kirke tilhørende Gods og Tiender, som hidtil havde været dem underlagt, medens det maatte beroe paa nærmere Afgjørelse af de derom paabegyndte Forhandlinger, hvorvidt Kirken skal refundere den paa dette Gods og Tiender faldende Del af Administrationsomkostningerne. Ved dette Forslag var Kvæsturen gaaet ud fra den Forudsætning, at der burde anvendes hvad der hidtil efter en Gjennemsnitsberegning var udredet, hverken mere, da Stiftelserne ej burde utilbørligen bebyrdes, eller mindre, da hvert Embedes Indtægt ingenlunde vilde blive større end rimeligt er efter dets Omfang og Betydenhed, og hvad der kan behøves til en Families tarvelige Underholdning. Efter de Forvalterne affordrede Opgjørelser af samtlige deres visse og uvisse Indtægter for et Tidsrum af de sidste 7 Aar, hvilke derefter vare konfererede med Stiftelsernes Bøger og i det Hele befundne rigtige, udkom det Resultat, at det aarlige Gjennemsnitsbeløb af de tre Universitetsforvalteres Indtægter tilsammen havde udgjort 3202 rb. 47 sk. og af Kommunitetsforvalterens 1661 rb. 26 sk., hvorved dog var at erindre, at sidstnævnte tillige havde haft en Embedsgaard i Tjørnelunde, mellem Kallundborg og Slagelse, med tilliggende 30 Td. Land meget god Jord, hvilken Gaard Stiftelsen havde vedligeholdt; men da denne Gaard var meget ubekvemt beliggende som Bopæl for den ny Forvalter i Holbek Amt, idet den ligger i den sydligste Udkant af Amtet, da Bygningen ej var solid, saa at Reparationsomkostningerne paa samme bleve store, medens det gode Jordtillæg gav Haab om en ej ubetydelig Kjøbesum, burde den formentligen bortarvefæstes ved offentlig Auktion til Fordel for Stiftelsen, hvilket den hidtilværende Kommunitetsdirektion ogsaa havde paatænkt, og Besparelsen af de hidtilværende Bekostninger paa Bygningen, samt Renten af Kjøbesummen og den aarlige Arvefæsteafgift af Jorden vilde da mere end kompensere de 200 rb. aarlig som havde været tilstaaede den sidste Kommunitetsforvalter som et personligt Gagetillæg, om end dette ved hans Afgang passende kunde have været at inddrage, hvilket dog vilde have været tvivlsomt efter Embedets Omfang. Naar Stiftelsernes Bidrag til Forvalterlønningerne herefter bleve ansatte til 3200 rb. for Universitetet og 1650 rb. for Kommunitetet, vilde sidstnævnte Stiftelse formentligen ikke trædes for nær. I Henhold hertil foreslog Kvæstor, at de faste Gager m. v. maatte fordeles saaledes: til Forvalteren for Kjøbenhavns og Frederiksborg Amter, som vel fik det største, men derhos i det Hele det mest samlede Distrikt, fast Løn 1100 rb. og 325 rb. til Rejse-, Kontor-, m. fl. Udgifter, hvoraf Kommunitetet skulde udrede de 200 rb.

til Forvalteren i Holbek Amt ligeledes 1100 og 325 rb.	—	—	—	—	800 —
— Forvalteren i Sorø Amt resp. 900 og 250 rb.	—	—	—	—	450 —
— — i Præstø Amt resp. 650 og 200 rb.	—	—	—	—	200 —

Ved en saadan Fordeling vilde den eneste tilbageværende af de tre hidtilværende Forvaltere*), Forvalteren paa Kjøbenhavns og Frederiksborg Amter, hvis Distrikt blev forøget med 77 Tdr. Htk. Bøndergods og 12 Sognes Tiender, see sine hidtil hafte Indtægter forøgede med c. 150 rb., ligesom Forvalter-Embedet for Præstø Amt, hvis Distrikt forøgedes med 3 Tdr. Htk. og 32 Sognes Tiender, vilde faae en forøget Indtægt mod hidtil af c. 170 rb.

Forvalteren for Holbek Amt burde det paalægges, uden særlig Godtgjørelse at overtage det hele hos den afdøde Kommunitetsforvalter hidtil beroende Kommunitets-Arkiv, der ikke kunde adskilles, samt udfærdige alle de Udskrifter m. v. som derfra maatte forlanges.

De ny Forvaltere maatte formentligen antages paa Opsigelse med et Fjerdingaars Varsel, helst til 1ste Januar, til hvilken Tid Regnskabsaaret udløber. Med Hensyn til Sikkerhedsstillelsen for Oppebørslerne syntes det passende at fordre, i Lighed med hvad der var fordret af Forvalteren paa Kjøbenhavns og Frederiksborg Amter, nemlig 6000 rb., og af Forvalteren i Præstø Amt, nemlig 2000 rb., Sikkerhed for 4000 rb. af Forvalteren i Holbek Amt og for 3000 rb. af Forvalteren i Sorø Amt i anordningsmæssige Effekter, hvilken Sikkerhed burde være berigtiget i 11te December Termin, og Ansættelsen i manglende Fald bortfalde.

Hvad endelig angaaer Besættelsesmaaden, da vare Universitetsforvalterne tidligere blevne beskikkede af Konsistorium, og Kommunitetsforvalteren af det theologiske

*) Universitetsforvalteren i Præstø Amt Kancelliraad Lautrup døde nemlig i Efteraaret.

Fakultet, begge Dele paa Direktionens Approbation, men efter den senest foretagne Forandring af Universitets- og Kommunitetsgodsets Bestyrelse, vilde formentligen Indstilling om de ledige Forvalter-Embeders Besættelse nu være at gjøre til Direktionen af Kvæstor efter forudgaaet Konference med Inspectores quæsturæ, igjennem Konsistorium.

I Overensstemmelse med disse Kvæstors, af Konsistorium tiltraadte Forslag, bifaldt Direktionen ved Skrivelse af 17de August:

1. At der foretages en saadan forandret Omdeling af Forvalterembederne paa Universitets- og Kommunitetsgodset, at begge Stiftelsers Godser i Forening inddeles i 4 Forvalterdistrikter, nemlig et for Kjøbenhavns og Frederiksborg Amter, i hvilket Distrikt Forvalteren bør boe i Roeskilde, et for Holbek Amt med Forpligtelse for ham til at boe i Holbek eller i Nærheden, et for Sorø Amt, i hvilket han bør boe i Sorø eller i Nærheden deraf, og et for Præstø Amt, uden at der dog med Hensyn til Forvalteren i dette Distrikt for Tiden bliver at tage nogen Bestemmelse angaaende hans Opholdssted;

2. at de samtlige Universitetsforvaltere og Kommunitetsforvalteren i Sjælland hidtil tillagte visse og uvisse Indtægter, derunder indbefattede Godtgjørelser til Rejse-, Kontor-, og alle andre med Embedet forbundne Udgifter, Inkassationssalarier, Leje af overladt Jord, Brændeudvisning eller Godtgjørelse for samme, og deslige, bortfalde, alene med Undtagelse af Skiftesalariet;

3. at der derimod tilstaaes:

a. Universitets- og Kommunitetsforvalteren for Kjøbenhavns og Frederiksborg Amter en fast Løn af 1100 rb. og 325 rb. til Rejse-, Kontor- og lignende Udgifter, saaledes at deraf de 200 rb. udredes af Kommunitetets Kasse;

b. Forvalteren for Holbek Amt respektive 1100 rb. og 325 rb., hvoraf Kommunitetet afholder de 800 rb., saaledes at han har at overtage det hele Kommunitetsforvalter-Arkiv, samt at udfærdige alle de Udskrifter m. v. som derfra maatte forlanges;

c. Forvalteren for Sorø Amt respektive 900 rb. og 250 rb., hvoraf Kommunitetet udreder 450 rb.;

d. Forvalteren for Præstø Amt respektive 650 rb. og 200 rb., hvoraf Kommunitetet afholder de 200 rb.;

4. at det paalægges hver Forvalter i sit Distrikt, uden særligt Vederlag at varetage det Frue Kirke tilhørende Gods og Tiender som findes i Distriktet, hvorved det dog vil beroe paa nærmere Bestemmelse, hvorvidt Frue Kirke skal refundere den paa dets Gods og Tiender faldende Del af Administrationsomkostningerne.

Direktionen bifaldt fremdeles, hvad Sikkerhedsstillelsen for Oppeborslerne angaaer, at denne for de ny Forvaltere bestemtes til 4000 rb. for Forvalteren i Holbek Amt, og til 3000 rb. for Forvalteren i Sorø Amt i anordningsmæssige Effekter, saaledes at den maatte være berigtiget i 11te Decb. Termin næstkommende, da Ansættelsen i manglende Fald aldeles bortfaldt og en Anden strax blev at udnævne; samt at de saaledes for Tiden ledigværende 2 Forvalterembeder i Holbek og Sorø Amter (og senere ligeledes Embedet i Præstø Amt, der blev ledigt i Slutningen af Sept.) bekjendtgjordes som vakante, fra 1ste Jan. 1845 at regne, igjennem den Berlingske Tidende, med Angivelse af Embedernes Beskaffenhed, samt med Tilkjendegivelse af, at de ny Forvaltere vilde blive at antage paa Opsigelse med et Fjerdingaars Varsel, og Ansøgningerne være at indgive til Kvæsturen inden 6 Uger, hvorpaa Kvæstor efter forudgaaet Konference med Inspectores quæsturæ vilde have at gjøre Forslag til Besættelsen, og Forslaget derefter gjennem Konsistorium og ledsaget af Sammes Betænkning blive at indsende til Direktionens nærmere Approbation, Alt saa betimeligt, at Embederne kunde besættes inden Midten af Novbr. Maaned 1844, og de ny udnævnte Forvaltere tiltræde deres Funktioner fra 1ste Jan. 1845 at regne.

Efter at have modtaget den fornødne Indstilling fra Kvæstor, har Direktionen derefter under resp. 2den og 19de November udnævnt de nedenstaaende Mænd til de tre ledigværende Forvalter-Embeder.

Det af Direktionen, efter Forslag fra Kvæstor, under 4de Februar 1845 approberede ny Udkast til Instruxer for Universitets- og Kommunitetsforvalterne er i Et og Alt overensstemmende med det ældre under 7de December 1841 approberede (i Aarb. f. 1841 S. 79 meddelte) Udkast, alene med de Modifikationer som følge af de nu foretagne Forandringer i Embederne og Forvalternes Lønning. I det ny Udkast ere saaledes Udtrykkene: „Universitetsgodset", „Universitetskontoret", „Universitetsforvalteren", „Universitet", ombyttede med: „Stiftelsernes Gods" eller „Universitets- og Kommunitets-Godset", „vedkommende Kontor", „Forvalteren", „Stiftelserne" osv.; samt følgende tre væsentligere Forandringer foretagne:

Begyndelsen af § 3 lyder saaledes:

Det paalægges ham at føre Regnskab, særskilt for hver enkelt Stiftelse, over alle de Indtægter og Udgifter der passere ham. Da den saakaldte Fogedløn, saavelsom alle andre Stiftelsernes Forvaltere hidtil tillagte visse og uvisse Indtægter, alene med Undtagelse af Skiftesalæret, for Fremtiden skulle indflyde i Stiftelsernes Kasser, men opkræves som hidtil af Forvalteren, saa vil han ogsaa have at inddrage bemeldte Fogedløn m. v. i de vedkommende Regnskaber. Af fornævnte Regnskaber indsendes ved hvert Kvartals Udløb nøiagtige Extrakter, som vise samtlige Indtægter og Udgifter o. s. v.

I Slutningen af § 4 er tilføjet istedetfor de i Noten angivne Tilføjelser til de to af Instruxerne:

Saa har han og i Henseende til Oppeborseler af enkelte Sognes Tiender at rette sig efter de specielle Bestemmelser som i saa Henseende maatte blive ham meddelte.

I § 18 er udeladt den sidste Passus angaaende det Forvalterne forhen tilkommende Inkassationssalær af Skovauktioner.

For den hidtilværende Universitetsforvalter paa Kjøbenhavns og Frederiksborg Amter, som nu tillige er bleven Kommunitetsforvalter, er af denne Aarsag udfærdiget ny Bestalling, ligesaavelsom for de tre ny udnævnte Forvaltere. Bemeldte Bestallinger ere udfærdigede efter følgende Formular:

Undertegnede **Direktion for Universitetet og de lærde Skoler gjør vitterligt:** at Den, efter derom at have modtaget Betænkning fra Rektor og Professorer ved Universitetet i Kjøbenhavn, har antaget og beskikket N. N., der har de i Indfødsretten fastsatte Egenskaber, til at være Forvalter ved Universitetets og Kommunitetets Gods i N. N. Amt, paa Vilkaar, at han i dette sit Embede nøje har at rette og forholde sig efter den for ham under Dags Dato af Direktionen udfærdigede Instrux, saa og efter de Regler, Ordrer og Forskrifter som nu eller i Fremtiden maatte blive ham meddelte. Og har han iøvrigt at fratræde sin Tjeneste efterat Direktionen med i det ringeste ¼ Aars Varsel til hvert Aars 1ste Maj har opsagt ham samme.

Derimod nyder han, saalænge han i Embedet forbliver, en fast aarlig Løn af ... Rbd. foruden Skiftesalæret, samt til Reise-, Kontor- og alle lignende med bemeldte Embede forbundne Udgifter Rbd., hvoraf udredes af Universitetetets Kasse ... Rbd., og de øvrige ... Rbd. af Kommunitetets Kasse.

Den kongelige Direktion o. s. v.

— Efterat Direktionen i Henhold til den kongelige Resolution af 15de Decbr. 1843 (jfr. Aarb. f. 1843 S. 18 nederst) havde udnævnt en Kassekontrollør og Sekretær ved Kommunitetet, blev Konsistorium anmodet om, efter Overlæg med Kvæstor at meddele Betænkning om, hvorvidt den for Universitetets Kassekontrollør i sin Tid udfærdigede Instrux kunde være at meddele den ny Kassekontrollør uforandret, eller med hvilke Modifikationer.

Kvæstor indsendte i denne Anledning Udkast til en ny Instrux, i det Væsentlige overensstemmende med den for Universitetets Kassekontrollør og Sekretær gjeldende Instrux *), forsaavidt der ej ved den seneste Omorganisation af Kvæsturen var indført nogen Forandring, hvortil navnligen hørte, at Overformynderiprotokollen nu skal føres af Bogholderen; Udkastet havde derhos optaget de nærmere Regler som følges ved Universitetskvæsturens Bogføring, og som Erfaring havde vist at være hensigtsmæssige. Et Par enkelte Punkter havde herved givet Anledning til nogen Tvivl.

Det var saaledes i Udkastets § 2 foreslaaet udtrykkeligen bestemt, at Kassekontrolløren ikke tør notere nogen Kvittering for skete Indtællinger og give samme Paategning om Noteringen, forinden Kassereren har modtaget Pengene og selv underskrevet Kvitteringen, og en lignende Forskrift var foreslaaet med Hensyn til Noteringen af Kvitteringer for Udtællinger i Slutningen af Udkastets § 3, medens de ældre Instruxer for Universitetets Kassekontrollør og Kasserer gave Anledning til at antage, at Kontrolløren, efter at have udfyldt Kvittering for Indtællinger, ogsaa kunde notere den i sin Kontrakassebog og give den Paategning herom, i Forventning af, at Indtællingen strax in continenti vilde skee og Kvitteringen da blive underskrevet af Kassereren og overgivet den vedkommende Betaler. Ligesom det nemlig ej syntes at være i sin Orden, at den Indbetaling eller Udtælling som endnu ikke i Virkeligheden er skeet noteres af Kontrolløren, saaledes var det og for Universitetets Vedkommende forekommet paa travle Kontordage, at naar en Mand fra de fjernere Dele af Godset betalte for flere Ydere, havde han erholdt enkelte af Kontrolløren noterede Kvitteringer tilbage uden at de vare underskrevne af Kassereren, der havde nægtet at have modtaget Betalingen, saa at Yderne senere havde maattet betale det paagjeldende Beløb, som de paastode allerede engang at have betalt, i Henhold til den med Noteringspaategning forsynede, men ej af Kassereren underskrevne, Kvittering. Imidlertid havde vedkommende

*) Findes i Aarbogen for 1838 S. 159.

Kassekontrollør insisteret paa, at det maatte blive ved den hidtil fulgte Fremgangsmaade, at Kvitteringerne noteredes strax efter at være udfyldte, altsaa inden Pengene ere betalte og Kvitteringen underskrevet af Kassereren, hvilket Forslag ogsaa Bogholderen tildels havde tiltraadt, dog under visse Kontrolbestemmelser om Kvitteringernes Numerering og Kassererens Forpligtelse til at konferere disse Numere, og et eventuelt Ansvar i saa Henseende, hvilket Ansvar Kassereren dog ikke havde villet overtage sig. Kvæstor kunde ikke andet end finde denne Fremgangsmaade betænkelig. Den for samme anførte Grund, at undgaae Arbejdets Vidtløftighed, passede i ethvert Fald ikke paa Kvitteringer for de skete Udtællinger, som Kassereren kan forevise Kassekontrolløren efter Slutningen af Dagens Forretninger, og syntes ogsaa mindre afgjørende for Kvitteringer for Indtællinger, under Forudsætning af at Kassekontrolløren maa benytte sin Skrivers Hjelp til at udfylde og afskrive Kvitteringerne; thi naar han da blot til sin Efterretning giver enhver Yder sit Løbenumer i Aarets Afgiftsberegning, hvorefter Kvitteringen udfyldes, og man ved at udfylde Kvitteringen antegner dette Numer paa samme, saa er det et Øjeblikks Sag at finde denne Plads i Afgiftsberegningen naar den anden Gang præsenteres for efter Noteringen at afskrives, og da nu den travle Tid kun varer et Par Maaneder af Aaret, saa var den eneste Ulempe der kunde befrygtes, at Kontortiden mulig i disse Maaneder en enkelt Gang kunde blive forlænget en Time, og det vilde ej engang blive nødvendigt at tage en Kontordag til. (For Kommunitetets Vedkommende er nemlig Kontortiden indskrænket til to Formiddage om Ugen.). Paa den anden Side syntes det misligt at berøve Kontrakassebogen den Beviskraft som den ellers maa have for, at naar en Indtælling er noteret, saa har der og været udstedt en af Kassereren underskrevet Kvittering for samme, hvilket Bevis aldeles vilde bortfalde naar det var givet, at Kassekontrolløren noterer den underskrevne Kvittering i Forventning af at Beløbet bliver betalt og af at Kassereren underskriver samme, uden at forvisse sig om at dette virkeligen skeer. Dette var saameget misligere, som Kasseanordningen udtrykkeligen tilkjendegiver, at Noteringen skal skee efterat Beløbet er betalt og Kassereren har underskrevet Kvitteringen, idet den indskærper den Betalende at see til, at han faaer den for det af ham betalte Beløb modtagne Kvittering noteret, og paabyder at trykte Opslag skulle advare herom; det lod sig og vanskeligen indsee, hvilke Forviklinger en slig Afvigelse fra det Lovbestemte og Naturlige kunde fremkalde.

Fremdeles var det i de ældre Instrurer foreskrevet, at Kassekontrolløren og Kassereren gjensidigen skulde ved hver Kontordags Slutning, eller Dagen derefter, underskrive Kasse- og Kontrakassebøgerne, til Bevis for at de havde konfereret samme med hinanden og fundet dem overensstemmende. Men det hører ej til almindelig Regnskabsorden, at Kassereren skal attestere Kontrakassebøgens Rigtighed, og denne daglige Underskriven medførte ogsaa ufornøden Ulejlighed for de Vedkommende. Det var derfor i Udkastets § 3 alene foreskrevet, at naar de enkelte Poster ved hver Kontordags Slutning ere konfererede, skal Kassekontrolløren ved Ugens Slutning attestere ved sin Underskrift i Kassererens Kassebog, at den er konform med Kontrakassebogen, og i Henhold hertil som hidtil attestere Rigtigheden af Kassererens Ugeextrakter.

Ved Skrivelse af 15de Juni approberede Direktionen Udkastet, overensstemmende med Kvæstors Forslag i begge de anførte Punkter, saaledes som det nedenfor findes indført; og Den bifaldt derhos, at den samme Fremgangsmaade med Kvitteringers Notering som nu er bestemt for Kommunitetets Vedkommende, ogsaa bliver at iagttage af Universitetets Kassekontrollør. Direktionen bifaldt ligeledes, at forsaavidt Kassekontrolløren maatte ønske sine Forretninger overdragne til den af ham antagne Skriver, Kvæstor da hvergang har at meddele denne en skriftlig Konstitution, der bliver at opbevare som Bilag ved Kontrakassebogen, og at notificere Kassereren saavelsom andre Paagjeldende, der maatte forlange det.

Instrux for Kassekontrolløren og Sekretæren ved Kommunitetet.

(Approberet af Direktionen den 15de Juni 1845.)

§ 1. Denne Embedsmand har som Kassekontrollør at skrive eller udfylde de Kvitteringer der skulle udstedes af eller til Kommunitetets Kassererkontor, med Undtagelse af Kvitteringerne for Renter som hæves i de kongelige eller offentlige Kasser, der ialmindelighed udstedes af vedkommende Autoritet paa Stedet, saa og Kvitteringerne for Renter af Stiftelsens Prioriteter og Kvitteringerne for de af Stiftelsen oppebaarne Gager, hvilke tvende sidste Slags Kvitteringer indtil videre, som hidtil, blive at udfylde af Kassereren. Ved Affattelsen eller Udfyldelsen af Kvitteringer har Kassekontrolløren at iagttage, at de nøjagtigen betegne den Post som de vedkomme og navnligen, hvilket Regnskabsaar samme angaae. Naar

han iøvrigt har affattet eller udfyldt en Kvittering for et Beløb der skal betales til Stiftelsen, skal han levere den til den Vedkommende, som har at indbetale Beløbet til Kassereren, hvorimod han til Kassereren leverer de af ham affattede Kvitteringer for Beløb der skulle udbetales af Stiftelsen. § 2. Kassekontrolløren har fremdeles ialmindelighed med sit Navns Underskrift at meddele Noteringspaategning paa Kvitteringer som udstedes for Beløb der ere modtagne af Stiftelsens Kasserer: denne Noteringspaategning bør ej gives forinden Beløbet er betalt og Kvitteringen forsynet med Kassererens Underskrift, hvorefter Kassereren vil have at levere Kontrolløren den til Notering, og denne, efter at have forsynet den med Noteringspaategning, at overgive den til den Betalende, med mindre denne udtrykkeligen skulde fordre strax at erholde Kassererens Kvittering, for selv at præsentere Kassekontrolløren den til Notering. Fra denne Regel om Kontrollørens Noteringspaategning paa Kvitteringerne ere alene undtagne Kvitteringerne i Postbøgerne for de til Kommunitetet ankommende Pengebreve. Da der imidlertid er truffet den Foranstaltning, at samtlige Kvitteringer for de til Kvæsturen ankommende Pengebreve blive paategnede af Bogholderen og indførte i en særskilt dertil indretter Bog, saa bør Kommunitetets Kassekontrollør hver Kontordag eftersee denne Bog og paasee, at de denne Stiftelse tilkommende Beløb føres til formelig Indtægt, og at behørige Kvitteringer for samme udstedes, noteres og tilsilles Vedkommende. § 3. Kontrakassebogen, der skal være pagineret, gjennemdraget, forsynet med Kommunitetets Segl og af Kvæstor autoriseret til at gjelde for et Regnskabsaar, skal føres saaledes, at den afgiver en saa fuldstændig og tydelig Kontrol med de Kommunitetets Kasse vedkommende Indtægter og Udgifter, at Kassebeholdningen til enhver Tid deraf kan erfares, og fremdeles indeholder en saa tilstrækkelig Forklaring om bemeldte Indtægter og Udgifter, at Hovedbogen derefter kan føres uden at Bogholderen behøver at eftersee de udstedte Kvitteringer, eller andetsteds fra søge Oplysning om, paa hvilken Konto i Hovedbogen Beløbet skal opføres. I denne Bog skal derfor strax indføres enhver Indtægts- og Udgiftspost, umiddelbart som den forekommer, med behørig Forklaring om, under hvilken Budgetskonto Beløbet skal henføres. Der maa intetsteds hverken paa Indtægts- eller Udgiftssiden være overspringne Steder, men hver Side skal fuldskrives. Heller ikke maa nogen Radering finde Sted, men hver indløben Fejl bør rettes saaledes, at det kan sees hvori Fejlen har bestaaet. Saavel Indtægts- som Udgiftssiderne skulle, naar de ere fuldskrevne, optælles og transporteres. De specielle Indtægts- og Udgiftsposter skulle ved hver Kontordags Slutning konfereres med Kassererens Kassebog. Ved Ugens Afslutning har Kassekontrolløren under sin Haand at attestere i Kassererens Kassebog, at den for den afvigte Uges Vedkommende er fundet konform med Kontrakassebogen, ligesom han og har at attestere de af Kassereren affattede Ugeextrakter, der skulle afleveres af Kassereren Mandag Middag, at de stemme med dennes Kassebog, og det saa betimeligen, at de den følgende Tirsdag Morgen Kl. 10 kunne afgives til vedkommende Autoriteter. Naar Kassereren har haft en Indtægt af den i § 2 omtaldte Beskaffenhed, hvor den af ham udstedte Kvittering undtagelsesvis ej har kunnet blive paategnet af Kassekontrolløren, eller det ved den daglige Konference eller paa anden Maade befindes, at Kassereren i sin Kassebog har taget et Beløb til Indtægt hvorfor der er udstedt Kvittering som ej er bleven noteret af Kontrolløren, bør denne Indtægtssum ligefuldt efter Kassererens Kassebog strax optages i Kontrollørens Kontrakassebog, med udtrykkelig Bemærkning om den manglende Noteringspaategning, forsaavidt denne burde have fundet Sted. Derimod bør intet Udgiftsbeløb optages i Kontrakassebogen uden efter den originale Kvittering, som Kassereren har at forevise Kassekontrolløren og denne at give Paategning om Notering. Den endelige Afslutning af Kontrakassebogen for hvert Aar skal i det seneste skee til hver paafølgende 31te Marts, eller forinden, i det Tilfælde at ingen af det paagjeldende Aars Indtægts- eller Udgiftsposter henstaaer uberigtiget. § 4. Kassekontrolløren har at affatte de aarlige Afgiftsberegninger over Landgilden af Kommunitetets Gods og de Stiftelsen tilhørende Kongetiender, under Jagttagelse af de Regler i Henseende til Leveattesters Erhvervelse og deslige som Kvæstor foreskriver. Ved disse Beregningers Affattelse skal der dog, efter Kvæstors nærmere Bestemmelse, ydes ham den Bistand af Kvæsturens Assistent som denne kan yde ham ved Siden af sine øvrige Forretninger. For Rigtigheden af disse Beregninger, der blive at undergive Revision tilligemed Kommunitetets Hovedregnskab, staaer Kassekontrolløren til Ansvar. Fremdeles har han at affatte efter Kvæstors nærmere Forskrift de fornødne Restancelister, som skulle benyttes ved Indberetninger om udestaaende Restancer, paa Kvæstors Inspektionsrejser og især deleshed ved Inddrivelsen af de udestaaende Landgilde- og Tiendeafgifter. I Kommunitetets Fordebøger over Landgilden og Tienderne, naar disse i sin Tid ere forfattede, har Kassekontrolløren at gjøre de fornødne Tilføseler om alle senere Resolutioner, Forandringer m. v., som vedkomme Udredelsen af disse Kommunitetets Hovedindtægter. § 5. Anvisningerne af Gager og Pensioner affattes af Bogholderen. Fremdeles forbliver det indtil videre ved den i Kvæsturen hidtil fulgte Regel, at Kassereren fører den saakaldte Obligationsbog over samtlige Stiftelsens rentebærende Aktiver, derefter udfylder Rentekvitteringerne, som dog kontraregnes af Kassekontrolløren og af Bogholderen konfereres med Hovedbogen, og ved Terminernes Udløb affatter og tilsiller Kvæstor Restancelister over de udestaaende Renter; men skulde det i sin Tid blive overdraget Kassekontrolløren at føre nysnævnte Obligationsbog, affatte Rentedesignationer og Renterestancelister, er han pligtig til at overtage sig denne Forretning. Derimod affattes alle Anvisninger af Regninger og andre specielle Udgiftsposter af Kassekontrolløren efter Kvæstors Ordre, med nøjagtig Angivelse af den Udgiftskonto som Beløbet skal belastes, og for hvilket Regnskabsaar. Han skal have forvisset sig om Beregningens Rigtighed — hvilken Beregning uanseet Kvæstors Anvisning senere bliver Gjenstand for Revision —, forinden han forelægger

Kvæstor Anvisningen til Underskrift. Han har endvidere ved Affattelsen af disse Anvisninger nøje at agte paa de for Kommunitetets Udgiftsvæsen givne Forskrifter, navnligen det for Stiftelsen allernaadigst approberede Budget, og bør han hos Bogholderen erkyndige sig om enhver Udgiftskontos Status, naar han kan nære Tvivl, om den kan afholde det paagjeldende Beløb. Han skal derfor ogsaa staae Stiftelsen til Ansvar, hvis han forelægger Kvæstor nogen Anvisning til Underskrift for et større Beløb, end der er disponibelt af den vedkommende Budgetssum, uden at gjøre opmærsom derpaa. I Anledning af de Undersøgelser som i denne Henseende kunne blive fornødne, skulle Regninger ej kunne fordres anviste inden 8 Dages Forløb efterat de ere indleverede. § 6. De forskjellige Ordrer eller Kommunikationer som Kvæstor meddeler Kommunitetskontoret til Efterretning eller Iagttagelse ved Bogføringen, har Kassekontrolløren at notere i en egen dertil indrettet Journal, og forsaavidt disse Breve og de samme vedfølgende Bilage ej skulle afleveres til Kassereren som Kassebilage eller til Bogholderen som Bilage ved Hovedbogen, i hvilke Tilfælde disse Embedsmænd i nysnævnte Journal skulle kvittere for Modtagelsen, opbevarer Kassekontrolløren dem, efterat han først har forevist dem for bemeldte tvende Embedsmænd, som bør give samme fornøden Forevisningspaategning. I Mangel af saadan Paategning antages det, naar Bogholderen eller Kassereren paaberaaber sig at være forbleven ubekjendt med Ordren, at Fejlen hidrører fra Kassekontrolløren, som da bør staae til Ansvar for det derved muligen forvoldte Tab. § 7. Kassekontrolløren har at føre Obligationsjournalen som holdes over Kvæstur-Kassesamlingerne til Oplysning om de kongelige Obligationer, offentlige Effekter og andre vigtige Papirer som optages af eller nedlægges i Obligationskisten, og har han at underskrive det Passerede i enhver saadan Samling tilligemed Kvæstor og Kassereren. § 8. De Kassekontrolløren vedkommende Revisionsudsættelser har han at besvare inden Udløbet af 3 Uger. § 9. Iøvrigt vil Kassekontrolløren i det Hele have at holde sig Forordningen af 8de Juli 1840 om det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen efterrettelig, med Undtagelse af hvad der vedkommer Kontrollen med Kassererens Kassebeholdning. § 10. Som Sekretær ved Kommunitetet paaligger det denne Embedsmand at konciipere de Stiftelsen vedkommende Expeditioner, efter Kvæstors nærmere Bestemmelse om hver enkelt Sags Expedition. Derimod føres den for alle Kommunitetssager indrettede Journal indtil videre af Assistenten. § 11. I den anden ugentlige Samling i hver Maaned som holdes af Inspectores quæsturæ og Kvæstor, har Sekretæren at fremlægge en Liste over de Sager fra den foregaaende Maaned som ere uexpederede, ligesom han til enhver Tid er pligtig at meddele de Oplysninger som Inspectores quæsturæ maatte finde Anledning til at rekvirere i Kommunitetskontoret. § 12. Ved Ligbæringsvæsenet har han at udføre Sekretærforretningerne og hvad Kvæstor videre maatte overdrage ham. § 13. Som Kassekontrollør bør han være tilstede paa Kontoret i de almindelige Kontordage, som for Tiden og indtil denne Direktion anderledes bestemmer, skal være hver Onsdag og Løverdag fra Kl. 9 til 1, for at expedere Alle som med ham maatte have nogen hans Embede vedkommende Forretning at udføre. Som Sekretær ved Kommunitetet bør han ogsaa til andre Tider, forsaavidt fornødent gjøres og af Kvæstor foreskrives, indfinde sig paa Kontoret. § 15. I Tilfælde af Sygdom eller andet lovligt Forfald, har han betimeligen derom at gjøre Anmeldelse for Kvæstor, for at denne kan beforge hans Forretninger udførte ved den under Kvæsturen ansatte Assistent. § 15. Med Hensyn til Regensen og navnligen dennes Bygningsvæsen har han fremdeles at varetage, hvad der efter Fundationen af 25de Juni 1777 hidtil har paaligget denne Embedsmand som Oeconomus communitatis, samt hvad i Fremtiden i samme Anledning maatte blive ham overdraget at udføre, og bliver forløbigen det theologiske Fakultet, indtil en definitiv allerhøjeste Bestemmelse er taget om Regensens Administration, hans nærmeste Foresatte i Henseende til denne Gren af hans Forretninger. § 16. Iøvrigt har denne Embedsmand at betragte Kvæstor som sin nærmeste Foresatte i Overensstemmelse med de ham kommunicerede Bestemmelser angaaende Henlæggelsen af Kommunitetets Administration under Universitets-Kvæsturen.

— At den hidtil i flere Aar konstituerede Bogholder ved Universitetet nu, efterat Bogholder-Embedet ved Kommunitetsmidlernes Henlæggelse under Kvæsturen er bleven nærmere reguleret, er bleven definitivt besat, vil nedenfor erfares.

Den Bogholderen meddelte Bestalling er affattet efter følgende Formular:

Undertegnede Direktion for Universitetet og de lærde Skoler gjør vitterligt: at Den, efter den dertil ved allerhøjeste Resolution af 11te December 1838 givne almindelige Bemyndigelse, har, efter at have modtaget Forslag fra Konsistorium ved Kjøbenhavns Universitet, antaget og beskikket, ligesom Den herved antager og beskikker N. N., der har de i Indfødsretten fastsatte Egenskaber, til at være Bogholder for samtlige de under bemeldte Kvæstur bestyrede Stiftelsers Midler, paa Vilkaar, at han kan opsiges til at fratræde denne Tjeneste til hvert Aars 1ste Maj, efter et Fjerdingaars forudgaaende Varsel. Og har han i denne sin Bestilling nøje at rette og forholde sig efter den ved allerhøjeste Resol. af 12te Maj 1838 approberede for Bogholderen ved Universitetskontoret udfærdigede Instrux, saa og efter de Regler, Ordrer og Forskrifter som nu eller i Fremtiden maatte vorde ham meddelte. For denne hans Tjeneste erholder han, saalænge han deri forbliver, den Løn og de Emolumenter som ham derfor nu eller herefter tillagte ere eller vorde.

Den kongelige Direktion o. s. v.

I et til Kvæstor indgivet Andragende havde Universitetskassereren anholdt om, at der for Fremtiden for alle de under Kvæsturen henlagte Kassers Vedkommende maatte haves 2 fælles Folier i Banken, nemlig et Sølv-Folium og et Seddel-Folium, og som Følge heraf de hidtil befalede særegne Folier for hver enkelt Kasse bortfalde, mod at Kassereren ved hver Uges Udgang ved Ugeextrakterne fremlægger en specificeret Forklaring over samtlige Kassers Beholdninger, og hvormeget deraf indestaaer i Banken.

I Anledning heraf bemærkede Kvæstor, at da Kassereren ikke var berettiget til at anvise paa Folierne i Banken uden at Anvisningerne tillige underskrives af Kvæstor, og det var umuligt, ved hver Kontordags Begyndelse at forudsee, hvormeget der i Dagens Løb skulde udbetales for hver enkelt Kasse, kunde det, uagtet den hidtil befalede Afsondring af hver Kasses Beholdning, ikke undgaaes, at den ene Kasses Beholdning interimistisk anvendtes til Betaling af den anden Kasses Udgifter, hvilket ikke engang af Kassereren kunde berigtiges paa den paagjeldende Kontordag, da han ikke uden i Forening med Kvæstor kunde udstede de fornødne Anvisninger til Omsætninger mellem de forskjellige Folier. Som Følge heraf indestode ofte om Løverdagen, naar Kassebøgerne afsluttedes, Beholdninger paa Folier for Kasser som i Virkeligheden ikke havde nogen Beholdning. Skulde dette undgaaes, blev det nødvendigt, ved hver Kontordags Begyndelse at uddrage saa betydeligt af de forskjellige Folier, at der for hver enkelt Kasse havdes tilstrækkelig kontant Beholdning til Betaling af alle mulige i Dagens Løb forekommende Udgifter; men dette vilde bevirke, at Kassereren daglig vilde have meget betydelige kontante Beholdninger, og saaledes tilintetgjøre den Kontrol som nu opnaaes ved Beholdningernes Indsættelse paa Folierne i Banken. Ved den im foreslaaede Sammendragning af de forskjellige Folier vilde der ej alene opnaaes, at Kassereren aldrig havde mere end den nødvendige kontante Beholdning; men derved vilde ogsaa vindes en lettere Oversigt over samtlige Kassers Beholdninger, og hvormeget deraf er indsat i Banken. Efter den 13de § i Kassererens Instrux er han berettiget til, for den akademiske Fonds, Frue Kirkes og Legaternes Vedkommende at have en kontant Beholdning af ialt 4000 rb., og da nu den almindelige Skolefond, Sorø Akademi's Depositum, Kommunitetet og den polytekniske Læreanstalt ere henlagte under Kvæsturen, maatte han vel, saalænge hver Kasse skulde holdes særskilt, være berettiget til, for hver af disse Kasser ligeledes at have en Beholdning af 1 à 2000 rb., saaledes at han nu, uden at overskride sin Kompetence, kunde sidde inde med en kontant Beholdning af c. 10,000 rb. Naar derimod alle Folier i Banken bleve samlede, og altsaa den kontante Beholdning blev fælles for alle Kasserne, kunde det gjøres Kassereren til Pligt, hver Dag at indsætte Beholdningen paa Folierne i Banken, saaledes at han i det Højeste beholdt en kontant Beholdning af 5000 rb. til de løbende Udgifter for den næste Kontordag.

De under Kvæsturen henlagte Kasser havde hidtil haft ialt 10 forskjellige Folier i Banken, hvorfor var betalt aarlig 176 rb., nemlig de egentlige Foliopenge 160 rb.
og extraordinært et Tillæg fra Skolefonden og Sorø Akademi . . . . . 16 —
naar hertil kom de øvrige sædvanlige Nytaarsducører til Bankens Kasserer, Fuldmægtig og Tællerne, som hidtil vare udbetalte saaledes:

af Universitetet	17 —
- Kommunitetet	12 —
- Skolefonden	10 —
- Sorø Akademi	10 —
blev den hele aarlige Udgift for de hidtilværende Folier	225 rb.

Dersom der i Fremtiden kun skulde haves to Folier, blev derfor at betale i Foliopenge 32 rb., og der vilde saaledes af de egentlige Foliopenge spares aarlig 128 rb. Derimod troede Kvæstor ikke, at der paa Grund af den omhandlede Sammendragen af Folierne burde skee nogen betydelig Nedsættelse i de ovennævnte Ducører til Bankens Betjente, der ere et af Bankbestyrelsen billiget Vederlag for Expedition udenfor Bankens almindelige Kontortid; da Foliopengene udgjøre en Del af Bankens Kasserers og Bogholderes Embedsindtægter, vilde disse Embedsmænd allerede lide betydeligt Tab ved Foliernes Sammendragning, hvilket for den Førstnævntes Vedkommende ikke blev erstattet ved nogen tilsvarende Lettelse i Arbejdet, da der paa de to samlede Folier vilde blive at indsætte og uddrage ligesaa ofte, som før paa alle de enkelte Folier tilsammen, medens det for Fremtiden, da Universitetskassererens Forretninger nu betydeligt ere

forøgede, vilde blive dobbelt nødvendigt at erhverve Adgang til at indsætte paa Folierne efter Bankens ordinære Kontortid, da han ellers oftere ikke vilde faae Beholdningerne indsatte i Banken paa samme Dag som de ere indkomne, men maatte lade dem bevoe i Universitetets Kasse til den følgende Dag. Det kunde heller ikke undgaaes, at Universitetets Kasserer oftere vilde behøve anden Villighed af Bankens Kasserer, saasom at denne, naar der er travlt i Bankens Laanefag, og den Kvæsturen vedkommende Omsatning først sent kan tilendebringes, da modtager de Summer som Kvæsturens Kasserer har at aflevere, forinden Expeditionen er tilendebragt for de øvrige i samme Interesseredes Vedkommende, og Kassereren saaledes undgaaer at opholde sig flere Timer i Bankens Kontorer, hvilket han ej vel kan, da Kontortiden omtrent er den samme paa begge Steder.

Paa Grund heraf troede Kvæstor, at de omhandlede Ducorer, i Lighed med hvad der af andre Kasser eller af Kjøbmændene ialmindelighed betales for lignende Folier, passende kunde bestemmes til 30 rb. aarlig til Bankens Kasserer, 15 rb. til hans Fuldmægtig og ligeledes 15 rb. til Deling mellem alle Tællerne, eller ialt til 60 rb., som i Forening med fornævnte Foliopenge, 32 rb., vilde udgjøre 92 rb. aarlig, og altsaa 133 rb. aarlig mindre, end hvad der hidtil var betalt for de enkelte Folier. Hvad Udredelsen af den saaledes foreslaaede Udgift angaaer, burde den formentligen udlægges af akademiske Fond, og denne selv deraf udrede for Universitetet og Legaterne $\frac{2}{3}$ eller 30 rb. 64 sk., Resten derimod refunderes af Kommunitetet, Skolefonden, Soro Akademi og Frue Kirke med $\frac{1}{3}$ eller 15 rb. 32 sk. af hver, hvilket for hver enkelt Kasse vilde være betydeligt mindre end hvad den hidtil havde udredet.

Efter dette ogsaa af Konsistorium anbefalede Forslag bifaldt Direktionen ved Skrivelse af 27de Februar, at samtlige for de under Kvæsturen henlagte Kasser aabnede Folier i Banken maatte sammendrages i et Sølvfolium og et Seddelfolium, hvorpaa blive at indsætte samtlige Kassers Beholdninger, samt at der for disse Folier, foruden de ordinære Foliopenge, 32 rb., maatte udredes de ovennævnte Ducorer, og den hele Sum, 92 rb. aarlig, udredes af de forskjellige Kasser som foranført.

Det er i forrige Aargang S. 77 berettet, at der, som et Slags Vederlag for Ophøret af den tidligere i lang Tid tilstaaede Moderation i de aarlige Arvefæsteafgifter, blev bestemt, at en Sum af indtil 500 rb. aarlig maatte for Universitetsgodset anvendes som Grundforbedringshjelp for saadanne af Arvefæsterne der mest kunde trænge til ved saadan Understøttelse at see deres Jordbrug bragt i bedre Drift, og derved sættes bedre istand til at udrede de planmæssige Afgifter.

I Lighed hermed blev ved Direktions-Skrivelse af 15de Juni bifaldt, at for **Kommunitetsgodsets Vedkommende en aarlig Sum af indtil 200 rb. maatte paa lige Maade anvendes til Grundforbedringshjelp**, ved at godtgjøres de Paagjeldende i deres Arvefæsteafgifter. For 1844 er af det bevilgede Beløb dog kun disponeret over 91 rb. til 4 navngivne Arvefæstere.

Af den for **Universitetsgodset** tilstaaede Sum til Grundforbedringer er for 1844 bevilget 25 Arvefæstere saadan Understøttelse til et samlet Beløb af 486 rb. 61 sk.

Den sædvanlige Oversigt over Regnskaberne samt Budgetterne ville findes nedenfor under Afdelingen **II.**

En Forøgelse af Forretningerne under Kvæsturen er i 1844 bevirket derved, at **Regnskabsførelsen for Metropolitanskolen er bleven henlagt under Kvæstors Tilsyn.**

Regnskabsførelsen ved denne Skole havde hidtil været overdraget Skolens Rektor, Etatsraad Nissen, mod en fast Gage af 200 rb., hvorhos Indkrævelsen af endel af Skolens Indtægter havde været overdraget den ene af Universitetspedellerne som **famulus quæsturæ** mod fast Honorar 130 rb. Da Etatsraad Nissen var forundt Entledigelse fra 1ste April at regne, ansaae Direktionen det for hensigtsmæssigt at træffe en forandret Indretning derhen, at Bestyrelsen af Skolens Midler forenedes med Bestyrelsen af den almindelige Skolefond, hvormed de staae i nøje Forbindelse, ved hvilken Forholdsregel det antoges, at der vilde bevirkes en forholdsvis temmelig ringe Forøgelse af Kvæstur-Embedsmændenes Forretninger, og saaledes baade Tid og Penge

kunne spares. Direktionen forlangte derfor Kvæstors Erklæring om, hvorvidt Noget kunde være til Hinder for, at Metropolitanskolens Midler inddroges under Kvæsturen, dog saaledes at de holdtes afsondrede fra den almindelige Skolefonds. Kvæstor yttrede i den af ham afgivne Erklæring, at da der var Spørgsmaal om et Regnskabsvæsen af betydeligt Omfang, der udviste et aarligt Indtægts- og Udgiftsbeløb af tilsammen 14 til 15000 rb., fordelt paa mange enkelte Konti, som igjen havde forskjellige Underafdelinger, vilde det ikke være uden Vanskelighed at paalægge Kvæsturens Embedsmænd som saadanne den paatænkte Forøgelse af deres Arbejde, saameget mere, som den overvejende større Del deraf vilde falde paa Bogholderen, hvem allerede et meget betydeligt Arbejde paahviler. Kvæstor ansaae det derfor, under Forudsætning af, at den ommeldte Henlæggelse under Kvæsturen af Skolens Regnskabsvæsen skulde finde Sted, for rigtigst, at den egentlige Regnskabsførelse overdroges til den i Kvæsturen ansatte Assistent, saalænge han vedbliver i denne Stilling, medens derimod Kassereren, hvis Forretninger ikke derved i betydelig Grad vilde forøges, overtog Kassererforretningerne. Efterat ogsaa Konsistorium i en afgivet Betænkning havde anseet det for utilraadeligt, at det omhandlede specielle Regnskabsvæsen henlagdes under Kvæsturen paa samme Maade som de øvrige Regnskaber der henhøre derunder, har Direktionen ved Skrivelse af 4de Juli foreløbigen ordnet Forholdet saaledes, at det oftnævnte Regnskabsvæsen administreres af tvende af Kvæsturens Embedsmænd som Kasserer og regnskabsførende Kassekontrollør, dog uden at det henlægges under Kvæsturen eller at Midlerne sammenblandes med den almindelige Skolefonds, men saaledes at Skolens Penge opbevares i en egen Pengekasse, samt at Kvæstors Forhold til Skolen, uden at vedrøre hans Funktioner som saadan, i det Væsentlige svarer til det hvori Forstanderskaberne *) for de lærde Skoler ialmindelighed staae til disse og medfører hans umiddelbare Ressort under Direktionen. Ved dette Arrangement er Skolens Rektor ikke udelukket fra den ham tilkommende Andel i Administrationen; denne indskrænker sig, hvad Indtægterne angaaer, til ved hvert Kvartals Begyndelse at tilstille Kvæstor fuldstændige Fortegnelser over Skolens Disciple, med Angivelse af hvad de have at erlægge i Skolepenge, Lyse- og Brændepenge, samt Indskrivningspenge og for Testimonier, hvilke Kontingenter da ligesom hidtil blive at indkræve af Skolens famulus quæsturæ, der indbetaler Beløbet i Skolekassen, ligesom Sidstnævnte ogsaa vedbliver at opkræve og i Skolekassen at indbetale Jord- og Sangpenge, Kopulationspenge og Privatistpenge. Salget af Karakterbøger overdrages famulus quæsturæ, mod derfor at aflægge specielt Regnskab til Optagelse i det almindelige Skoleregnskab. De øvrige Indtægter besørges opkrævede af Regnskabsføreren. Hvad Udgifterne angaaer, blive Timelærernes Lønninger og Godtgjørelser for Extratimer at udbetale ved hver Maaneds Udgang efter de af Rektor derover afgivne Fortegnelser; ligeledes blive samtlige Udgifter vedkommende Bygningerne og Inventariet, Bibliotheket, Brændsels- og Belysningsfornødenheder samt Kontoen for „forskjellige Udgifter" at udbetale efter Rektors Attestation. Det er en Selvfølge, at Rektor ene gjør Indstilling angaaende Skolens Beneficier, og at Kvæstor efter hans Attestation har at anvise til Udbetaling saavel Stipendieportioner som Understøttelser af Stipendieoverskudsfondens Revenuer. Da Kvæstor imidlertid har at nægte Anvisning paa enhver Udgift, naar det vedkommende Budgetsbeløb er optaget, indtil Direktionens Approbation er erhvervet, har Rektor nøje at paaagte, at samtlige de Budgetssummer for hvis Vedkommende han har at meddele Attestation, ej ved de af ham attesterede Regninger overskrides, og hvis dette i et enkelt Tilfælde ej kan undgaaes, betimeligen at tilvejebringe Direktionens Approbation, forinden Regningen forelægges Kvæstor til Anvisning, til hvilken Ende Rektor til enhver Tid maa have Adgang til at gjøre sig bekjendt med Regnskabets Status. Indstillingen angaaende Budgettets almindelige Normering skeer af Kvæstor og Rektor i Forening. Samtlige Anvisninger til Indtægt eller Udgift blive at udstede af Kvæstor, som ligeledes har at paasee, at Skolens, Stipendiefondens, Stipendieoverskudsfondens og Oplagskassens Midler frugtbargjøres paa den hensigtsmæssigste Maade. Som Følge heraf bortfalder en tidligere, i 1831, tagen Bestemmelse, hvorefter Rektor selv skulde føre Regnskabet for Overskudsfonden og Oplagskassen, men disse saavelsom Hoved- og Stipendieregnskabet blive at overdrage en dertil antaget Regnskabsfører, der tillige for Skolens

*) Det er bekjendt, at Metropolitanskolen hverken staaer under Forstanderskab, eller Eforat, saaledes som med de andre lærde Skoler er Tilfældet, men umiddelbart under Direktionen.

Vedkommende har at fungere som Kassekontrollør, til hvilken Post Kvæstor bemyndigedes til at antage den hos ham ansatte Assistent, dog kun for den Tid i hvilken han forbliver i Kvæsturens Tjeneste *), ligesom han bemyndigedes til at overdrage Kvæsturens Kasserer, efter dennes Tilbud, tillige at fungere som Skolens Kasserer.

Dette Arrangement tog sin Begyndelse fra 1ste Juli; i Mellemtiden fra 1ste April til 1ste Juli var organiseret en midlertidig Kassekommission, bestaaende af Skolens ny Rektor, ældste Overlærer og Inspektor. Angaaende Gageringsbeløbets Fordeling mellem Regnskabsføreren og Kassekontrolloren er den endelige Bestemmelse endnu ikke afgivet.

Befordring og Afgang blandt Universitetets Lærere og øvrige Embedsmænd har i 1844 været følgende:

Ved Befordring til andet Embede er afgaaet Professor ordinarius i det juridiske Fakultet **T. Algreen-Ussing**, som under 10de April blev udnævnt til Borgemester i Kjøbenhavn.

I hans Sted blev under 17de Maj Professor extraordinarius i samme Fakultet Lic. Jur. **F. C. Bornemann** udnævnt til Professor ordinarius og Assessor samt Referendarius i Konsistorium, og Kancellist i Kancelliet Lic. Jur. **Andreas Frederik Krieger** til Lektor i Lovkyndigheden.

Under 12te Juli blev hidtilværende konstitueret Docent Kand. Theol. **Christen Hermansen** udnævnt til Lektor i den semitisk-orientalske, og Kand. Philos. **Niels Ludvig Vestergaard**, fra 1ste Oktober at regne, til Lektor i den indisk-orientalske Philologi og Literatur. Begge Poster havde, som bekjendt, siden 1841 været besørgede ved konstituerede Docenter, nemlig ovennævnte Kandidat Hermansen og Mag. M. J. Hammerich **), siden Slutningen af 1842 Bestyrer af Borgerdydsskolen paa Christianshavn, hvis Konstitution efter hans eget Ønske blev hævet fra Sommersemestrets Udløb ***).

Under 2den November blev, efter den afholdte Konkurrence om den ledige Post i det lægevidenskabelige Fakultet, Lic. Med. **Andreas Buntzen** udnævnt til Lektor i Fakultetet.

Det er allerede i forrige Aargang anført, at den hidtilværende Sekretær og Bogholder ved Kommunitetet Etatsraad **P. R. Drejer** efter hans Ønske blev af det theologiske Fakultet entlediget i Begyndelsen af Aaret fra denne Post formedelst Alderdom og Svagelighed, og at ligeledes Universitets- og Kommunitetsforvalter Justitsraad **T. L. Grüner** af samme Grund var entlediget i 1843. (Begge ere døde i 1844.) I Aarets Løb afgik ved Døden en anden af Universitetsforvalterne, nemlig Forvalteren for Godset i Præstø Amt, Birkedommer og Kancelliraad **Hans Sjerven Lautrup**, som døde den 29de September, 48 Aar gammel.

Paa Grund dels af denne Afgang, dels af den ny Regulering af Embederne i Kvæsturkontoret og af Universitets- og Kommunitetsforvalter-Embederne, har Direktionen i Aarets Løb udnævnt følgende ny Embedsmænd:

Under 6te Febr. hidtilværende konstitueret Bogholder **Christian Offer Frydensberg** til Bogholder for Universitetet, Kommunitetet m. v.; under s. D. Bogholder ved den almindelige Enkekasse Justitsraad **Christian Nikolaj Lautrup** til tillige at være Kassekontrollør og Sekretær for Kommunitetet. Under 2den Novb. Examinati Juris **Herman Borgen** og **Johan Langemann** (hidtil konstitueret) til Forvaltere for Universitets- og Kommunitetsgodset resp. i Holbek og Sorø Amter, og under

---

*) Som Følge heraf antoges til Metropolitanskolens Regnskabsfører og Kassekontrollør den daværende Assistent i Kvæsturen **Bech**, og da han i November var bleven udnævnt til Universitets- og Kommunitetsforvalter, hans Eftermand i Kvæsturen, **Rosengreen**.

**) Jfr. Aarb. f. 1841 S. 40 ff.

***) Mag. Hammerich har afsluttet sin Virksomhed som Universitetslærer i det ovennævnte Fag ved Udgivelsen af sin Oversættelse af det bekjendte indiske Digt Sakuntala, der udkom i Vinterens Løb.

19de Novb. ligeledes Assistent og Arkivarius i Kvæsturkontoret Exam. Juris Hans Vilhelm Bech til Forvalter over Godset i Præstø Amt.

At ogsaa den 4de Forvalter Kancelliraad Liebe er meddelt ny Bestalling som tillige Kommunitetsforvalter i det ham anbetroede Distrikt, er ovenfor bemærket.

Konsistorium har under 1ste Maj valgt Professor Larsen til Inspector quæsturæ i Justitsraad Algreen-Ussings Sted.

De af Konsistorium udnævnte Eforer for forskjellige Legater ere forhen anførte.

Ligeledes under 2den Oktober stadfæstet det af Kuratelet for Frue Kirkes Skole trufne Valg af Kand. Philos. C. L. Gleerup til Kantor ved Frue Kirke (i afdøde J. A. Vibergs Sted).

Ligeledes under 23de Decb. udnævnt Dr. Med. A. A. B. Ahrensen til Læge ved Regensen (istedetfor H. C. Crone, der var fratraadt).

Til Universitetets Rektor i det akademiske Aar 1844—45 har Konsistorium, overensstemmende med den foreskrevne Orden, valgt Professor Dr. Med. D. F. Eschricht, Ridder af Dannebrog, hvilket Valg af Direktionen under 15de Oktb. blev stadfæstet.

De for 1845 designerede Dekani i de 4 Fakulteter ere:

i det theologiske Professor Scharling,
- — retsvidenskabl. — Bornemann,
- — lægevidenskabl. — Gundelach-Møller,
- — philosophiske Konferentsraad Ørsted.

Til Prosektorer ved de forskjellige Museer har det lægevidenskabelige Fakultet for 1845 valgt, Kand. Med. & Kir. S. Hempel, som ogsaa i 1844 havde fungeret, ved det pathologisk-anatomiske, og i Kandidat Bagges Sted Kand. Med. & Kir. C. A. Gradmann ved det normal-anatomiske Museum.

Etatsraad Ohlenschlæger blev under 17de Maj meddelt allernaadigst Tilladelse til at anlægge og bære den ham af den preussiske Konge tildelte Dekoration som Ridder af Ordenen pour le merite.

Efterat Professor Gundelach-Møllers Entledigelse som Overkirurg ved Frederiks Hospital under 13de Juni var bleven allernaadigst approberet, blev under 30te Oktb. Hospitalsdirektionens Valg af Professor Dr. Stein til samme Post for en Tid af 6 Aar lige allernaadigst stadfæstet.

Under 19de Oktb. er Universitetets Kvæstor Etatsraad P. G. Bang udnævnt til tillige at fungere som kongelig Kommissarius ved Jernbaneanlægget mellem Kjøbenhavn og Roeskilde.

II.

Læreres og Studerendes Antal, Examina, Forelæsninger, Højtideligheder, m. m.

Universitetslærernes Antal er i 1844 forøget fra de i forrige Aargang S. 90 anførte 38, til 40 faste Docenter, hvilken Forøgelse er bevirket ved, at det lægevidenskabelige Fakultet, som forrige Aar kun havde 9, i Aarets Løb (første Gang) blev suppleret til de bestemte 10 Lærere, og at to ny Lektorer bleve ansatte i det philosophiske Fakultet istedetfor to konstituerede Docenter; hvorved maa bemærkes, at da der hidtil under det philosophiske Fakultet er medregnet en Professor (Konferentsraad Schumacher) som allerede i en lang Række af Aar hverken har gjort Tjeneste ved eller oppebaaret Gage fra Universitetet, og som ved det ny Normalreglement heller ikke er regnet med blandt Universitetslærerne, er Antallet i dette Fakultet, efterat denne Lærer er fraregnet, uagtet hin Forøgelse, dog kun steget til 20. Den eneste Afgang som i dette Aar har fundet Sted, nemlig af en Professor i det juridiske Fakultet, blev allerede i Aarets Løb erstattet ved en ny Lærers Ansættelse. Universi-